SURİYE VE IRAK KRİZİNE BÖLGESEL MÜDAHALEDE İYİ VE YENİLİKÇİ UYGULAMALARA DAİR ÖZET II. CİLT

Ortak Sekreterliği

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği - Birleşmiş Milletler Kalkınma Program

Başta UNDP Suriye Krizi Alt Bölge Müdahale Merkezi UNHCR-MENA'dan Laurent Raguin, UNDP-UNHCR Ortak Sekreterliği'nden Michael Moroz, yenilikçiliği savunduğu ve verdiği desteklerden dolayı Finlandiya Hükümeti, ortak yazarlar Patrick Mc Namara ve Burcu Gültekin Punsmann ve yoğun emekleri, şeffaflıkları, sıradışı yaklaşımları ve dirençleri olmasaydı bu çalışmanın hazırlanması mümkün olmayan çok sayıda katkı sahibi ve yenilikçi olmak üzere, yenilikçilikle ilgili bilgi birikimini bir araya getiren bu 2. nesil özetin hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ederiz..

Copyright © 2017

Yayına Hazırlayan: UNDP-UNHCR Ortak Sekreterliği

Amman, Ürdün

Tasarım: Sebastian Villar

SURİYE VE IRAK KRİZİNE BÖLGESEL MÜDAHALEDE İYİ VE YENİLİKÇİ UYGULAMALARA DAİR ÖZET II. CİLT

Ortak Sekreterliği

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı

Kasım 2017

İÇİNDEKİLER

Önsöz 1

1. Giriş: Krizde Yenilikçilik 3

Yenilikçilik Trendleri: Suriye ve Irak Krizi 5

Gelişmekte Olan Uygulamalar 7

Krizde Yenilikçilik (I4C) Öğrenme Etkinliği 8

2. Alt bölgede iyi uygulamalar ve yenilikler 15

İyi uygulama ilkeleri 16

Yenilikçi uygulama ilkeleri 19

Yenilikçilik Türleri 21

3. Toplumsal kaynaşmaya zemin hazırlama 23

İlkeler 24

Projeler 24

Arka Plan 24

İyi Uygulama İlkeleri 25

4. Ticari pazarlara erişim ve ekonomileri güçlendirme 41

İlkeler 42

Projeler 42

Arka Plan 42

İyi Uygulama İlkeleri 43

5. Sürdürülebilir geçim kaynaklarını destekleme 65

İlkeler 66

Projeler 66

Arka Plan 66

İyi Uygulama İlkeleri 67

6. Cinsiyete dayalı müdahaleyi geliştirme 101
İlkeler 102
Projeler 102
Arka Plan 102
İyi Uygulama İlkeleri 103

7. Gençlerin ihtiyaçlarını karşılama 119
İlkeler 120
Projeler 120
Arka Plan 120
İyi Uygulama İlkeleri 120

8. Yerel müdahale 149
İlkeler 150
Projeler 150
Arka Plan 150
İyi Uygulama İlkeleri 151

9. Politika desteği ve yönetişimi güçlendirme 169
İlkeler 170
Projeler 170
Arka Plan 170
İyi Uygulama İlkeleri 171

10. Nakde dayalı gelişmiş çözümler 189
İlkeler 190
Projeler 190
Arka Plan 190
İyi Uygulama İlkeleri 191

11. Yeni teknolojiden faydalanma 209

İlkeler 210

Projeler 210

Arka Plan 210

İyi Uygulama İlkeleri 210

Ek 231

Ek 1: İyi ve yenilikçi uygulama kriterleri 232

İyi ve Yenilikçi Uygulamalar 232

Krizde Yenilikçilik 232

Kilit Tanımların ve Yaklaşımların Özeti 232

İyi uygulama ilkeleri 233

Yenilikçi uygulama ilkeleri 235

Ek 2: Metodoloji 237

Ek 3: Gözden geçirilen resmi belgeler/bilgiler 238

ÖNSÖZ: ÖZET II. CİLT

Suriye kriziyle birlikte çalışma şeklimiz dönüşüme uğramıştır: kriz ortamında yenilik yapmak, işbirliği yapmak ve yaklaşımlarımızı bölgede değişen ihtiyaçlara ve değişen dinamiklere göre uyarlamak. Krize müdahale amacıyla bir araya gelen uygulayıcılardan oluşan bir topluluk olarak, Krizde Yenilikçilik öğrenme etkinliklerinde ve kuruluşlar genelinde temasa geçerek bu Özet'te iyi ve yenilikçi uygulamalarımızı paylaşmaya devam ediyoruz. Birlikte müdahale yöntemlerimizi iyileştiriyor, yenilik getirme kapasitemizi geliştiriyor ve organizasyonlarımızın maliyet etkinliğini arttırıyoruz.

Bu özet devam eden müdahaledeki iyi ve yenilikçi uygulamaların anlık durum görüntüsüdür. Bu özet, yeni programlar tasarlarken, mevcut müdahalelerimizi uyarlarken ve daha fazla maliyet etkin, sürdürülebilir ve kapsayıcı olmanın yollarını keşfederken ders çıkarabileceğimiz yenilikleri ve uyarlamaları vurgulamaktadır. Teferruatlı olması veya programların ve yaklaşımların bir değerlendirmesi olması amaçlanmamakla birlikte, ortaklarımıza teknik destek ve proje desteği sağlayan yaşayan bir belgedir ve iyi ve yenilikçi uygulamaları dönüştürmeye ve geliştirmeye ve aktörleri bu özetin geliştirdiği bilgi tabanına katkıda bulunmaya teşvik etmeye devam edecektir. Özete katkıda bulunan çok sayıda organizasyona ve yenilikçi çalışmalarına yer verilemeyen organizasyonlara teşekkür ederiz.

Bu özetteki yenilikçilik örnekleri yeni çalışma yöntemlerini, hizmet sunumundaki değişiklikleri ve hatta standart uygulamayı değiştirecek büyüklükte yeni modelleri yansıtan hem kademeli hem de dönüm noktası niteliğindeki inisiyatifleri içermektedir. Karmaşık duruma cevaben, insani yardım ve kalkınma ortakları daha entegre yaklaşımlar uygulamak ve çok sayıda paydaşla çalışmak konusunda son iki yılda büyük aşama kat etti. Ayrıca ailelere, topluluklara, hükümetlere ve uluslararası aktörlere yardım etmenin, mevcut kapasiteleri geliştirmenin ve karşılaştıkları zorluklarla ilgili düşünme şekillerini değiştirerek çözümler keşfetmenin yollarını buldular.

Projeler çalışma meslektaşlarımız için benzersiz bir bakış açısı ve öğrenme fırsatı sunduğu için seçildi. İyi ve yenilikçi uygulama kriterlerini esas alarak, maliyet etkinlik, etki ve sürdürülebilirliğe veya müdahalelere ve aynı zamanda erişilebilirlik, eşitlik ve hizmet sunduklarımızın ihtiyaçlarını derinden kavradığını gösteren projelere önem verdik; zira bunlar, çalışma arkadaşlarımızın ve bağışçıların geliştirmek istediklerini ifade ettikleri iyi ve yenilikçi uygulamalara ait özelliklerdir. İyi ve yenilikçi uygulama kriterlerinin sonuç elde etme konusunda kaydettiğimiz toplu ilerlemeyi yansıtacak şekilde bu yıl tekrar uyarlandığını belirtmek isteriz. Ticari pazarlara erişimi güçlendirme, yerel olarak yönetilen inisiyatifler, yönetimde yenilikçilik ve esnek finansman, gelişmekte olan yenilikçi iyi uygulamalardan yalnızca birkaçıdır.

Çalışma arkadaşlarımızı, müdahalelerinde yenilik yapar ve bunları geliştirirken fikir üretmek için bu belgeyi kullanmaya teşvik ediyoruz. Ayrıca sizi bu bilgi tabanını oluşturan uygulayıcı topluluğu ile birlikte çalışmaya davet ediyoruz. İyi uygulamaları paylaşmak ve karşılıklı öğrenmek için çalışma arkadaşlarımıza ulaşmaktan çekinmeyin. Ayrıca uygulama topluluğuna katkıda bulunmanın bir yolu olarak Krizde Yenilikçilik (innovation4crisis.org) etkinliklerine katılmanızı tavsiye ederiz. UNDP-UNHCR Ortak Sekreterliği sizi alt bölgedeki yenilikçi ağına kabul etmekten memnuniyet duyar ve bu dinamik ve uzun ömürlü krizle ilgili müdahalemizin etkinliğini ve olumlu etkisini arttırmaya yönelik çabalarınız için teşekkür eder.

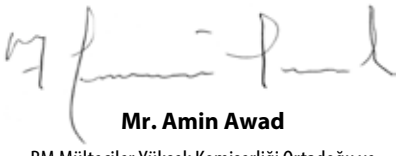

Mr. Amin Awad
BM Mülteciler Yüksek Komiserliği Ortadoğu ve Kuzey Afrika Direktörü,
UNHCR

Mr. Mourad Wahba
Arap Devletleri Bölgesel Bürosu Müdür Yardımcısı ve Müdürü,
UNDP

1. BÖLÜM: GİRİŞ: KRİZDE YENİLİKÇİLİK

Suriye ve Irak'taki krizin boyutu ve karmaşıklığı ve bunun insani etkisi, mali kısıtlamaların olduğu bir ortamda daha fazla kişiye ulaşmak ve müdahaleleri sürdürülebilirlik açısından optimize etmek için üst düzey bir yenilikçiliği gerekli kılmıştır. Bu da maliyet etkinliğinde artış, yerel kapasitenin güçlenmesi ve dayanıklılığın artırılması sonucunu getirmiştir. Ayrıca gerekli beşeri ve fiziksel sermayeyi korumak adına daha gelişmiş araç ve teknoloji talebine yol açmış ve etkilenen popülasyonların başa çıkma, iyileşme ve dönüşme kapasitelerini geliştirmek için sürekli yeni yaklaşımlar, araçlar ve teknolojiler öğrenmeye açık olma gerekliliği doğurmuştur.

Dolayısıyla, yeni sürdürülebilir ve etkili programlama yolları, ürünler ve bölge genelinde uyarlanabilir, tekrarlanabilir veya arttırılabilir birlikte çalışma süreçleri elzemdir. Etkilenen her bir ülkedeki kriz bağlamının ve kültürün spesifik koşullarına uygun yenilikçi bir programın tasarlanması ve uygulanması, yüksek becerili mültecilerin ve ev sahibi toplumların yerel bilgi birikiminin arttırılmasını ve kullanılmasını ve kaynak seferberliği ve verimliliğini teşvik etmeye yönelik çok paydaşlı yaklaşımların benimsenmesini gerektirir.

Özetin I. Cildine ilişkin olumlu geribildirimler ve revize edilmiş ve genişletilmiş ikinci bir versiyona olan güçlü talep nedeniyle, bu kez yenilikçilik trendleri üzerine bir bölüm de dahil olmak üzere daha güçlü bir şekilde dayanıklılığa ve maliyet etkinliğe odaklanan yenilikler için çağrıda bulunduk. Amacımız, tüm kuruluşlardan çalışma arkadaşlarımız ile paylaşabilmek ve yenilik getirmek, etkili müdahale etmek ve sürdürülebilir çözümler geliştirmek üzere ortak kapasite inşa edebilmek amacıyla bölge genelinde bölgesel, ulusal ve toplumsal seviyede en yenilikçi uygulamaları keşfetmekti. Bu ikinci Özetle ilgili olarak üç kat daha fazla tepki (neredeyse 100 girdi) almak şaşırtıcıydı. Çalışma arkadaşlarımız işbirliği yapmanın, güçlü ve iyi uygulamalar geliştirmenin ve yenilikçi düşünceyi teşvik etmenin yeni yollarını keşfetme konusunda son iki yıl boyunca kaydettikleri ilerlemeleri bizimle paylaştı.

Özetin ikinci versiyonunun yayınlanması nedeniyle, UNHCR-UNDP Ortak Sekreterliği, uzun süren krize bölgesel bir yanıt olarak Krizde Yenilikçilik öğrenme etkinliği adı altında bir yenilikçilik etkinliğine ev sahipliği yaptı. Kuruluşların, yönetimlerin ve yerel organizasyonların krize müdahalesiyle ilgili değişen yöntemlere ivme kazandırmak için etkinlik idarelerden, BM kuruluşlarından, STK'lardan, işletmelerden ve dünya çapında uzmanları ve girişimcileri, kamu-özel ortaklıklarını, bağışçıları ve yenilik uzmanlarını bir araya getirmiştir.

Çalışma arkadaşlarımızı yeniliklerinin yüksek kalitesini ve karmaşık bir kriz ortamında hemen uyum sağ-lama becerilerini dikkate alarak davet ettik. İşbirliği yapmanın yeni yollarını bularak, sağlam ve iyi uygulamalar geliştirerek ve yenilikçi düşünceyi destekleyerek krizdeki büyük resmi görme ve toplu müdahalemizi nasıl geliştireceğimize dair birlikte bilgi üretme becerisine sahip son derece tutkulu, yaratıcı, faal profesyonellerden oluşan bir grupla karşılaştık. Sonuç olarak, daha etkili şekilde yanıt verme, maliyetleri azaltma ve değişen krizle birlikte yenilik getirme ve adapte olma becerisini arttırma konusunda birbirlerini desteklemek için bölgedeki tüm aktörlere yardım etmek üzere bir uygulama topluluğu oluşmaya başladı.

YENİLİKÇİLİK TRENDLERİ: SURİYE VE IRAK KRİZİ

Kriz ortamlarında yenilikçilik ve adaptasyon genellikle ihtiyaçtan doğar ve çok hızlı bir şekilde gerçekleşir - bu, yeni yaklaşımların denendiği ve başarılı olanların benimsendiği kademeli bir süreçtir. Karşılaştığımız zorluklardan daha çok şey öğreniriz; prototip üretme kabiliyeti, 'hızlı yanılma' ve yeniden tasarlama, yenilikçilik ve adaptasyonun kilit unsurlarıdır. Krizde dahi bir adım geri çekilip durumu değerlendirmek (durumu bütünüyle gözlemlemek) ve bu geniş bakış açısından, yenilikleri zenginleştirmek ve yerel bağla-mı ve sistemlerin genelini anlamak adına yerel aktörlerin ve birden fazla paydaşın uzmanlığından ve bunlarla işbirliğinden istifade eden yeni müdahaleler ve yaklaşımlar tasarlamak önemlidir. Buradaki organizasyonların çoğu, zorlukları ele almak için döngü süresini azaltmak amacıyla, takip ve değerlendirme süreçlerini gerçek zamanlı eylem sorgulaması ve eylem araştırmasını içerecek şekilde uyarlamıştır. Bu toplu düşünme ve öğrenme süreci maliyetleri azaltmalarına, süreçleri iyileştirmelerine ve yararlanıcıların ihtiyaçlarına daha iyi hizmet etmelerine yardımcı olmuştur.

Son iki yılda ortaya çıkan yenilik türleri bakımından, daha fazla piyasa temelli çözüm; entegre, çok yönlü program; dinamik çok paydaşlı ortaklıklar ve daha fazla yerel liderlik söz konusudur.

Piyasa temelli çözümlerde, girişimcilere çözüm üretme konusunda destek veren programların sayısı art-maktadır. UNICEF'in Suriye'deki yenilikçilik laboratuvarı ve DRC'nin Irak'taki toplum merkezleri gibi programlar, girişimcilerin kapasitesini geliştirir ve geçim kaynağı sağlayan ve bir ihtiyaca hizmet eden küçük bir girişim başlatmak için gereken kaynaklara erişmelerini sağlar. Building Markets programı ve UNDP'nin Re:Coded organizasyonu gibi bazı programlar yerel işletmelerin ve bireylerin sundukları hizmetler için küresel pazarlara ulaşmalarına yardımcı olarak mültecilerin ticari pazarlara erişimini kolaylaştırmaya yardımcı olur. Kuruluşların, daha entegre programlarla, bir sektörü güçlendirmek için ne tür bir destek gerektiğini tespit etmek veya mültecilerin çalışmasını veya iş kurmasını kolaylaştırmak üzere yönetmelikleri hafifletmek için tüm değer zincirini dikkate alması daha olasıdır. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) İş Direnci Sağlama girişimi ve Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) Irak'taki çalışmaları bunun iyi örnekleridir. Ayrıca Turkcell, Microsoft ve Zain gibi mültecilerin ihtiyaçlarına hizmet etmek üzere yenilikçi yaklaşımlar uygulayan daha fazla şirket görüyoruz. Zain Ürdün, Chobani[1] ve BM Küresel İlkeler Sözleşmesi bünyesindeki ileri görüşlü bireylerin liderliği sayesinde şirketlerin daha fazla mülteciye iş vermeye başladığını görüyoruz.

Geçen seneki ***Özet*** ve Direnç Geliştirme Forumu daha entegre programlar ve paydaşlar arasında işbirliğine dayalı daha fazla ortaklık için çağrıda bulundu. Bazıları için bu zorlu bir öğrenme deneyimi olsa da, bölge genelindeki kuruluşlar harekete geçerek kuruluşlar arasında uzmanlıklarından faydalanan gerçek bir işbirliği kurmanın ve somut ve faydalı adımlar atmanın yollarını keşfettiler. Bu ***Özet***'te, Mercy Corps'un Lübnan'daki INJAJ programı ve Dünya Sağlık Örgütü'nün Suriye ve Türkiye'deki tedarik hattı sistemi gibi bir sorunu ele almak üzere bir bütün olarak çalışan entegre

1 Geleceğe dair inancınızı tazeleyecek 10 Davos katılımcısı; https://www.weforum.org/agenda/2017/01/davos-2017-participants-restore-faith-future/ erişim tarihi: Aralık 2016.

programlarda ve projelerde bariz bir artış mevcuttur. Bu entegre, çok ortaklı programlar her kategoride mevcuttur ve LEADERS Konsorsiyumu ve UNICEF'in Yenilik Ağları gibi sadece mültecilerin iş bulmasına ve para kazanmasına yardımcı olmakla kalmayıp aynı zamanda ekonomileri, sektörleri ve beceri düzeylerini güçlendiren çok sayıda geçim kaynağı programı içermektedir.

Müdahalenin yerel liderliğindeki artış görece yeni bir olaydır. Bonyan, WATAN-Khayr ve MIDAD gibi çok sayıda küçük, dinamik ve uyum yeteneği oldukça yüksek organizasyonlar, ihtiyaçları ve değişiklikleri yerinde değerlendirerek yerel konseyler, yerli halk ve uluslararası organizasyonlar ile çalışmak suretiyle yaratıcı müdahalelerde bulunmanın yollarını bulmaktadır. Sonuç üretme kapasitelerinin uluslararası STK'lar kadar kuvvetli olmadığı düşünülebilecek olmakla birlikte, Deutche Gesellschaft für Internationale Zummenarbeit GmbH (GIZ) ve Doğu Akdeniz Enstitüsü gibi organizasyonlarla ortaklıklar bu küçük, yerel aktörlere uluslararası organizasyonların kendi başına yapamayacağı büyüklükte katkılar yapma konusunda yardımcı olmuştur.

Bu ikinci ciltte, birlikte çalışma yöntemlerinin etkili bir müdahalede yardım ve hizmet sunmak kadar önemli olduğunu görüyoruz. Teknoloji yeniliklerde küçük bir rol oynuyor. İşlerin nasıl yapılacağına ve nasıl yenilik yapılacağına veya uyum sağlanacağına ilişkin bu yeni süreç odağı, çok sayıda kuruluş için yeni bir unsur ve birlikte öğreniyorlar. Geçtiğimiz iki sene boyunca, yerel, ulusal ve uluslararası aktörler, krizle başa çıkma aşaması ilk iyileşme aşamasına ve ekonomileri güçlendiren, yaşamları yeniden inşa eden ve istekleri yerine getiren dönüştürücü inisiyatiflere kayarken, müdahalelerini buna göre uyarlama konusunda daha becerikli hale geldiler.

Örneğin, Suriye Amerikan Tıp Derneği (SAMS), yeraltı hastaneleri ve acil durum müdahalesindeki gelişmeler gibi uyarlamalarla krizle başa çıkma aşamasında adapte olma ve yenilik yapma becerisini pekiştirmiştir. Daha çok insan zor koşulları geride bıraktıkça, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) bünyesindeki Space for Change gibi korunmaya muhtaç gruplara yönelik psikososyal programlar, eğitim ve güçlendirme çalışmalarında artış görüyoruz. Bireyler yaşamlarını dönüştürdükçe, Irak'ta gençleri teknoloji işleri için eğiten Re:Coded projesi gibi yerel ve küresel piyasadaki beceriler ve işlerle gençleri yenilikçi yollarla birbirine bağlayan daha fazla girişim ortaya çıkmıştır.

Her ülke kendi ulusal kültürleri için uygun olan ve yerel ekonomilerini güçlendirmeye yardım eden yöntemlerle yeni gerçekliklere uyum sağlamaktadır. Örneğin, Türkiye'de hükümet yeni vatandaşlarını normalleştirmek için istihdam ve eğitimi kurumsallaştırma yönteminde yenilikler yapmaya devam etmiştir. Irak, paydaşlarla işbirliği yaparak ve zor konularla doğrudan yüzleşerek yönetimde gelişmeler kaydetmiştir. Mısır'da ve Türkiye'de programlar korunmaya en fazla ihtiyacı olan gruplara nasıl hizmet edileceği konusunda iyileştirmeler yapmaktadır. Ürdün'de beceri geliştirme ve istihdam programları her bir mülteci için iki Ürdün vatandaşı görevlendirmektedir. Lübnan'da ise toplumsal istikrara ve ekonominin yerel düzeyde güçlendirilmesine odaklanılmaktadır.

Çoğu krizden önce de var olan sorunların temel nedenini ele almaya daha fazla önem verilmeye başlanmıştır. Kuruluşlar, dönüştürücü mahiyette programlar geliştirmek için değişim teorilerini, problem ağacı analizini ve kanıta dayalı prototip üretmeyi ve pilot çalışmaları daha fazla kullanmaya başlamıştır. Örneğin, bu yıl gençleri, kadınları

ve engellileri ve ötekileştirme riskine maruz diğer insanları güçlendiren ve onların ihtiyaçlarını ele alan çok daha fazla sayıda program görmekteyiz. Yerel ekonomileri ve ulusal sektörleri güçlendirme konusunda uzmanlık; girişimci gelişimini destekleme ve beceri geliştirme ve kendi kendini destekleme mekanizmaları kapsamlı ölçüde geliştirilmektedir. Örneğin, Mercy Corps ve Uluslararası Çalışma Örgütü bir sektörün değer zincirini güçlendirme, politika savunuculuğu ile ekonomik büyümeyi destekleme ve ekonomik büyümeyi yaygınlaştırmak için hazır işgücü ve iş tabanı mevcudiyetini sağlama konusundaki uzmanlıklarını pekiştirmeye devam etmektedir.

Ayrıca kuruluşların kendi bünyelerinde nasıl çalıştıklarına ve nasıl işbirliği yaptıklarına, daha fazla organizasyonel öğrenmeyi teşvik eden eylem araştırması, moderasyonlu ekip toplantıları ve ders çıkarma gibi araçlardan nasıl yararlandıklarına daha fazla dikkat ettiklerini fark ettik. Kıt kaynağa sahip yerel aktörler, BM kuruluşlarının ve uluslararası STK'ların aynı hizmet için harcadığı miktarın çok altında bir maliyetle saha çalışmalarında başı çekmektedir. Gerçek zamanlı olarak neler olup bittiğini görme konusundaki çeviklik ve beceri düzeyleri, yerel kültüre ve ihtiyaçlara olan hassasiyetle bir araya gelerek, çalışmalarına ve dahil oldukları ortaklıklara üst düzeyde bir değer katmaktadır. Bu yerel organizasyonlar daha geniş bağlantılardan, yasallıktan ve birlikte çalıştıkları uluslararası organizasyonların perspektifinden yararlanmaktadır.

GELİŞMEKTE OLAN UYGULAMALAR

İyi uygulamaların gelişmekte olduğu üç alan bulunmaktadır: esnek finansman mekanizmaları, diaspora yatırımı ve ölçek büyütme. Esnek finansman bakımından, İsveç, Kanada ve Birleşik Krallık'takiler gibi bazı devlet kalkınma kuruluşları, her zaman bir yıllık döngülere bağlı kalmamak için mevcut uzun vadeli finansmanı arttırmıştır. Ayrıca projelerin finansmanı sırasında kanıta, koşullardaki değişikliklere veya öngörülemeyen ihtiyaçlara göre değişiklik yapılabilmesi için program kısmındaki esneklikte dikkat çekici bir artış yaşanmıştır. Bu da organizasyonların daha fazla prototip üretiminden, testlerden ve pilot çalışmalardan yararlanmasını ve aynı zamanda krizdeki değişikliklere yanıt verme konusunda daha çevik olmalarını sağlamaktadır. Bunlar durum bazında müzakere edilse de, esnek finansman uygulamaları, uygulandıkları projelerin verimliliğini ve sonuçlarını arttırmıştır; dolayısıyla bunların devam etmesini ve genişletilmesini bekliyoruz.

Çatışmanın değişen doğası gereği, Suriye diasporasının katılımını ve yatırımlarının nereye yapılacağını kestirmek zordur. 2016 yılında Suriye'nin kuzeyinde etkili bir diaspora yatırımı ve Türkiye'deki Suriyelilere yardımcı olan programlara yapılan yatırımlarda artış söz konusuydu. Ülkelerin Suriyelilerin Suriye çevresindeki ülkelere yatırım yapmasına izin verme eğiliminde artış vardır; bu durum önümüzdeki yılda yatırımın artmasına neden olabilir.

UNDP-UNHCR Ortak Sekreterliği'nin Krizde Yenilikçilik etkinliğinde ölçeklenebilirlik konusundaki diyalog, yeni lokasyonlarda ve bağlamlarda pilot programlar uygulanması, sistem ve yapılar dahilinde nelerin işe yaradığının görülmesi ve başarı olasılığını arttırmak için bir programı uygulamaya koymadan önce test edilmesi gerektiğine vurgu yapmıştır. Özel sektör, belediyeler ve yararlanıcılar dahil yerel ortaklarla çalışmak ve programı desteklemek için bir ağ oluşturmak verimlilik, sürdürülebilirlik, kalite ve net

bir ihtiyaç ortaya koymak açısından kilit önem taşımaktaydı. Daha fazla yararlanıcıya ulaşmak için programlara ihtiyaç duyulsa da, sadece tekrar etmenin ve uygulamaya koymanın etkili olmadığı kanıtlanmıştır. Ölçek büyütmek için yapılması gereken daha stratejik bir gözle bakmak, uygun yerde teknoloji kullanmak ve ortakların birlikte çalışmasına yardımcı olacak süreçleri güçlendirmektir.

KRİZDE YENİLİKÇİLİK (I4C) ÖĞRENME ETKİNLİĞİ

Mülteciler İçin Birleşmiş Milletler Yüksek Komitesi (UNHCR) ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Ortak Sekreterliği, 11-12 Aralık 2016 tarihinde Ürdün, Ölü Deniz'de ilk yenilikçilik etkinliğini düzenledi. Tutkulu katkı sahipleri ve katılımcılar arasında, Zain Ürdün, Microsoft Philanthropies gibi özel sektör temsilcileri ile Bilforon ve Jaleesa gibi yeni teknoloji girişimleri yer aldı. Katılımcılar, BM Küresel İlkeler Sözleşmesi üyesi olan işletmeler, Danimarka Mülteci Konseyi (DRC) ve Mercy Corps gibi sivil toplum örgütleri (STK'lar), Suriye Amerikan Tıp Derneği (SAMS) ve Watan-Khayr gibi yerel olarak yönetilen inisiyatifler ve UNHCR, UN Global Pulse, BM Nüfus Fonu (UNFPA), Dünya Gıda Programı (WFP) ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) gibi Birleşmiş Milletler (BM) kuruluşları ve UNDP dahil çok çeşitli kuruluşların yenilikçi ve uyarlanabilir yaklaşımlarından ve çözümlerinden ilham aldılar.

Katılımcılar, Suriye ve Irak'taki krizlere cevaben ve Irak, Ürdün, Lübnan, Mısır ve Türkiye'deki ev sahibi toplumlar bağlamında, ilerleyen projeleri ve ortaklıkları hakkında bilgi paylaşımında bulundular. Etkinlik, konuşmacılar, panelistler ve katılımcılar arasında kapsamlı sorucevap oturumları, masa tartışmaları veya atölye çalışması formatındaki doğrudan etkileşimler sayesinde proaktif ve katılımcı bir havada geçti. Sonuç olarak, son derece somut örnekler ve ayrıca açıklar ve ihtiyaçlar analizi tartışıldı ve bilgiler arttırıldı. Etkinlikte çok sayıda bağlantı ve potansiyel ortaklık kuruldu ve çeşitli ülkelerin benzer görüşe sahip organizasyonlarından katılımcılar birbirlerinden bir şeyler öğrendi.

Katılımcılar, organizasyonların genellikle farkında olmadan veya yenilik olarak adlandırmaksızın müdahalelerinde yenilik yaptığını veya bunları uyarladığını öğrendiler. Diğer yandan, organizasyonlar bazen fikir aşamasından uygulama aşamasına nasıl geçileceğini bilmediklerinden önemli yenilik olanaklarından feragat etmektedir. Yeni bir fikrin elverişliliğini, uygulanabilirliğini ve kullanılabilirliğini anlamayı içeren uygulama desteğinin yanı sıra ortakların, siyasi dinamiklerin haritasını çıkarmaya ve engellerin üstesinden gelmeye yönelik araçlar da faydalı olacaktır. Etkinlikteki diyalogda içinde bulunulan şartların anlaşılması, işbirliğine dayalı kullanıcı odaklı tasarım, yaparak öğrenme, krizdeki değişikliklere uyum sağlama, kanıta dayalı adaptasyon, risk yönetimi ve bir yenilikçilik kültürü oluşturma dahil olmak üzere bu Özette yer alan Krizde Yenilikçilik İyi Uygulama İlkelerinin sürekli gelişimi hakkında bilgi verildi.

Katılımcılar, bu ilkelerden yola çıkarak, üzerinde düşünmek üzere aşağıdaki önermeleri dile getirmiştir:

- Yenilik, tercihen çözümün etkilediği kişilerle diyalog halinde, son kullanıcının ihtiyaçlarından ve sistemde bir değişim yaratmak için yapılması gereken değişikliklerden doğmalıdır. Tasarım özünde insan odaklı olmalıdır.

- Yeniliğin başarısını ölçmenin kilit yollarından biri sadece farkındalık yaratmakla kalmayıp eyleme zemin hazırlayıp hazırlamadığına bakmaktır. Bu nedenle prototip çalışması veya testlerle sonuçları ölçmek büyük önem taşır. Örneğin, sosyal yardımı test ederken bağlamsal bilgi birikimimize göre farklı türde mesajlar deneyerek hangi mesajların daha etkili sonuçlar elde ettiğini test edebiliriz. Kanıta dayalı yaklaşım kilit önem taşımakta olup davranışa ilişkin içgörüler etkinliği şekillendirmeye yardımcı olabilir.
- Stratejiyi, geleceğe dair tahminlere dayalı tekil bir doğrusal plan olarak düşünmek yerine, gündemi zaman içinde ileriye götüren ve dönüşen bir denemeler ve müdahaleler portföyü olarak düşünmeliyiz. Başarısızlık, özellikle de kriz ortamında veya hızlı, karmaşık bağlamlarda bir öğrenme yöntemi olarak gereklidir.

Sahada yeniliklerle ilgili tutkulu, interaktif bir yuvarlak masa atölye çalışması, kriz şartlarında faaliyet gösteren tüm aktörler ve maliyet etkinlik, kolektif direnç oluşturma, sürdürülebilir faydalar, yerel olarak yönetilen inisiyatifler ve toplumsal kaynaşma ile ilgili iyi uygulamaları nasıl yürüttükleri arasında ortak paydalar olduğunu ortaya koymuştur.

Bu atölye çalışmasının sonuçlarından ve bulgularından bazıları aşağıdaki gibidir:

- Maliyet etkinlik bakımından, diğer organizasyonlarla ortaklık ve yararlanıcılarla birlikte çalışma, bir organizasyonun maliyetleri en aza indirmek için yapabileceği en etkili şeylerden biridir. Katılımcılar ortaklıklarda yer almanın ve yararlanıcılardan ve diğer paydaşlardan yeni fikirler almanın maliyetleri nasıl azalttığına dair çok sayıda örnek paylaşmıştır.
- Toplumsal kaynaşma yaklaşımları katılımcılar tarafından pahalı toplumsal çatışmalar için yenilikçi bir alternatif olarak görülmektedir, çünkü bunlar krizlerde operasyon maliyetlerini azaltmakta, insani müdahaleleri hızlandırmakta ve işletmelerin canlanıp gelişmesini sağlamaktadır.
- Gündemdeki esneklik yaklaşımının dönüşümsel hedeflerinin kadınların karşılaştığı kilit sistematik zorlukları ele almaya odaklanması gerektiği vurgulanmıştır (eğitim ve kültür gibi).
- Bireysel girişimcilere ve küçük ve orta ölçekli işletmelere yönelik yardım programlarında değer zinciri katılımına ve pazar erişiminin kolaylaştırılmasına yatırımın olması gerekmektedir. Bu Özette yer alan Lübnan'daki Uluslararası Çalışma Örgütü'ne (ILO) ait proje (4. Bölüm), kuzey Lübnan'da değer zinciri boyunca paydaşların patatesler için ihracat pazarlarını güçlendirme konusunda nasıl çalıştığına dair iyi bir örnektir.
- Katılımcılar, yerel yönetimli müdahaleleri teşvik etmek için, uluslararası organizasyonlar tarafından sunulan yenilikçi programların planlanmasına ve uygulanmasına yerel organizasyonların dahil edilmesini, kültürel bağlamın dikkate alınmasını ve sahadaki organizasyonların büyük bölümünde var olan yenilikçilik kültürünün tanınmasını ve bundan istifade edilmesini önermiştir.
- Yerel organizasyonların liderliği üstlenmesi önündeki önemli engellerden biri de, sistematik bir şekilde uluslararası organizasyonların net bir çıkış stratejilerinin olmamasıydı. Ayrıca çoğunlukla hayatta kalma modunda faaliyet gösteren yerel organizasyonlar arasındaki kapasite eksikliği, bir yenilikçilik kültürünün geliştirilmesine ve sürdürülmesine engel teşkil etmektedir.

- Ortaklıklar bir şeyleri farklı ve hatta daha iyi yapmamıza yardım eder ve yeni fikirleri deneyerek sürekli öğrenme imkanı sunar. Ortaklıklar en çok uzun süreli bir bakış açısı benimsediğimizde ve güven tesis etmeye ve iyi iletişim kurmaya vakit ayırdığımızda işe yarar.
- Yeniliklerimizi test edip geliştirmek ve içinde çalıştığımız kültüre ve bağlama uyarlamak üzere organizasyonlarımızın kapasitesini daha da geliştirmemiz gerekmektedir. Programlarımız vasıtasıyla mültecilerin kapasitesini nasıl geliştireceğimizi keşfedebilir ve hatta UNFPA ve WHO'nun halihazırda yaptığı gibi mültecilerin teslim veya uygulama aşamalarına nasıl yardımcı olabileceğini değerlendirebiliriz.
- Son olarak, yeniliklerin prototipinin üretilmesi, test edilmesi veya denenmesi sırasında kanıtlardan faydalanmak performansı arttırarak maliyetleri düşürmeye yardımcı olabilir. Katılımcılar, programlarımız vasıtasıyla mültecilerin kapasitesinin nasıl geliştirileceğini keşfetme konusunda çok sayıda verimli örnekler paylaşmış ve hatta yeniliklerin nasıl uyarlanıp iyileştirileceğine dair kararları değerlendirmiştir. Nitel verileri ölçülebilir önlemlere dönüştürmek için bir yöntem olarak "bilişsel sınır" metodolojisi de tartışılmıştır.

Araçlarla ilgili oturumlardan birinde, karmaşık bağlamlarda daha etkili olmanın bir yolu olarak kalkınma alanlarında ve insani alanlarda yenilik için giderek daha fazla kullanılmaya başlayan uyarlanabilir liderlik uygulaması vurgulanmıştır. Oturumda nasıl "politik düşünüleceği" ve bağlamı, sistemi, paydaşları ve aktörler arasındaki dinamikleri anlamadan çözüm kısmına atlamaktan nasıl kaçınılacağı üzerinde durulmuştur. Paydaşların motivasyonlarını ve ilgi alanlarını anlamaya, zorluklara empati ve meraka dayanan sorular sorarak yaklaşmaya ve sistemin amaçlanan değişikliğe nasıl tepki verdiğine dair bir anlayış geliştirmek ve bir sonraki müdahalenin tasarımını şekillendirmek için uzun vadeli hedeflere bir adım daha yaklaştıran müdahaleler ve deneyler tasarlamaya önem verilmelidir. Kademeli yaklaşım dinamik bir krizde dönüşümü kolaylaştırmaya yardımcı olur.

Araçlarla ilgili başka bir oturumda, katılımcıların yeni müdahaleler tasarlarken dikkate alabileceği[2] yenilikçilik ilkelerinden bahsedilmiştir. Bu ilkeler UNHCR, UNICEF, UNDP ve on diğer BM örgütü ve uluslararası örgütler tarafından tasarlanmış ve onaylanmıştır. Bu ilkeler şunları içermektedir: kullanıcıyla birlikte tasarlama, mevcut ekosistemi anlama, ölçeklenebilir tasarım, sürdürülebilir inşa, veri odaklılık, açık kaynak kullanma, yeniden kullanma ve iyileştirme, zarar vermeme ve işbirlikçi olma. Oturumda veri odaklı olmanın iyi yenilikler için elzem olduğu vurgulanmış ve[3] yenilik süreçlerini işe yarayan uygulama kanıtlarıyla şekillendirme; prototipleri uygunluk, kullanılabilirlik, yapılabilirlik açısından test etme; ve müdahalenin etkinliğine bağlı olarak tekrarlama ihtiyacı ifade edilmiştir.

Oturumda ayrıca neleri devam ettirmek istediğimizi, neleri bırakmamız gerektiğini ve uzun vadeli hedeflere ulaşmak adına mesafe katetmek için hangi alanlarda yenilik yapmamız gerektiğini dikkate alarak yenilikçilik çalışmalarımızı şekillendirmek üzere bir adaptasyon modeline de yer verilmiştir. Asıl konu yenilikçiliğin her alanda gerekli olmamasıdır; çalışmaları önceliklendirmek ve yenilikçilik çalışmalarının maliyetini

2 http://www.undp.org/content/undp/en/home/ourwork/development-impact/innovation/principles-of-innovation.html

3 http://www.oecd.org/sti/ieconomy/data-driven-innovation.htm

düşürmek açısından önemli hususlar olması sebebiyle, halihazırda var olanı geliştirmek üzere uyarlama yapma (yeniden kullanma ve iyileştirme) ve hangi durumlarda bazı şeyleri olduğu gibi bırakmak gerektiğini bilme konuları üzerinde de durulmuştur. Oturumda yenilik yapmakla ilgili "ipuçları" paylaşılmıştır:

- Yararlanıcının ihtiyaçlarına göre yenilik yapın; çözüme odaklanmayın;
- Sizinle aynı vizyonu paylaşan bir ekiple çalışın; morali yükseltmek için çeşitli ve farklı seslere kulak verin ve sunulan hizmetin/ürünün kalitesini arttırın;
- Doğrudan pazar geribildirimi almak ve çözümün uygulanabilirliğini, elverişliliğini ve cazibesini değerlendirmek için ürünlerle ve hizmetlerle ilgili pilot çalışmalar gerçekleştirin;
- Mali destek almak ve ayrıca pazarlara ve daha büyük kullanıcı ve müşteri havuzlarına erişimi arttırmak için özel sektörle ortaklık yapın ve
- Hizmetinizin/ürününüzün sürdürülebilir ve kalıcı olmasını sağlamak için yerel makamlar ve ortaklarla istişarelerde bulunun ve birlikte çalışın.

Son olarak,[4] Yeniliklerin Keşfi İçin Saha Kılavuzu, Proje Döngüsü Bilgisayar Korsanı Kiti ve Ölçek Büyütme Kontrol Listesi gibi araç kitleri paylaşılmıştır. Bu araçlar verimliliği arttırmak adına organizasyonların yenilikçilik süreçlerini daha açık ve sistemli hale getirmesine yardımcı olabilir.

Ortaklıklarla ilgili ileriye dönük bir yuvarlak masa tartışmasında Suriyeli mülteci krizinin ciddiyetinin nasıl umulmadık nitelikte ve ölçekte dinamik ortaklıklar kurulmasını sağladığı ifade edilmiştir. Zain Ür-dün'ün üst düzey liderliği, güçlü bir hayırseverlik anlayışı ve Suriyeli mültecilere ve onları konuk eden topluluklara bağlanabilirlik, yenilik, söz hakkı verme ve bunları temsil etme imkanı sunma görevi duygu-suyla hareket etmektedir. Zain temsilcileri Facebook ve Skype gibi global teknoloji şirketleri ile işbirliği içinde UNHCR ile birlikte yürüttükleri çalışmalardan bahsetmiştir. Özel sektörün şimdiye kadar kriz mü-dahalesinde genel olarak yer almadığına ilişkin ciddi bir endişeyi dile getirmişler ve ticari aktörleri değiş-im ve itibarın kurumsal temsilcileri olarak kendilerine katılmaya davet etmişlerdir. Şirket olarak Zain, sahadaki ihtiyaçlara, imkanlara ve koşullara kolayca uyarlanabilen ihtiyaç odaklı, atik ve esnek girişim ve çözümlere kesinlikle inanmaktadır ve BM kuruluşlarına işletmelerle çalışırken bürokratik süreçlerini azaltmanın yollarını bulmalarını şiddetle tavsiye etmektedir.

WFP'den çalışma arkadaşlarımız Zain temsilcisi tarafından dile getirilen birçok endişe ve ilkeyi tekrar ederek, ileri düzeyde bir yenilikçiliği ve kayda değer ölçekte etkili müdahaleleri mümkün kılmak için özel sektör ortaklığının hayati bir öneme sahip olduğunu vurguladılar.

Danimarka Mülteci Konseyi'nden çalışma arkadaşlarımız, zaman ve erişim kısıtlamalarının sıklıkla özel sektörle ortaklıkları sınırladığına dair gözlemlerini paylaşarak, büyük ölçekli müdahalelerin çoğunlukla organizasyonların başka organizasyonlarla güçlerini birleştirmesi gerektirdiğine dikkat çektiler. Birkaç STK'nın geçim kaynakları için

4 http://www.undp.org/content/undp/en/home/ourwork/development-impact/innovation/resources-for-innovation/guides-and-toolkits.html

uygun koşulları yaratma ve çözüm tasarlama sürecine özel sektörü ve diğer aktörleri dahil etme konusunda bir açık tespit ettiği LEADERS (Liderler) konsorsiyumunun (bkz. 5. Bölüm) başarısından bahsettiler. STK'lardan oluşan grup, eylem araştırmasından faydalanarak sorunu çözmek için zaman zaman bir araya geldiler ve ticari ve diğer aktörlerin yer aldığı ve kendi başlarına gerçekleştiremeyecekleri entegre, ortak bir program fikri ortaya attılar.

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit'tan (GIZ) katılımcılar, özel sektöre olan yaklaşımda kaynak arayışı anlayışından uzaklaşarak bunun yerine özgün ve saygılı ortak müdahale girişimlerine yatırım yapmanın önemini tekrarladılar. Alınan dersleri mükemmelleştirmek ve derinleştirmek ve hızla değişen kriz koşullarına daha iyi uyum sağlamak için diğer bağlamlardan ve yerlerden örnekler üzerinde duruldu. Aynı şekilde, GIZ programların esnekliğini ve bağlama yerleştirilmesini kriz müdahalesi ve direnç inşası bakımından temel unsurlar olarak listeledi.

UN-Habitat (Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı) programından çalışma arkadaşlarımız, tamamlayıcı, yerel sahiplik ve sürdürülebilirlik ilkelerine dayanan başarılı, çok sektörlü bir ortaklık örneği paylaştı. Konut inşaatı girişimine dahil olanlar arasında tasarımcılar (hayır amaçlı), yerel idareler (arsa temini) ve özel sektör (düşük maliyetli veya maliyetsiz mobilya için geliştiriciler ve IKEA ve düşük faizli kredi sunan bankalar) bulunuyordu. Proje, yerel bağlamlarda bağlantı kurmaya yardımcı oldu ve mültecilerin iyi karşılanması için topluluğun farklı kesimlerini pratik yollarla dahil etti.

Atölye çalışmasındaki konuşmalarda, organizasyonların proje tasarımı ve yapılarının ve bağışçıların şablonlarının yenilikçiliği yeterli şekilde teşvik edemeyebileceği veya kapsamayabileceği ya da ortaklık geliştirmek ve sistematik değişimi hayata geçirmek için gereken daha uzun zaman dilimlerine imkan vermemesi de dahil olmak üzere ortaklığın ve yenilikçiliğin önündeki çeşitli zorluklara değinildi. Bağışçıların esnek yaklaşım ihtiyacına hızlı yanıt verdiği ve organizasyonların uzun süreli sistematik değişimi hayata geçirmek için değişim teorileri gibi araçları giderek daha fazla kullandıkları belirtildi.

Teknoloji alanında çok çeşitli arka planlara sahip katılımcıların yer aldığı dinamik bir yuvarlak masa tartışmasında, Global Pulse'ın maliyetleri azaltmak için atık toplama sistemini gerçek zamanlı olarak sayısallaştırarak atık su toplama konusunda Zataari Kampı'nda UNICEF ile yaptığı işbirliği gibi teknolojik çözümler ve girişimlerle ilgili bilgiler paylaşıldı. Global Pulse, veri kullanımı ve uygulaması yaklaşımımızda güvenlik önlemleri ve ihtiyati tedbirler büyük önem taşısa da, veri odaklı bir yaklaşım benimseyerek elde edilebilecek maliyet tasarrufuna karşın büyük veri kullanmayarak kaçan fırsatlardan doğan maliyetleri göz önünde bulundurmanın da aynı derecede önemli olduğunu belirtti.

WHO delegeleri hasta merkezli yaklaşımlarından ve müdahalelerin haritalamaya ve önceliklendirmeye yardım etmek üzere puan kartlarının nasıl kullanıldığından bahsetti. Suriye krizi uzaktan müdahale gerektirmiştir ve WHO, müdahaleleri uyarlamak ve iyileştirmek üzere ortak geri bildirimi için kilit bir araç ve kapsamlı bir takip mekanizması olarak emsaller arası incelemelerden faydalanmaktadır.

Microsoft temsilcileri şirketlerin yardım amaçlı katkılarının önemini vurgulamıştır. Microsoft, Suriyeli mülteci krizi nedeniyle katkılarını ve müdahalelerini genişletmek ve ölçeğini büyütmek üzere önemli adımlar atmış ve temel olarak STK'ların geçim kaynağı programlarında teknolojiler yaratmasına ve bunlardan istifade etmesine yardım etmek suretiyle, doğal afetlerin yanı sıra insan kaynaklı felaketlere yönelik müdahaleleri de desteklemek üzere politika değişikliğine gitmiştir.

Ürdün merkezli Bilforon şirketinin kurucusu, bir pazar ihtiyacını (ev yemeği) ve işgücü açığını (Suriyeli aşçılar) tespit ederek "yeni girişimlere yönelik bir hafta sonu etkinliğinde" kurulduklarından bahsetti. Sürekli artan bir müşteri tabanına (30 müşteriden 300 müşteriye) ev yemeği sunarak ilk altı ay boyunca kademeli ve istikrarlı şekilde Suriyeli mülteci kadınlardan oluşan büyüyen bir havuza (3 aşçıdan 55 aşçıya) geçim kaynağı seçeneği sunmaya yardımcı olan basit bir mobil uygulama geliştirmişlerdi.

Atölye çalışması katılımcıları kanıta dayalı yenilikçilikte ve teknolojiye dayalı müdahalelerde etkinliği arttırmak için nitel verileri ve özelleştirilmiş medya mesajlarını nasıl kullanıldığına dair örnekler sunmuştur. Örneğin, tedavi planlarını iletmek için (doktora gitmek zorunda kalmak yerine) tıbbi tedavilerle ilgili SMS mesajlarının kullanılması toplumsal damgalamayı azaltmış ve dolayısıyla hastanın tedavilere uyumunu arttırmıştır.

Diğer delegeler, dağıtımı eşit hale getirmek ve çevresel riskleri hafifletmeye yardımcı olmak adına Lübnan'daki su tedariki ve atık su toplama işlemlerini takip etmek için su, sağlık ve hijyen hizmetleri (WASH) grubunda yazılım ve GPS sistemleri vasıtasıyla yakıt tüketimi takibi ile ilgili örnekler paylaştılar. Teknoloji, yeniliklerin tümünde kullanılmasa da, duyarlılığı arttırmaya, maliyetleri azaltmaya ve kolay ulaşılabilir verilere dayalı olarak müdahaleleri spesifik grupların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde özelleştirmeye yardım etmeye devam etmektedir.

Krizde Yenilikçilik öğrenme etkinliği, katılımcıların ihtiyaçlarını diğer katılımcıların bilgi paylaşımı, ortaklık kurma, mentorluk, yenilik tasarlama, veri yönetimi ve programlama desteği alanlarında sunabilecekleri ile eşleştiren bir alıştırma ile tamamlanmıştır. Etkinlikte verimli bilgi paylaşımının ve problem çözümünün yanı sıra çok sayıda bağlantıya ve potansiyel ortaklığa imza atılmıştır. Katılımcılar zor koşullar altında, az sayıda kaynakla ve karmaşık durumlarda hayata geçirdikleri yeniliklerle ilgili olarak hevesle ve desteklendiklerini hissederek ayrıldılar. Katılımcılar bu bağlantıları ve öğrenmeyi sürdürmek istemekte ve bir sonraki Krizde Yenilikçilik etkinliğini veya bilgi paylaşımı fırsatını sabırsızlıkla beklemektedir.

2. BÖLÜM: ALT BÖLGEDE İYİ UYGULAMA VE YENİLİKÇİLİK

İYİ UYGULAMA İLKELERİ

Altı ülkeden oluşan alt bölge genelinde (Suriye, Ürdün, Lübnan, Türkiye, Irak ve Mısır), organizasyonlar karmaşık koşullarda çalışma ve değişen şartlara uyum sağlama becerilerini sürekli olarak geliştirmektedir ve görünüşe göre başarılarının altında yatan belli başlı ilkeler bulunmaktadır. Alt bölge, halihazırda ve geçmişte karmaşık siyasi, sosyal, dini ve etnik dinamiklere sahiptir; genelde yüksek okuryazarlık oranına sahip orta sınıftan oluşmaktadır, ancak birçok bölgede başta gençler ve kadınlar arasında olmak üzere yüksek düzeyde yoksulluk ve işsizlik söz konusudur. İşlevsel devlet kurumları ve sistemler mevcut olmasına rağmen, bazı ülkeler yüksek kamu açıklarına sahipken ulusal ekonomiler görece istikrarlıdır ancak son yıllarda büyümede durgunluk yaşamaktadır. Yerel, ulusal ve bölgesel özel sektör, canlı ve son derece gelişmiş olsa da alt bölgenin dinamik siyasi ve güvenlik koşullarından etkilenmektedir ve evde ve ticarette mobil ve diğer teknolojiler yaygın olarak kullanılmaktadır. Yüksek işsizlik oranları gibi faktörlerden bazıları, bir ölçüde krizin temel nedenleri olarak görülmektedir ve bunlar kriz nedeniyle alevlenmiştir. Bunları ve diğer bağlamsal faktörleri dikkate aldığımızda, çok sayıda global iyi uygulama ilkesi özellikle bu müdahale için uygundur. Sonraki bölümlerde daha sektöre özgü ilkeler özetlense de, aşağıdaki ilkeler esnek programlama kapsamı genelinde faydalıdır.

Maliyet etkinlik ve verimlilik: Maliyet etkinlik pek çok kuruluş için ele alması zor bir konudur çünkü geçmişte çok sayıda organizasyonunun verimliliği ne kadar verimli harcama yaptıklarına değil, ne kadar para harcadıklarına göre ölçülmekteydi. İyi uygulamalar, çalışmanın belirtilen hedeflere göre ne ölçüde ilerleme kaydettiğini dikkate almaktadır. Buna hedef popülasyonların nasıl seçildiğinin ve bunlara ne ölçüde ulaşıldığının değerlendirilmesi de dahildir. Ayrıca organizasyonel etkinlik ve organizasyonlar arasındaki etkinliği artırmaya yönelik işbirliği ve sinerjileri seviyelerini de içermektedir. Maliyetler, kaynaklar ve zaman dahil olmak üzere girdiler dikkate alınarak nicel ve nitel çıktılarla ölçülen verimlilik seviyesi de önemlidir. Buna çalışmanın yararlanıcılar veya bağışçılar açısından karşılanabilir olup olmayacağı ve finansmandaki azalmalara rağmen mali olarak elverişli kalıp kalmayacağı da dahildir. Son olarak, çalışmanın amaçlanan yararlanıcılar tarafından tespit edilen ihtiyaçları ve öncelikleri ne ölçüde ele aldığı da çok önemlidir. Buna ilaveten, bir çalışmanın veya uygulamanın bağlamdaki değişiklikler bakımından ne kadar esnek veya uyarlanabilir olduğu, amaçlanan yararlanıcılardan gelen geri bildirimler, değerlendirmeler, vb. hususlar da dikkate alınır.

Dinamik ortaklıklar: Suriye ve ırak krizine daha maliyet etkin ve etkili bir müdahale için kaydedilen ilerlemenin merkezinde gerçek ortaklıklar vardır. Son dört yılda, yeni ve kapsayıcı ortaklıklar oluşmuş ve güçlendirilmiş ve bu da verimlilikleri arttırarak maliyetleri azaltmış ve yenilikçiliği teşvik etmiştir. Bu ortaklıklar çok çeşitli paydaşları dahil etme, ortak hedefler üzerinde mutabakata varma ve konuşulanları hayata geçirme konusunda uzmanlaşmıştır.

En başarılı ortaklıklar, ortaklar arasında ortak bir zemin ve güven tesis etmenin ve birlikte çalışmanın sinerjisinden faydalanan yeni çözümler üretmenin bir yolunu bulan ortaklıklardır. Gerçek ortaklıklar kolay değildir. Ortaklar birbirlerine güven aşılamak ve ortak hedeflere nasıl ulaşılacağı ve bu hedefler etrafındaki kenetlenmenin nasıl muhafaza edileceği, kararların nasıl alınacağı, anlaşmazlık olduğunda ne yapılacağı,

kaynaklar söz konusu olduğunda zor sorunların nasıl ele alınacağı, rollerin nasıl dağıtılacağı ve ortak olarak nasıl çalışılacağı gibi zor sorular sormak zorundadır. Bunlar rahatsız edici sorular olabilir, ancak bu sorulara cevap verdiğinizde performans çarpıcı şekilde artar.[5] Ortaklıklar riskleri beraberinde getirmekle birlikte, daha yenilikçi, faydalı ve maliyet etkin kriz müdahalelerine de zemin hazırlayabilir.

Sürdürülebilir faydalar: Alt bölge genelinde, devlet kurumları, ulusal sivil toplum, ev sahibi popülasyonlar ve mülteciler Suriye krizinin gündelik etkisiyle başa çıkmak için çok büyük bir hüner sergilemiştir. Ancak hızlanan ihtiyaçlar ve artan talepler kaynaklarını ve kapasitelerini zorlamaktadır. Yerel insanlara ve kurumlara daha fazla yatırım yapmak ulusal ve yerel aktörlerin krizin etkisiyle daha iyi başa çıkmasını ve bunu daha hızlı atlatmalarını sağlayacaktır ve uzun vadede daha maliyet etkin bir yardım yaklaşımı olabilir. Bu bağlamda, direnç: *"bireylerin, hane halkının, toplulukların ve toplumların, şokların ve streslerin olumsuz etkileriyle başa çıkma, bunları atlatma ve sürdürülebilir insani kalkınmayı destekleyen dönüşümsel değişimi hayata geçirmek üzere topluluklarla ve ulusal ve yerel idarelerle birlikte çalışma becerisidir."*[6]

Direnç odaklı stratejiler birbiriyle bağlantılı üç stratejik hedefi izlemelidir (BM Kalkınma Grubu - UNDG tarafından özetlendiği gibi[7]):

- ***Başa çıkma:*** bireyler, topluluklar, kurumlar ve sistemler kısmi veya tam çöküş yaşamadan ani baskı artışlarını yönetme becerisine sahiptir.
- ***Atlatma:*** bireyler, topluluklar, kurumlar ve sistemler engellerin üstesinden gelerek önceki kalkınma ve refah düzeylerine yeniden ulaşma becerisine sahiptir.
- ***Dönüştürme:*** bireyler, topluluklar, kurumlar ve sistemler daha hızlı kalkınma ve gelecek krizleri önleme becerisine sahiptir.[8]

FSon olarak müdahaleler, sürdürülebilir olmaları ve krizin daha uzun süreli unsurlarına çözüm getirebilmeleri için, krizin temel nedenlerini dikkate almalıdır. Bunun yapılması başa çıkma aşamasında mümkün olmasa da, krizin orta ila ileri aşamalarında çok önemlidir. Temel nedenleri anlamak, varsayımları ve riskleri ifade etmek ve temel nedenden arzulanan değişime kadar sonuç zincirini göstermek amacıyla değişim teorilerinden ve problem ağacı analizlerinden faydalanmak bir krizin temel nedenlerini ele almaya yönelik yöntemlerdir.

Yerel yönetimli müdahale: 2015 yılı ortalarından itibaren, programların yerelleştirilmesi ve yerel yönetimli yaklaşımlar, uluslararası topluluk tarafından yerel bilgi birikiminden ve uzmanlıktan faydalanmanın ve krizin boyutuna hitap edebilmenin bir yolu olarak görülmektedir. Bu Özetle ilgili araştırmalarımızda, yerel yönetimli yaklaşımların Suriye krizine müdahalede nasıl fark yarattığını ortaya çıkarmayı amaçladık. Mültecilerin ve

5 *Developmental sequence in small groups,* Tuckman, Bruce W., Psychological Bulletin, Cilt 63(6), Haziran 1965, 384-399.

6 UNDG (2014), *A Resilience-based Development Response to the Syria Crisis: A Position Paper,* s.7.

7 UNDG, kalkınmada rol oynayan 32 BM fonu, programı, kuruluşu, departmanı ve ofisinden oluşan bir gruptur. Bkz. www.undg.org

8 UNDG (2014), *A Resilience-based Development Response to the Syria Crisis: A Position Paper.*

yerinden edilmiş kişilerin ihtiyaçlarını anlamanın ötesine geçerek, hem ani şoklarla başa çıkmaya yardımcı olan hem de sürdürülebilir çözümlere katkıda bulunan bir müdahaleyi ustalıkla hayata geçiren çeşitli programlar tespit ettik.

İyi uygulama bakımından, kuruluşların hızla yenilikler yaptığı, değişimlere süratle uyum sağladığı ve uygulanmakta olan yeni çözümleri deneme veya test etme yöntemleri bulduğu oldukça aktif bir **"yaparak öğrenme"** yöntemiyle karşılaştık. Bu organizasyonlar, ihtiyaca göre ve sınırlı kaynaklarla uyum sağlayarak ve şaşırtıcı derecede maliyet etkin, pratik çözümler keşfederek, **maliyet etkinlik ve kendi kendine yetme** konusunda uzmanlaşmıştır. Bu organizasyonların sahip olduğu avantajlardan biri de, yararlanıcıların ihtiyaçları hakkında doğuştan gelen bir bilgi birikimini, yerel kültüre duyarlılığı ve karmaşık sorunları katılımcı bir şekilde çözebilecek yerel ağları süratle kurma becerisini de içeren **yerel bilgi birikiminin verdiği güçtü.** Uluslararası organizasyonlarla kurdukları ortaklıklar sundukları hizmetleri güçlendirmiş ve uluslararası organizasyonlara da fayda sağlamıştır.

Toplumsal kaynaşma: Kuruluşlar, uluslararası yardımın yerel, ulusal ve dini seviyelerde var olan hassas siyasi, sosyal, dini ve etnik dengeleri bozabileceği veya Suriye çatışmasının yayılma etkileri ile bağlantılı daha yeni gerilimleri alevlendirebileceği riskine yanıt vermiştir. Bu risk, program tasarımı, uygulama, takip ve değerlendirme konusunda çatışmaya duyarlı bir yaklaşım benimseyerek hafifletilebilir. Bu, 1) uluslararası organizasyonların hangi bağlamda faaliyet gösterdiğinin anlaşılması; 2) bir yardım müdahalesinin bu bağlamda yaratması muhtemel etkinin anlaşılması ve 3) olası olumsuz etkileri azaltmak ve muhtemel olumlu etkileri en üst düzeye çıkarmak için harekete geçilmesi anlamına gelir.[9]

Bu bağlamdaki kilit riskler, mevcut güç dinamiklerinin ve topluluk yapılarının sorgulanması, mültecilerin adil olmayan bir şekilde ayrıcalıklı muamele gördüğü algısının körüklenmesi ve emtia fiyatlarında artışa ve kıt kaynaklar ve iş imkanları bakımından rekabetin artmasına sebebiyet verilmesidir. Bu risklerin azaltılması, program süresi boyunca derinlemesine çatışma analizi yapılmasını ve çatışma göstergelerinin izlenmesini ve gerektikçe tasarımda ve uygulamada uyarlamalar yapılmasını gerektirmektedir.

İnsan haklarına dayalı yaklaşım (HRBA)[10]***:*** Kadınlar, çocuklar ve gençler, yaşlılar ve engelliler dahil olmak üzere, tüm etkilenen popülasyonların haklarının güçlendirilmesi, dünya genelindeki insani yardım ve kalkınma müdahalelerinin önemli bir ayağıdır. İnsan haklarına dayalı bir yaklaşım benimsemek, analiz, program tasarımı, uygulama, takip ve değerlendirme dahil olmak üzere uluslararası insan hakları standartlarının ve ilkelerinin bir yardım müdahalesinin tüm unsurlarına entegre edilmesi anlamına gelir. Yardımın bu şekilde çerçevelenmesi, müdahalenin sürdürülebilirliğini desteklemeye yardımcı olur, etkilenen popülasyonları kendi kendilerine yardım etmeleri için

9 Çatışma Duyarlılık Konsorsiyumu (CSC), *Conflict-Sensitive Approaches to Development, Humanitarian Assistance and Peace building: Resource Pack.*

10 Örneğin bkz. OHCHR (2006), *Frequently Asked Questions on a Human Rights-Based Approach to Development Coope-ration and OHCHR and UNHCR (2013), The Protection of Human Rights in Humanitarian Crises: A Joint Background Pa-per for IASC Principals.*

güçlendirir ve bu gruplara uluslararası ve ulusal müdahalelere yön veren kararlara ve politika çerçevelerine dahil olma imkanı verir. İnsan haklarına dayalı yaklaşımın ayrılmaz bir parçası da, ödev sahiplerini, uluslararası yasalarla güvence altına alınan temel hakları ve özgürlükleri desteklemelerini sağlamak için hükümetler ve diğer ilgili aktörlerle birlikte çalışarak sorumlu tutmaktır. Birleşmiş Milletler'in,[11] uluslararası STK'ların ve bağışçı ülkelerin çalışmaları, Suriye krizinden etkilenen herkesin haklarına ve özgürlüklerine daha fazla saygı duyulmasını sağlamak açısından kritik önem taşımaktadır.

Esneklik: Suriye ve Irak krizinin alt bölgedeki etkisi dinamik olup, kitlesel kaçışta ani artışlar yaşanmakta ve şiddet giderek daha fazla komşu ülkelere yayılmaktadır. Bu durum, ölçeği süratle arttırılabilecek veya azaltılabilecek ve farklı ihtiyaçların etkili şekilde karşılanmasını sağlamak için sürekli olarak uyarlanabilen esnek bir yardım müdahalesi gerektirmektedir. Uygulamada geleneksel bağışçılar, BM kuruluşları ve uluslararası STK'lar, bu müdahalede ihtiyaç duyulan esneklik derecesine imkan vermeyen katı programlama çerçevelerine ve idari ve mali çerçevelere sahiptir. Esnek bir yaklaşımın tesisi, proje çalışmalarındaki veya modalitelerdeki değişiklikleri veya uyarlamaları veya bunlarla ilgili genişletmeleri şekillendiren düzenli, titiz ve süratli incelemeler gerektirir. Sadeleştirilmiş sorumluluk ve raporlama gereksinimleri ile çok yıllı ve çeşitlendirilmiş finansman (geleneksel olmayan bağışçılar, özel sektör ve sosyal yatırım fonları dahil) ve pilot çalışmalardan veya testlerden veya krizdeki değişikliklerden elde edilen kanıtlara dayalı olarak programda değişiklikler yapmaya yönelik esneklik, daha esnek program için elzem niteliklerdir.

YENİLİKÇİ UYGULAMA İLKELERİ

Yenilikçilik genellikle istenen hedeflere ulaşmada nüfuz, aksama ve atılım seviyesi ile ölçülür. Yenilikçiliği değerlendirmede odak noktamız, mültecilere ve ülkesinde yerinden edilmiş kişilere (IDP'ler) şoklarla başa çıkma, krizleri atlatma ve yaşamlarını, topluluklarını ve ekonomilerini dönüştürme konusunda yardımcı olan etkili müdahaleler geliştirmektir. Başlangıç noktası olarak, Dünya İnsani Zirvesi için geliştirilen "çalışma" kriterlerini ve[12] İnsani Eylemde Yenilikçilik ile ilgili ALNAP 2009 ve 2016 raporundaki kriterleri kullandık.[13] Bu kriterler, bu ciltte bahsi geçen çok sayıda organizasyonun katıldığı 2016 Krizde Yenilikçilik (I4C) etkinliğinin ardından daha da geliştirilmiştir. Mevcut kriterler şunları içermektedir:

İçinde bulunulan şartların anlaşılması: Yenilikçiliğin gerçekleştiği sistemin tamamını anlamak önemlidir. Birden fazla paydaşın dahil olduğu ve yenilik ekosistemi ve bağlam için geçerli yenilikçilik ilkelerine uygun bir yenilikçilik süreci organize edin.

11 BM Rights Up Front inisiyatifi 2013 yılında başlatılmıştır ve *"insan haklarının ve insanların korunmasını BM stratejilerinin ve operasyonel çalışmalarının merkezine yerleştirmek"* üzere Genel Sekreter tarafından beyan edilen taahhütlerin BM sisteminin tüm seviyelerinde desteklenmesini şart koşmaktadır. Bkz. BM (2013), *Rights Up Front,* Mayıs.

12 Dünya İnsani Zirvesi (2014b), *Yaklaşım Belgesi - WHS Theme 3: Transformation through Innovation.*

13 *More than Just Luck: Innovation in Humanitarian Action,* HIF/ALNAP, Obrecht ve Warner, 2016.

Örneğin, yenilikçilik süreci bir krizin başa çıkma aşamasında yaparak öğrenme, atlatma aşamasında çok sayıda prototip ve test çalışması içeren eylem öğrenme ve krizin dönüşüm aşamasında komple bir tasarım düşüncesi veya insan merkezli tasarım modeli olabilir.

İşbirliğine dayalı, kullanıcı merkezli tasarıma dahil olmak: Müdahalelerden faydalananların ihtiyaçlarını anlamak kritik önem taşır. Yenilik yaparken veya yeni programları/ürünleri uyarlarken başkalarıyla işbirliği yapın. İşbirliğine dayalı, kullanıcı merkezli tasarım Suriye ve Irak krizinde yer alan organizasyonlar arasında hâlâ ideal olsa da, yararlanıcılar, son kullanıcılar ve sorumlularla işbirliği içerisinde tasarlama, içgörüleri ve yeniliğin/uyarlamanın uygulanabilirliğini en üst düzeye çıkarır ve maliyetleri azaltmanın yollarını ortaya koyar.

Uyarlama, yeniden kullanma, iyileştirme: Mevcut programları ve ürünleri, bilgi birikimine, pilot çalışmalara ve deneyime dayalı olarak uyarlamanın, yeniden kullanmanın ve iyileştirmenin yollarını bulun. Mevcut bilgi birikimini ve deneyimi yeni inovasyonlar geliştirmek için temel olarak kullanın. Bu şu yaklaşımları içerebilir: 1) Krizdeki değişikliklere uyum sağlamak ve müdahalenin gerçek zamanlı uyarlamalarını yaratmak suretiyle yaparak öğrenme; 2) eylem araştırması, eylem sorgusu ve diğer geri bildirim mekanizmalarından faydalanmak suretiyle veri toplamak ve performans ve öğrenilenler üzerinde düşünmek; 3) kullanıcılardan geri bildirim, prototiplerden, testlerden, pilot çalışmalardan kanıt ve uygulamadan çıkarılan dersleri toplamak; yenilikleri uyarlamak üzere nelerin işe yaradığını ve nelerin yaramadığını anlamak için kanıta dayalı yaklaşımları kullanmak; 4) değer yaratan yeni fikirleri teşvik eden yaklaşımlar kullanmak, yeniye olan ihtiyacı görmek ve aynı zamanda etkiye odaklanmak ve 5) konunun sadece yeni olmak değil aynı zamanda sonuç ve faydalar olduğunu görerek yaratıcı problem çözmeden yararlanmak.

Riski yönetme: Potansiyel riskleri ve varsayımları tespit ederek ve risklerin nasıl azaltılacağını ifade ederek riski yönetin. Uyarlanabilir yönetim, uyarlanabilir liderlik, prototip üretme ve tasarım fikri gibi karmaşık ve hızla değişen ortamlara daha kolayca yanıt vermek amacıyla uyarlama veya yenilik yaparken deneme, test etme ve öğrenmeye yönelik kademeli bir süreç uygulayın.

Bir yenilikçilik kültürü oluşturma: Yeni fikirleri destekleyen, umulmadık yerlerden gelen yeni fikirlere açık, başarısızlıktan aktif şekilde ders çıkaran, bakış açısını genişletmek için işbirliği yapan ve özerkliği arttırıp katı sınırları/kuralları azaltarak özgür düşünceye zemin hazırlayan bir yenilikçilik kültürü oluşturun.

YENİLİKÇİLİK TÜRLERİ

Uluslararası yardımda yenilikçilik kabaca şu şekilde anlaşılabilir: *"Yeni veya gelişmiş araçların ve yaklaşımların oluşturulmasına ve uygulanmasına odaklanan dinamik, yönetimli bir süreçtir. Başarılı yenilikler, verimlilik, etkinlik, kalite veya sosyal sonuçlar ve etkilerde iyileşmelere yol açan yeniliklerdir."*[14] Bu kavramla ilgili son politika tartışmaları dört kilit yenilik türüne işaret etmektedir:

1. **Ürün yeniliği -** bir organizasyonun sunduğu ürünlerde ve/veya hizmetlerde yapılan değişiklikler
2. **Süreç yeniliği -** ürünlerin ve hizmetlerin tasarlanma veya sunulma yöntemlerindeki değişiklikler
3. **Konum yeniliği -** ürünlerin/hizmetlerin nasıl çerçevelendiği ve aktarıldığı ile ilgili değişiklikler
4. **Paradigma yeniliği -** bir organizasyonun ne yaptığını şekillendiren altta yatan modellerdeki değişiklikler[15]

"Yenilikçiliğin" bu tanımına, giderek daha fazla yenilikçi hale gelerek bir programda veya müdahalede zaman içinde küçük ölçekli ancak önemli iyileşmeler sağlayan program uygulamaları ile standart uygulamaları veya çalışma yöntemlerini sekteye uğratabilecek tamamen yeni modeller gibi geçmişten gelen veya önemli sorunlara yönelik büyük atılımlar teşkil eden program uygulamaları da dahildir. Bir bağlamda yenilikçi olabilecek bir şeyin başka bir bağlamda o kadar yenilikçi kabul edilmeyebileceğini unutmayınız.

14 Dünya İnsani Zirvesi (2014b), "Approach Paper - WHS Theme 3: Transformation through Innovation".

15 ALNAP (2009b), "Innovations in International Humanitarian Action: Background Paper".

3. BÖLÜM: TOPLUMSAL KAYNAŞMAYI DESTEKLEME

İLKELER

Topluluk temelli yaklaşım, katılım

PROJELER

- 3.1 Türkiye'de Mülteciler ve Ev Sahibi Toplumlar Programına Destek: GIZ
- 3.2 Toplumsal İstikrar Mekanizmaları: UNDP Lübnan
- 3.3 Mahalle Yaklaşımı: DRC Lübnan
- 3.4 Gençlerin Liderliğinde Toplumsal Kaynaşma, Uzlaşma ve Barış İnşası: UNDP Suriye

ARKA PLAN

Ev sahibi toplumların arasına ve yakınına sığınan mültecilerin sayısı, son 6 yılda çarpıcı şekilde artmıştır. En yoksul ve korunmaya en muhtaç yerel popülasyonların bir kısmına ev sahipliği yapan bölgelere hızla akın edilmesi, alt gelirlilere yönelik konut ve işgücü piyasalarında önemli bir baskıya yol açmış, kamu ve belediye hizmetleri üzerindeki baskıyı büyük ölçüde arttırmıştır. Mülteciler ve ev sahibi toplumları arasındaki hizmetlere, iş imkanlarına ve konuta erişim rekabeti bir gerilim kaynağı haline gelmiştir.[16] Suriye içinde devam eden çatışmanın geniş siyasi ve ekonomik etkisi ve bu durumun bölge genelindeki olumsuz etkileri de ev sahibi ülkelerde mültecilerle ilgili olumsuz algıları arttırmaktadır.

Bu gerilimlerin azaltılması ve yerel çatışmanın önlenmesi, çoğu savunmasız durumda olan mültecilerin fiziksel, maddi ve yasal olarak korunmasını sağlamak açısından elzemdir. Alt bölgedeki tüm etkilenen popülasyonların insani güvenliği açısından ve istikrarı sürdürmek ve kalkınma kazanımlarını korumak için de kritik önem taşımaktadır. Uluslararası organizasyonlar, yerel çatışma yönetim mekanizmaları ve kapasiteleri geliştirilmesi gibi hedefe yönelik toplumsal kaynaşma programları ve yerel yapıları ve ortaklıkları güçlendiren ve daha uzun vadede sürdürülebilir bir yaklaşımı destekleyen programlar vasıtasıyla toplumsal kaynaşmayı desteklemeye ve gerilim kaynaklarını ele almaya yönelik çalışmaları önceliklendirmektedir.

16 Örneğin bkz. REACH (2014a), *Evaluating the Effect of the Syrian Refugee Crisis on Stability and Resilience in Jordanian Host Communities: Preliminary Impact Assessment;* REACH (2014b), *Informing Targeted Host Community Programming in Leba-non: Secondary Data Review;* Oxfam (2013), *Integrated Assessment of Syrian Refugees in Host Communities: Emergency Food Security and Livelihoods; Water, Sanitation and Hygiene; Protection* and UNDP/UNDG, (2014), *The Syrian Crisis – Tracking and Tackling Impacts on Sustainable Human Development in Neighbouring Countries: Insights from Lebanon and Jordan* .

İYİ UYGULAMA İLKELERİ

Toplumsal kaynaşmayı desteklemek alt bölgedeki yardım müdahalesinin en önemli hedeflerinden biridir. Bu itibarla, toplumsal kaynaşma programlarına yönelik iyi uygulama ilkelerinin çoğu diğer sektörel müdahaleleri yelpazesi genelinde de geçerlidir. Kilit ilkeler şunları içermektedir:

Topluluk temelli yaklaşım: İhtiyaçlarına yönelik müdahalelerin değerlendirilmesi, tasarımı ve uygulamasında etkilenen topluluklarla ortaklaşa çalışmak, çoğunlukla insan haklarına dayalı yaklaşımın işlerliğe sokulmasıdır. Topluluk temelli bir yaklaşım benimsemek, "ilgili kişilerin direncini, kapasitelerini, becerilerini ve kaynaklarını anlamak ve koruma ve çözümler sunmak ve topluluğun kendi hedeflerini desteklemek için bunlardan istifade etmek" anlamına gelir.[17] Bu programlar çeşitli aktörleri bir araya getirerek kalıpların dışında düşünmek ve birlikte çözüm üretmek için güvenli bir alan oluşturabilir.

Bu bağlamda, hem mülteci hem de ev sahibi toplumların müdahaleye sadece "dahil olmanın" ötesinde yön vermesini sağlamak, müdahalenin çok kısa vadede etkili olması ve daha sürdürülebilir sonuçlar elde edilmesi açısından kritik önem taşır. Yardım aktörleri, bu uzatmalı krizle başa çıkmak için kapasitelerine ve kaynaklarına ilişkin sınırlamaları, uluslararası yardım müdahalesinin geçici niteliğini ve en önemlisi de genelde büyük ölçüde orta sınıftan oluşan, yüksek okuryazarlık ve beceri seviyesine sahip mülteci ve ev sahibi popülasyonların hem sorunlarını hem de uygun çözümleri tespit etme kapasitesine sahip olduğunu kabul etmelidir.[18] Uluslararası yardım aktörleri, bu kapasiteleri arttırarak ve etkilenen toplulukların toplumsal sorunların veya gerilimlerin ortaya çıkmasını önlemesine ve ortaya çıkan sorunları çözmelerine yardım ederek hayati bir kolaylaştırma görevi üstlenebilirler.

Topluluk temelli yaklaşımlar aynı zamanda yer değiştirme veya kriz sebebiyle bozulan sosyal sistemlerin veya yapıların yeniden kurulmasına yardımcı olabilir ve topluluklar arasındaki haysiyet ve sahiplik hissini geliştirebilir.[19] Bu da gerilimleri körükleyebilecek tehdit altında olma hissinin azaltılması için elzemdir.

Toplum temelli bir yaklaşımın benimsenmesi, yerel güç dinamikleri, sosyal, kültürel, siyasi ve ekonomik faktörler ve aynı zamanda yerel kurumların ve sistemlerin ihtiyaçları ve kapasiteleri hakkında derinlemesine bir anlayış gerektirir. Bir programın gerçek anlamda topluluk temelli olabilmesi için, ilgili topluluklar tarafından tasarlanmalı ve dış aktörlerden ziyade kendi belirledikleri öncelikleri ele almayı hedeflemelidir. Bunun için yüksek düzeyde mali esneklik ve program esnekliği gerekir.

17 UNHCR (2008), *A Community-Based Approach in UNHCR Operations,* s. 14.

18 Örneğin, 2008-2012 yılları arasında, genç kadınlar ve erkekler arasındaki (15-24 yaş) okur yazarlık oranları Ürdün'de %99,3 ve %99,1; Lübnan'da %99,1 ve %98,4; Türkiye'de %97,9 ve %99,4; Suriye'de %94,1 ve %96,4; Mısır'da %8,6 ve %92,4 ve Irak'ta %80,5 ve %84,1'dir. İstatistiklere www.unicef.org'dan erişilebilir.

19 UNHCR (2008), *A Community-Based Approach in UNHCR Operations.*

Katılım: Farklı topluluk üyelerinin yardım programlarının değerlendirme, tasarım ve uygulama aşamalarına anlamlı katılımını sağlamak, topluluk temelli veya topluluk odaklı yaklaşımın ayrılmaz bir parçasıdır. Katılım, programların, hane halkının ve toplulukların en önemli olarak belirlediği ihtiyaçları önceliklendirme ve karşılama konusunda etkili olmasını sağlamaya yardımcı olur ve bu bağlamda mülteciler ve ev sahibi popülasyonlar arasındaki gerekli etkileşim karşılıklı anlayışı ve güveni destekleyebilir. Etkilenen toplulukların temsilcileriyle etkileşim de[20] niyetlerinin ve isteklerinin anlaşılması bakımından ve topluluktaki potansiyel veya fiili gerilim kaynaklarını daha doğru şekilde tespit etmek ve değerlendirmek için önemlidir.

Katılımcı bir yaklaşım benimsemek, kendilerini etkileyen sorunları görüşmek ve uygun çözümleri müzakere etmek üzere yerel toplulukların temsilcilerini odak grubu tartışmalarında, forumlarda ve diğer mekanizmalarda düzenli olarak bir araya getirmek anlamına gelir. Ayrıca yerel aktörlerin liderlik edebileceği ve harici organizasyon ayrıldıktan sonra devam edebilecek programlar tasarlamak anlamına gelir. Cinsiyet dengesi bir zorluk olarak algılanabilecek olmakla birlikte, yerinden edilmiş insanların desteklenmesinde yenilikçiliğin artmasına neden olmuştur.[21] Yerel toplulukların temsilinde uygun cinsiyet, yaş, din ve etnik köken çeşitliliğine ulaşmak bu mekanizmaların ve süreçlerin etkinliği bakımından merkezi konumdadır. Suriye'nin alt bölgesinin ve beş komşu ülkenin son derece karmaşık siyasi-sosyal koşullarında, kurumsal çeşitliliği temin ederek farklı gündemlerin ve çıkarların temsil edilmesi de önemlidir. Buna, belediye ve bölge otoriteleri, icracı bakanlıklar, devlet kontrolündeki siyasi güç sahibi hizmet sağlayıcılar gibi bir dizi yerel kurumu, kamu ve devlet aktörleri; topluluk temelli organizasyonlar, gençlik grupları ve kadın grupları gibi sivil toplum çeşitliliği; yerel özel sektör ve kamu sektörü aktörlerinin temsili gibi kamu sektörü-özel sektör çeşitliliği; yerel siyasi gündemler ve çıkarlar gibi siyasi çeşitlilik ve yoksulların, orta ve yüksek gelirli kesimlerin temsilinin sağlanması gibi sosyoekonomik çeşitlilik dahildir.[22]

Bu seviyede bir çeşitliliğe ulaşmak zordur ve katılımcı yaklaşımların benimsenmesinden doğan çok sayıda risk içermektedir. Toplulukları bir araya getirmek topluluklar arasındaki gerilimleri alevlendirebilir; geleneksel topluluk liderleri nüfuzlarının tehdit altında olduğunu veya sarsıldığını hissedebilir; temsilciler gerçek anlamda "temsilci" olmayabilir ve grup topluluktaki elitler tarafından domine edilebilir veya ev sahibi toplumlar mülteci topluluklarla çalışmak istemeyebilir. Ek olarak, çoğu toplumsal kaynaşma programı toplulukların yerel idare planlamasına ve karar verme süreçlerine katılımının desteklenmesini içermektedir. Bu durumlarda mültecilerin beklentilerini yönetmek önemli olacaktır, zira karar verme ayrıcalığı hemen her zaman ev sahibi toplumlara verilmektedir.

20 UNHCR (2014a), *UNHCR Policy on Alternatives to Camps.*

21 Kadınlara Yetkelendirilmesi ve Cinsiyet Eşitliği İçin Yenilikçilik, Uluslararası Kadın Araştırmaları Merkezi: https://www.icrw.org/wp-content/uploads/2016/10/Innovation-for-Womens-Empowerment.pdf
Örneğin bkz. Lübnan'daki Toplumsal Kaynaşma Sektörü Çalışma Grubu tarafından geliştirilen *Draft Guidelines on Local Participatory Processes.*

22 Örneğin bkz. Lübnan'daki Toplumsal Kaynaşma Sektörü Çalışma Grubu tarafından geliştirilen *Draft Guidelines on Local Participatory Processes.*

Lübnan'daki Toplumsal Kaynaşma Çalışma Grubu tarafından vurgulandığı gibi, son yıllarda çıkarılan önemli dersler arasında, tüm risklerin ve hassasiyetlerin önceden değerlendirilmesi ve uygun hafifletici tedbirlerin tesis edilmesi; herhangi bir programa başlamadan önce tercihen uluslararası veya ulusal aktörlerin yerel bölgede sahip olabileceği kriz öncesi ilişkilerinden veya ortaklıklarından yararlanarak topluluklarla iyi ilişkiler kurulması; topluluk liderliği yapıları veya dini organizasyonlar gibi mevcut sosyal yapıların veya grupların kullanılması; yerel güç dinamiklerinin sürekli takip edilmesi ve en savunmasız veya ötekileştirilmiş kesimlerin yeterli şekilde temsil edilmesini temin etmek için temsilin uyarlanması ve son olarak belli kesimlerin katılımını engelleyen uygun lokasyon ve toplantı zamanlamaları gibi her türlü ilgili pratik faktörün dikkate alınması bulunmaktadır. Temsilcilerin sorumluluklarının, desteklenmesi gereken usul ve standartların genel hatlarının belirlenmesi ve tüm görüşlerin güvenle paylaşılıp dinlenebildiği karşılıklı saygı ve güvene dayalı bir ortamın yaratılması, katılımcı yaklaşımlar için kilit önem taşır.

Halihazırda bölge genelinde toplumsal kaynaşmayı desteklemek için uygulanmakta olan çok sayıda program bulunmaktadır. Aşağıdaki örnekler, iyi uygulamanın yukarıda tartışılan bazı unsurlarının toplumsal kaynaşma programlarına ve diğer sektörel programlara nasıl dahil edilebileceğini göstermektedir.

3.1 TÜRKIYE'DE MÜLTECILER VE EV SAHIBI TOPLUMLAR PROGRAMINA DESTEK (SRHCP): DEUTSCHE GESELLSCHAFT FÜR INTERNATIONALE ZUMMENARBEIT GMBH (GIZ)

Hedefler

1) Kurumsal ve topluluk temelli ortakları destekleyerek eğitim ve istihdam olanakları sağlamak suretiyle toplumsal kaynaşmayı desteklemek ve 2) acil durum/insani yardım müdahalesinden daha uzun vadede sürdürülebilir bir yaklaşıma geçişi desteklemek için yerel yapıları güçlendirmek.

Proje Tanımı

Türkiye'deki kurum ve sivil toplum temsilcileriyle kısa bir süre önce gerçekleştirilen konferansta vurgulandığı gibi, Suriye krizinin başlangıcından beş yıl sonra mevcut müdahale "ikinci aşamaya" geçmektedir. Ev sahibi toplumlar, mülteci popülasyonunun yakında kendi ülkelerine dönme ihtimalinin düşük olduğunu idrak etmiştir ve dolayısıyla en çok ihtiyaç duyulan uyumlaştırma (entegrasyon) süreçleridir. Yerel ortakların ve kurumların teknik destek ve esnek fon sağlamak suretiyle güçlendirilmesi, uzun vadede sürdürülebilirliği ve bağlama uygun yenilikçi yaklaşımların uygulanmasını sağlayacaktır.

Proje, toplumsal kaynaşma hedefine ulaşmak için çoklu hizmet merkezlerinde (MSC'ler) "ilk kademe" (first-face) hizmetleri sağlayan altı projenin yer aldığı bir şemsiye oluşturmuştur: kısa vadeli ve uzun vadeli tedbirler vasıtasıyla örgün, yaygın ve mesleki eğitim olanakları ve istihdam olanakları. Ayrıca bölgesel bir proje, bölgesel düzeyde benzer bir yaklaşım sunarken, ikinci bir bölgesel proje ruh sağlığı desteği ve psikososyal destek sunma konusunda uzmanlaşmıştır.

Mültecilere ve Ev Sahibi Toplumlara Destek Programı, kapasite geliştirme hedefini desteklemek amacıyla ev sahibi ülkelerde mültecilere ve korunmaya muhtaç popülasyona sunulan hizmetlerin kalitesini daha da arttırmak için yerel ortaklara yardımcı olmaktadır. Program hem kurumsal hem de topluluk temelli ortaklara uzman teknik destek sağlamaktadır. Bu, yerel ortaklara kendi bağlamlarıyla ilgili yeni fikirler ve esnek yaklaşımlar geliştirip uygulama konusunda destek vermeyi amaçlayan kolaylaştırıcı bir yaklaşımdır.

Yenilik

SRCH programı devam eden insani yardımı daha uzun vadeli yaklaşımlarla tamamlama konusunda bir paradigma değişikliği üretme potansiyeline sahiptir. Programın karşılaştırmalı avantajı, geleneksel insani yardım fonu sisteminin dışında olması, mevcut yapıları tamamlaması ve tespit edilen boşlukları doldurma esnekliğine sahip olmasıdır. Program ayrıca ortak kuruluşların kalıpların dışında düşünmesi ve birlikte ev sahibi ülkelerdeki mültecilere ve korunmaya muhtaç popülasyona yönelik hizmetleri çarpıcı şekilde iyileştiren çözümler üretmesi için gerekli koşulları oluşturmaktadır.

Ortaklar programın temel odak noktasıdır; daha uzun vadeli ve daha esnek finansman kaynaklarına erişim ve Türk yetkililer ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği içinde kalkınma alanında organizasyonel deneyim, GIZ'nin üst düzey güven, ortak çıkarlar ve kendi bağlamlarına uygun esnek yaklaşımlara yönlendiren ortak problem çözme kabiliyeti çerçevesinde gerçek anlamda ortaklıklar kurmasını sağlamıştır. Program, çözümlerin zaten ev sahibi toplumlarda var olduğu ve yerel ve ulusal yetkililerin Suriye krizinin tetiklediği acil durumlara en şiddetli aşamada müdahale etmek için yerel uzmanlıktan faydalanabileceği felsefesine dayanmaktadır. Yerel aktörler projelerin gerçek sahipleri olup uluslararası kuruluşlar harici faktörler olarak kabul edilmektedir. İşlerin gerçekleştirilmesini sağlayanlar yerel aktörlerdir.

Yaklaşım, uzun vadede sürdürülebilirliği ve bağlama uygun yenilikçi yaklaşımların uygulanmasını temin edecek teknik destek ve esnek finansmanın sağlanması suretiyle yerel ortakların ve kurumların güçlendirilmesini hedeflemektedir. Projeler işbirliğine dayalı ve katılımcı bir şekilde tasarlanmaktadır ve geribildirimlere göre revize edilip uyarlanabilir. Almanya ve Avrupa'daki bağış yapan organizasyonlarla ilişkilerin esnekliği, kuruluşların proje tasarımı ve uygulamasında daha süreç odaklı bir yaklaşım benimsemesine imkan sağlar. Yerel ortakların program üzerinde tartışması ve düşünmesi ve çıkarılan dersleri ve tamamlayıcı eylemleri paylaşması için üç ayda bir SRHCP teknik seminerleri gerçekleştirilmektedir.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Çeşitli kuruluşlarla çalışarak, öğrenme ve gelişimde sinerjiler vasıtasıyla ve etkili çözümler sunmak için yerel aktörlerden faydalanmak suretiyle maliyet tasarrufu söz konusudur.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Desteklenen ortaklar arasında üç ayda bir gerçekleştirilen toplantılar, uygulanan çalışmalar üzerinde düşünmek, ilerlemeyi engelleyen sorunları gidermek, emsaller arası destek sağlamak, teknik destek sunmak ve hizmetlerin her bir kuruluş tarafından sunulma şeklini dönüştüren çözümler üretmek için güvenli bir ortam sağlar.

Sürdürülebilir Faydalar: SRHCP, yerel ortaklara teknik destek sağlanması ve kısa vadeli müdahalelerden uzun vadeli süreçlere geçiş bakımından sürdürülebilir faydaları sunar.

Yerel liderlik: SRHCP, yerel ortakların kapasitelerinin, "geleneksel insani yardım" mekanizmalarının dışında teknik destek ve esnek finansman sağlamak suretiyle güçlendirilmesini hedefler.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: SRHCP'nin temel odak noktası, hem Suriyeli mültecilere hem de ev sahibi Türk topluluklarına istihdam ve eğitim olanakları sunarak toplumsal kaynaşmayı geliştirmektir.

Ortaklar

Ortaklar: GIZ ve Türk ve Suriyeli topluluklardan kurumsal seviyede ve topluluk seviyesinde çok sayıda çeşitli ortak: ASAM, YUVA, IMPR, IBC, CONCERN ve diğerleri.

İrtibat: Gudrun Orth - gudrun.orth@giz.de
Web sitesi: https://www.giz.de/en/worldwide/290.html

LÜBNAN'DA TOPLUMSAL İSTIKRAR MEKANIZMALARI: UNDP LÜBNAN

3.2

Hedefler

1) Gerek Lübnanlı toplulukların gerekse Suriyeli mültecilerin karşılaştığı sosyal, ekonomik ve güvenlikle ilgili zorlukları ele alarak toplumsal istikrarı teşvik etmek; 2) kapasite geliştirme ve mali ve beşeri kaynak sağlamak suretiyle belediyelerin çatışmaların azaltılması ve krizin yönetilmesindeki rolünü güçlendirmek ve 3) çatışmayı azaltmak ve krizi hafifletmek için uzun vadeli bir strateji ile belediye ve vatandaşlar, bağışçılar, mülteciler ve sivil toplum arasında güven inşa etmek.

Proje Tanımı

Zaten yoksul olan Lübnan köylerine ve şehirlerine Suriyeli mülteci akınının yarattığı baskı, Lübnanlılar ve Suriyeliler arasında veya Lübnanlıların kendi aralarında zorluklara, toplumsal gerilimlere ve zaman zaman da şiddete yol açmaktadır. Toplumsal İstikrar Mekanizmaları projesi, barışı ve uyumu koruma hedefiyle toplumsal etkileşimleri ve istikrarı yerel düzeyde arttırmayı ve güçlendirmeyi hedeflemektedir. Lübnan'daki Suriye krizinin toplumsal yönünü hedefleyen az sayıda müdahaleden biridir ve UNDP'nin dünya genelinde kapsamlı barış inşa etme tecrübesinden faydalanmaktadır. Proje esnektir, çatışmanın temel nedenlerini ele almayı amaçlamaktadır ve her bir yörenin kendine has unsurlarına uyarlanmaktadır.

Kapasite geliştirme ve planlama oturumları vasıtasıyla, tespit edilen kilit sorunları çözmek üzere toplumsal istikrara yönelik benzersiz mekanizmalar geliştirilir. UNDP, temel nedenleri ele alan çalışmaları ve etkinlikleri uygulamaya koymak için yerleşik platformları desteklemektedir. Bunu yaparken mültecilere yönelik hizmetleri koordine eden Sosyal Kalkınma Merkezleri (SDC'ler) vasıtasıyla Sosyal İşler Bakanlığı ile yakın işbirliği içinde çalışmaktadır. Ayrıca SDC'nin farklı yörelerine göre değişiklik göstermektedir.

Proje, korunmaya muhtaç topluluklara, dirençlerini ve zorluklarla yüzleşme becerilerini geliştirmek üzere istikrarsızlığı ve toplumsal gerilimleri ele alan mekanizmalar ve platformlar sunmakta olup üç aşamadan oluşmaktadır: 1) Çatışma-Analiz Aşaması: UNDP, potansiyel istikrarsızlık nedenlerini tespit etmek için yerel yönetimleri ve yerel sivil toplumu temsil eden yerel paydaşların katılımcı atölye çalışmalarına zemin hazırlar.

2) Toplumsal İstikrar Mekanizmalarının seçimi: bu aşamanın amacı yerel grup ve mekanizmalar yoluyla yerel çatışmaların ele alınmasında ve toplumsal istikrara katkı sağlanmasında yararlı olacak bir strateji geliştirmektir. 3) Seçilen Mekanizmaları uygulama: teklif edilen Toplumsal İstikrar Mekanizmaları, etkileşim ilkelerine, katılıma ve saygıya dayanır ve belediyenin tehdit ve ayrımcılık algısını değiştirmesini sağlamayı hedefler. Bunu sağlamak için ortak çalışmalar teşvik edilmeli ve Lübnanlı topluluk içindeki, Suriyeli topluluk içindeki ve Lübnanlılar ve Suriyeliler arasındaki ilişkiler yatıştırılmalıdır.

Yenilik

Bu proje bir süreç yeniliği teşkil etmektedir, zira Lübnan bağlamında toplumsal istikrara yönelik çalışmalar nadirdir. Son derece katılımcı bir yaklaşımdan faydalanmak için engelleri aşmakta, zengin bir paydaş grubunu bir araya getirmekte ve toplumsal istikrarsızlığın temel nedenlerini ele almaktadır. Ayrıca Lübnan'ın çeşitli kesimlerinde çatışmanın nasıl ele alındığına dair paradigmayı değiştirmekte, çoğunlukla farklı köylerde kök salmış toplumsal gerilimleri ele almakta ve toplumsal istikrarı sürdürme rolleri gereği SDC'ler ve belediyeler ile çalışmaktadır. Yenilikçidir çünkü sorunlara geniş bir bakış açısıyla yaklaşır ve çatışmaları bir sistemin parçası olarak değerlendirir. Ayrıca temelde sahiplikle ve her topluluğun geliştirilen şey üzerinde tam yetkiye sahip olduğu düşüncesiyle ilgilidir.

Proje, bağlama uygun platformu ve çözümleri seçmek, tasarımı geri bildirimlere, sahada öğrenilenlere ve yararlanıcı ihtiyaçlarına göre uyarlamak ve işbirliğine uygun zemini hazırlamak suretiyle yerel koşullara ve adetlere uyum sağlaması bakımından esnektir. Bu son derece uyarlanabilir yaklaşım riskleri azaltarak başarıyı arttırmıştır. Örneğin, proje sürecin tüm sahipliğinin yerel aktörler tarafından üstlenilmesine imkan tanır. Proje ekibi, seçilmiş yetkililer, yerel sivil toplum, siyasi muhalifler, mülteciler, farklı din ve mezheplerin temsilcileri gibi toplulukların farklı unsurlarını bir araya getirmek için zaman ve çaba harcamaktadır. Bölgelerinin kalkınması için ortak bir vizyon oluşturmak ve işbirliğini belediyeler birliği gibi resmi bir platforma dönüştürmek üzere köyleri bir araya getirmeyi başarmıştır. Projenin ilk adım olarak çatışma analizini ele alması, durumun hedeflenen topluluk tarafından daha derinlemesine anlaşılmasına katkıda bulunur ve müdahaleler buna dayalı olarak tasarlanır.

Projenin bir başka kilit unsuru da, seçilmiş yerel otoriteler olarak belediyeler ile yerel aktörler arasında ilişki ve bağlantılar kurmasıdır. Yerel sivil toplumun bu unsurları geleneksel olarak rekabet halindedir ancak bu durumda önemli olan işbirliğidir. Bu, vatandaşların ve topluluk liderlerinin yerel otoritelerin çalışmalarına katkıda bulunmak ve gerilimleri ve çatışmaları müştereken yönetmek üzere yerel otoritelere yardım etmek suretiyle üstleneceği bir rol olduğu fikrine dayanmaktadır.

Maliyet etkin: Proje hem ekonomik hem de verimlidir. Esasen maliyetli olmayan moderasyonlu tartışmalara, toplantılara, atölye çalışmalarına ve seminer gezilerine dayanmaktadır ve etkinliklerin çoğu ücretsiz olarak belediye ofislerinde gerçekleşmektedir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Çalışma yerel otoriteler, yerel aktörler, Sosyal İşler Bakanlığı (MOSA) ve yerel STK'lar arasındaki ortaklıkları güçlendirmekte ve toplumsal gerilimleri azaltan kolektif bir eylem yaratmaktadır. Proje aynı zamanda temel hizmetlere ve geçim kaynağı açıklarına yönelik diğer UNDP projelerinin çalışmalarıyla bağlantılıdır.

Sürdürülebilir faydalar: Yerleşik platformlar, proje sona erdikten sonra da işlevini yerine getirmeye devam edecek olan sürdürülebilir araçlardır, zira gerek belediyeler gerekse MOSA'ya bağlı SDC'ler katılım göstermektedir ve oluşturulma ve geliştirilme şekilleri başından itibaren yerel güdümlüdür. Ayrıca proje, yerel liderlerin kendi başlarına devam edebilmesi için gerekli donanıma sahip olmasını sağlamak için gerekli kapasiteyi geliştirmiştir ve mekanizmaların uygulanmasını takip etmek ve teknik destek için yerel kanallar bulmak için yerel bir STK hazırlanmıştır.

Yerel liderlik: UNDP liderliğinde olsa da projenin amacı, toplumsal istikrar mekanizmasını yeni araçlar konusunda eğitilmiş yerel otoritelere ve sivil toplum üyelerine devrederek, çatışmaya farklı bir bakış açısıyla bakan ve ele alan sürece liderlik etmeye devam edebilmelerini sağlamaktır

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Toplumsak kaynaşma ve toplumsal istikrar, müdahalenin ve hedeflerinin merkezinde yer alır.

İyi Uygulama

Ortaklar

Ortaklar: UNDP, Sosyal İşler Bakanlığı, İçişleri ve Belediyeler Bakanlığı, belediyeler, Toplum ve Kalkınma Merkezleri ve yerel STK'lar.

İrtibat: Joanna Nassar, - joanna.nassar@undp.org
Web sitesi: http://www.lb.undp.org/content/lebanon/en/home/presscenter/articles/2015/01/15/municipalities-from-akkar-transforming-their-conflicts-into-mechanisms-for-social-stability.html

DANISH REFUGEE COUNCIL

3.3 LÜBNAN'DAKI MAHALLE YAKLAŞIMI: DANIMARKA MÜLTECI KONSEYI (DRC)

Hedefler

1) Savunmasızlıklarını azaltmak amacıyla Lübnan'da kentsel alanlardaki Suriyeli mültecilerin ihtiyaçlarını karşılamak ve 2) Suriyeli mülteciler ile korunmaya muhtaç ev sahibi popülasyonlar arasındaki gerilimleri azaltmak.

Proje Tanımı

Konut ve güvenlik de dahil olmak üzere kentsel alanlardaki Suriyeli mültecilerin yaşadığı sıkıntılara yönelik yeni ve daha etkili yollar bulma ve aynı zamanda Suriyeli mülteciler ve Lübnanlı ev sahibi toplumlar arasındaki gerilimleri azaltma ihtiyacı giderek artmıştır. Barınak Çalışma Grubu ve Lübnan Kriz Müdahale Planı (LCRP) tarafından bir çözüm yolu olarak onaylanan Mahalle Yaklaşımı, kuruluşlar arası düzeyde alınan dersler ve iyi uygulamalar esas alınarak geliştirilmiştir. Bu doğrultuda, Danimarka Mülteci Komitesi kent bağlamında yaklaşımın pilot uygulamasını gerçekleştirerek iyileştirmeler yapmıştır.

Mahalle Yaklaşımı, belediyeyi ciddi düzeyde korunmaya muhtaç mahallelerden oluşan küçük parsellere ayırarak DRC'nin müdahaleyi en muhtaç durumdakilere odaklamasına ve bu gruplara ulaşmasını sağlar. Öngörüldüğü gibi bu metodoloji etkinliği arttırmıştır zira katılımcı, yüksek geri bildirimli yaklaşım, mültecilerin genellikle görünmez olduğu yoğun kent mahallelerindeki müdahaleler için hedefe yönelik kanıt sağlamıştır. Yaklaşım, mültecilerin konut, geçim kaynağı ve korunma gibi farklı alanlardaki ihtiyaçlarını bütüncül bir şekilde ele almaktadır. Sonuçlar Mahalle Yaklaşımının projeler için daha güçlü bir seçim süreci sağladığını ve Suriyeli mülteciler ve ev sahibi popülasyonlar arasındaki sosyal sermayeyi arttırdığını göstermiştir.

Başarı, topluluk paydaşlarının kendi ihtiyaçlarını ve beklentilerini dikkate alan üst düzeyde istişareye dayalı ve katılımcı bir planlama sürecine katılımına bağlı olarak sağlanmıştır. DRC mahallenin durumu ve ihtiyaçları hakkında kapsamlı bir görüntü elde etmek için çok katmanlı değerlendirmeler

gerçekleştirmiştir. Buna hane halkı profilleri, odak grubu tartışmaları ve bilgi kaynaklarıyla gerçekleştirilen Suriyeli mülteciler, ev sahibi popülasyon ve yerel idare hakkındaki kilit görüşmeler dahildir. Bu süreç, DRC'ye müdahalelerini gerçeklere dayandırma imkanı sağlamanın yanı sıra, yardım konusundaki boşlukları tespit etmek ve uygun müdahaleleri önermek için diğer insani yardım aktörleriyle paylaşılan bilgi birikimini üretmiştir.

Yenilik

Mahalle Yaklaşımı temelde bir süreç yeniliğidir. Genel olarak çok farklı bölgelerde gerçekleştirilen çalışmalar, dar bir kapsamda tanımlanan coğrafi yörelere yoğunlaşmış, planlama ve uygulamanın tüm seviyelerinde sektörlerin yakın işbirliği içinde çalışmasını gerektirmiştir. Buna ilaveten, mahalleleri esas hizmet odağı haline getirmesi DRC'nin ihtiyaca karşılık verme modelinde bir değişim teşkil etmiştir ve dolayısıyla da paradigma yeniliği unsurları mevcuttur.

DRC'nin yeniliği savunmasızlığın temel nedenlerini ele alan sürdürülebilir çözüm arayışı bağlamında gerçekleşmektedir. Yeni düşünme şekillerine açıklık, diyaloga ve bilgi alışverişine öncelik verilmesi ve alınan derslerin sürekli olarak uyarlanması unsurlarının tamamı yenilikçilik sürecinin bir parçasını teşkil etmekteydi. Mahalle yaklaşımı, DRC'nin Lübnan'daki kentli Suriyeli mültecilerin ihtiyaçlarının karşılanması ve yan yana yaşadıkları korunmaya muhtaç Lübnanlılarla gerilimin azaltılması şeklindeki potansiyel olarak birbiriyle çelişen iki hedefe bütünleyici bir tavırla ulaşma ihtiyacını tespit etmesiyle başlamıştır.

Çalışmalarda ciddi ölçüde korunmaya muhtaç mahallelere yoğunlaşmanın sinerjiye ve çalışmaların daha etkili olmasına imkan sağladığı öngörülmüştür. Pilot çalışmada, ekibin yenilikçilik kültürü büyük ölçüde yerli halkın tespit ettiği fırsatlara tepki vermeye odaklanmıştır. Çalışmanın her bir topluluğun farklı ihtiyaçlarına ve hedeflerine göre özelleştirilebilmesi için yerel bağlamlara dair derinlemesine bilgi birikiminden faydalanılmıştır. Bu son derece istişari yaklaşım, yürütülen çalışmaların her aşamasına yansıtılmıştır. Örneğin, Zarayeh'deki konut ve altyapı rehabilitasyonu kapsamında mahalle sakinlerinin hava kararıktan sonra yeterli aydınlatma olmamasının koruma açısından önemli bir endişe konusu olduğunu DRC'ye bildirmesi akabinde sokak lambaları takılmıştır.

Mahalle Yaklaşımı için ilk pilot çalışma, gerek Lübnanlı ev sahibi topluluğun gerekse Suriyeli mültecilerin ihtiyacının en şiddetli olarak değerlendirildiği ve topluluklar arası gerilimin yüksek düzeylerde olduğu Trablusgarp çevresinde yapılmıştır. Mina'daki çalışmalar kapsamında, yerel paydaşlardan oluşan temsil heyetleri niteliğinde Mahalle Grupları oluşturulmuş ve DRC, kendi bölgelerinde olumlu değişimin bağımsız temsilcileri haline gelmeleri için bu gruplara akıl hocalığı yapmıştır. Pilot çalışmanın ardından

gerçekleştirilen katılımcı bir değerlendirmeyle, proje bileşenleri ile DRC'nin geniş program portföyü yelpazesi arasında kullanılmayan sinerji potansiyeli de dahil olmak üzere altı kilit ders tespit edilmiştir.

Program, müşterek topluluk ihtiyaçlarını çok sektörlü müdahalenin merkezine yerleştirmek, toplumsal kaynaşma hedeflerini programın tüm sektörlerine entegre etmek ve her başarının bir sonraki başarıya katkıda bulunduğunu dikkate almak suretiyle geliştirilmiştir. Lübnanlı ve Suriyeli yararlanıcılar, ortak zorlukları ele almak amacıyla yerel otoriteler dahil daha geniş topluluk kesimleriyle çalışmak üzere yetkilendirilmiştir.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Çalışmaların belirlenen bölgelerde yoğunlaşması, lojistik ve tedarik faaliyetlerinin daha düşük maliyetli olması anlamına gelmektedir. Ulaşım masrafları azaltılmış ve daha az sayıda ve daha büyük tedarik sözleşmeleri yapılmıştır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Mahalle Yaklaşımı ile, kolektif eyleme yönelten ilişkiler tesis edilmiş ve topluluğun etkileşim kurma ve ortak sorunları çözme şekli dönüşüme uğramıştır.

Sürdürülebilir faydalar: Mahalle eylem gruplarının proje sona erdikten sonra da varlığını devam ettirmesi beklenmektedir.

Yerel liderlik: Her mahallede olumlu değişim elçileri belirlenmiş ve ihtiyaçlarının belediye tarafından karşılanması için mesafe kat edilmiştir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Yaklaşım, Suriyeli mültecilerin ihtiyaçlarını karşılama ve Lübnan topluluğu ile aralarındaki gerilimi azaltma hedeflerine ulaşmış ve dolayısıyla toplumsal istikrarı arttırmıştır.

Ortaklar

Ortaklar: Her bölgede DRC, mahalle grupları, değişim temsilcileri ve belediye yetkilileri.

İrtibat: Ben Nixon - hop@drclebanon.dk
Web sitesi: https://drc.dk/where-we-work/middle-east-and-north-africa/lebanon

SURIYE'DE GENÇLERIN LIDERLIĞINDE TOPLUMSAL KAYNAŞMA, UZLAŞMA VE BARIŞ İNŞASI: UNDP SURIYE

3.4

Hedefler

Kuşaklar arası boşluğun etkilerinin ele alınması ve toplumsal kaynaşmanın desteklenmesinde ve toplumsal dokunun yeniden inşasında gençlerin rolünü tanımlamaya yardımcı olunması da dahil olmak üzere, güçlendirilmiş toplumsal kaynaşmanın temelleri olarak güvenin ve başkalarına saygının yeniden tesisi için toplumsal dokunun pekiştirilmesi.

Proje Tanımı

UNDP Suriye, Suriye'nin farklı kesimlerinde programa dayalı gözlemlere, ortak taleplerine, değerlendirme misyonlarına ve ortaklarla yürütülen çalışmalara dayalı olarak aşağıdakileri içeren bir entegre toplumsal kaynaşma yaklaşımı tasarlamıştır: 1) gençlerin liderliğinde toplumsal yapıyı yeniden inşa etmeye yardımcı girişimler 2) erken iyileşme için katılımcı bir yaklaşım ve 3) Ötekine karşı bir hoşgörü, anlayış ve kabul kültürünü teşvik etmek için yerel ortakların kapasitelerinin geliştirilmesine odaklanma (IDP'ler ve ev sahibi toplumlar arasındaki ilişki). Entegre yaklaşım geçim kaynakları, hizmet/altyapı rehabilitasyonu ve topluluklar arası katılım konusunda kaydedilen ilerlemeleri geliştirmeyi ve desteklemeyi amaçlamaktadır.

UNDP Suriye'nin Toplumsal Kaynaşma Projeleri, ülkesinde yerinden edilmiş çok sayıda insana (IDP) ev sahipliği yapan bölgelerde ve Humus, Hasake ve Şam'ın taşra bölgeleri gibi topluluklar arası ve dinler arası ilişkilerin mahiyetinin elverişli bir ortam sunduğu yerlerde uygulanmaktadır. Entegre yaklaşım mevcut ortaklıkları seferber etmekte ve kulüpler, parklar, marketler, halk komiteleri gibi fiziksel ve sosyal etkileşim mekanlarının geliştirilmesini desteklemektedir; yaklaşım ayrıca IDP'ler, aile reisinin kadın olduğu hane halkları, gençler ve engelli kişiler gibi etkilenen ve korunmaya muhtaç toplulukların dahil edilmesini sağlayarak toplum düzeyindeki aktörlerin kapasitelerinin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Faaliyetler yerel düzeyde diyalog, sorun çözme ve ortak karar alma vasıtasıyla, krizden etkilenen önceden tanımlanmış topluluklarda bozulan sosyal sermayenin yeniden inşasını amaçlayan işbirliğine dayalı süreçleri ve ortaklıkları desteklemektedir. Çatışma önleme ve çatışma analizi

objektifinden bakarak, katılımcıların ilgilendiği Barış İçin Yemek, müzik, tiyatro ve Barış İçin Spor gibi çeşitli etkinlikler farklı kesimlerin sürece aktif katılımını teşvik etmektedir. UNDP, yerel düzeyde uyumu teşvik etmek ve barış için toplumsal seferberlikte etkili bir rol oynamak üzere gençleri güçlendirmek üzere kadınların ve yaşlıların rolünden faydalanmaktadır. STK'lar ve yerel Topluluk Temelli Organizasyonlar (CBO'lar), bu toplumlar arası ve toplum içi faaliyetlerin uygulanmasındaki ana ortaklardır.

Proje çok sayıda paydaşı etkilemekle birlikte, odak noktası gençlerdir: krizin en savunmasız gençler üzerindeki sosyal etkisinin ele alınması; bir hoşgörü, anlayış ve kabul kültürü yaratmak üzere gençlerin kapasitesinin geliştirilmesi ve toplumsal yapının yeniden inşasına yönelik faaliyetlere gençlerin, gençlik organizasyonlarının ve genç girişimcilerin dahil edilmesi.

Yenilik

Müdahaleler, diğer program alanlarını geliştirmek ve desteklemek için entegre bir yaklaşım benimsemeleri, korunmaya en fazla muhtaç grupları girişimlerin yönetimine dahil etmeleri ve toplulukların gerçek ihtiyaçlarını kavramak ve kapsayıcılığı, sahiplenmeyi ve sürdürülebilirliği destekleyen en uygun uygulama yöntemini tespit etmek için bölge bazlı kanıtlardan faydalanmaları bakımından esasen bir süreç yeniliği niteliğindedir.

UNDP Suriye, gerçek ihtiyaçları kavramak ve inisiyatifleri yararlanıcılarla birlikte tasarlamak için yerel düzeyde çeşitli paydaşların dahil edilmesiyle bağlam ve ihtiyaçlar hakkında daha net bir anlayış kazanmıştır. İncelikli bir çatışma anlayışının sürdürülmesini kolaylaştırmak, müdahalelerin etkinliği ile ilgili geribildirim almak ve değişikliklere uyum sağlamak amacıyla farklı bölgelerde ortaklarla yürütülen katılımcı bir süreç vasıtasıyla ilişkiler tesis etmiştir.

Tasarım, yerel düzeyde farklı ortakların en yüksek oranda katılımını sağlamak adına, yerel aktörlere dair mükemmel bir anlayışa ve toplumsal kaynaşma faaliyetlerinin daha uzun vadeli planlamasına dayalı bağlama duyarlı bir uyarlama gerektirmiştir. Bu da daha iyi operasyonel süreçleri ve istenen sonuçların elde edilmesini sağlamıştır. Ortaklık modellerinin kalitesi ve yerel dernekler, STK'lar ve CBO'lar, düşünce kuruluşları ve inanç temelli organizasyonlar ile kurulan güvene dayalı ilişkiler kritik öneme sahiptir.

Maliyet etkinliği: Program, mevcut sistemlerin ve mekanizmaların tekrarlanmasını ve zayıflamasını önlemek ve maliyet etkinliğini sağlamak için mevcut inisiyatifleri ve ağları esas almaktadır. İlgili aktörlerin ve paydaşların katılımı, iyileşmeye giden yolun başarısının bel kemiğini teşkil etmekte olup, proje, etkili ve sürdürülebilir çözümler için tüm ilgili aktörlerin katılması gerektiğinin farkındadır. Şu ana kadar Suriye'de istikrarı ve güvenliği sağlamayı amaçlayan iyileşme/kalkınma süreçlerinin yürütülmesindeki odak noktası yerel düzeydeki kurumlar (valiliklerin teknik birimleri, belediyeler, STK'lar, CBO'lar ve inanç temelli organizasyonlar) olmuştur.

Sürdürülebilir faydalar: Toplumsal kaynaşma projeleri, toplumsal aktörlerin kapasitesini ve etkinliğini arttırmakta, ağları güçlendirip genişletmekte ve ülke geneli ölçeğinde uzlaşma ve toplumsal kaynaşma için gerekli gayri resmi süreçlerin gelişimine katkıda bulunmaktadır.

Yerel liderlik: Proje, yerel, gençlerin liderlik ettiği projelerle ve genç girişimcilerle çalışmaktadır; ayrıca katılımcıların ve gönüllülerin kapasitelerini geliştirmek için yerel STK'lar ve CBO'larla ortaklıklar kurmaktadır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Toplumsal kaynaşma projeleri, gençlerin etkilendiği toplulukların ve IDP'lerin direncini arttırmaktadır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Toplumsal kaynaşmanın yeniden inşası projelerin temel odak noktasıdır.

İyi Uygulama

Ortaklar

Ortaklar: UNDP Suriye, ulusal ve yerel ortaklar (STK'lar, CBO'lar, inanç temelli organizasyonlar), gençlerin liderlik ettiği inisiyatifler ve genç girişimciler.

İrtibat: Hala Rizk - hala.rizk@undp.org
Web sitesi: http://www.sy.undp.org

4. BÖLÜM: TİCARİ PİYASALARLA ÇALIŞMA

İLKELER

- Ticari piyasalara erişimin kolaylaştırılması: mültecilere ait işletmelere uygun ve fırsat veren bir ortamın sağlanması
- Emek piyasalarına erişimin kolaylaştırılması: çalışmaların korunmaya muhtaç mülteci/IDP kesimlerinin ihtiyaçlarına odaklanması
- Faaliyetlerin etik kurallar ve sosyal sorumluluk bilinci çerçevesinde yürütülmesi
- Kuruluşlar, hükümet ve ticari aktörler arasında daha güçlü ortaklıkların kurulması

PROJELER

- 4.1 Kuzey Lübnan'da istihdam imkanlarının sağlanması ve uygun çalışma şartlarının korunması: ILO
- 4.2 Mikro girişimcilerin ve işletmelerinin desteklenmesi: Mowgli Mentoring
- 4.3 Suriyeli Mültecilerin "Merhaba Umut" mobil uygulaması ile Entegre Olmalarına yardım edilmesi: Turkcell
- 4.4 Talep üzerine güvenilir çocuk bakımı: Jaleesa
- 4.5 Yeniden işletme kuran yerinden edilmiş insanların karşılaştığı boşluğun doldurulması: Building Markets Suriye
- 4.6 Çevrimiçi girişimcilik eğitimi: Funzi
- 4.7 Za'atari Kampı'nda Elektrikçi Eğitimi: JICA Ürdün, UNHCR ve NEPCO

ARKA PLAN

Suriye'den kaçan mülteciler ve Suriye'de ve Irak'ta yerinden edilen insanlar, yeni yerlerinde işgücüne katılma, şirket kurma ve müşterilere ulaşma konularında zorluklarla karşılaşmaktadır. Zorluklar, yasal ortamdan, zorlu sosyal dinamiklerden ve yüzleştiğimiz çoğu durumun yeni ve bilinmez oluşundan kaynaklanmaktadır. Giriş engellerini azaltmak, aktörleri mültecilerin ihtiyaçlarına duyarlı hale getirmek ve bu belirsizlik, korku ve güvensizlik ortamında yeni ve güvenilir iş ilişkileri tesis etmek için destek gerekmektedir.

İş dünyasıyla temasa geçmek ve ticari pazarlarla çalışmak uluslararası kuruluşlar, yerel STK'lar ve yönetimler için görece yeni bir uygulamadır. Durumun karmaşıklığı göz önünde bulundurulduğunda, karşılaştığımız zorluklara her türlü bakış açısı ve beceri ile yaklaşmak adına tüm aktörlerin birlikte çalışması şarttır. Gelişmekte olan ortaklıklar kuruluşların güçlü yönlerine dayanmaktadır: dürüstlük, bir araya getirme gücü ve korunmaya en fazla muhtaç gruplara yardım etme. Ayrıca bu ortaklıklar iş dünyasının güçlü yönlerine de dayanmaktadır: kar amacına dayalı maliyet etkinliği, müşteri için en iyisini yapma ve piyasa işleyişinin fırsatları genişleteceğine olan güven.

İYİ UYGULAMA İLKELERİ

Ticari piyasalara erişimin kolaylaştırılması: Girişimcileri desteklemek, sektör değer zincirlerini güçlendirmek ve yerel aktörlerden oluşan ve bunların başarılarını destekleyen işbirliğine dayalı ağlar kurmak. Bu kapsamda, girişimcilere yönelik kendi pazarlarındaki IDP'lerin/mültecilerin ihtiyaçlarına dayalı kapasite geliştirme ve eğitim etkinlikleri yer alabilir. Ofis alanından yararlanmaları ve başarılı şekilde faaliyete başlamaları için girişimcilere ticari koçluk, pazarlama desteği, sosyal medya gibi alanlarda destek sağlamak. Mültecilere/IDP'lere ait işletmelerin önündeki engelleri en aza indiren ve şirket kurarken kolaylık sağlayan bir yasal ortam da dahil olmak üzere, mültecilere ait işletmeler için uygun ve fırsatlar sunan bir ortam sağlamak. Buna, tüm sektöre veya ekosisteme bakılarak işletmelerin ve sektörlerin gelişebilmesi için gerekli mevzuatın, politikaların ve desteklerin uygulamada olmasının sağlanması dahildir. Bu da politika düzeyinde harekete geçmek ve alt ulusal düzeyde aktörlerden oluşan işbirliğine dayalı ağlar oluşturmak anlamına gelebilir.

Emek piyasalarına erişimin kolaylaştırılması: çalışmaların korunmaya muhtaç mülteci/IDP kesimlerinin ihtiyaçlarına odaklanması. Emek piyasalarına erişim kapsamında, uygun yasal desteklerin işe ve iş izinlerine erişim imkanı vermesi sağlanabilir; çalışmalarda başta kadınlar ve gençler olmak üzere iş ararken eğitim ve kültüre özgü zorluklarla karşılaşan korunmaya muhtaç mültecilere/IDP'lere odaklanılabilir; bu engellerin aşılması ekonomilerin dönüşümüne ve mültecilerin/IDP'lerin yaşamlarına katkıda bulunan sürekli bir süreçtir.

Faaliyetlerin etik kurallar ve sosyal sorumluluk bilinci çerçevesinde yürütülmesi. İşletmelerin Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi ilkelerini ve etik kurallar ve sosyal sorumlulukla ilgili diğer ticari kılavuzları benimsemeye teşvik edilmesi. Buna adil ticaret uygulamaları ve müşterilerin/son kullanıcıların ihtiyaçlarına dair derinlemesine bir anlayış ve mülteci/IDP popülasyonlarının ihtiyaçlarına, kültürel sorunlarına ve sıkıntılarına karşı duyarlılık çerçevesindeki iyi iş uygulaması dahildir.

Kuruluşlar, hükümet ve ticari aktörler arasında daha güçlü ortaklıkların kurulması. İşletmeler genelde piyasa ihtiyaçlarına hizmet etmek ve diğer aktörlerle karşılıklı faydaya dayanan ortaklıklar oluşturmak için bir köprü olarak veya denklemin önemli bir parçası olarak hareket etmektedir. İşletmeler ayrıca mültecilerin ve IDP'lerin ihtiyaçlarına hizmet eden çözümleri teşvik etmek ve daha fazla sayıda müşterinin çekilmesini sağlamak için gerekli olan yenilikçiliğe yön verebilir. Tüm aktörler, katkılarını artırmak ve kendi başlarına çözemedikleri sorunları çözmek üzere birlikte çalışabilmek için perspektife ve başkalarının benzersiz katkılarına ihtiyaç duyar.

International Labour Organization

4.1 KUZEY LÜBNAN'DA SURIYELI MÜLTECI KRIZINDEN ETKILENEN KIRSAL TOPLULUKLAR IÇIN ISTIHDAM IMKANLARININ SAĞLANMASI VE UYGUN ÇALIŞMA KOŞULLARININ KORUNMASI: ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO)

Hedefler

1) İstihdam olanaklarına erişimi arttırarak kırsaldaki ev sahibi toplumların direncini geliştirmeye katkıda bulunmak; 2) en az bir kırsal bölgede yerel ekonomik kalkınmayı desteklemek ve 3) yerel ekonomik kalkınmadan faydalanmak için ILO bileşenlerinin kapasitesini arttırmak.

Proje Tanımı

Proje, en yüksek yoksulluk oranına (%52,5) sahip olan ve yerel çalışan nüfusunun %20 ila %25'inin tarım alanında istihdam edildiği ve yoksulluk ve tarım arasında önemli bir ilişkinin bulunduğu Kuzey Lübnan'daki Suriyeli mülteci krizinin olumsuz etkisini hafifletmek için, çeşitli modellerin bu kırsal bağlam için uyarlanan entegre bir müdahale olarak geliştirilmesini içermektedir.

Genel olarak, proje çok disiplinlidir ve mevcut zorlukları ele almak için çeşitli yaklaşımlar ve araçlar kullanmaktadır. Bu ILO'nun Uygun Çalışma Koşulları İçin Değer Zinciri Gelişimi metodolojisi ile entegre olan ve Yerel Ekonomik Kalkınma (LED) ile desteklenen Piyasaları Yoksullar İçin Çalışır Hale Getirme (M4P) yaklaşımını içermektedir.

Proje, değer zinciri müdahalelerinin bir parçası olarak, küresel piyasalara erişim ve ihracat imkanı sağlayarak uygun çalışma koşullarını geliştirmeyi amaçlamaktadır. Örneğin, Avrupa'ya ihracat yapma olanağı çiftçilerin ürünlerini ABD'de satmak istemeleri halinde çocuk işçi çalıştıramayacağı anlamına gelmektedir. Proje, Çalışma Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, bölge Ticaret Odası, yerel işletmeler, ticaret sendikaları, ağlar, kooperatiflerdeki kadın liderler ve vakıflar gibi çok sayıda paydaşla kapsayıcı toplumsal diyalog oluşturmuş ve yerel organizasyonların ILO ayrıldıktan sonra projeye devam edebilmesi için kapasite ve işbirliği tesis etmiştir. Değer zinciri geliştirme müdahalelerinin uygulanmasına kılavuzluk etmek ve bunları takip etmek için beş yerel organizasyondan oluşan bir yürütme komitesi kurulmuştur.

Değer zinciri analizi yoluyla, potansiyel olarak Akkar'ın patateslerini Avrupa'ya ihraç etme fırsatı tespit edilmiştir. Ancak bu, girdi tedariğinden üretime ve dağıtıma kadar tüm değer zinciri boyunca önemli değişiklikler gerektirmiştir. Proje, bu fırsatın karşılıklı faydalarını gören Hollanda Krallığı Elçiliğinin Lübnan'a desteğini almıştır. Elçiliğin desteğiyle, üç deneme tarlası için patates tohumu tedarik eden Hollandalı bir tedarikçi ile bağlantı kurulmuştur. Pilot çalışma, Akkar'daki çiftçilerin Global İyi Tarım Uygulamaları (GlobalGAP) standartlarına uygun olarak diğer pazarlara uygun yüksek kalite çeşitler üretebildiğini göstermiştir. Müteakip bir müdahale ise GlobalGAP kullanımını ve Avrupa Birliği'nin katı gereksinimlerine uygun üretimi öğrenmek için 200 çiftçilik bir kapasite ve altı destekleyici organizasyondan oluşan bir kadronun oluşturulmasına odaklanmıştır. Hollanda Krallığı, yardım için ticaret gündemi kapsamında projeyi benimsemiştir. Hollanda, ikinci aşamanın finansmanı için ILO ile temasa geçmiştir, ancak müdahalenin kendi kendini idame ettirmesi hedefi dikkate alınarak, Hollanda Krallığı'nın yerel ortak organizasyonları doğrudan finanse etmesi ve projenin devamında yerel liderliği desteklemesi yönünde ortak karar alınmıştır.

Yenilik

Proje bir süreç yeniliğini temsil etmekte olup, uzun vadede uygulamayı devralmaları için yerel organizasyonları dahil etmekte ve kapasitelerini geliştirmektedir. Aynı zamanda, adil çalışma uygulamaları gerektiren ve ilgili aktörlerin ilave roller üstlendiği işbirliğine dayalı bir model oluşturmak suretiyle piyasa sisteminin çalışma şeklini değiştirmesi sebebiyle bir paradigma yeniliğidir. Örneğin, Ticaret Odası tarım ürünleri için pazar erişim desteği sağlama rolünü üstlenmiştir. Yukarıda belirtildiği gibi, değer zinciri genelinde davranışsal değişiklikler gerekmektedir. Proje, yerel ekonomiyi güçlendirmek, global pazarlara erişim elde etmek ve çalışma uygulamalarını değiştirmek için çeşitli metodolojileri kaynaştırması bakımından benzersizdir. Proje ayrıca tamamen yerel paydaşlara devredilmiştir ve başarılı bir şekilde devam etmektedir.

Pilot aşamasındaki testler proje planına dahil edilmiş ve altta yatan kısıtlamaları daha iyi anlamak ve yeni yaklaşımları hızlıca benimsemek için sürekli öğrenme, araştırma ve analiz gerektirmiştir. Projenin değer zincirleri hakkındaki diyaloga odaklanma ve paydaşları karar verme sürecine dahil etme yaklaşımı, paydaşlar arasındaki ilişkilerin ve güvenin güçlendirilmesinde; uygulamada işbirliğinin desteklenmesinde; ve davranışlarla örnek teşkil etmenin teşvik edilmesinde başarılı olmuştur ve bu da uzun vadeli liderliğin ve yerel sahipliğin tesis edilmesini sağlamıştır. Öğrenilenlerin çoğu yerel organizasyonların rekabet etmek yerine nasıl işbirliği yapmaya teşvik edileceği ile ilgilidir. ILO ayrıca, Lübnan devlet kurumlarının sürdürülebilirliğin ve ülkenin direncini desteklemenin bir yolu olarak desteklenmesini ve entegre edilmesini sağlamıştır.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Proje, mevcut inisiyatiflerle bağlantı kurarak projenin etkisini artırmak suretiyle maliyetleri azaltmış ve zamandan tasarruf sağlamıştır. Bunun örneklerinden biri de kadınların güçlendirilmesi faaliyetlerinde Uluslararası Kurtarma Komitesi (IRC) ile yapılan işbirliği ve bu faaliyetlerin ortak finansmanıdır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Rekabet yerine işbirliğine ilham vermek adına, ILO davranışlarla örnek olmayı teşvik etmiş ve bilgi alışverişi için şablonlar geliştirilmesi ve kimi zaman da ortak organizasyonlarla yapılan sözleşmelerde işbirliğinin şart koşulması da dahil olmak üzere teknik yardım sağlamıştır.

Sürdürülebilir faydalar: Proje, Piyasa Sistemlerinin Geliştirilmesi yaklaşımı uyarınca, hedeflenen korunmaya muhtaç insanlar için daha iyi sonuçlar elde etmek amacıyla piyasa sistemini değiştirmiştir; proje doğrudan yardım sağlamak yerine gerekli hizmetlerin sunulmasında değer zinciri aktörlerini desteklemiştir.

Yerel liderlik: Projenin spesifik hedefi, yerel aktörlerin kapasitelerinin güçlendirilmesi olmuştur. Bu hedef, projenin başarısı ve proje boyunca elde edilen kalkınma kazanımlarının sürdürülebilirliği açısından önemli görülmektedir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Başından itibaren yerel paydaşların dahil edilmesi, değer zincirlerinin seçilmesiyle başlanması, sürece dahil olmak ve süreci yönlendirmek ve kaydedilen ilerlemeyi takip etmek için paydaşların kapasitelerinin güçlendirilmesi ve rekabet yerine işbirliğine vurgu yapılması suretiyle toplumsal kaynaşmaya katkıda bulunulmuştur.

Ortaklar

Ortaklar: ILO, Tarım Bakanlığı (özellikle Lübnan Tarım Araştırmaları Enstitüsü - LARI), Çalışma Bakanlığı, Safadi Vakfı, Kuzey Lübnan Yerel Ekonomik Kalkınma Ajansı (Kuzey LEDA), Akkar Kalkınma Ağı, Rene Moawad Vakfı, Mada Derneği, BIAT, Trablusgarp ve Kuzey Lübnan Ticaret, Endüstri ve Tarım Odası (CCIAT), IRC, Souk el Tayyeb ve IRC.

İrtibat: Annabella Skof, skof@ilo.org
Web sitesi: http://www.ilo.org/beirut/projects/WCMS_234666/lang--en/index.htm

SURIYELILER VE EV SAHIBI TOPLUMLAR ARASINDA TOPLUMSAL KAYNAŞMAYA ZEMIN HAZIRLANMASINDA MIKRO GIRIŞIMCILERIN VE IŞLETMELERININ VE EĞITIMCILERIN DESTEKLENMESI: MOWGLI MENTORING

4.2

Hedefler

Başarılı olma kapasitelerini ve kabiliyetlerini arttırmak amacıyla girişimcilerin sürdürülebilir gelişimini kolaylaştırmak; iyi yapılandırılmış mentorluk ilişkileri vasıtasıyla ekonomik büyümeyi ve istihdam yaratılmasını harekete geçiren ve aynı zamanda ev sahibi toplumlar ve Suriyeli mülteciler arasında toplumsal kaynaşmayı destekleyen başarılı ve sürdürülebilir liderler ve işletmeler geliştirmek.

Proje Tanımı

Mowgli, 2020'ye kadar 80-100 milyon yeni iş hedefinin gerçekleştirilmesinde Orta Doğu ve Kuzey Afrika (MENA) bölgesini desteklemek amacıyla, başarılı ve sürdürülebilir girişimciliği desteklemek ve geliştirmek için 40 yılı aşkın süredir bu bölgede faaliyet gösteren bir girişimci tarafından 2008 yılında kurulmuştur. Mowgli, ayrıca bölgedeki işsizlik, yoksulluk ve ekonomik sıkıntılara kritik bir çözüm olarak liderliği geliştirmeye ve girişimcilik ekosistemlerini desteklemeye odaklanmaktadır.

Mowgli, girişimcilere ve liderlere, hayattaki kişisel ve ticari sıkıntıların üstesinden gelmeleri ve iş dünyasındaki profesyonelleri yüksek kalitede ve aktif mentorlar olarak eğiterek ve yetiştirerek potansiyellerini gerçekleştirmeleri için ilham veren, bir araya getiren ve rehberlik eden bütüncül mentorluk programları sunmaktadır; girişimcileri ve işletmelerini, kolaylaştırılmış ve denetimli, uzun vadeli, güçlendirme odaklı mentorluk ilişkileri içinde eğitimli mentorlarla eşleştirerek güçlendirmektedir ve networking, öğrenme ve büyüme fırsatlarına erişimi olan eğitimli mentorlardan ve girişimcilerden oluşan global bir topluluk kurmaktadır.

Mowgli, Suriyeli mültecilerin Ürdün ve Lübnan'daki ev sahibi toplumlara entegrasyonunu desteklemek için programlarını özelleştirmektedir. İş alanında Mowgli, Suriyeli mültecilerin veya Ürdünlülerin sahip olduğu ve yönettiği mikro düzeyde işletmeler için özel bir Girişimci Mentorluk Programı sunmakta ve bu program kapsamında bu işletmeleri 9-12 ay boyunca kolaylaştırılmış sürekli destek ve mentorluğun etkisini ölçmek için sürekli temas noktası ziyaretleri ile birebir ilişki çerçevesinde Mowgli tarafından eğitim verilen mentorlarla eşleştirmektedir. Eğitim alanında

Mowgli, öğretmenlerin mentor olarak eğitilmesi için özel Mentor Eğitim Programları kapsamında altı ay boyunca verilecek kolaylaştırılmış sürekli eğitim ve destek faaliyetleri ve etkinliği ölçmeye yönelik temas noktası ziyaretleri ile öğretmenlerin Suriyeli öğrencilerin ev sahibi toplumlara entegrasyonunu ve toplumsal kaynaşmayı desteklemelerine ve güçlendirmelerine imkan verebilir.

Yenilik

Mowgli modeli bir hizmet yeniliğini temsil etmektedir. Test edilmiş, ödüllü bir mentorluk yaklaşımı kullanmakta ve Ürdünlü ve Suriyeli Mülteci mikro girişimcilerin ihtiyaçlarını ele almak ve toplumsal kaynaşmanın geliştirilmesinde öğretmenlerin rolünü güçlendirmek için Ürdün'deki "mezun" mentorlar ağını devreye sokmaktadır.

Mowgli'nin bütüncül mentorluk yaklaşımı, Avrupa Mentorluk ve Koçluk Konseyi'nin onaylı programı ve destekçileri, doğrudan ve dolaylı yararlanıcıları için amaçladıkları çok katmanlı etki alanları ile birlikte, mezunlarının işletmelerini kurarken ulaşabileceği başarı düzeyini ve yeni katılımcılara mentorluk yapmak için sahip oldukları bağlantı ve sahiplik seviyesini garanti eder. Bu mükemmel performansı sağlayan, mentorlarla kurulan "altın" ilişkiler, samimi bağlantılar ve Mowgli'nin aşıladığı önemseme kültürüdür. Buna örnek olarak, güven seviyesindeki %100 artış ve mentorluk yapılan girişimcilerin en az yarısının gelirlerindeki yaklaşık %60 artış verilebilir.

Mowgli ayrıca yeni veya değişen bağlamlara uyum sağlamak için pilot çalışmalardan faydalanmakta ve iş ekosistemi ve çalışma yöntemleri hakkında daha iyi pratik anlayış kazanmak adına yerel ortaklarla bir program başlatmaktadır. Aynı zamanda sürekli öğrenmeyi ve gelecek programların değerlendirmelere ve yararlanıcıların girdilerine dayalı olarak şekillendirilmesini temin etmektedir. Daha ayrıntılı olarak belirtmek gerekirse, Mowgli, üç kilit etki alanı genelindeki nitel ve nicel değerlendirmeleri bir araya getiren kanıta dayalı bir çerçeve geliştirmiştir: istihdam yaratma; ticari büyüme, sürdürülebilirlik ve başarı; ve kişisel gelişim ve liderlik. Mowgli sürekli eğitimi sağlamak, sonuçları ölçmek ve program tasarımını uyarlamak için yararlanıcılardan geribildirim almaktadır.

Maliyet etkin: Mowgli projelerimizin tümünde paranın karşılığını vermeyi taahhüt etmektedir ve projenin aşağıdakileri sunmasını sağlamak için 3E yöntemini kullanmaktadır: Masrafları kısma - moderatörlerin seyahat masraflarını en aza indirmek için peş peşe atölye çalışmaları düzenlemek gibi belli başlı maliyetlerin optimizasyonu yoluyla tüm maliyetleri en aza indirir ve kontrol eder; Verimlilik - doğru proje kaynaklarını en verimli şekilde kullanarak yinelenen çalışmalardaki israfı azaltır ve aynı zamanda hizmet sunumunun verimliliğini arttırmak için yerel ortaklarla işbirliği yapar; Etkinlik - proje kaynaklarını en etkili şekilde kullanarak mümkün olan en düşük maliyetle proje ile uyumlu anlamlı sonuçlar üretir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Mowgli, MENA bölgesinde sürekli başarı için birbirlerini destekleyen mentorlardan oluşan bir ağ oluşturmuştur.

Sürdürülebilir Faydalar: Ortalama olarak, her girişimci üç yeni iş yaratmıştır ve mevcut işlerin %95'i mentorluk yılı süresince güvence altına alınacaktır; yeni işletmelerin %88'i mentorluk yılı sonunda hâlâ faaliyetlerine devam etmektedir ve bu da sadece iş yaratmanın ve mevcut işlerin güvence altına alınmasının bir sonucu olarak %890 oranında Mentorluk Yatırımı Getirisi (ROMI) yaratmıştır.

Yerel liderlik: Çoğu program, bağlama ve yerel kültüre ve ihtiyaçlara dair üst düzeyde bir anlayışa ve duyarlılığa sahip yerel moderatörler tarafından yürütülmektedir. Mowgli'nin mentorları aynı zamanda yerel liderlerin katılımını ve gelişimini sağlamak için yerel topluluklar tarafından da işe alınmaktadır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Mowgli, farklı geçmiş deneyimlere sahip mentorların ve mentorluk alanların karşılaştıkları kişisel, profesyonel ve sosyoekonomik sıkıntıları aşmak için birbirlerini desteklemesi vesilesiyle geliştirilen kaynaşmayı güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu programdaki Ürdün-Suriye mentorluk alışverişi bu modele dayanmaktadır.

İyi Uygulama

Ortaklar

Ortaklar: Mowgli Mentoring, Ahli Microfinance Company, Injaz Ürdün, Ürdün Nehri Vakfı, Kral II. Abdullah Kalkınma Fonu (KAFD), Kraliçe Rania Girişimcilik Merkezi, Ruwwad Mikro Teşebbüs Fonu (RMVF).

İrtibat: Thana'a Al Khasawneh - thanaa.khasawneh@mowgli.org.uk
Web sitesi: http://www.mowgli.org.uk/about/our-story

4.3 SURIYELI MÜLTECILERIN "MERHABA UMUT" MOBIL UYGULAMASI ILE ENTEGRE OLMALARINA YARDIM EDILMESI: TURKCELL

Hedefler

Türkiye'deki Suriyeli topluluğun entegrasyon engellerini aşmasına, günlük hayatlarını idame ettirecek kadar Türkçe öğrenmesine, anında konuşma çevirisiyle kolayca iletişim kurmasına, temel mülteci hizmetleri bilgilerine ulaşmasına ve Turkcell çağrı merkezine kolayca erişmesine yardım etmek.

Proje Tanımı

Proje, Suriyeli mülteciler arasındaki en büyük operatör olarak Turkcell'in Suriyeli mültecilerin sıkıntılarına uzun süredir aşina olmasından doğmuştur. Turkcell, toplumda %70'i aşan penetrasyon oranı ile 1,2 milyon Suriyeliye hizmet vermektedir. Şirket, Türkiye'nin ilk ve tek Arapça dilde çağrı merkezini işletmektedir. BM Küresel İlkeler Sözleşmesi üyesi olan Turkcell Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini desteklemektedir. Turkcell, 17. Hedefi desteklemek üzere çeşitli sosyal sorumluluk inisiyatifleri ve ortaklıkları vasıtasıyla dijital bölünmeyi azaltmaya çalışmaktadır.

Merhaba Umut, Turkcell müşterisi olmayanlar dahil tüm akıllı telefon ve tablet kullanıcılarına açık olan bir tam erişimli mobil uygulamadır. Kullanıcılar uygulamayı iOS ve android uygulama mağazalarından indirebilirler. Ana hedef kitle Türkiye'de yaşayan Suriyeli mülteciler olsa da, Arapça konuşan herkes Türkçeyi öğrenmek ve iletişim için bu ürünü kullanabilir. Uygulama, en yaygın konuları içeren dil kartları ile temel Türkçe kelimeleri öğreterek ve anlık konuşma çevirisi sağlayarak dille ilgili zorlukları çözmeye yardımcı olmaktadır. Sık Sorulan Sorular bölümünde, mülteci kayıt süreçleri, eğitim ve sağlık gibi kamu hizmetlerine erişim hakkında bilgiler ve kullanıcıları civar bölgelerdeki kurum ve kuruluşlara yönlendiren lokasyon bazlı bir hizmet seçeneği bulunmaktadır. Türkiye'deki tek Arapça çağrı merkezine tek tıkla erişim, deneyime katkıda bulunmaktadır. Sonraki aşamalarda, uygulama anaokulundan 12. sınıfa kadar eğitim dahil olmak üzere dijital bir eğitim platformu haline gelecek ve videoların entegrasyonu ile iş başvurularında yardımcı olacaktır.

Yenilik

Bu proje, mültecilerin farklı bir dilin konuşulduğu yeni bir ülkeye uyum sağlarken ihtiyaçlarını karşılamak için mevcut teknolojilerin bir kombinasyonundan faydalanan bir ürün yeniliğidir.

Turkcell'in sosyal sorumluluğa sahip faaliyet modeli, en küçük ayrıntısına kadar müşterilerini tanımaya odaklanması, özelleştirilmiş ürünlerle kullanıcı ihtiyaçlarını karşılaması ve bu modeli mülteci topluluğu için kullanma konusundaki istekliliği, ciddi bir insani zorluğu ele alan yeni ve başarılı bir ürün için gereken zemini oluşturmuştur. Mülteci topluluğu, Kurumsal Sosyal Sorumluluk çalışmalarının hedefi olarak değil, teknolojinin yararlanıcısı olarak görülmektedir.

Akıllı telefon mültecilerin erişebileceği en uygun fiyatlı ve portatif teknoloji olup, mültecilerin problemlerini çözmek ve/veya problem çözücülerle bağlantıya geçmelerini sağlamak için en büyük potansiyele sahiptir. Turkcell'in yaklaşımı ve Merhaba Umut mobil uygulaması, bu bağlantıdan yola çıkarak dil engelini aşmak ve gündelik yaşamdaki ihtiyaçlarda yol göstermek için akıllı telefonları bir hizmet noktasına ve öğrenme platformuna dönüştürmektedir. Bunun bir mobil uygulama olması, gerekli bilgilere daha kolay erişim dahil olmak üzere ilave faydalar sağlamakta ve kamp popülasyonlarından Türkiye'nin Arapça konuşan popülasyonlara daha önce hiç maruz kalmamış kesimleri dahil kırsal veya kentsel şehir merkezlerine yerleşenlere kadar çok geniş bir mülteci yelpazesi için bu ürünü faydalı kılmaktadır.

Ürün, Türkiye'deki Suriyeli mülteci popülasyonundan alınan bilgiler, Kızılay toplum merkezlerinin geribildirimleri, Turkcell çağrı merkezi çalışanlarının deneyimi ve Turkcell satış kanallarının Suriyeli müşterilere hizmet ettiği uzun yıllar boyunca edindiği içgörülerle tasarlanmıştır. Anket sonuçları, Turkcell'in standart ürün/hizmet tasarımının ve işlevselliğinin Suriyeli mülteci kitle için uygun olmadığını göstermiştir. Turkcell, uygulamayı geliştirirken daha basit, daha temel, kullanımının daha kolay olması gerektiğine karar vermiş ve görsel içeriği zenginleştirmiştir.

Turkcell, Türk Kızılayı ile bir ortaklık ilişkisi geliştirmiştir ve uygulamanın içeriğini iyileştirmek için bu ilişkiyi daha da genişletecektir. Turkcell'in Türk Kızılayı ile işbirliği, ürüne Suriyelilerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde ince ayar yapılmasına yardım etmiştir. SSS bölümünün içeriği Türk Kızılayı'nın yardımıyla oluşturulmuştur.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Uygulama, ücretsiz olarak indirilip kullanılabilir ve herkese açıktır. İlk üç ayda, uygulama 132 milyon Türkçe dil kartı görüntüleme ve 3 milyon konuşma çeviri özelliği kullanım sayısıyla 205.000'den fazla kullanıcıya ulaşmıştır. Turkcell'in uygulama için planladığı ilave özellikler ve içerik, eğitim dahil olmak üzere hizmetlerin bütçeye uygunluğunu ve verimliliğini arttıracaktır.

Sürdürülebilir faydalar: Uygulama, sürekli yeniliğe ve ilave katmanlara açık bir ürün olarak tasarlandığından, kullanıcılara uzun vadede fayda sağlamaya devam edecektir.

Yerel liderlik: Uygulama, Suriyeli mültecilere yardımcı olmak için dil sorunlarını aşması gereken sağlık çalışanları gibi yerel hizmet sağlayıcıların üzerindeki yükü azaltmaya yardımcı olmaktadır. SSS bölümü ve lokasyon bazlı hizmetler, Türk Kızılayı çalışanları gibi mültecilere hizmet eden insanların işini kolaylaştırmaktadır.

Toplumsal Kaynaşmaya Katkı: Uygulama, özellikle de gelecekte planlanan yinelemeleri ile, mültecilerin ev sahibi topluma daha iyi entegre olmasına yardımcı olmaktadır.

Ortaklar

Ortaklar: Turkcell, Türk Kızılayı.

İrtibat: Hande Aşık - hande.asik@turkcell.com.tr
Web sitesi: http://www.turkcell.com.tr/en/aboutus/corporate-social-responsibility/hello-hope

TALEP ÜZERINE GÜVENILIR ÇOCUK BAKIMI: JALEESA

4.4

Hedefler

100.000 kadının Lübnan, Orta Doğu ve Kuzey Avrupa'da işe girmesine yardım etmek ve başta mülteci kadınlar olmak üzere kadınların işyerine erişimini geliştirmek.

Proje Tanımı

Jaleesa, Haziran 2016'da Beyrut'ta BM sponsorluğunda düzenlenen bir kod yazılım yarışması (hekaton) etkinliğinde doğmuştur. Etkinlikteki ekip Suriye krizinin neden olduğu yüksek oranlardaki işsizliğe yönelik bir yenilik peşindeydi. Ekip üyeleri, yoğun eğitim veya resmi vasıflar gerektirmeksizin yararlanılabilecek ve geliştirilebilecek doğuştan gelen bir beceri arıyordu. Çocuklara mükemmel bakım verebilecek ancak geleneksel emek piyasasından dışlanmış binlerce kadın olduğunu tespit ettiler. Yenilik, bu beceri için bir talep oluşturulması ve bu kesime esnek, haysiyetli işlere erişim sağlanmasıydı.

Ekip, yoğun 48 saatlik bir süre zarfında konu hakkında bir beyin fırtınası gerçekleştirdi ve ilk prototipi hazırladı. Ekip, müteakip iki ay boyunca bu fikri geliştirdi ve 50 aile ile görüşerek ve 130 aileyle daha anket yaparak pazar araştırmaları yürüttü. 2016 Eylül ayında, Jaleesa ekibi temel bir web sitesini hayata geçirdi ve o zamandan beri çocuk bakımına ihtiyaç duyan müşterilerin taleplerine gerçek zamanlı olarak yanıt vererek siteyi geliştirmektedir.

Jaleesa, ihtiyaç duyduklarında orta sınıf ailelerle güvenilir bebek bakıcılarını veya dadıları bir araya getiren bir çocuk bakımı eşleştirme hizmetidir. Ekip, işe girme konusunda kadınlara üç şekilde yardımcı olmaktadır: 1) çocuk sahibi olduktan sonra yeniden çalışmak isteyen anneler için mükemmel, güvenilir çocuk bakımı sunmaktadır; 2) Jaleesa iş imkanı yaratmaktadır ve işe aldıkları bebek bakıcılarının dörtte biri temel sosyal haklardan yoksun bir geçmişe sahiptir ve 3) anne-babaların geçim kaynağı ile ilgili faaliyetleri yürütebilmesi için mülteci veya temel sosyal haklardan yoksun ailelere mali destek sağlamaktadır.

Yenilik

Jaleesa bir paradigma yeniliğidir. Sosyal etkiyi hedeflerinin merkezine yerleştiren kâr amaçlı bir işletmedir. Bir sosyal soruna ve piyasa ihtiyacına cevap vermekte ve fikirleri yalnızca Lübnan ile sınırlı kalmaksızın ölçeklendirilebilir hale getirmek için teknolojiden yararlanmaktadır.

Jaleesa hızla uyum sağlamakta ve uyarlamalarını test etmek ve sunduğu hizmetin özelliklerinde yeniliğe gitmek için kanıtlardan faydalanmaktadır. Bir teknoloji şirketi olarak çok miktarda veri toplamaktadır: bağlantı tıklama oranını takip etmek ve hangi ürünlerin cazip olduğunu ve insanların tatmin olmadığı alanları tespit etmek kolaydır. Ayrıca müşteri etkileşimlerinin kaydını tutmakta ve tüm geri bildirimleri ciddiye alarak iyileştirmeleri mümkün olduğunca hızlı bir şekilde uygulamaktadır. Jaleesa'nın çalışma kültürü yenilikçiliği, hızlı karar vermeyi ve çalışmalarını günbegün düzeltmeyi ve iyileştirmeyi desteklemektedir. Esnek, çevrimiçi olarak ve minimal bürokrasi ile çalışır. Etik, güvenilir, toplum odaklı ve yüksek kaliteli olmak olarak sayılabilecek değerleri, müşterileri çekmesini ve bünyesinde tutmasını sağlamaktadır.

Bakıcıları güvenlik incelemesine ve eğitime tabi tutmak, sigorta teminatı ve yasal teminat sağlamak, gelir akışını sağlamak için sadakati tesis etmek ve sürdürülebilirliği sağlamak üzere iş modellemesi ve testler gerçekleştirmek suretiyle risklerle titiz bir şekilde ilgilenilmektedir. Böylelikle çalışanlar ve müşteriler arasında üst düzeyde güven sağlanmıştır.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Jaleesa, toplumsal etkiyi ve ticari kilit performans göstergelerini (KPI'lar) belirlemiş ve önümüzdeki altı ay için performans hedeflerini tespit etmiştir. Hizmetlerinin uygun fiyatlı olmasını temin etmekte ve uzun vadeli ilişkiler tesis etmeyi hedefleyerek hem müşteriler hem de personel için paranın karşılığını vermeye ve sadakate dikkat etmektedir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: İşbirliği, iş modeline muazzam değer katmaktadır. Şirket kendini işsizlikten eğitime ve işyerine giden süreçte bir adım olarak görmektedir ve misyonuyla uyumlu diğer organizasyonlarla stratejik ortalıklar oluşturmaktadır. Örneğin, STK'larla stratejik ortaklıklar temel sosyal haklardan yoksun bebek bakıcılarının işe alınmasına yardımcı olacak, genel misyona katkıda bulunacak ve en nihayetinde bebek bakıcılarının bakım meslekleri, öğretmenlik veya çocuk gelişimi çalışmaları gibi uzmanlık alanlarında kariyer yapmak için hazırlanmasına yardımcı olacaktır.

Sürdürülebilir faydalar: Jaleesa, ilk yardım, hijyen ve çocuk davranışı yönetimi konularında eğitim sunmakta ve uzun vadeli kariyer hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmak için çalışanlara kariyer eğitimi sunmayı planlamaktadır.

Yerel liderlik: Jaleesa, Beyrut'ta ve Lübnan'daki diğer altı bölgede yerel çalışan ağları oluşturmaktadır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Aileler ve bakıcılar arasındaki güvene dayalı ilişki, toplumsal kaynaşmayı geliştirmektedir. Jaleesa, farklı sosyoekonomik arka planlara sahip insanlar arasında güven tesis etmeye özellikle dikkat etmektedir.

Ortaklar: Jaleesa, Made for Brands, AltCity Boot Camp, "Süper Anneler" Paneli müşterileri ve işe alım ortağı uluslararası STK'lar.

Ortaklar

İrtibat: Angela Solomon - angela@jaleesa.co
Web sitesi: www.jaleesa.co

4.5 BUILDING MARKETS – SURIYE

Hedefler

Ortaklık ve sözleşme fırsatlarına erişebilen Suriyeli sivil toplum örgütleri (CSO'lar) ve küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler) havuzunu büyüterek Suriye içinde insani yardım ve kalkınma yardımı sunumunu kolaylaştırmak.

Proje Tanımı

Building Markets, yerel işletmelerin görünürlüğünü sağlamak, rekabet güçlerini arttırmak ve yeni fırsatlara erişimlerini sağlamak suretiyle, krizden etkilenen ülkelerde ekonomik büyümeyi ve istihdam yaratmayı teşvik etmektedir. Organizasyon, talep olan ve pazarda bir boşluk bulunan alanlarda modelini CSO'lara uyarlamaktadır.

Suriyeli CSO'lar ve KOBİ'ler, benzersiz erişime, ilişkilere ve uzmanlığa sahiptir. Ancak insani yardım ihaleleri için rekabet etme ve kazanma becerileri, kapasite kısıtlamaları ve gerçekçi olmayan bağışçı beklentileri ve şartları nedeniyle son derece sınırlıdır. Bu da hayati öneme sahip yardımların sunulmasını engellemekte ve dış kaynaklı yardıma bağımlılığa yol açmaktadır.

OCHA, 2014'te Güney Türkiye'de finansmana uygun Suriyeli organizasyonların sayısını arttırmaya yönelik fırsatları saptayacak araştırmalar yürütmesi için Building Markets'i devreye sokmuştur. 2016'da Building Markets tavsiyelerini doğrudan uygulayan bir program başlatmıştır. Buna, Suriyeli KOBİ'lerin ve CSO'ların profilinin çıkarılarak bilgi eşitsizliklerinin giderilmesi, özel bir eğitim ve mentorluk programının tasarlanması ve KOBİ'lerin, CSO'ların ve uluslararası oluşumların bağlantı ve ortaklıklar kurmasına ve daha etkili faaliyet göstermesine imkan veren çevrimiçi bir dijital platform kurulması da dahildir.

Yenilik

Building Markets'ın modeli bir süreç yeniliğini temsil etmektedir. Organizasyon, 10 Birleşmiş Milletler barış operasyonunun yerel ekonomik etkisi üzerine çığır açan bir araştırma gerçekleştirdiği 2004 yılından beri, harcamanın ev sahibi ekonomiler üzerindeki etkisini ölçmektedir.[23] Bu çalışmanın bulguları BM'nin varlığının barışı ve emniyeti getirmekle kalmayıp, yerel tedarik ve personel maaşı harcamalarının yerel ekonomiyi doğrudan hareketlendirdiğini göstermiştir. Ancak bu bulgular aynı zamanda, başta daha fazla yerel satın alma vasıtasıyla olmak üzere, misyonların olumlu ekonomik etkisinin kayda değer oranda arttırılabileceğini de göstermiştir.

Bunun sonucunda, Building Markets 2006 yılında Afganistan'da ilk Pazar Yeri programını başlatmıştır. Bu model, altı ülke çapında ölçeklendirilmiş ve yerel KOBİ'lerin alıcı tedarik zincirlerine katılımını kolaylaştırmanın yerel sektörleri canlandırabileceğini, yerel iş kapasitesini arttırabileceğini, istihdam yaratabileceğini, yoksulluğu azaltabileceğini ve yatırımları çekebileceğini göstermiştir. Alıcılar arasında yardım kuruluşları, uluslararası STK'lar, yerel özel sektör ve yönetimler ve çok uluslu şirketler bulunmaktadır.

Şimdiye kadar Building Markets 23.000'den fazla yerel KOBİ'ye destek vererek, 1,3 milyar USD değerinin üzerinde ihaleler kazanmalarına yardımcı olmuş ve 69.000'i aşkın iş yaratılmasını sağlamıştır.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Yerel harcamaya ve yatırıma zemin hazırlamak için Building Markets, paranın karşılığını vermekten ödün vermeksizin uluslararası ve yerel organizasyonların birlikte iş yapmasını mümkün olduğunca kolaylaştırmıştır. Buna yerel yeteneklerden faydalanma, doğrulama ve değerlendirme yaklaşımlarını standartlaştırma ve ilişki kurmayı kolaylaştırma da dahil olup, tüm bunlar maliyetleri azaltarak hizmetlerin ve sonuçların kalitesini ve sürdürülebilirliğini arttırmaktadır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Building Markets, yerel kapasiteyi arttırmaya odaklanmanın yanı sıra yerel işletmeleri, girişimcileri ve organizasyonları sadece bir program uygulamanın ötesinde destekleyecek ekosistemleri tesis etmek ve güçlendirmek için aktif olarak çalışmaktadır. Buna, mentorlar, danışmanlar, alıcılar ve yatırımcılardan oluşan ve bir fikir alışverişi platformu sunan, ilişkileri pekiştiren ve başarıyı güvence altına alan ağların oluşturulması ve organize edilmesi de dahildir.

Sürdürülebilir faydalar: Ortaklıkları genişletmek ve doğrudan ve dolaylı olarak yerel oluşumları finanse etmek, uluslararası topluluğun stratejik hedeflerini yerine getirme becerisini hızlandırmaktadır. Bu, ekonomik fırsatlar yaratarak kısa ve uzun vadeli iyileştirme ve kalkınma çalışmalarında rol oynayabilecek yerel ortaklardan oluşan ağın kapasitesini ve performansını arttırmaktadır.

23 Bkz.: http://buildingmarkets.org/sites/default/files/economic_impact_of_un_peacekeeping_march_2006.pdf

Yerel liderlik: Daha geniş anlamda, kalkınma çalışmalarının yerel olarak yönetilmesini sağlamak Building Markets misyonunun merkezinde yer almaktadır. Bu program, rekabet güçlerini, ihaleleri uygulama başarılarını ve genişleme becerilerini güçlendirmek için 600 yerel CSO ve KOBİ ile çalışacaktır. Buna ilaveten Building Markets, çalışmalarının ilgili unsurlarına liderlik etmek üzere Suriyeli uzmanlarla ortaklık yapmaktadır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Yerel organizasyonlar, işletmeler ve bireyler için fırsatların genişletilmesiyle, piyasalar ve topluluklar güçlenmekte ve her gün daha fazla vatandaş barışın paydaşı haline gelmektedir.

Ortaklar

Ortaklar: şirketler, yatırımcılar, BM, STK'lar, sivil toplum örgütleri ve yerel işletmeler.

İrtibat: Kavya Raman, Project Director - raman@buildingmarkets.org
Web sitesi: http://buildingmarkets.org/syria

ÇEVRIMIÇI GIRIŞIMCILIK EĞITIMI: FUNZI

4.6

Hedefler

Gençlerin istihdam sorununa cevap vermek ve Ürdün'de kadınlara ait küçük ve orta ölçekli işletmelerin faaliyetlerini büyütmek için gerekli bilgi birikimine ve araçlara sahip olmasını sağlamak.

Proje Tanımı

İşsizlik ve yeterli iş olmaması küresel bir problemdir. Farklı çözümler mevcuttur, ancak kesin olan bir şey varsa o da yeni iş imkanlarının işletmeler tarafından yaratıldığıdır. Çoğu durumda, insanlar girişimcilik eğitimine erişemezler. Funzi'nin hedefi herkesin girişimci olmasını ve karma, birebir mentorluk ve yeni becerilerin validasyonu ile takviye edilen ücretsiz mobil eğitime erişerek kendi şirketlerini büyütme imkanına sahip olmasını sağlamaktır.

Funzi, kentsel ve kırsal topluluklardaki teşebbüslerin gelişimi için beceri eğitimleri ve yeni girişimlere yönelik kuluçka hizmetleri vasıtasıyla genç işsizliğine cevap vermek amacıyla Güney Afrika'da başlatılmıştır. Girişimci eğitiminin etkinliğini, erişilebilirliğini ve maliyet etkinliğini arttırmak amacıyla mobil teknolojinin, interaktif mobil öğrenme yöntemlerinin ve mentorluğun yenilikçi kullanımını kapsamaktadır. Funzi'nin eğitimleri bireysel hıza ayarlıdır ve program kapsamında çevrimiçi eğitim, saha çalışması (örn: pazar araştırması ve iş planı geliştirme) ve mentor desteği yer almaktadır. Eğitim, testler, saha çalışması görevlerinin tamamlanması ve mentorlar, eğitmenler, iş uzmanları ve "ortaklardan" (paydaşlar) oluşan bir panele yapılan sunumla değerlendirilmektedir. Model, her ülkede ortak bir kurumla birlikte kurulmuştur.

Funzi, Ürdün'de kadınlara ait küçük ve orta ölçekli işletmelere bir mobil eğitim platformu sunmak ve bu işletmeleri faaliyetlerini büyütmek için gerekli bilgi birikimiyle ve araçlarla donatmak üzere Ürdün'de BM Proje Hizmetleri Bürosu (UNOPS), Ürdün Dışişleri Bakanlığı, BK Uluslararası Kalkınma Bakanlığı ve Ürdün Nehri Vakfı ile ortaklık kurmuştur. Yaklaşık sekiz ay sürecek olan

eğitim genel iş becerilerini konu edecek ve geleneksel olarak dezavantajlı işletmelerin yaygın bilgi eksikliklerini ve karşılaştığı engelleri ele alacaktır. Mobil eğitimin sonunda bir sertifika verilmekte ve işlerini büyütmelerine ve Birleşmiş Milletler satın alma süreçlerine katılmalarına yardım etmek amacıyla çevrimdışı sunulacak yoğun bir eğitim ve mentorluk programı için en umut vadeden kadın girişimciler belirlenmektedir.

Yenilik

Bu model bir süreç yeniliğini temsil etmekte olup, web uygulaması olarak erişilebilir olan mobil öğrenme hizmeti üzerinden erişilebilirliği arttırmak, ortaklar ekosisteminin tamamını karma bir öğrenme modeli haline getirmek ve eğitimi onaylamak suretiyle girişimcilik eğitiminin sunulma şeklini değiştirmektedir.

İş imkanlarının arttırılması ve yeni girişim desteğine erişim ihtiyacının mevcut olduğu her duruma süratle uyarlanacak şekilde tasarlanması bakımından benzersiz bir modeldir. Funzi, kullanıcılarına kulak vermek ve ihtiyaçlarına uyum sağlamak için insan merkezli bir tasarım yaklaşımı uygulamaktadır (hizmetin kullanıcıların hayatına nasıl uyum sağladığını ve hayatlarını nasıl iyileştirdiğini anlamak için kullanıcı deneyimi haritalaması kullanmak gibi). Ayrıca geri bildirim almak ve ürün geliştirme sürecini uyarlamak için kullanıcı testi gruplarından faydalanmak suretiyle yeni ürünleri test etmektedir (yaparak öğrenme). Örneğin, Ürdün'de kadın şirket sahipleri ile yapılan uygulama, kültürel bağlama ve kullanıcı ihtiyaçlarına uyarlamak için bir katılımcı alt grubu tarafından test edilmektedir. Yerel ihtiyaçlara uyumu arttırmak için, Funzi, yerel uygunluğu temin etmek amacıyla daima yerel ortakları dahil etmektedir ve ayrıca kullanıcılarla ilişkileri daha da derinleştirmek için Funzi Toplulukları ve Funzi Elçileri programlarını geliştirmiştir. Bu model, kullanıcı topluluklarında daha sıkı varlık gösterme ve kullanıcı ihtiyaçları hakkında daha iyi bir geribildirim döngüsü sağlama imkanı vermektedir.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Mobil öğrenme, mobil cihazların dünya çapında penetrasyonu nedeniyle son derece ölçeklendirilebilirdir. Funzi modelinde, fon sağlayıcı girdiler için ödeme yapmak yerine öğrenme sonuçlarını satın alır (örn: 1000 kadın girişimcinin mezun olması); dolayısıyla fon sağlayıcı için hata payı olmayan bir mekanizmadır.

Esnek İşbirliği Eylemi: Funzi Toplulukları, içinde bulundukları toplumu olumlu etkileyen ve Funzi mobil eğitiminin etkisini arttıran değişim öncülerinden oluşan topluluklardır. Funzi Toplulukları, Funzi'nin kullanıcıları ile olan bağlantısını derinleştirir ve kullanıcılarının ihtiyaçlarını daha iyi öğrenmesini sağlar; böylelikle kullanıcıların hayatlarını iyileştirmek için

istedikleri becerileri geliştirmek için gerekli araçları sağlamaya devam edebilirler. Funzi ayrıca kullanıcılar arası destek ağlarının ve yüz yüze toplulukların geliştirilmesini teşvik etmek istemektedir.

Sürdürülebilir Faydalar: Funzi modeli bireylerin kendi kendilerine yardım etmesini sağlar, hedeflerine ulaşmaları için onları güçlendirir ve başarılı olmak için somut beceriler kazandırır.

Yerel liderlik: Funzi modeli yerel ihtiyaçların karşılanmasını sağlamak için daima yerel ortaklıkları içermektedir. Yerel "program organizatörleri" (yani UNOPS) girişimci eğitimi hedeflerini karşılamak için ürünü ücretsiz olarak kullanabilir ve her iki tarafın da programdaki paylarının maliyetini karşılayabilmesi için gelirler veya finansman Funzi ve organizatör arasında paylaşılır.

Toplumsal Kaynaşmaya Katkı: Çalışan veya girişimci vasıtasıyla olması fark etmeksizin, toplumsal kaynaşmanın sağlanması için istihdam fırsatları kritik önem taşımaktadır; Funzi bu nedenle geçim kaynağı ve refahla ilgili konulara odaklanmaktadır. Funzi, insanlara kendilerini geliştirmek için araçlar sunarak sahada toplumsal kaynaşmanın geliştirilmesine yardımcı olmaktadır.

Ortaklar

Ortaklar: Funzi, UNOPS, Ürdün Dışişleri Bakanlığı, BK Uluslararası Kalkınma Bakanlığı ve Ürdün Nehri Vakfı.

"Deneyimlerimiz bize kadınların tüm seviyelerde ticarete tam katılım gösterdiği her yerde ekonominin tırmanışa geçtiğini göstermiştir. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin ve kadınlara ait işletmelerin dahil edilmesi, yapılacak en doğru şey olmanın yanı sıra ekonomik anlamda da akıllıca olacaktır."

UNOPS Üst Düzey Direktörü Grete Faremo

İrtibat: Aape Pohjavirta - aape@funzi.fi
Web sitesi: www.funzi.mobi - www.funzi.fi

4.7 ZA'ATARI KAMPI'NDAKI SURIYELI MÜLTECILER IÇIN ELEKTRIKÇILIK EĞITIMI: JICA ÜRDÜN, UNHCR VE NEPCO

Hedefler

JICA'nın Irak, Filistin ve Yemen'de eğitimli mühendisler ve teknisyenlerle sunduğu programlardan elde ettiği tecrübeye dayalı olarak, Za'atari Kampı'nda Suriyeli mültecilere elektrik bakım ve onarımı alanında uzmanlık ve beceri kazandırmak üzere eğitim vermek. Proje, Za'atari Kampı'nda yeni kurulan elektrik şebekesi üzerinde çalışan yetenekli mültecilerin vasıflarını arttırmıştır.

Proje Tanımı

Bu proje, JICA'nın acil bir ihtiyacı karşılamak üzere programı hızlandırmanın bir yolunu bulmuş olması bakımından bir süreç yeniliğini temsil etmektedir. Ortak ülke olarak diğer birçok inisiyatife göre daha doğrudan bir yaklaşım sergilenmiştir. JICA, UNHCR ve Ürdün Ulusal Elektrik Enerjisi Şirketi (NEPCO) arasındaki üç taraflı ortaklık, tüm tarafların Suriyeli mültecilere eğitim vermeye yönelik işbirliğinde tanımlanmış bir role sahip olmasıyla dikkat çekicidir.

İrtibat: Mr. Ryosuke Furuya, Representative of JICA Jordan Office - Furuya.Ryosuke@jica.go.jp
Web sitesi: https://www.jica.go.jp/english/news/press/2016/160802_01.html

5. BÖLÜM: SÜRDÜRÜLEBİLİR GEÇİM KAYNAKLARINI DESTEKLEME

İLKELER

Çok yönlü müdahale, pazar odaklı programlar, katılımcı yaklaşımlar, toplumsal gerilimleri azaltma, ötekileştirilmiş kitleler için geçim kaynaklarını destekleme, özel sektör ortaklıkları, esnek finansman ve finansmana erişim.

PROJELER

- 5.1 Ürdün ve Lübnan'daki LEADERS Konsorsiyumu: direnci ve toplumsal istikrarı arttırmak için kapsayıcı yerel ekonomik güçlendirme ve kalkınmayı teşvik etmektedir. DRC Lübnan
- 5.2 Irak Re:Coded: ICT eğitim ve öğrenimine erişimin arttırılması; küresel olarak maaşlı istihdama erişim: UNDP Irak
- 5.3 Gelişmiş Ağlar, Eğitim ve İş İmkanları (INTAJ): Mercy Corps Lübnan
- 5.4 Türkiye'deki Suriyeli Genç ve Kadın Mülteciler İçin Mesleki Eğitim: UNIDO – AFAD
- 5.5 IKBY'de Yer Değişiminden Etkilenen Suriyeliler, IDP'ler ve Ev Sahibi Toplumlar için Sürdürülebilir Geçim Kaynağı Çözümleri: Danimarka Mülteci Konseyi Irak
- 5.6 Suriye-Lübnan Sınırı boyunca Acil Aşılama ve Hayvancılık ve Kümes Hayvancılığı Çiftçi Saha Okulları: FAO
- 5.7 Açık Yüksek Öğrenim: Kiron
- 5.8 Mezuniyet Yaklaşımı: UNHCR Mısır
- 5.9 3 X 6 yaklaşımı ile acil istihdam: UNDP Ürdün

ARKA PLAN

Suriye'den kaçan mülteciler, kendilerini ve ailelerini yer değiştirme sırasında geçindirmek için gereken geçim kaynaklarına veya gelir getiren faaliyetlere erişme konusunda çok büyük sıkıntı çekmektedir. Getirebildikleri az sayıda varlığı tükettikten sonra, mültecilerin büyük bir kısmı istismara ve suiistimale karşı savunmasız olabilecekleri kayıt dışı veya vasıfsız emek piyasasında iş arayışına girmektedir. Ev sahibi ülkelerdeki yoksul kentsel ve kırsal toplulukların çoğu, durgun ekonomik büyüme nedeniyle zaten sınırlı geçim kaynağı olanağına sahip durumdaydı: bazı ülkelerde özellikle kadınlarda ve gençlerde işsizlik oranları yüksekti.[24] Şimdi ise mevcut ekonomik iklime bağlı olarak bazı bölgelerde daha az sayıda iş imkanı söz konusu

24 2012'de Ürdün, Lübnan, Irak, Mısır ve Türkiye'deki gençlerin (15-25 yaş) işsizlik oranları (çalışmaya hazır ve aktif olarak iş arayan) sırasıyla %31,3, %22,8, %32,1, %35,7 ve %17'di idi. Rakamlar ILO, İşgücü Piyasası Veritabanı Kilit Göstergele-ri'nden alınmıştır. Erişim: www.data.worldbank.org/indicator.

olabilir ve yoksul ev sahibi toplumlar daha düşük maaşla ve daha az elverişli koşullarda çalışmaya hazır çok sayıda mülteciden kaynaklanan sert rekabetle yüzleşmektedir.[25] Krizin zaten korunmaya muhtaç olan ev sahibi toplumların geçim kaynaklarına erişimi üzerindeki etkisi, bu toplumlar ve gelen mülteciler arasındaki gerilimi körüklemektedir.

Etkilenen popülasyonlar için istihdam veya teşebbüs dahil güvenli ve sürdürülebilir geçim kaynaklarına ve diğer sosyoekonomik fırsatlara erişimi kolaylaştırmak birden fazla fayda sağlar. Etkilenen hane halkının direncini geliştirmek ve ulusal veya uluslararası yardıma olan bağımlılıklarını azaltmak açısından kilit önem taşır;[26] özgüvenin arttırılması özellikle yüksek düzeyde travma yaşamış mültecilerde itibar ve yetkinlik ve bir dereceye kadar normallik duygusunun oluşturulmasına yardımcı olur; gelir getiren faaliyetler, mülteciler en nihayetinde çatışma sonrası Suriye'ye döndüğünde gerekli olacak becerileri ve nitelikleri kazandırabilir veya arttırabilir ve etkilenen popülasyonlara yönelik mültecilerin insan sermayesinden yararlanan kapsamlı geçim kaynağı destek stratejilerinin uygulanması, beceri aktarımı, teşebbüs ve özel sektör/kamu sektörü büyümesi dahil uzun vadeli kalkınma çalışmalarına katkıda bulunabilir.

Pek çok ev sahibi ülkedeki hakim politika ortamı ve uluslararası müdahalenin ilk birkaç yılında acil durum yardımına yapılan vurgu, geçim kaynağı destek programlarının sınırlı olduğu anlamına gelmektedir. Ancak uluslararası organizasyonlar hızlı gelir getiren faaliyetler, mesleki beceri eğitimi, mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelere büyüme desteği ve finansmana erişim vasıtasıyla korunmaya muhtaç ev sahibi toplumları ve mültecileri her gün daha fazla hedeflemektedir.

İYİ UYGULAMA İLKELERİ

Çok yönlü müdahale: Geçim kaynağı programlarında iyi uygulama, çok katmanlı bir müdahale gerektirmektedir. Sırasıyla UNDP[27] ve UNHCR[28] 'nin ve Ölü Deniz Direnç Gündemi vasıtasıyla 250 uluslararası toplum örgütünün mevcut kılavuzuna göre,[29] kapsamlı geçim kaynağı stratejileri, geçim kaynağı "sağlama" (emek karşılığı nakit destek veya diğer acil sosyoekonomik faaliyetler gibi), hane halkının varlıklarını geri kazanmasına ve yeni geçim kaynağı ortamına alışmasına yardımcı olmayı amaçlayan beceri geliştirme gibi faaliyetlerle geçim kaynaklarını "koruma" ve çalışma hakkını destekleyen ve güvenli çalışma koşullarını teşvik eden uygun politika ve yasal çerçeveleri savunarak geçim kaynaklarını destekleme unsurlarını *bir araya getirmelidir.* Bu çok karmaşık bölgesel krizde, tüm etkilenen popülasyonlar için güvenli ve sürdürülebilir geçim kaynaklarını veya sosyoekonomik fırsatları destekleyen uygun yasal, politik ve

25 Mültecilerin çalışma izni için uygun olduğu durumlarda bile, iş teklifinin geri çekileceği korkusuyla işverenlerinden süreci (ki bu sürecin işverenlere bir maliyeti vardır) desteklemelerini talep etmek konusunda isteksiz olabilirler.
UNDG (2014), *A Resilience-based Development Response to the Syria Crisis: A Position Paper.*

26 UNDG (2014), *A Resilience-based Development Response to the Syria Crisis: A Position Paper.*

27 Örneğin, bkz. UNDP (2013), *Guide on Livelihoods and Economic Recovery in Crisis Situations.*

28 Örneğin, bkz. UNHCR (2011), *Promoting Livelihoods and Self-Reliance: Operational Guidance on Refugee Protection and Solutions in Urban Areas* ve UNHCR (2012), *Livelihood Programming in UNHCR: Operational Guidelines.*

29 http://www.undp.org/content/dam/rbas/doc/SyriaResponse/RDF/DeadSeaResilience%20Agenda_05Nov2015.pdf

pratik çözümleri bulmaya yardımcı olmak için özellikle ulusal otoriteler ve kurumlarla çalışmanın altı çizilmelidir.[30] Son iki yılda, organizasyonlar entegre yaklaşım sergileme bakımından becerilerinde ve etkinliklerinde büyük gelişmeler kaydetmiştir; Lübnan ve Ürdün'deki LEADERS programı (Danimarka Mülteci Konseyi), Mısır'daki Mezuniyet Yaklaşımı (UNHCR) ve Lübnan'daki Çiftçi Saha Okulları (FAO) bunun ispatıdır.

Piyasa odaklı programlar: İşgücü piyasaları ve büyüme sektörleri dahil yerel piyasalar hakkında derinlemesine analizlerin yürütülmesi, piyasa odaklı geçim kaynağı stratejilerinin şekillendirilmesi için şarttır. Daha sürdürülebilir geçim kaynakları yaratmak için etkilenen popülasyonların beceri ve kapasitelerinin yerel piyasa koşullarıyla eşleştirilmesi gerekmekte olup, acil gelir getiren faaliyetlerin tasarımını şekillendirmek için piyasa değerlendirmeleri de kullanılmalıdır. Bir sektörün değer zincirinin tamamını anlamak ve sektörü güçlendirecek destekler tasarlamak, INJAJ programı ile Lübnan'daki Mercy Corps çalışması dahil olmak üzere bu özetteki birçok projede görüldüğü gibi iyi bir uygulama haline gelmiştir. Mültecilerin becerilerinin ve ihtiyaçlarının anlaşılması, mültecilere ve IDP'lere para sağlamakla kalmayıp becerilerini ve yetkinliklerini de geliştirecek ve böylece daha uzun vadeli, dönüşümsel bir etkiye sahip olacak uzun vadeli destek yaratan geçim kaynağı programlarının oluşturulması için kilit önem taşımaktadır.

Katılımcı yaklaşımlar: Program döngüsü boyunca etkilenen toplumların katılımını kolaylaştırmak, geçim kaynaklarına erişme ve bunları koruma bakımından karşılaşabilecekleri sosyal, kültürel, siyasi veya pratik zorlukları anlamak ve bunları aşmaları için gerekli program ayarlamalarını yapmak açısından kritik önem taşımaktadır. 3. Bölüm'de belirtilen metodolojilerden hareketle, geçim kaynağı veya gelir getiren programlara yönelik katılımcı yaklaşımlar, ilave olarak yerel özel sektör aktörleriyle çalışmaya ve hedeflenen toplumda yaygın olan becerilerin ve bilgi birikiminin ve bu toplumların istihdam veya girişim faaliyetleri ile ilgili hayallerinin haritalanmasına odaklanabilir. Çiftçi Saha Okulları ve diğer projeler, uzun süreli ağlar oluşturmak için katılımcı yaklaşımdan faydalanmakta ve proje sona erdikten sonra devam etmesini desteklemektedir. Bu özellikle sürdürülebilir faydaların sağlanmasında etkilidir.

Toplumdaki gerilimlerin hafifletilmesi: Ev sahibi toplumlar ve mülteciler için geçim kaynağı ve gelir getiren faaliyet desteği sağlamak, istihdam rekabetinden doğan gerilimleri hafifletmek açısından kilit rol oynar. Bunun için, ulusal politikalar ve yasal çerçeveler dikkate alınarak ve ilgili ihtiyaçlara ve piyasa değerlendirmelerine dayalı olarak, mesleki eğitimlerde veya sosyoekonomik programlarda hem mültecilere hem de ev sahibi toplumlara orantılı bir yüzdede yer tahsis etmek veya farklı toplumlar ve bulundukları şartlar için özel olarak tasarlanan tamamlayıcı programlar uygulamak gerekebilir. Çoğu ev sahibi toplumun sahip olduğu istihdama erişimlerinin mülteci akınıyla tehdit edildiği algısının ortadan kaldırılması da önemli olacaktır. Ekonomik

30 Ancak bölgenin bazı kesimlerinde ekonomik büyümenin her zaman iş imkanlarında artışla sonuçlanmadığının belirtilmesi önem-lidir.

veriler her ne kadar bu algıyı her zaman teyit etmese de,[31] bu endişelerin giderilmesi için tüm yerel aktörlerin program hedeflerine ve istenen sonuçlara desteğinin ve hassasiyetinin güçlendirilmesi gerekmektedir.

Ötekileştirilen kesimlere yönelik geçim kaynağı desteği: Bölge genelinde kadınlar, gençler ve diğer korunmaya muhtaç kesimler geçim kaynağına erişimde bilhassa sıkıntı yaşamaktadır.[32] Bu zorlukların üstesinden gelmelerine yardımcı olmak için karşılaştıkları pratik veya sosyal kısıtlamaları anlamak ve geçim kaynağı stratejilerini veya sosyoekonomik stratejileri buna göre uyarlamak gerekmektedir. Örneğin, Mısır'daki bir UNHCR girişimi özellikle daha muhafazakar toplumlardan gelen kadınların işe erişmesini ve işyerinde kalmalarını sağlamak için gerekli diğer desteklere sahip olmasını sağlamaya odaklanmaktadır. Bu Özette yer alan cinsiyet temelli müdahale ve gençlere yönelik müdahale bölümlerinde bu iyi uygulamaya daha ayrıntılı olarak yer verilmektedir.

Özel sektör ortaklıkları: Güncel çalışmaların gösterdiği gibi,[33] özel sektör hem ticari hem de insani saiklerle, bu bölgesel krize yönelik müdahalede bir işveren, kolaylaştırıcı, mentor ve yatırımcı olarak hareket edebilir ve etmektedir. Etkilenen popülasyonlar için geçim kaynağı yaratmak üzere bu canlı özel sektörün kapasitesinden yararlanmak, bu popülasyonların motivasyonlarını anlamak ve oynayabilecekleri çeşitli rollerin farkında olmak anlamına gelmektedir. Bu bakımdan münferit şirketler, ticaret odaları ve diğer kurumlarla güçlü ortaklıklar geliştirilmesi çok önemli olacaktır.

Esnek finansman: Geçim kaynağı programları sayıları giderek artan IDP ve mültecilerin ihtiyaçlarını karşıladığından, programın sürdürülebilirliği için kuruluşların daha esnek finansman alternatifleri arayışına girmesi gerekmektedir. Örneğin, Irak'taki Toplum Merkezleri programı, programları uzun vadede daha sürdürülebilir kılmak için küçük işletme tekliflerinden gelir akışları oluşturmuştur. Ürdün'de Oxfam da geçim kaynağı çalışmalarının sürdürülebilirliğini sağlamak için benzer pilot çalışmalar yapmıştır. Kamu finansmanını reddeden bu yenilikçi çalışmalar, finansman azaltıldığında dahi organizasyonlara mültecilerin/IDP'lerin ihtiyaçlarına hizmet etmeye devam etme imkanı vermektedir. UNDP/Re:Coded projesi gibi diğer esnek yaklaşım örnekleri, bağışçıların program döngüsünde değişikliğe izin vermesi sayesinde geçim kaynağı programlarında büyük ölçüde yenilik yapılmasına izin vermiştir. Sonuç olarak, esneklik maliyet etkinliği arttırmış ve yenilikçilik kabiliyetini güçlendirmiştir.

Finansmana erişim: Mikro finans programları da dahil olmak üzere finansmana erişimin arttırılması, hane halkına ve mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelere faaliyetlerini genişletme, gelirlerini veya kazançlarını arttırma ve ekonomik anlamda kendi kendine

31 ILO tarafından 2013 yılında Ürdün'de yapılan bir analiz, en fazla sayıda mülteciye ev sahipliği yapan illerdeki işsizlik oranlarının kriz öncesi düzeylere göre artmadığını göstermiştir. Bkz. ILO (2014), *The Impact of the Syrian Crisis on the Labour Market in Jordan: A Preliminary Analysis.*

32 Örneğin, REACH tarafından Kuzey Irak'ta gerçekleştirilen bir Çok Sektörlü İhtiyaç Değerlendirmesi, kamp dışı mülteci hane halkla-rının kadınların sadece %18'inin gelir elde ettiğini göstermiştir. Bkz. REACH (2014c), *Multi-Sectoral Needs Assessment for Syrian Refugees Outside Camps: Kurdistan Region of Iraq, Assessment Report, September 2014.*

33 Örneğin, bkz. Zyck, S. and Armstrong, J., (2014), *Humanitarian Crises, Emergency Preparedness and Response: The Role of Business and the Private Sector – Jordan Case Study.*

yeterliliği tesis etme imkanı verebilir. Mikro finans, belirli gelir getiren faaliyetleri desteklemek için gereken beceri, arsa, canlı hayvan veya ekipman gibi diğer varlıklara dönüştürülebilir. UNWRA'nın bölgedeki uzun soluklu mikro finans programı, mevcut krizden etkilenen hane halklarına ve şirketlere daha fazla finansmana erişim zemini hazırlayabilecek önemli dersler ve iyi uygulamalar sunmaktadır. Buna, programların kadınlar ve gençler gibi farklı kesimlere göre ve eğitim, konut ve küçük şirketlerin gelişimi gibi farklı kullanımlar için özelleştirilmesi; iş planlarının geliştirilmesinin desteklenmesi; özel sektör ortaklarıyla çalışma; hem mültecilere hem de ev sahibi toplumlara erişim imkanı sağlanması[34] ve finansmana erişimin alt bölgedeki pek çok mültecinin yaşadığı bir sorun olan borçluluğu arttırma riskinin hafifletilmesi dahildir.[35]

Aşağıdaki projeler bu iyi uygulama ilkelerine örnek niteliğindedir.

34 UNWRA mikro finans programı 1991 yılında Gazze'de başlamış ve daha sonra 2003'te Ürdün dahil olmak üzere üç faaliyet ala-nına daha yayılmıştır. Ürdün'de halihazırda mikro finans piyasasının yaklaşık %4'ünü temsil etmektedir. Uygunluk kriterleri ara-sında, halihazırda bir şirkete sahip olmak ve kredi için kefil olacak bir Ürdünlü olması bulunmaktadır. Ürdün'de program yararla-nıcılarının tahminen %40'ı Filistinli mülteciler olup kalan %60'lık kısım Ürdünlüler'den ve diğer milletlerden oluşmaktadır. Daha fazla bilgiye ulaşmak için: www.unrwa.org

35 Örneğin, Ürdün'deki güncel araştırmalar ortalama bir mülteci hane halkının aylık gelir-gider açığının 107 JOD (157 USD) olduğu-nu göstermektedir. Bkz. CARE International (2014), *Live Unseen: Urban Syrian Refugees and Jordanian Host Communities Three Years Into the Syrian Crisis.*

ÜRDÜN VE LÜBNAN'DAKI LEADERS KONSORSIYUMU: DIRENCI VE TOPLUMSAL ISTIKRARI ARTTIRMAK IÇIN KAPSAYICI YEREL EKONOMIK GÜÇLENDIRME VE KALKINMANIN TEŞVIK EDILMESI: DRC LÜBNAN

5.1

Hedefler

Uzun soluklu çözümler için hazırlık olarak, Ürdün ve Lübnan'daki yerinden edilmiş popülasyonların ekonomik anlamda kendi kendine yetmesine, direncine ve toplumsal istikrarına katkıda bulunmak.

Proje Tanımı

Konsorsiyum ilk olarak 2014 yılındaki Londra konferansı öncesinde Ürdün'de geçim kaynağı sorunlarına ve nakit yardımı alternatiflerine aktif şekilde dahil olan beş kuruluş tarafından oluşturulmuştur (DRC, Oxfam, Save the Children, CARE, ACTED). O tarihte Suriyeli mültecilerin geçim kaynağı faaliyetlerine dahil edilmesine yönelik program alanı son derece sınırlıydı ve bu alanda neredeyse hiçbir eylem araştırması bulunmuyordu. Buna cevaben, LEADERS projesi tasarımına daha en başından güçlü bir araştırma ve kanıta dayalı savunuculuk unsuru dahil edilmiştir.

Konsorsiyum, Ürdün ve Lübnan'da yerinden edilmiş popülasyonlara ev sahipliği yaparken karşılaşılan zorlukları ele almak için iki öncelikli yaklaşım tespit etmiştir. Bunlar: 1) korunmaya muhtaç bireylerin istihdam edilebilirliğini güçlendirmek, onları yerleştirme olanakları ile ilişkilendirmek, mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler (MSME'ler) büyümesini hızlandırmak ve mültecilerin çalışma hakkını desteklemek için çok katmanlı savunuculuk çalışmalarında yer almak suretiyle sağlanan sürdürülebilir geçim kaynağına erişimin iyileştirilmesini ve 2) LEADERS'ın topluluk üyeleri, şirket liderleri ve yerel idare gibi yerel paydaşların yerel yatırımı ve ticari teşviği destekleyecek kalkınma önceliklerini planlama, yönlendirme ve uygulama kapasitesini geliştirmeye yardımcı olmasıyla sağlanan mültecilere ev sahipliği yapan toplumlarda yerel ekonomik kalkınmanın ve hizmet sunumunun iyileştirilmesinin desteklenmesini içermektedir. LEADERS, tespit ettikleri zorluklar karşısında yerel kaynaklardan ve varlıklardan faydalanan pratik çözümleri uygulamak için yerel toplulukları güçlendirmektedir.

Konsorsiyum'un hizmetleri arasında mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin finansal kapasitesini ve kârlılığını arttırmaya yardımcı olan ve sosyal ve ekonomik kalkınmaya dahil olan yerel paydaşlar arasında müşterek sorun çözümü üreten Teknik, Endüstriyel, Mesleki ve Girişimcilik Eğitimi (TIVET) yer almaktadır. Konsorsiyum aynı zamanda kritik altyapı rehabilitasyonu gibi acil yapıda olan ve ekonomik fırsatlar sunan bir ortamı iyileştiren uzun vadeli inisiyatifler ile yerel düzeyde sosyal ve ekonomik kalkınma önceliklerine daha fazla yatırım için zemin hazırlamaktadır. Yararlanıcıların yaklaşık %70'i ev sahibi toplumun üyelerinden ve %30'u ise mültecilerden oluşmaktadır.

Yenilik

Program, kapsamlı ve birbiriyle bağlantılı bir dizi hizmet yaratmış olması ve geçim kaynağı fırsatları sunan ortamı güçlendirmeye yönelik kısa ve uzun vadeli çalışmaları desteklemesi bakımından bir paradigma yeniliğini temsil etmektedir. Grubun net bir çözümü olmayan ve kurum desteğine sahip olmayan acil bir gereksinimi karşılamak için bir yol bulmak amacıyla bir araya gelmiş olması ve ardından ihtiyaç duyulan hizmetleri sunmanın bir yolunu bulmuş olması bakımından ortaklığın kendisi bir süreç yeniliği niteliğindedir.

Konsorsiyum'un başarısı kısmen kökeninden gelmektedir: mülteciler ve ev sahibi toplumların karşılaştığı temel geçim kaynağı sıkıntılarına toplu olarak yenilikçi çözümler arayan Ürdün merkezli STK'ların organik ortaklığı. Mevcut pilot çalışmalara dayanan tasarım daha sonra bir konsept çağrısına uyarlanmış ve bağışçı talebi üzerine bölgesel bir platforma dönüştürülmüştür. Proje için o tarihte geliştirilen yapının, esasen hibe ile ilişkisi olmayan ancak katılacak kuruluşlar ve bağışçılar için bir platform olarak hizmet veren bir koordinasyon organı olarak hizmet etmesi amaçlanmıştı.

Keşif amaçlı tasarım aşamasında, LEADERS konsorsiyumu, Yerel Ekonomik Kalkınma (LED) tanıtımı ve Toplum Odaklı Kalkınma (CDD) gibi program yaklaşımları dahil diğer bağlamlarda kullanılan dersleri ve modelleri uyarlama yoluna gitmiştir. Aynı zamanda Ürdün ve Lübnan'daki belediyelerde öngörülen, geniş kalkınma sürecinde ev sahibi ve mülteci toplumları dahil etmek için kurumsal yetkinin yokluğundan kaynaklanan zorluğu da ele almışlardır.

Maliyet etkin: Bu ölçüde karmaşık bir proje için koordinasyon işlevi pahalı olsa da, birbiriyle ilgili karmaşık bir dizi müdahalenin aynı yönetim yapısı altında barındırılması sayesinde, çifte yönetim ihtiyacını ve koordinasyon masraflarını azaltmak suretiyle toplam maliyet düşürülmüştür.

Esnek toplu eylem: Bu faaliyetler, yerel kaynakları ve varlıkları kullanan ve dış yardıma bağımlılığı azaltan kapsayıcı ve yerel olarak sahiplenilen karar verme süreçlerini aşılamayı amaçlamaktadır. Konsorsiyum Üyeleri, toplumun önemli karar verme süreçlerindeki rolünü arttırarak yerel popülasyonları güçlendirmeye ve toplumun direncini arttırmaya çalışmaktadır.

Sürdürülebilir faydalar: Program, özellikle gerilimleri ve Suriyeli mültecilerin ev sahibi toplumlarda ağırlanmasının katkısı/yükü ile ilgili çelişkili rivayetleri azaltmak suretiyle hedef bölgelerde toplumsal istikrarı arttırır. Bu hedeflerin, desteğin faaliyetlerin esas itici gücü olarak ev sahibi toplumlara ve kurumlara odaklanması ve ev sahibi tarafından tespit edilen yatırım öncelikleri için kayda değer ölçüde kaynak sağlanması suretiyle gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Yerel liderlik: Konsorsiyum, yerel paydaşlarla çalışarak bölgelerindeki ekonomik kalkınma zorlukların ve fırsatlarının toplu analizine destek vermektedir. Bu aktörlerin yerel kalkınma planlarını planlama, yönlendirme ve uygulama kapasitelerinin oluşturulması, savunuculuk ve bağış toplama stratejilerinin geliştirilmesi ve pratik çözümlerin uygulanması.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Konsorsiyum, diyalog ve ortak problem çözme vasıtasıyla çeşitli düzeylerde paydaşlar arasındaki bağlantıları desteklemek ve toplumlar arasındaki ilişkilerin, eşitlikçi ve cinsiyete duyarlı çözümlerin ve Eylem için geniş tabanlı desteğin iyileştirilmesine katkıda bulunmak suretiyle, toplumsal kaynaşmayı projenin tüm unsurlarına dahil etmektedir.

İyi Uygulama

Ortaklar

Ortaklar: DRC MENA, Oxfam, Save the Children, CARE, ACTED, Makhzoumi Vakfı, Ürdün'deki dört belediye, Lübnan'daki beş kadastro.

İrtibat: Made Ferguson - made.ferguson@drc-mena.org
Web Sitesi: https://data.unhcr.org/syrianrefugees/download.php?id=11543

5.2

IRAK RE:CODED: ICT EĞITIMINE VE ÖĞRENIMINE ERIŞIMIN ARTTIRILMASI; KÜRESEL OLARAK MAAŞLI ISTIHDAMA ERIŞIM: UNDP IRAK

Hedefler

Yerinden edilmiş insanların (IDP'ler) ve mültecilerin bilgiye ve iletişim teknolojisi (ICT) eğitim ve öğrenimine ve böylece küresel maaşlı istihdama erişimini arttırmak ve katalizör olarak teknolojiden ve girişimcilikten yararlanarak çatışmadan etkilenen toplumlarda yenilikçi, sosyal yönden duyarlı liderler yaratmak.

Proje Tanımı

Re:Coded, küresel maaş kazanma potansiyeline doğrudan erişim fırsatı sunmak amacıyla IDP'lere ve mültecilere yazılım kodlama, İngilizce ve sosyal beceriler alanlarında ICT eğitimi vermektedir. Daha önce kodlama deneyimi olmayan mültecileri ve yerinden edilmiş gençleri birkaç ay içinde üretime hazır web geliştiriciler haline gelmeleri için eğitmek amacıyla tasarlanmış yoğun bir programdır. Rekabetçi bir tarama sürecinin ardından, Re:Coded Öğrencileri sekiz haftalık bir İngilizce kursuyla başlayıp ardından altı ay sürecek bir kodlama eğitim kampına alınacaktır. Başarılı Öğrencilere, Guru, kodluyoruz, UpWork (müşterilerle serbest çalışan teknoloji profesyonellerini birbirine bağlayan uluslararası platformlar), Microsoft gibi Re:Coded'ın özel sektör ortaklarıyla ve diğer özel sektör ortaklarıyla uzaktan istihdam bağlantısı sağlanacaktır.

Program, mültecileri ve diğer yerinden edilmiş kişileri, vasıflı teknoloji profesyonellerine çok ihtiyaç duyan uluslararası işgücü piyasası ile bir araya getirmektedir. Projenin işe alım ortakları, sadece vasıflı yazılım geliştiricilere değil aynı zamanda en yüksek etik ve profesyonel işyeri standartlarına ulaşmayı hayal eden iletişim, işbirliği ve problem çözme konularında gelişmiş becerilere sahip çalışanlara erişme imkanına sahip olmaktadır.

Program, öğrencileri işgücü için başarılı şekilde eğiten ve web geliştirme işleri bulmalarına yardım eden bir kurs olan Flatiron School'un Yoğun Web Geliştirme müfredatından uyarlanmıştır ve Irak'taki mültecilere ve yerinden edilen gençlere ücretsiz olarak sunulmaktadır. Katılımcılara öğle yemeği, ulaşım, çocuk bakımı ve donanımın yanı sıra, IDP olarak karşılaştıkları benzersiz sorunları çözmelerini sağlayan diğer destekleyici hizmetler sunulmaktadır.

Re:Coded, mesleki eğitimde bir paradigma değişimidir, çünkü katılımcılara onları küresel ekonomide daha rekabetçi hale getiren ve dünyada internet bağlantısı olan her yerden erişilebilen beceriler kazandırmaktadır. Ayrıca yerel ekonomide sınırlı istihdam için rekabetin önüne geçerek yerinden edilen kişiler ve ev sahibi toplumlar arasında gerilimleri azaltmaktadır. Program, yaşları 17 ila 35 arasında değişen gençler için yetenek eksiklerini ve uzaktan istihdam fırsatlarını keşfeden piyasa bazlı araştırmalara göre oluşturulmuştur.

Yenilik

Program ilk yılında, Tasarım Düşüncesi'nden esinlenen ve yararlanıcıların her ay başarılarını ve zorluklarını paylaştığı titiz bir geribildirim sürecinden dersler çıkarmaktadır. Öğrenme hızı da performansla ilgili nitel geri bildirimde bulunan kanıta dayalı bir sistem üzerinden takip edilmektedir. Re:Coded, programın uyarlanabilirliğinin yararlanıcı başarısı ve katılımı için kilit rol oynadığını fark etmiştir. Re:Coded, hem nicel hem de nitel geri bildirimlerle yenilikçi mesleki eğitim yönteminde değişiklikler yapmış, yerinden edilmiş popülasyonun karşılaştığı belli başlı zorluklar için ilave destek sunmuş ve İngilizce eğitimini genişletmiştir. Bu değişikliklerin Öğrencilerin başarı oranını arttırması beklenmektedir.

Ek olarak, Boston Consulting Group'un tasarımına dayanan mentorluk programı, Google ve Amazon gibi şirketlerde yazılım mühendisi ve bilgisayar programcısı olarak görev yapan ABD'deki mentorlarla desteklenen Öğrencilerin hedef koymalarına, sosyal becerilerini geliştirmelerine ve farklı bir bağlamda istihdama hazırlanmalarına yardımcı olmuştur. Re:Coded ekibi, yararlanıcıları zorluklara rağmen hedeflerine doğru çalışmaya devam etmeleri için teşvik ve motive etmektedir.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Re:Coded, Flat Iron School'un ücretsiz müfredatından, Boston Consulting Group'un ücretsiz mentorluk programı tasarımından ve projeye kurumsal uzmanlık katan New York Üniversitesi ve UNDP Irak ile ortaklıklardan faydalanmaktadır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Re:Coded, öğrencileri (yararlanıcıları) programın başarıyla uygulanması sürecine dahil eden güçlü bir öğrenme ortamı yaratmaktadır. Yararlanıcıların karşılıklı mentorluğu genel başarının arttırılmasına yardım etmekte ve yararlanıcıların geri bildirimleri programda düzeltmeler yapılmasını sağlamaktadır. Sektörler genelinde kapsamlı ortaklıklardan sağlanan sinerjiler de programı güçlendirmektedir.

Sürdürülebilir faydalar: Öğrenilen beceriler sürekli geliştirilebilir, yerel bağlamda olduğundan daha fazla gelir getiren fırsatlar sağlayabilir ve yararlanıcı nerede olursa olsun bu becerilere erişilebilir. Çalışmalar sürdürülebilirdir ve direnci destekler.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Eğitim mültecileri, yerinden edilen insanları ve ev sahibi toplumu kapsamakta ve bunların yerel ekonomide aynı işler için birbirleriyle rekabet etmemeleri sağlanmaktadır. Bu da sınırlı istihdam olanağı olan bir piyasada gerilimleri azaltmaktadır.

Ortaklar

Ortaklar: UNDP Irak, New York Üniversitesi - Küresel İlişkiler Merkezi, SPARK, Flatiron School, Boston Consulting Group ile Microsoft, Guru ve diğer özel sektör işverenleri.

İrtibat: Mizuho Yokoi - mizuho.yokoi@undp.org
Web Sitesi: http://www.iq.undp.org - http://www.re-coded.com

LÜBNAN'DA GELIŞMIŞ AĞLAR, EĞITIM VE İŞ İMKANLARI (INTAJ) – İŞSIZLIĞI AZALTARAK VE ŞIRKETLERIN GELIRINI ARTTIRARAK ISTIKRARI VE DIRENCI ARTTIRMAK: MERCY CORPS

5.3

Hedefler

İşsizliği azaltarak, şirketlerin gelirlerini arttırarak ve ticari piyasaları güçlendirerek Lübnan'daki hedef toplulukların istikrarını ve direncini arttırmak.

Proje Tanımı

2015 yılında Lübnan'da durma noktasına gelen istihdam artışı ile birlikte, mevcut çalışmalar Lübnan işgücü piyasasının çeşitli özelliklerini ve ekonomik büyümenin önündeki makro düzeydeki engelleri tespit etmiştir. Mercy Corps, bu çalışmalardan ve kendi ülke içi program tecrübesinden hareketle, ekonomik üretimin bireysel, ticari ve piyasa düzeylerinde Lübnan'daki istihdam artışı ile ilgili eşzamanlı kısıtlamaları tespit etmiş ve ardından sürdürülebilir istihdam artışını teşvik etmek için her bir ekonomik faaliyet düzeyinde bir dizi müdahale tasarlamıştır.

Gelişmiş Ağlar, Eğitim ve İş İmkanları (INTAJ), istihdam artışı için fırsatlar sunan bir ortam yaratmak için ekonominin birden fazla katmanı genelinde hizmet sunmaktadır. Bireysel düzeyde, INTAJ talep odaklı beceri eğitimi ve korunmaya muhtaç topluluklara mensup bireylerin için potansiyel işverenlerle bağlantılar sağlamaktadır. INTAJ, piyasa düzeyinde üretimi, kârlılığı ve istihdamı arttırmak için teknik ve ticari yönetim desteğini, alt hibelerin ve ayni tedariği içeren bir kombinasyon yoluyla küçük ve orta ölçekli işletmeleri desteklemektedir. INTAJ ayrıca Katı Atık Yönetimi ve Geri Dönüşüm değer zincirini desteklemektedir. Geri dönüşüm altyapısının inşasına oluşturmaya yönelik alt hibeler, katı atık ve geri dönüşüm pazarı aktörlerine yönelik teknik danışmanlıklar ve ürün geliştirme ve yeni bağlantı kurma çalışmalarını desteklemeye yönelik alt hibeler vasıtasıyla özel sektörde ve belediye düzeyinde Katı Atık Yönetimi ve Geri Dönüşüm girişimlerine destek sunmaktadır.

INTAJ, eğitimi işletmelerin ve bireylerin spesifik ihtiyaçlarına göre özelleştirmesi bakımından geleneksel kapasite geliştirme programlarından farklıdır. Karşılaştırmalı üstünlüğü, tüm ekosistemi güçlendiren çok katmanlı,

birbirine bağlı bir destek sunması ve mali açıdan daha fazla güvenceye sahip olma ve ailelerinin temel ihtiyaçlarını karşılama imkanı sunarak korunmaya muhtaç kesimlerin ekonomik durumunu iyileştirmesidir.

INTAJ, korunmaya muhtaç kesimler ve genişletilmiş kalıcı veya geçici istihdam olanakları arasında bağlantı kurmak, kamu kurumlarının üzerindeki baskıyı azaltarak toplumdaki gerilimleri hafifletmek, çeşitli sosyal kesimler arasında ortak değer yaratmak ve başarılı modelleri desteklemek ve tekrarlamak için teşvikler yaratmak suretiyle bunu gerçekleştirir. INTAJ, geri dönüştürülebilir malzemelerin güçlü bir pazara sahip olmasını sağlamak için kilit piyasa aktörlerinin verimini ve kalitesini arttıran pazar odaklı ilişkiler geliştirerek değer zincirini (sektörün tüm segmentlerinde) geliştirmeye gayret etmektedir. Bu eylemler yatırım riskini azaltmaktadır.

Yenilik

Bu proje süreç yeniliğini temsil etmektedir zira bireysel yararlanıcıların ve özel sektör şirketlerinin, eğitim müfredatının oluşturulması da dahil projenin tasarımına ve uygulanmasına ve pazara odaklı beceri eğitimine dahil olması, daha yüksek işe yerleştirme oranlarına ulaşmak için eğitim alanlar, işverenler ve pazar aktörleri arasındaki bağlantılara zemin hazırlamıştır. Gelişmiş Ağlar, Eğitim ve İş İmkanları'nın (INTAJ) birbiriyle bağlantılı yapısı da bir konum yeniliği teşkil etmektedir; proje ve paydaşlar toplu olarak ekonominin atık ve geri dönüşüm segmentini güçlendirecek pozisyondadır.

Tüm aktörlerin ihtiyaçlarını anlamak ve kapasitelerin ve ekonomiyi güçlendirilmesindeki kilit unsurları tespit etmek için tüm paydaşlar tasarım sürecine dahil edilmiştir. Bu da program unsurlarının birbirine bağlanmasının esasını teşkil eden güçlü bir değişim teorisinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. INTAJ alt aylık pilot çalışma aşamasında konsepti test ederek programı iyileştiren kanıta dayalı düzeltmeler yapmıştır. Pilot aşaması, etki yaratma ihtimali en yüksek olan stratejileri ve müdahaleleri tespit etmek için metodolojileri deneme fırsatı sunmuştur. Mercy Corps, hem nitel (bitiş noktası ve başlangıç noktası) değerlendirmeler hem de eylem araştırması gibi sahadan canlı geribildirim alma imkanı veren bir dizi takip ve değerlendirme aracı kullanmakta ve bu da karar alıcı mekanizmaların program yaklaşımını gerektiğinde hızlı bir şekilde düzeltmesine yardım etmektedir.

Pilot çalışmalardan çıkarılan spesifik dersler ve önemli içgörüler arasında, özellikle en korunmaya muhtaç kesim için sosyal beceri eğitiminin olumlu istihdam sonuçlarında eşit derecede önemli role sahip olabileceği; teknik yardımın planlanmayan (ama olumlu) bir sonucunun KOBİ sahiplerinin iş danışmanları ile tanıştırılmasından ve diğer iş sağlayıcılarla bağlantı kurulmasından sağlanan ilişki ağı etkileri olması ve açıkça yerel toplum liderlerini hedef alan ve dahil eden topluluk temelli organizasyonların, daha fazla atık ayrıştırmayı ve geri dönüşümü desteklemek üzere belediye yetkililerini uygulamalarını değiştirmeye ikna etme konusunda en büyük başarıyı elde etmesi bulunmaktadır.

Maliyet etkin: Pilot çalışma kapsamında öğrenme, Mercy Corps'a faaliyetlerin ölçeğini personel maliyetlerine kıyasla görece ucuz bir şekilde arttırmak ve faaliyetlerin daha hızlı ve ucuz olmasını sağlayan köklü prosedürleri uygulayarak maliyetleri azaltma imkanı vermiştir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: INTAJ, piyasayı güçlendirmek ve şirketlerde kapasiteyi geliştirmek için kilit kamu ve sivil toplum paydaşlarıyla yeni ortaklıklar kurmuştur ve bu da istihdamda artışa neden olmuştur.

Sürdürülebilir faydalar: INTAJ'ın piyasaları ve işe alımı güçlendirmeye yönelik piyasa/sistem geliştirme yaklaşımına, sürdürülebilirliğin en kesin garantisi olan kâr odaklı etkileşimler yön vermektedir.

Yerel liderlik: INTAJ yerel aktörlerle yakın işbirliği içinde çalışmaktadır. Eğitim müfredatı, çok rağbet gören becerilerle uyumluluk için yerel iş insanları ve usta zanaatkârlarla birlikte geliştirilmektedir ve proje Lübnan'daki katı atık krizi gibi yüksek görünürlüğe sahip yerel bir sorunu çözmeye çalışmaktadır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Toplumsal kaynaşma, programlamanın merkezinde yer alır ve değişim teorisinin bir parçasıdır; dikkatli programlama toplumsal gerilimleri azaltır ve sonuç olarak istihdamda artış sağlar.

İyi Uygulama

Ortaklar: Mercy Corps, BK Uluslararası Kalkınma Bakanlığı, özel sektörden şirketler, kilit kamu ve sivil toplum paydaşları (Lübnan Hükümeti bakanlıkları dahil), diğer geçim kaynağı sektörü katılımcıları ve yerel uygulama ortakları ve yararlanıcılar.

Ortaklar

İrtibat: Antoine Karam, Project Manager - akaram@mercycorps.org
Web Sitesi: https://www.mercycorps.org/improved-networks-training-and-jobs-intaj-program-brief

5.4 TÜRKIYE'DEKI SURIYELI GENÇ VE KADIN MÜLTECILER İÇIN MESLEKI EĞITIM: UNIDO – AFAD

Hedefler

İstihdama yönelik beceriler kazandırarak, başta kadınlar ve genç erkekler (16-25 yaş) olmak üzere kamplarda yaşayan mültecilerin geçim kaynaklarını ve toplumsal güvenliğini iyileştirmek.

Proje Tanımı

Proje kendi kendine yetme seviyesine ulaşmak ve kayıtlı işgücüne entegre olmak için desteğe ihtiyaç duyan korunmaya muhtaç popülasyonlara hizmet etmektedir. Kadınların kayıtlı işgücü piyasasına erişimde karşılaştığı önemli cinsiyetçi engelleri aşmaya ve kendi bağlamlarının kültürel dinamiklerini dikkate alarak yaşam kalitesini arttırmak için fırsatlar tespit etmeye çalışmaktadır. Ayrıca gençlerin işgücüne girme konusunda karşılaştığı zorlukları ele almaktadır.

Proje süresince geliştirilen mesleki beceriler katılımcıların Türkiye'de ve en nihayetinde döndükten sonra Suriye'de gelir üretmelerini sağlamaktadır. Bu 21 aylık proje, Suriyelilerin yoğun şekilde yaşadığı ve kamp sayısının en yüksek olduğu Suriye'nin sınır vilayetlerinde uygulanmaktadır. Eğitim kapsamında özel kıyafet makineleri ile dikiş, terzilik, desen tasarımı, iş yaşamına uyum sağlama, birim yöneticiliği, girişimcilik, iş yönetimi ve çatışmaların çözümü yer almaktadır.

Eğitim, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından onaylı olduğundan ve daha çok sektöre odaklandığından, mezunlar eğitimden hemen sonra fabrikalarda çalışmaya başlama imkanına kavuşmaktadır. Bu adımları daha kolay hale getirmek adına, UNIDO mezunları Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) veritabanına kaydetmiş (iş edinmede ilk adım), bu yeni işgücüyle ilgili özel sektörden potansiyel işverenleri bilgilendirmiş, kamplardan birinin yakınında terk edilmiş bir fabrikayı tespit etmiştir ve bir tekstil fabrikası kurmak için yatırımcı çekme süreci devam etmektedir.

Yenilik

Proje, UNIDO ve AFAD'ın (Türkiye Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) birlikte çalışması ve UNIDO'nun önceki kriz durumlarında elde ettiği deneyimden hareketle maliyet etkin, uyarlanabilir ve süratli çalışması bakımından bir süreç yeniliğini temsil etmektedir.

Kurum içi bir proje ekibi çalıştırmak, değişen koşullara hızla yanıt vermek ve AFAD ile güçlü ilişkiler kurmak suretiyle kaynaklar etkili bir şekilde kullanılmıştır. UNIDO, organizasyon bünyesinde ve ortaklarla sade bir mekanizma ve hızlı bir komuta zinciri oluşturmuştur. İstanbul Hazır Giyim Ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği'nden (İHKİB) uluslararası bir uzman teknik zorluklar konusunda yardımcı olurken, UNIDO Bölge Direktörü baskı uygulanması gereken her duruma şahsen müdahale etmiştir ve sanal ekip tüm iletişim araçlarını etkili şekilde kullanmıştır.

Proje süresince Türkiye'de iki genel seçim yapılmış ve bir darbe girişimi gerçekleşmiştir ve her iki olay da ortamı ve projenin taleplerini değişikliğe uğratarak belirsizliğe ve gecikmelere yol açmıştır. Bunun sebebi projenin kapsamlı bir işbirliğine ve çok çeşitli kamu ve özel sektör organizasyonu arasında paylaşılan büyük bir mali yüke dayanmasıydı; tüm taraflarla yoğun ve sürekli diyalog işbirliğini geliştirmek ve olası gecikmeleri ele almak açısında hayati önem taşımaktaydı. Bağışçı sadece bir uzatma kuralı koyduğundan zaman da sınırlıydı. Bu yüzden, hızlı bir müdahale gerekiyordu ve bu da dinamik bir şekilde gerçekleştirildi. Örneğin, bir noktada AFAD makinelerin yarısının üretime ayrılmasını talep etti. Ekip iki hafta içinde gerekli organizasyonu yaptı ve hatta sponsorlu kumaş bile sağladı.

UNIDO diğer kriz bölgelerindeki deneyimden faydalanarak, bölgede eğitimler için bir Proje Yönetim Birimi kurdu. Birimin organizasyon ve operasyon yapısı, proje yönetim ekibinin günlük faaliyetlerini yürütürken ve/veya projenin eylem ve faaliyet planlarında gerekli değişiklikleri yaparken gerekli özerkliğe ve kapasiteye sahip olmasını sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. Gerektiğinde esnek şekilde hareket etmek için başarılı bir yaklaşımdı.

Ayrıca projenin uygulaması beraberinde yerel düzeyde yeni ortaklıklar ve üst düzeyde bir işbirliği getirmiştir. UNIDO, valiler, Eğitim Bakanlığı'nın yerel başkanları, kamp müdürleri, odalar, özel sektörden şirketler ve STK'lar ile yerel düzeyde sinerjik ilişkiler kurmuştur. Bu da kapasite gelişimine katkıda bulunmuş ve paydaşların sayısını arttırarak yükün yerel aktörler genelinde dağıtılmasına yardımcı olmuştur.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: UNIDO ve AFAD'ın kriz durumunda proje için yarattığı yönetim yapısı, tüm kaynakların maliyet etkinliğini arttırmıştır. Eğitimlerin son çeyreğine kadar, eğitim alanların gerçekleştirdiği üretim de etkiliydi. Üretim düzeyleri o büyüklükteki bir fabrika için normalin iki katıydı ve kamplardaki okul çocukları için kullanılmak üzere 15.000 parça kıyafet üretilmişti.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Ortaklıklar ve eğitim, kendi şirketlerini kurmak veya yerel fabrikalarda çalışmak için gerekli becerilere sahip son derece kalifiye bir grubun oluşmasını sağlamıştır. Çalışmalar, gelecek gruplar için yerel tekstil sektörünü güçlendiren yerel ve ulusal ortaklar tarafından desteklenmektedir.

Sürdürülebilir faydalar: MEB ve AFAD arasında, projede eğitmen olarak yetiştirilen 12 Eğitim Bakanlığı personelinden faydalanarak kampların ileride bu eğitimleri daha az kaynakla sunmasını sağlayacak işbirliğine dayalı bir eğitim modeli kurulmuştur.

Yerel liderlik: Projenin bir sonucu olarak yeni yerel ortaklıklar oluşturulmuştur. Bu ortaklar, kamplardan birinin yakınında terk edilmiş bir fabrika bulmuştur ve bir tekstil fabrikası kurmak için yatırımcı çekme süreci devam etmektedir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Kamplardaki kadınların ve genç erkeklerin istihdam edilebilirliğini arttırarak ve çatışma çözümleme eğitimi vasıtasıyla, proje toplumsal kaynaşmaya katkıda bulunmaktadır.

Ortaklar

Ortaklar: Ortaklar: UNIDO, AFAD, İstanbul Hazır Giyim Ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) ve Milli Eğitim Bakanlığı (MED) ile Türkiye İş Kurumu (İŞKUR).

İrtibat: Özge Dursun - UNIDO Turkey - o.dursun@unido.org

Web Sitesi: http://www.bmdergi.org/en/vocational-training-for-syrian-youth-and-women-refugees-in-turkey/

http://www.womenseconomicempowerment.org/assets/reports/unido/Vocational%20training%20for%20Syrian%20Youth%20and%20Women%20Refugees%20in%20Turkey_UNIDO.pdf

IKBY'DE YER DEĞIŞIMINDEN ETKILENEN SURIYELILER, IDP'LER VE EV SAHIBI TOPLUMLAR IÇIN SÜRDÜRÜLEBILIR GEÇIM KAYNAĞI ÇÖZÜMLERI: DANIMARKA MÜLTECI KONSEYI IRAK

5.5

Hedefler

Erbil'deki Suriyeli mülteciler, IDP'ler ve ev sahibi toplumlar için, bireylerin geçim kaynağına ulaşması için gerekli olan, gerek maddi gerekse sosyal anlamda bireysel ve toplumsal kapasiteleri ve varlıkları geliştirerek sürdürülebilir, uzun vadeli geçim kaynağı olanakları sağlamak.

Proje Tanımı

Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nde (IKBY), IDP'lerin %78'i temel ihtiyaçlarını karşılamak için geçim kaynağı desteğine ihtiyaç duymaktadır. 2015 yılı başlarında gerçekleştirilen işgücü piyasası değerlendirmesinin bulgularına göre, geçim kaynaklarını güçlendirmek için çeşitli ihtiyaçlar söz konusudur. Bu bağlamda Danimarka Mülteci Konseyi (DRC), sürdürülebilir geçim kaynağı olanaklarına ve bireysel kapasitelerini geliştirmek için gereken kaynaklara erişim sunan ve 10.000'i aşkın yararlanıcıya ulaşan bir İş Arayan Destek Merkezi kurmak üzere BM Kalkınma Programı (UNDP), Planlama ve Sosyal İşler Bakanlığı ve mesleki eğitim organizasyonları ile ortaklık yapmıştır. Erbil'deki çatışmadan etkilenen korunmaya muhtaç hane halkının akını neticesinde toplumsal gerilimleri azaltmak için Suriyeli Mülteciler, IDP'ler ve ev sahibi toplumlar tüm proje faaliyetlerine dahil edilerek toplumsal kaynaşma arttırılmaktadır.

Proje çatışmadan etkilenen bireyleri desteklemeye yönelik altı bileşen içermektedir: ziyaret desteği, işe alım desteği, istihdam edilebilirlik becerileri, işveren ilişki ağları ve bilgisayar sağlayacak bir İş Arayan Destek Merkezi; iş arayanların iş piyasasında rekabetçi olabilmesi için İngilizce, Arapça ve Kürtçe temel dil becerileri; profesyonel düzeyde pozisyonlar için profesyonel beceri gelişimi ve iki ay süreli ücretli girişimcilik; gençlerin küresel piyasada teknoloji işlerine erişebilmesi için Re:Coded Projesi vasıtasıyla bilgisayar programcılığı eğitimi; IDP'lerin küçük ila orta ölçekli sürdürülebilir ticari işletmeler kurması için kuluçka merkezi ve iş danışmanı desteği ve ev sahibi toplumların geçim kaynağı geliştirme çalışmalarına dahil edilmesiyle yerinden edilen popülasyonlar ile ev sahibi toplumlar arasında toplumsal kaynaşma.

Yenilik

Geçim Kaynağı Çözümleri projesi, bir ürün yeniliğidir zira çok çeşitli yararlanıcılardan oluşan bir grubun ihtiyaçlarını ve beceri düzeylerini karşılamak için farklı yelpazedeki destekleri bir araya getirmiştir. İş modeli proje sona erdikten sonra İş Merkezi'nin çalışmaya devam etmesini sağlayan gelir akışlarını içermesi bakımından benzersizdir ve bir paradigma yeniliği teşkil etmektedir. Ayrıca bireylerin iş bulmasına yardımcı olmaktan kapsamlı iş geliştirme desteğine kadar farklı hizmet ve destek seviyelerine sahiptir. Proje, yenilikçilik kültürünü deneyimlerden ders çıkarmanın ve Duhol ve Erbil'deki iki yeni İş Merkezi için yenilik sürecini etkinleştirmek üzere Danimarka Mülteci konseyi programları bünyesinde yenilikçiliği kurumsallaştırmanın hedeflenmesi olarak tanımlamaktadır.

Irak'ta uygulanan iş merkezi modeli Türkiye'deki bir modelden uyarlanmıştır. Danimarka Mülteci Konseyi Irak, birden fazla faaliyeti tek bir çatı altında birleştirme modelini alarak, yararlanıcıların spesifik ihtiyaçları, işgücü piyasası değerlendirmeleri ve katılımcılardan gelen geribildirimlere göre Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi şartlarına uygulamıştır. İlginç bir şekilde, proje geliştikçe bağışçıların gereksinimleri doğrultusunda iş birimi gibi yeni bileşenler eklenmiştir ve iş merkezini daha sürdürülebilir hale getirmenin (İş Birimi) ve diğer organizasyonların desteklenmesine yönelik bağışçı taleplerini (Re-Coded projesi) yerine getirmenin yolları aranmıştır.

İş Arayan Destek Merkezi için sürdürülebilir finansman, Danimarka Mülteci Konseyi'nin UNDP ile işbirliği içinde kurduğu İş Birimi için sağlanmıştır. İş biriminden elde edilen kar, Merkez'in operasyon masraflarını finanse etmektedir. İş birimi, kuaför, berber ve çeşitli kıyafetler ve kumaşlar üreten bir terzi ile topluma üç temel hizmet sunmakta ve Danimarka Mülteci Konseyi mesleki eğitim programının sekiz yararlanıcı mezunu için istihdam yaratmaktadır. İş Birimi halihazırda Danimarka Mülteci Konseyi'nin teknik desteğiyle Kadın Rehabilitasyon Örgütü (WRO) tarafından yönetilmektedir.

Profesyonel beceri eğitimi ve iş veritabanı gibi temel hizmetler herkese açıktır ve temel istihdam ve profesyonellik becerilerini, yararlanıcılar (IDP'ler, mülteciler ve ev sahibi toplumlar) arasındaki bağlantıları ve yararlanıcıların en temel mevcut ve uzun vadeli ihtiyaçlarını karşılamalarını sağlayan istihdam olanaklarını içermektedir. Kuluçka merkezi, girişimcilik ve yeni girişim hibeleri gibi gelişmiş hizmetler, katılımcıların yararlanıcı olarak seçilebilmek için zorlu kriterleri karşılamasını gerektirmektedir. Örneğin, yeni girişimler en az üç aile için sürdürülebilir bir geçim kaynağı olmaya yeterli büyüklükte potansiyel kazanca sahip olmalıdır. Seçilen yararlanıcılar, kontrol ve takiple desteklenen karşılıklı taahhütlerini belirten net bir sözleşme (Mutabakat Zaptı) imzalamaktadır.

Maliyet etkin: Projenin maliyetini karşılamasını ve devam edebilmesini sağlamak için, İş Merkezi'nin devam eden çalışmalarını finanse eden gelir akışını sağlayan bir İş Birimi kurulmuştur.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Proje, Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi'ndeki iş arayanlar, girişimciler ve yeni işletmeler için şirketleri, mentorları, eğitmenleri ve bir iş danışmanını içeren bir destek ağı oluşturmuştur. Bu ortaklar, geçim kaynağı ihtiyaçlarının karşılanması için yaşamlarını dönüştürmek amacıyla iş arayanların başarısı için kararlılıkla çalışmaktadır.

Sürdürülebilir faydalar: Küçük şirketlerin gelişimi, Erbil şehrinin kentsel ve kent çevresi bağlamında geçim kaynağı olanakları için kilit bir faaliyettir. Bu program, sağlanan sürekli kontrol ve takip sayesinde en yüksek başarı oranlardan birine ulaşmıştır ve bu da her biri birden fazla hane halkını destekleyen çok sayıda başarılı işletme oluşmasını sağlamıştır.

Yerel liderlik: İş Merkezi, proje sona erdikten sonra yerel bir ortak olan Kadın Rehabilitasyon Örgütü'ne (WRO) devredilmiştir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Suriyeli Mültecilerin, IDP'lerin ve ev sahibi toplumların tüm proje faaliyetlerine dahil edilmesi, Erbil'deki çatışmadan etkilenen korunmaya muhtaç hane halklarının akınından kaynaklanan toplumsal gerilimleri azaltmış ve toplumsal kaynaşmayı iyileştirmiştir.

İyi Uygulama

Ortaklar: UNDP, Planlama ve Sosyal İşler Bakanlığı (MOLSA), Re:Coded, özel mesleki beceri eğitimi kurumları, özel sektörden şirketler, Kadın Rehabilitasyon Örgütü (WRO).

Ortaklar

İrtibat: Hector J. Vivero - livelihoods.cash.coordinator@drciraq.dk
Web sitesi: https://drc.dk/what-we-do/stories-from-the-field/drc-undp-job-center-provides-livelihood-support-for-idps-refugees-and-host-community-in-iraq

5.6

SURIYE-LÜBNAN SINIRI BOYUNCA ACIL AŞILAMA VE HAYVANCILIK VE KÜMES HAYVANCILIĞI ÇIFTÇI SAHA OKULLARI: FAO

Hedefler

Sınır ötesi hayvan hastalıklarının yayılmasını önleyerek ve korunmaya muhtaç popülasyonlar arasında kümes hayvanı üretimini ve protein tüketimini arttırarak güvenli ve besleyici gıdaların erişilebilir olmasını sağlamak ve gıda güvenliğini iyileştirmek için ulusal veterinerlik kapasitelerini güçlendirmek.

Proje Tanımı

Suriyeli mültecilerin Lübnan'a akın etmesi (tahminen 1 milyon[36]) nüfusun büyük bir bölümü için temel gelir ve geçim kaynağı olan tarım sektörü için büyük bir sıkıntı teşkil etmektedir. Birçok mülteci çok sayıda aşılanmamış çiftlik hayvanı ile gelerek ev sahibi ülkelerinde sınır ötesi hayvan hastalıkları (TAD'ler) riskini arttırmıştır. Çiftlik hayvanlarının sağlığının ve beslenmesinin kötü olması bu hayvanların değerini, üreme oranlarını ve pazarlanabilirliklerini etkilemektedir. Mülteci akını ayrıca, yumurta gibi makul fiyatlı protein kaynakları dahil gıda talebinde artışa neden olmuştur.

DFID'nin desteğiyle FAO 2015 sonunda biten iki proje gerçekleştirmiştir: ilk proje kapsamında Lübnan genelinde iki yıllık bir acil çiftlik hayvanı aşılama ve besleme kampanyası yürütülmüştür; ikinci proje ise katılımcı Çiftçi Saha Okulu (FFS) yaklaşımı vasıtasıyla küçük ölçekli kümes hayvanı üretimini arttırmaya yöneliktir.

Tüm ulusal büyükbaş hayvan sürüsünün aşılanması çiftlik hayvanlarının ölüm oranlarını azaltarak üreme oranını arttırmıştır. Yarı yoğun yumurta üretim birimleri ile ilgili olarak, kümes hayvancılığına yönelik 25 Çiftçi Saha Okulu kurularak yararlanıcı 1500 çiftçiye 40.000 yumurta tavuğu ve dört aylık yem stoğu dağıtılmıştır. Yumurta üretiminin bir kısmı ile yararlanıcıların ailelerinin beslenme ihtiyaçlarını karşılaması sağlanmış olup, diğer kısmı

36 Suriye'den gelen mülteciler: Lübnan, UNHCR, 2015 ve UNHCR Veri Portalı, erişim tarihi: Aralık 2016.

gelirlerini arttırmak ve genel kümes ve ilave yem alım masraflarını karşılamak için satılmıştır. Kümes hayvancılığına yönelik FFS programının çok başarılı olması sebebiyle, Avrupa Komisyonu'nun (EC) desteğiyle yararlanıcı sayısını ikiye katlamak için halihazırda ikinci bir aşama uygulanmaktadır.

Yeni bir bağlamda uygulanan Çiftçi Saha Okulu yaklaşımı bir süreç yeniliği temsil etmektedir. 20 yılı aşkın süredir tarımda kullanılan FFS katılımcı yaklaşımı, bugün insani yardım müdahalesinden uzun vadeli kalkınmaya kadar farklı ülkelerde farklı durumlarda binlerce projeye ilham vermektedir. Mini kooperatifler oluşturma yolunda ilerleyen güçlendirilmiş bir çiftçi grubunun oluşturulması, korunmaya muhtaç popülasyonlarda direnç inşa etmek açısından çok büyük olumlu etkiler ortaya koymuştur. Lübnan'da bu yaklaşım FAO tarafından entegre haşereyle mücadeleyi geliştirmek ve bu proje kapsamında 1000 adet yarı yoğun kümes hayvanı üretim birimi oluşturmak için uygulanmıştır.

Yenilik

Çiftçi Saha Okulları, çitçilere kendi öğrenme süreçlerini yönlendirme yetkisinin verildiği yenilikçi, katılımcı ve interaktif bir öğrenme yaklaşımına dayalıdır. 20-35 çiftçiden oluşan gruplar, kümes hayvancılığıyla uğraşan ve yumurta tavuklarının yumurta kalitesi, miktarı ve hastalık yönetimini etkileyen etkenler üzerinde denemeler yapan üyelerle haftalık toplantılar gerçekleştiren yerel moderatörlerin desteğiyle, proje uygulaması ile ilgili istişarede bulunmak ve karar almak için düzenli olarak bir araya gelmektedir. Katılımcılar elde ettikleri sonuçları kıyaslamakta ve yaparak öğrenme sürecinde başarıya ve başarısızlığa yol açan faktörleri tartışmaktadır. Bu grup öğrenmesi süreci, kümes inşasından yumurta satışına kadar tüm proje boyunca devam etmiştir. Proje, üretimi arttırmanın da ötesine geçerek, hasat sonrası uygulamalarını ve daha güçlü pazarlama becerileri geliştirmek suretiyle çiftçiler için daha uygun pazarlama fırsatlarının teşvik edilmesine yardımcı olmaktadır.

Finansman yaklaşımında yapılan bir yenilik, programın etkinliğini de arttırmıştır. DFID'nin sağladığı çok yıllı finansman sayesinde, Suriye krizinin Lübnan'daki hayvan sağlığı üzerindeki etkilerine cevap verilmesinden risklerin daha iyi yönetilmesine ve uzun vadeli öğrenme ve yenilikçilik için kapasite oluşturmaya geçiş yapılmıştır. Çok yıllı finansman, öğrenmeyi kolaylaştırmak ve en iyi uygulamaları ve yenilikleri paylaşmak için Çiftçi Saha Okulu faaliyetlerinin entegre edilmesini ve böylece çiftçilerin bilgi birikimini ve verimliliğini arttırarak gelecek şoklara karşı direncinin pekiştirilmesini sağlamıştır.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: FFS yaklaşımı bir grup yerel çiftçinin üretim ve pazarlama becerileri edinmesi için düşük maliyetli, verimli bir yöntem olup, 20 çiftçiye hizmet verecek bir eğitimli moderatör gerekmektedir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Çiftçi Saha Okulu, gıda güvenliğinde direnç oluşturma konusundaki gücüyle bilinmektedir. Uygulama yoluyla oluşturulan mini kooperatifler, çiftçilerin öğrenmesi ve etkinliklerini arttırması için bir destek ağı oluşturmaktadır.

Sürdürülebilir faydalar: Artan hayvan sağlığı, 10.000 hane halkının besleyici süt ve ete ulaşmasını sağlamıştır ve 200 eğitimli hayvan sağlığı profesyoneli hayvan sağlığını korumaya devam edecektir. Buna ilaveten, Çiftçi Saha Okulu topluluğu proje sona erdikten sonra da küçük üretici dernekleri olarak faaliyetine devam edecektir.

Yerel liderlik: Kümes hayvancılığına yönelik FFS sayesinde, yararlanıcılar yerel moderatörlerin desteğiyle yaparak öğrenmektedir ve hayvan sağlığı projesi yerel hayvan sağlığı profesyonellerinin becerilerini pekiştirmiştir.

Toplumsal Kaynaşmaya Katkı: FFS, topluluk üyelerinin birbiriyle bağlantıya geçtiği ve birlikte öğrendiği bir bağlam sunar ve çeşitliliğe sahip bir grupta daha güçlü bağlar oluşturur.

Ortaklar

Ortaklar: Tarım Bakanlığı, Lübnan Tarım Araştırmaları Enstitüsü, Statistics Lebanon Ltd., Ürdün Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Veterinerlik Virüsbilim Laboratuvarı ve Dünya Kümes Hayvancılığı Bilimi Derneği.

İrtibat: Bruno Minjauw - Bruno.minjauw@fao.org

Web Sitesi: http://www.fao.org/agriculture/ippm/programme/ffs-approach/en/

https://www.youtube.com/watch?v=W8sTFxPa7vc

MÜLTECILER İÇIN YÜKSEK ÖĞRENIM: KIRON

5.7

Hedefler

Öğrencilerin yükseköğrenime erişimde karşılaştığı engelleri ortadan kaldırmak, elverişli alternatifler sunmak ve dünya genelindeki milyonlarca mülteciye ücretsiz olarak akredite bir üniversite derecesi ile mezun olma fırsatı sağlamak.

Proje Tanımı

Dünya genelinde yükseköğrenime erişebilen mültecilerin oranı %1'in altındadır ve üniversite düzeyinde eğitimin erişilebilirliğinin ve bütçeye uygunluğunun arttırılması gerekmektedir. Çok sayıda program mültecilere yükseköğrenim görebilmeleri için burs vermektedir, ancak birçok mülteci buna rağmen iş piyasasına aktarabileceği becerilerden yoksundur.

Kiron, dünyanın en kritik sorunlarını hafifletmek için eğitimin kilit rol oynadığını düşünmektedir. Modelleri, mültecilerin yasal statüleri, lokasyonları ve sosyal arka planlarından bağımsız olarak yükseköğrenime erişmesini sağlamaktadır. Kiron, mültecileri okumaları için güçlendirerek kendi seçtikleri hayatı yaşama yetkinliği kazandırmaktadır. Hedefleri, öğrencilerine yerel ve uluslararası işgücü piyasasına erişim imkanı sağlamanın yanı sıra genel anlamda sosyal bütünleşme için gerekli nitelikleri kazandırmaktır. Kiron, ev sahibi ülkeye gelen, sığınma hakkı verilmesini bekleyen, ev sahibi ülkenin dilini öğrenen ve üniversiteye giden mülteciler arasındaki boşluğu doldurmaktadır.

Kiron, çözümü ölçeklendirmek ve geniş bir kitlenin erişimine sunmak için, güçlü ortaklıklar vasıtasıyla mevcut kaynakları bir araya getiren ve ilgili paydaşlar arasında sinerjiler oluşturan bütüncül bir yaklaşım uygulamaktadır. Kiron'un programlarında hedefe yönelik çevrimiçi ve çevrimdışı eğitimleri bir araya getiren karma bir öğrenme yöntemi kullanılmaktadır.

Kiron'un öğrencilere çevrimiçi okuma ve daha sonra lisans derecesini tamamlamak için ortak üniversitelerden birine geçiş fırsatı vererek yükseköğrenime erişimi kolaylaştırma geleneği Almanya ve Fransa'da son derece başarılı olmuştur. Bu yaklaşım, öğrencilerin çok daha farklı zorluklarla karşılaştığı Orta Doğu'da başarıya ulaşma potansiyeline sahiptir. Bu yüzden, Kiron potansiyel öğrencilere daha fazla fırsat sağlamak üzere modelini uyarlamıştır. Kiron, programlarını Ürdün ve Türkiye'yi içerecek şekilde genişletmiştir ve önümüzdeki yıllarda diğer MENA ülkelerinde de uygulamayı planlamaktadır. Ürdün şubesi, üç Üniversite ortağına ve 70'den fazla aktif öğrenciye sahiptir. Türkiye bürosu ise 1) Kısa Süreli Yoğun Sertifika Programları, 2) Kaliteli Çevrimiçi Dil Eğitimi ve 3) Karma Rehberlik vasıtasıyla mültecilerin iş piyasasına dahil olmasını sağlayacak yeni bir profesyonel bilgi birikimi ve beceri sunma yöntemine liderlik etmektedir. Buna ilaveten, program kapsamında katılımcılara sunulan Buddy Programı, Kiron Study, mentorluk programı gibi öğrenci destek hizmetleri ve psikolojik desteğe erişim, adaptasyonun ve öğrenmenin iyileştirilmesine yardım etmektedir. Evde bilgisayar ve internet erişimi olmayan öğrenciler, Kiron öğrencilerinin sunulan imkanları ücretsiz olarak kullanabildiği çalışma merkezlerine gidebilirler.

Yenilik

Kiron, bir ürün (hizmet) yeniliğini temsil etmektedir, zira karma öğrenimi yeni bir yöntemle ve mülteci sayısının arttığı yeni bir pazarda sunmaktadır. Ayrıca çevrimiçi ve çevrimdışı platformları bir araya getirmesi ve işe girmelerini kolaylaştırmak üzere mültecilere uygulamalı eğitim sunması bakımından benzersizdir. Mentorluk programı ve psikolojik hizmetlere erişim, mültecilerin entegre olmasına yardımcı olmakta ve toplumsal kaynaşmayı geliştirme fırsatı sunmaktadır.

Kiron'un Orta Doğu ve Türkiye'de sunduğu hizmet, Avrupa'da başarılı olan programının bir uyarlamasıdır. İlk pilot çalışmasında bağlama daha fazla uyarlanmasını gerektiren çeşitli dersler çıkarılmıştır. Örneğin, entegrasyonu kolaylaştırmak ve yeni bir ülkede olmanın getirdiği yalnızlığı hafifletmek amacıyla, Kiron öğrencilerin çevrimiçi eğitim için gerekli irtibat süresine sahip olmaları için mentorluğu, akran bağlantılarını ve psikososyal desteği artırmıştır.

Kiron, öğrencilerin yeni yerlerindeki ihtiyaçlarına uyum sağlama kapasitelerini iyileştirmek ve öğrencilere sorunlarını birlikte çözmelerine yardımcı olmak için kullanıcı geribildirim sistemlerini geliştirmiştir. Pilot aşamasındaki kullanıcı geribildirimleri, temel bir İngilizce testi eklemek, İngilizce derslerini arttırmak ve Arapça dilinde Büyük Çaplı Açık Çevrimiçi Dersler vasıtasıyla eğitim sunmak gibi ilave uyarlamaların yapılmasını sağlamıştır.

Maliyet Etkin: Program, son derece uygun maliyetlidir (ücretsiz) ve operasyon maliyetleri Kiron'un 4:1 çevrimiçi-çevrimdışı eğitim oranı nedeniyle benzer eğitimlerin yaklaşık %20'si kadardır. Kiron ayrıca, örneğin gece dersleri ve hafta sonu oturumları sunmak suretiyle öğrencilerin müsait oldukları zamana göre uyarlamalar yaparak eğitime katılmama oranlarını azaltmak için geribildirim verilerini kullanmıştır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Kiron, hayatlarını dönüştürebilmeleri ve hayallerine ulaşabilmeleri için eğitim hayatında ve yeni bir ülkede olmanın zorluklarıyla mücadele ederken birbirlerine destek olan bir topluluk yaratmaktadır.

Sürdürülebilir faydalar: Orta Doğu'daki yönetimler ve kurumlar, Almanya'da olduğu gibi Kiron modelini sürekli bir iyi uygulama olarak ulusal mülteci müdahalelerine dahil etmeye teşvik edilmektedir. Bu süreçte, yerel Üniversiteler daha fazla içeriği dijital hale getirecek ve daha geniş bir kitlenin bu içeriğe kolayca erişebilmesini sağlayacaktır.

Yerel liderlik: Kiron, eğitim merkezlerini desteklemek ve en çok ihtiyaç duyulan eğitim modellerinin ve Kiron'un çevrimiçi derslerini tamamlayacak yüz yüze ders programlarının geliştirilmesinde belediyeler ve üniversitelerle birlikte çalışmak suretiyle Orta Doğu ve Türkiye'de yerel sahipliği ve katılımı tesis etmektedir. Yerel katılımı genişletmek için 2017 yılında bir pilot çalışma yapılması planlanmaktadır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Program, entegrasyon sayesinde Suriyeli öğrencilerin daha az ötekileştirilmiş hissetmesi ve yerli öğrencilerin Suriyelilerin durumu hakkında farkındalık kazanması gibi sosyo-kültürel etkilere ve başa çıkma mekanizmaları ve iş piyasasına daha güvenle yaklaşma sayesinde kişisel-psikolojik etkiye sahiptir.

İyi Uygulama

Ortaklar

Ortaklar: Kiron, Almanya Eğitim ve Araştırma Bakanlığı, BMW, Daimler Fonds, Volkswagen, Wefugees, Babbel, LinguaTV, MIT PanArab Innovate for Refugees yarışması.

İrtibat: Grace Atkinson - grace.atkinson@kiron.ngo
Web Sitesi: https://kiron.ngo

5.8

MEZUNIYET YAKLAŞIMI: UNHCR MISIR

Hedefler

Yoksulluktan kendi kendine yetme aşamasına geçebilmeleri için mültecilerin özgüvenini arttırmak.

Proje Tanımı

Mısır halihazırda %60'ı Suriyelilerden oluşan toplam 195.358 mülteciye ev sahipliği yapmaktadır. Mısır'daki mülteciler kamplar yerine kimlik, sosyal yardım ve hizmet sunumunun çok daha zor şartlarda sağlandığı kentsel alanlara yerleşmiştir. Kısıtlayıcı mevzuat nedeniyle çalışma izni alırken zorluklarla karşılaşmaktadırlar ve bu da onları kayıt dışı sektöre itmektedir. İş imkanlarının yetersiz olduğu bir ortamda (2016 işsizlik oranı %12,7), mültecilerin işgücü piyasasındaki varlığı Mısırlı işgücüne (%0,7) kıyasla görece az sayılarına rağmen bir yük olarak algılanmakta ve ekseriyetle ev sahibi toplumlarla gerilime yol açmaktadır.

UNHCR, 2014 yılında en önemli hedefi Mısır'da kentsel alanlardaki mültecilere geçim kaynaklarını iyileştirerek ekonomik açıdan güçlenmeleri için destek vermek olan Mezuniyet Programı için bir pilot çalışması yapmıştır. Mezuniyet Programı, yeni girişimlere nakit hibe sağlanması yoluyla serbest mesleğin desteklenmesini ve insanları uygun işlerle ilişkilendirmek suretiyle maaşlı iş yardımını da içeren bir geçim kaynağı müdahaleleri karması ile aşırı yoksul kesimin önündeki birden fazla kısıtlamayı ortadan kaldırmak için kullanılan bir metodolojidir. Katılımcıların aylık ortalama gelir düzeyi 700 ila 1200 EGP (2016 ortalarında 70-120 USD) arasında değişmektedir.

Mezuniyet Yaklaşımı, en yoksul kesimin aşırı yoksulluktan kurtulmasına yönelik yollar yaratmak için sosyal yardım ağlarının, kapasite geliştirme çalışmalarının ve mali desteğin nasıl organize edilebileceğini değerlendirmektedir. Eğitimin bileşenleri, müşterilere ve yerel topluluğun bazı üyelerine yönelik sunum becerileri ve özgeçmiş hazırlama gibi temel becerilere, mali yönetim becerilerine ve mesleki eğitime odaklanmaktadır.

Süreç boyunca katılımcılara eşlik eden bir mentor işle ilgili yardım ve diğer konularda aileye destek sağlar ve elinden geldiğince hizmetlere ulaşma, beceri geliştirme ve hedeflerini gerçekleştirme konusunda güven tesis etmelerine ve özgüven kazanmalarına yardımcı olur. Programın tüm spesifik unsurları dikkatli bir şekilde düzenlenmiştir ve belirlenen bir süre içinde sürdürülebilir etki sağlamayı hedeflemektedir. Güçlü hukuki yardım ve psikososyal danışmanlık unsuru gibi diğer destekler de faydalı olmuştur.

Yaklaşım, kentli mültecilerin korunmaya muhtaç durumdan ekonomik güçlenmeye doğru ilerleme kaydetmesini ve eğitim, sağlık, psikososyal destek gibi koruma hizmetlerini almaya devam etmekle birlikte UNHCR nakit yardımına daha az ihtiyaç duymalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Yenilik

Mısır'daki Mezuniyet Yaklaşımı, mültecilerin aşırı yoksulluktan kurtulması için girişimci yeni girişim desteği, nakit yardım ve sosyal desteği bir araya getiren entegre bir program olması bakımından bir süreç yeniliğidir. Proje, yaklaşımı mültecilerin ihtiyaçlarına ve bağlamdaki değişikliklere göre düzeltmeye ve uyarlamaya devam etmek için kanıta dayalı pilot çalışmalar kullanmıştır.

Mezuniyet Yaklaşımı, modeli mülteci bağlamında test etmek üzere son üç yılda Mısır'da birkaç pilot çalışma gerçekleştirmiş ve yaklaşımı etkinliği sürekli arttıracak şekilde uyarlamak ve yenilemek için uzatmalı durumla birlikte acil durumu da ele almıştır. Pilot çalışmaları, bazı katılımcılar için maaşlı istihdam ve bazıları için serbest meslek yolunu takip ederek mültecilerin yeteneklerine ve ihtiyaçlarına göre özelleştirilen çözümlerle değişiklik göstermiştir. Tüm katılımcılara, mesleki eğitim, sağlık ve sosyal kalkınma rehberliği ile nakit yardım formunda tüketim desteği sunulmuştur. Mısır'daki mültecilerin banka hesabı açmasına izin verilmese de, tasarruf stratejileri ile ilgili koçluk hizmeti de sunulmuştur. Her bir katılımcı, hem işveren hem de çalışanlarla düzenli izleme yapan bir saha çalışanı ile eşleştirilmiştir. Pilot projeler, yerel topluluk olarak Mısırlıları (%10) desteklemek için sadece Suriyeli mültecileri (toplam popülasyonun %60-70'i) değil, diğer uzatmalı mültecileri de (%20-30) kapsamıştır.

Pilot çalışmalar ve bağlamda yapılan sürekli değişikliklerin sonucunda Mezuniyet Yaklaşımı 2017'den itibaren daha farklı bir şekil alacak ve korunmaya muhtaçlık döngüleri sürekli olduğundan aşırı yoksul düzeyde olanlardan ziyade korunmayla ilgili risk altında olan bireylerin ekonomik ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yaklaşımın kullanılması için bir yöntem olarak korumaya daha fazla odaklanacaktır.

İyi Uygulama

Maliyet Etkin: Yaklaşımı mültecilerin becerilerine ve ihtiyaçlarına göre özelleştirerek ve çeşitli uyarlamaları test ederek, UNHCR maliyetlerini azaltmış ve etkinliğini arttırmıştır. Yardım dışı tek masraf mentor maaşlarıdır: bunlar tüm desteğin %15'ini oluşturan düşük tutarlardır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Mezuniyet Yaklaşımı korunmaya muhtaç ve yoksul mültecilerde direnç oluşturmak için geliştirilmiştir. Kendi kendine yeter duruma gelme olumsuz başa çıkma mekanizmalarını ortadan kaldırdığından ve mültecilere kendi geleceklerini inşa etme şansı verdiğinden, mülteciler ayrıca kendi İnsan Haklarına daha fazla saygı duyulduğunu görmektedir. Mültecilerin bilgi birikiminden ve becerilerinden faydalanan toplumlar arasında daha güçlü sosyal, ekonomik ve kültürel bağlar kurulmaktadır.

Sürdürülebilir faydalar: Programın başlıca hedefi mültecilerin kendi kendine yeterliklerini arttırmaktır. Kendi kendine yetme kabiliyetinin arttırılması mültecileri sosyal ve ekonomik açıdan güçlendirmektedir. Toplanan veriler Programın sahadaki etkisinin olumlu olduğunu göstermektedir. Ancak, harcama modelleri hâlâ temel ihtiyaçlara odaklanmakta olup, daha iyi eğitim ve sağlık hizmetleri için veya tasarrufların veya yatırımların arttırılması için çok az harcama yapılmakta veya hiç yapılmamaktadır.

Yerel liderlik: UNHCR, programı sunmak için yerel STK ortaklarıyla çalışmaktadır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Mısırlıların dahil edilmesi ve mevcut eğitim kurumlarının kullanılması, bir toplumsal kaynaşma aracı ve kapsayıcı bir yaklaşım olarak kullanılmıştır.

Ortaklar

Ortaklar: UNHCR Mısır, Plan International (Kahire), Save the Children ve Caritas (İskenderiye), Trickle Up ve BRAC Üniversitesi.

İrtibat: Nermeen Abdelaziz - abdelazn@unhcr.org

Web Sitesi: www.unhcr.org/55005bc39.pdf

http://www.cgap.org/blog/graduation-unhcr-protecting-most-vulnerable-refugees

3 X 6 YAKLAŞIMI ILE ACIL ISTIHDAM: UNDP ÜRDÜN

5.9

Hedefler

Acil istihdam yaratmak suretiyle geçim kaynaklarına istikrar kazandırmak ve bunu girişimcilik geliştirme yoluyla sürdürülebilir geçim kaynağı yaratılması ile ilişkilendirmek.

Proje Tanımı

Ürdünlü ev sahibi toplumlarda çok sayıda Suriyeli olması, ev sahibi toplumlar üzerinde mevcut iş imkanları için rekabet algısında artış, maaş düzeyinde azalma ve düşük ücretli işlerin zaten kötü olan çalışma koşullarının daha da kötüleşmesi gibi önemli etkilere sahiptir. Bölgedeki gençler arasındaki yüksek işsizlik oranı ve kadınların işgücüne katılım oranının düşük olması dikkate alınarak, Suriye Krizi İçin Ürdün Müdahale Planı'nın geçim kaynağı bileşeni, onurlu, sürdürülebilir geçim kaynakları sağlamayı ve hem Ürdünlüler hem de Suriyeli mülteciler için ekonomik olanaklar yaratmayı ve aynı zamanda ulusal kapasiteyi güçlendirmeyi amaçlamaktadır.[37]

Üç çarpı altı projesi (3x6), Ürdün'deki geçim kaynaklarını istikrarlı hale getirmeyi ve ev sahibi toplumlardaki Suriyeli mülteciler ve Ürdünlülere yönelik emek karşılığı nakit destek yönteminden faydalanarak istihdam yaratma yoluyla toplumsal kaynaşmayı arttırmayı amaçlamaktadır. Proje, 2016 yılı Aralık ayı itibariyle ev sahibi toplumlarda geçim kaynağı fırsatları bulmakta güçlük çeken 1500 kişiye fayda sağlamıştır. Emek karşılığı nakit destek faaliyetleri ve beceri eğitimi yoluyla katılımcılar gelirlerini arttırarak hane halkının ve yaşadıkları toplumun üretken bir üyesi olarak aidiyet hislerini güçlendirmiştir.

37 Suriye Krizi İçin Ürdün Müdahale Planı 2017-2019; Ürdün Haşemit Krallığı, Planlama ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı, Aralık 2016.

Program adını sahip olduğu üç aşama ve altı bileşenden almıştır. I. aşama emek karşılığı nakit destek vasıtasıyla katılımcıların istikrarlı gelir elde etmesini sağlamaya yönelik acil istihdam ile başlar; II. aşama mikro şirket geliştirme çalışmalarıyla acil istihdamdan daha sürdürülebilir geçim kaynaklarına köprü niteliğindedir ve III. aşama ise yeni girişim desteği ve mentorluk yoluyla mikro şirketlerin sürdürülebilirliğini temin eder. Altı kilit bileşen: 1) katılımcıların geçici çalışma planlarına dahil edilmesi, 2) acil gelir yaratılması, 3) tasarrufun teşvik edilmesi, 4) uygulanabilir bir mikro şirket geliştirmek için ortak girişim kurma, 5) tasarrufların mikro şirkete yatırılması ve 6) pazarlara erişim ve program desteğiyle şirketin başarıyla faaliyete geçmesi.[38]

Program, ilk yılında yararlanıcıların hanesine giren geliri neredeyse yüzde 54 oranında arttırmıştır. Emek karşılığı nakit destek aşamasına (I. aşama) dahil olan katılımcıların yaklaşık yüzde 50'si mikro şirket kurma aşamasına (II. aşama) geçmiştir ve UNDP yeni şirketlerin sürdürülebilir olmasını sağlamak için mentorluk, ileri düzey iş eğitimi ve ayrıca değer zinciri geliştirme gibi faaliyetlerle bunlara destek vermeye devam etmektedir. Yararlanıcılar ve topluluklar üzerindeki olumlu ekonomik etkisine ek olarak dönüştürücü toplumsal değişikler de kaydedilmiştir; gençlerin topluma aidiyet hissi ve toplumsal kaynaşma güçlenmiştir ve emek yoğun işlere girerek yararlanıcıların ve toplulukların muhafazakar cinsiyet rolleriyle ilgili algısını değiştiren kadınlar güçlendirilmiştir.

Yenilik

3x6 yaklaşımı, geçim kaynaklarının istikrarlı hale getirilmesini sürdürülebilir geçim kaynaklarının yaratılmasıyla ilişkilendirmiş olması ve aynı zamanda cinsiyet rolleri de dahil olmak üzere toplumsal değişikliklere sebep olması bakımından bir süreç yeniliğini temsil etmektedir. Ayrıca entegre yaklaşımı ile tasarrufu teşvik ederek bölgedeki katılımcılara yardım etmesi sebebiyle benzersizdir. Aynı zamanda yerel ekonomiyi güçlendirmeye katkıda bulunacak elverişli işletmeler geliştirmek için katılımcıların hayallerinden ve tutkularından istifade ederek yaşam koşullarını dönüştürmelerine yardımcı olmaktadır.

Program, Burundi ve Yemen'deki pilot çalışmalardan sonra Ürdün şartlarına uyarlanmıştır; bu yüzden bir uyarlama olarak kabul edilebilir ve dolayısıyla da programın belirli unsurlarında yenilik yapmak üzere ortaklarla çalışmıştır. Örneğin, Dünya Gıda Programı (WFP) ile yürütülen ortak bir program, tarımla ilgili altyapıyı hedefleyerek ve gıda güvenliğini ve yararlanıcıların başa çıkma mekanizmalarını takip ederek gıda güvenliğini yaygınlaştırmak ve projedeki Suriyeli mültecileri Ürdün Sözleşmesi'ni gerçek anlamda uygulamak üzere entegre ederek aynı modeli uygulamayı hedeflemektedir. Ek olarak, Ulusal Yardım Fonu ile yapılan kilit ortaklıklar, Ürdün'ün en korunmaya muhtaç

38 3x6 Yaklaşımı ile ilgili UNDP Global Araç Kiti: İş ve geçim kaynakları yoluyla direnç inşa etme; Birleşmiş Millet-ler Kalkınma Programı, Eylül 2016.

hane halkını hedef almakta ve en iyi uygulama metodolojisi olarak "yoksulluktan mezuniyeti" getirmektedir. Özel sektörden bir MFI olan Ulusal Mikro Finans Bankası, proje yararlanıcılarının finansmana ve finansal olmayan hizmetlere erişimi için destek sunmaktadır.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Program, kısa vadede yoksulluğu ve işsizliği ele alarak hızlı sonuçlar elde etmek için kaynaklardan faydalanan ve aynı zamanda orta ve uzun vadede istikrar ve ekonomik büyümenin temelini atan maliyet etkin bir yaklaşım benimsemektedir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: 3x6 projesi, gerek kırsal gerekse kentsel şartlarda yeni mezun olan öğrencilere, kadınlara ve iş arayanlara odaklanarak özellikle gençleri hedef alan sürdürülebilir işler yaratmayı hedeflemektedir. Gençlerin istihdam edilebilirliğini arttırmak adına, işgücü piyasasının ihtiyaçlarına kulak vermekte, mikro finansa erişimi desteklemekte ve iş geliştirme ve mentorluk çalışmalarını desteklemektedir.

Sürdürülebilir faydalar: Proje, orta ve uzun vadeli planların önünü açmak için hızlı kazanımları hayata geçirmek suretiyle sürekli direnç inşasını vurgulayarak uzun vadeli iyileşme ve kalkınmaya katkıda bulunmaya çalışmaktadır.

Yerel liderlik: Projenin kapsayıcılık aşamasında, topluluklara temel sosyal hizmetlerin sağlanmasıyla ilgili sorunların çözümünde yerel idareler ve belediyelerle birlikte çalışılmaktadır. İş desteği ve mentorluk çalışmaları da yerel organizasyonlar tarafından yönetilmektedir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Toplumsal kaynaşma, yaklaşımın en görünür etkilerinden biridir. Gençler, toplumlardaki toplumsal kaynaşmayı geliştiren ve hem Ürdünlülerin hem de Suriyelilerin kültürel mirasının bir parçası olan atasözlerinin ve şiirlerin toplanması gibi yenilikçi faaliyetleri içeren tasarım faaliyetleri ile ilgili eğitim almıştır. Çok sayıda faaliyet, Suriyelilerin ve Ürdünlülerin ötesinde tüm toplum üyelerinin bir araya gelmesi için toplum mekanları ve platformları oluşturmuştur. Ayrıca kapsayıcılık aşamasında bazı emek karşılığı nakit destek faaliyetlerinin uygulamasında dolaylı yararlanıcılar olarak Suriyeli mültecilerle çalışılmıştır.

Ortaklar

Ortaklar: UNDP, Ürdün Belediye İşleri Bakanlığı, Ürdün Toplumsal Kalkınma Bakanlığı, Ürdün Ulusal Yardım Fonu, Ulusal Mikro Finans Bankası, STK'lar ve CBO'lar, İş Geliştirme Hizmeti sağlayıcılar.

İrtibat: Minako Manome - minako.manome@undp.org

Web Sitesi: http://www.jo.undp.org/content/jordan/en/home/presscenter/pressreleases/2016/06/18/undp-kicks-off-the-3rd-phase-of-the-emergency-employment-project-3x6-approach-in-mafraq.html

IRAK'TAKİ KAMP DIŞINDA YAŞAYAN MÜLTECİLER VE EV SAHİBİ TOPLUMLAR İÇİN BARINAK VE ALTYAPI DESTEĞİ: UN-HABİTAT (BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İNSAN YERLEŞİMLERİ PROGRAMI)

Hedefler

Yaşadıkları kiralık yerleri rehabilite ederek, oturma güvencesini iyileştirerek ve su, hijyen ve sağlık (WASH) dahil toplum altyapı projelerine yatırım yaparak düşük standartlı koşullarda yaşayan korunmaya muhtaç Suriyeli mülteci aileleri desteklemek ve mahallelerin hazmetme kapasitelerini genişleterek direnci, kalıcı çözümleri ve mülteciler ile ev sahibi toplumların barış içinde bir arada yaşamasını teşvik etmeye yardım etmek. Proje faaliyetleri, WASH tesislerinin sayısının arttırılmasıyla belediyelere, rehabilite edilen evlerle ev sahiplerine ve daha fazla oturma güvencesi ve daha iyi evlerde yaşama imkanıyla mültecilere fayda sağlayan bir kazan-kazan durumu yaratmıştır.

Yenilik

Proje, durum bazında bir ihtiyaç analizinin gerçekleştirilmesi ve proje tasarım aşamasında kültürel hususların dikkate alınması bakımından bir süreç yeniliğini temsil etmektedir. Ayrıca, uygulayıcı kuruluştan teknik ve mali girdileri içermesi ve entegre yaklaşımı sebebiyle de bir konum yeniliği teşkil etmektedir. Proje, belediyeler için WASH tesisleri, mülk sahibi için rehabilite edilen evler sunmuş, mülteciler için kira sözleşmesini düzeltmiş ve mülteciler ve ev sahibi toplumun üyeleri için iş fırsatları yaratmıştır. Bu da tüm taraflar için bir kazan-kazan durumu yaratmış ve böylece belediyelerin ve ev sahibi toplumun hazmetme kapasitesi güçlenmiştir

İrtibat: Yasuhito Murakami - yasuhito.murakami@unhabitat.org
International Programme Coordinator, UN-Habitat Iraq Programme

Web Sitesi: http://unhabitat.org/iraq/

6. BÖLÜM: CİNSİYETE DAYALI MÜDAHALE

İLKELER

Liderlik ve güçlendirme, geçim kaynaklarına erişim, politik karar verme sürecinde rol, cinsiyet eşitliği ve güvenli alanlar.

PROJELER

- 6.1 Suriyeli Mültecilerin ve Ev Sahibi Toplumlarının Haklarını Korumak ve Direncini Arttırmak: Concern Worldwide
- 6.2 Suriyeli Mültecilerin ve Ev Sahibi Toplumlarının Haklarını Korumak ve Direncini Arttırmak: UN Women
- 6.3 Toplum hizmetleri ve kadın yararlanıcılar için tasarlanan Emek Karşılığı Nakit Desteği (Bayındırlık İşleri): UNDP Mısır
- 6.4 Güneydoğu Anadolu'da Yaşayan Suriyeli Kadınların Sosyal ve Ekonomik Hayata Uyumunu Destekleme Projesi: UNDP Türkiye

ARKA PLAN

Komşu ülkelerde yaşamak için Suriye'den kaçan veya Irak'ta kendi ülkesinde yerinden edilen yaklaşık 7 milyon insanın dörtte üçü kadın ve çocuklardan oluşmaktadır.[39] Kriz, artan aile içi şiddet, çocuk işçi çalıştırma, erken yaşta evlilik, ekonomik sıkıntılar gibi sebeplerle kadınlar üzerinde ve aynı zamanda kadınların geçim kaynaklarına sınırlı erişime sahip olduğu iş piyasalarında çeşitli baskılara sebep olmuştur.[40] Bu uzatmalı kriz, Suriyeli kadınların hayatını zorlaştırmakta ve refahları için uzun vadeli çözümler gerektirmektedir.

Bölge genelindeki yenilik ortakları, ekonomik güçlendirme (işlere erişim ve kadının işyerindeki rolünü güçlendiren yeni girişimler için destek), politik güçlendirme (toplumsal karar verme sürecinde rol ve cinsiyet eşitliği) ve şiddet görmeme hakkı (güvenli alanlar ve cinsiyete dayalı şiddeti ortadan kaldırmaya yönelik programlar) dahil olmak üzere, kadınların liderliğini ve gücünü arttırmak için çözümler geliştirmektedir.

Bu programlar ve aşağıdaki ilkeler, Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nin kilit unsurlarını,[41] yani kadınların tüm seviyelerde karar verme mekanizmalarını yönetmesi ve bunlarda yer alması için eşit katılımı, başta en yoksul ve en çok dışlanmış kadınlar olmak üzere kadınların ekonomik olarak güçlendirilmesini

39 UNHCR Veri Portalı ve UNICEF İnsani Yardım Durum Raporu, erişim tarihi: Aralık 2016: http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php ve https://www.unicef.org/iraq/UNICEF_Iraq_Humanitarian_Situation_Report_-_June_2016(1).pdf

40 UNHCR 3RP 2015 Faaliyet Raporu: https://data.unhcr.org/syrianrefugees/download.php?id=11002 , erişim tarihi: Aralık 2016.

41 http://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/CEDAW.pdf

ve kadınların ve kız çocuklarının şiddetten uzak bir hayat sürmesinin sağlanmasını içermektedir. Ek olarak, Güvenlik Konseyi 1325. Kararı ile tekrar teyit edildiği gibi, toplumsal kaynaşma ve güvenlik çalışmaları kadınların liderliği ve katılımı ile şekillenmiştir.[42]

Cinsiyete dayalı müdahalenin kilit ilkeleri aşağıdaki gibidir:

İYİ UYGULAMA İLKELERİ

Ekonomik güçlendirme. Suriye ve Irak krizine müdahalede iyi uygulama, kadınların geçim kaynaklarını istikrarlı hale getirmeyi içermektedir: erişimi kısıtlayan veya rollerini azaltan kültürel koşullara rağmen kadınların işyerine erişim hakkı elde etmesinin desteklenmesi; lider roller üstlenmeleri, yeni beceriler edinmeleri ve anlamlı çalışmalar gerçekleştirmek için hayallerinin peşinden koşmaları için kadınların güçlendirilmesi; kadın destek sistemlerinin koçluk, mentorluk ve ağ kurma fırsatları yoluyla güçlendirilmesi.

Politik güçlendirme. İyi uygulama, cinsiyet dengesini ve kadınların komitelerde ve toplum yönetimini, sivil katılımı ve yerel karar mekanizmalarını geliştirmek için kurulan diğer organlarda karar verici rollerde olmasını sağlamayı içerir. Bu Özette yer verilen çok sayıda proje, katılımcı süreçlerden yararlanmaktadır ve bu süreçte cinsiyet dengesinin denklemin bir parçası olmasını sağlayarak yerel karar mekanizmasını geliştirmiştir.

Kadınlara karşı her türlü şiddetin ortadan kaldırılması. Önleme ve koruma programları, ilk günlerden beri Suriye krizine müdahalenin bir parçası olmuştur ancak[43] cinsiyete dayalı şiddet bir sorun olmaya devam etmektedir. İyi uygulamalar,[44] toplumsal kaynaşmayı ve kadınlar için güvenli alanları arttıran yeni koşullar yaratan risk değerlendirmelerini ve doğrudan şiddetin nedenlerini ele alan programları içermektedir.

Aşağıdaki projeler bu iyi uygulama ilkelerine örnek niteliğindedir.

42 https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N00/720/18/PDF/N0072018.pdf?OpenElement

43 SURİYE KRİZİ - Lübnan'daki Suriyeli mültecilere karşı cinsiyete dayalı şiddetin boyutları, Zorunlu Göç Değerlendirmesi, Eylül 2013: http://www.fmreview.org/detention/anani.html

44 Kentlerde Cinsiyete Dayalı Şiddetle İlgili Risk Değerlendirme Kılavuzu: Kentlerdeki Mülteciler İçin Risk Faktörlerinin Belirlenmesi: https://www.womensrefugeecommission.org/gbv/resources/1353-urban-gbv-tools

6.1 SURIYELI MÜLTECILERIN VE EV SAHIBI TOPLUMLARININ HAKLARINI KORUMAK VE DIRENCINI ARTTIRMAK: CONCERN WORLDWIDE

Hedefler

Erkeklerin ve erkek çocukların öz farkındalığını arttırarak korunmaya muhtaç Suriyeli ve Lübnanlı toplulukların direncini güçlendirmek, öz yönetim kapasitesini, olumlu başa çıkma mekanizmalarını ve çatışma dönüşümünü iyileştirmek ve cinsiyet eşitliği hakkında farkındalık yaratmak.

Proje Tanımı

Komşu ülkelerde yaşamak için Suriye'den kaçan yaklaşık 5 milyon insanın dörtte üçü kadın ve çocuklardan oluşmaktadır. Ailelerini geçindirmekle yükümlü olduklarını düşünen mülteci erkekler ekseriyetle bir yol bulamaz ve cinsiyete dayalı şiddete başvurur. Failler genelde içinde bulundukları koşulların kurbanıdır ve değişmek için desteğe ve beceriye ihtiyaçları vardır.

Program, erkeklere kendi travmalarının farkına varma konusunda yardımcı olmanın kadın ve çocuk mültecilerin hayatının iyileştirilmesi bakımından kilit rol oynadığı düşüncesine dayanmaktadır[45]. Program, direnci pekiştirmek ve olumlu başa çıkma stratejileri geliştirmek amacıyla erkekler ve erkek çocukları için özel olarak tasarlanmış, her biri 2-3 saat süren yapılandırılmış 18 hayat becerisi eğitimi sunmaktadır. Program ayrıca katılımcılara cinsiyet eşitliğini kabul etme, kadına karşı şiddeti reddetme, ebeveynlik becerilerini geliştirme, çocuk haklarını tanıma ve erken yaşta evliliği ve çocuk işçiliği reddetme konusunda yardımcı olmaktadır.

Proje, hem mültecilerin hem de ev sahibi toplumların direncini, eğitim katılımcıları tarafından toplumlarına fayda sağlayan bir proje tasarlayarak öğrendiklerini uygulamak ve test etmek üzere gerçekleştirilen eğitim ve toplum temelli projeler vasıtasıyla güçlendirmektedir. Eğitimin ilk bileşeni, stres yönetimi ve öfke kontrolünü de içeren öz yönetim becerileri ile psikolojik sağlığı iyileştirmektedir. Eğitim katılımcıları, olumsuz mücadele

45 UNHCR Veri Portalı, erişim tarihi: Aralık 2016: http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php

mekanizmalarının nasıl olumlu mekanizmalara dönüştürüleceği, psikolojik huzursuzluğun nasıl atlatılacağı ve psikolojik sağlığa nasıl ulaşılacağına dair bilgi sahibi olmaktadır. Eğitimin diğer üç bileşeni olan çatışma çözümü, cinsiyet eşitliği ve erken yaşta evliliğe ve çocuk işçiliğine odaklanan çocukların korunması, toplumların dönüşümüne ve katılımcıların tutum ve davranışlarında değişime katkıda bulunacak ve böylece erkekler ve kadınlar ve farklı topluluklar arasında eşit şekilde, huzur içinde bir arada yaşama imkanı sağlanacaktır.

Program kapsamında katılımcılar tarafından kendi topluluklarına fayda sağlayacak küçük ölçekli topluluk temelli projeler planlanmaktadır ve aileleri ve toplumun diğer mensuplarını dahil etmek için bir toplum bileşeni eklenebilir.

Proje, kadına karşı şiddeti erkeklerin ve erkek çocuklarının perspektifinden ve onların desteğiyle ele alan bir yaklaşıma sahip olduğundan bir ürün yeniliğini temsil etmektedir.

Yenilik

İlk proje konsepti kadına karşı şiddeti azaltmaya yönelik yenilikçi bir program tasarlamaktı. Lübnan'da kadınları ve kız çocuklarını hedef alan çok sayıda program bulunuyordu. Concern Worldwide, kadına karşı şiddetin kabul edilebilirliği konusunda tutumlarını değiştirmek ve en sonunda da davranışlarını değiştirmek için erkekleri hedef almaya karar verdi. Eğitim için Lübnan bağlamına özel bir müfredat oluşturuldu ve uygulama 2014 yılında başladı.

Kapsamlı geribildirimler ve değerlendirmeler, eğitimin etkisini arttırmak için müfredatta iyileştirmeler yapılmasını sağlamıştır. Bağımsız incelemeler ve kurum içi takip, psikolojik sağlık ve başa çıkma mekanizmalarına ve katılımcıların bireysel direncine daha güçlü şekilde odaklanmaya yöneltmiştir. Bunun amacı katılımcıların kişisel sağlığını arttırmak ve hayatlarını değiştirmelerini sağlamaktır. Ek olarak, erkeklere evdeki ve toplumdaki ve toplumlar arasındaki çatışmalarda yol göstermek amacıyla çatışmanın anlaşılması ile ilgili konular ve çatışma çözümleme becerileri de dahil edilmiştir. Cinsiyet rolleri ve erkeklerin çocuk bakımına olumlu katılımı ile ilgili tartışılan materyallere cevaben, erkeklerin çocuk bakımında kendine daha çok güvenmesini sağlamak için bir ebeveynlik becerileri bileşeni eklenmiştir.

Bu sayede eğitim, cinsiyete dayalı şiddeti ve cinsiyet eşitliğini ele almaya devam ederken, erkeklerin aileleri ve toplumları içinde olumlu değişiklikler yapabilmeleri için gerekli özgüven, bilgi ve becerileri edinmesini sağlayan daha geniş çaplı bir yaşam becerileri eğitimine dönüşmüştür. Değerlendirmeler de program gruplarının ortak menfaat ve refah anlayışı geliştirmesine yardımcı olmak için daha fazla çaba gösterilmesi gerektiğini göstermiştir.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Proje düşük maliyetlidir ve kapsamlı finansman gerektirmemektedir. 25 erkekten ve erkek çocuğundan oluşan bir gruba yönelik 18 oturumluk eğitimin maliyeti 1500 USD artı mütevazı destek ve personel masraflarıdır. Personelin eğitim vermek için sağlam bir eğitim alması gerekse de, yatırım getirisi yüksektir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Projenin hedefi, daha eşit ve huzurlu toplumlara sahip olmak amacıyla bütün toplulukların direncini arttırmak ve tutumlarını ve davranışlarını değiştirmektir. İlk etapta bireylere odaklanan proje, program gruplarının ortak menfaat ve refah anlayışı geliştirmesine yardımcı olacak şekilde geliştirilmektedir.

Sürdürülebilir Faydalar: Bilgi, tutum ve uygulama (KAP) anketleri ve etki değerlendirmesi yoluyla toplanan verilere göre, direnç, çatışma çözümü, kadına karşı şiddet, cinsiyet eşitliği, erken yaşta evlilik ve çocuk işçiliği göstergelerinde %30 oranında tutum değişikliği meydana gelmiştir. Eğitim katılımcılarının yeni fikirlerini ailelerine, arkadaşlarına ve komşularına aktarması ve böylece tutum ve davranış değişikliğine katkıda bulunması beklenmektedir.

Yerel liderlik: Eğitimin katılımcıları mülteciler ve ev sahibi toplumlar olduğundan, yerel kapasiteler güçlenmekte ve yerel nüfusun direnci artmaktadır. Concern Worldwide, eğitimin gerçekleştirilmesinde rol oynayan bir ulusal ortağa mentorluk yapmakta ve bunu diğer yerel STK'lar ve olası Toplumsal Kalkınma Merkezi personeli (kamu hizmet merkezi) ile arttırmayı öngörmektedir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Proje, her bir gruba Suriyeli ve Filistinli mülteci erkekleri ve Lübnanlı ev sahibi toplumları entegre ederek doğrudan toplumsal kaynaşmaya ve istikrara katkıda bulunmaktadır. Bu yaklaşım, farklı bireyler ve toplumlar arasında etkileşime imkan verme, birbirlerini daha iyi tanımalarını ve anlamalarını sağlama ve ortak bir payda bulma bakımından büyük katkıda bulunmuştur.

Ortaklar

Ortaklar: Concern Worldwide

İrtibat: Pierre-Yves Malgorn - pierreYves.malgorn@concern.net

Web Sitesi: https://www.concern.net/where-we-work/middle-east/lebanon

https://vimeo.com/130988680

http://www.concernusa.org/story/syrian-men-refugees-confront-feelings-of-powerlessness-in-innovative-program-to-fight-gender-based-violence/

LEAP KRIZ MÜDAHALESINDE KADININ LIDERLIĞI, GÜÇLENDIRILMESI, ERIŞIMI VE KORUNMASI - KAMP ŞARTLARINDA ÜRDÜN BILEŞENI: UN WOMEN

6.2

Hedefler

Kamplardaki kadınları ekonomik iyileşme ve geçim kaynağı olanaklarına daha fazla erişim yoluyla güçlendirmek.

Proje Tanımı

Suriye çatışmasının uzatmalı yapısı, aileler üzerinde ciddi baskılara yol açmış ve bu da artan aile içi şiddet, çocuk işçiliği, erken yaşta evlilik ve ekonomik sıkıntı olarak yansımıştır. 2013 yılından beri, UN Women kadınlara ve kız çocuklarına istihdam olanağı ve eğitime erişimin yanı sıra nakit desteği sunmak için Ürdün Za'atari'deki Suriyeli mülteci kampında üç adet Kadınlar ve Kız Çocukları İçin Vaha Merkezi kurmuştur. Her bir Merkez ayda 2500 kullanıcıya ulaşabilen güvenli bir alandır ve koruma hizmetleri ile yaşam becerileri eğitimi, Arapça okuma yazma, İngilizce ve bilgisayar dersleri sunmaktadır.

Üç yıl sonra, kriz hala devam ederken, UN Women katılımını tekrar değerlendirmiş ve hedeflerine en iyi şekilde ulaşmak için nasıl yenilik yapabileceklerini değerlendirmiştir. Kadınların rollerinde, toplumsal katılımında ve güçlendirilmesinde gerçek manada bir değişiklik yaratmak için desteğin yeterli olmadığını ve geçici düzene karşın daha uzun vadeli çözümlere ihtiyaç olduğunu tespit ettiler.

Kurum içi bir yenilik süreci ve ortaklarla yapılan görüşmeler, UN Women tarafından Vaha Merkezleri bünyesindeki Za'atari Kampı'nda beceri geliştirmeyi, mikro finans hizmetlerini, mesleki eğitimi, alanları ve varlıkları içeren bir mikro işletme kuluçka merkezinin kurulmasıyla sonuçlanmıştır. Yeni proje bileşeninin amacı daha uzun vadeli ekonomik fırsatlar için hizmet sunarak yardımı ve direnci entegre etmektir. UN Women, bir Kurumsal Sosyal Sorumluluk inisiyatifine özel sektörü dahil ederek bağışçılar tarafından alınan fonları kullanmıştır ve Building Peace Foundation kadın mikro işletmeleri için gerçek bir iş kuluçka merkezine ev sahipliği yapacak binayı bağışlamıştır.

Bir özel sektör sağlayıcıyla yapılacak ortaklık, kadınların iş geliştirme çalışmaları için hizmet sunarak paketi tamamlayacaktır. Kuluçka merkezi, emek karşılığı nakit desteği fırsatlarından sürdürülebilir işletmeler oluşturmaya geçiş yaparak, kadınlara yerel olarak üretilmiş iyi ürünler için pazar fırsatları bulmak amacıyla alanlar, donanım ve destek hizmetleri sağlayacaktır.

Mültecileri ve yerinden edilmiş kadınları desteklemek için birden fazla ülkede yürütülen daha kapsamlı bir projenin bir parçası olan projenin tamamı, yaşam boyu kullanacakları beceriler, uzmanlık ve tecrübe sunarak kadınların işgücü piyasasına girmesini kolaylaştırma, kadınların siyasi katılımını destekleme ve kadınların her türlü şiddete karşı korunmasını güçlendirme hedefi doğrultusunda çalışmaya devam edecektir. Bazı yararlanıcılar iş kuluçka merkezinde çalışırken, diğerleri de istihdama yönelik beceriler geliştirmek için Vaha Merkezi hizmetleriyle devam edecektir

Yenilik

İş kuluçka merkezi, kamptaki kadınlara yeni iş fikirleri üretmek, fikirleri test etmek ve faaliyetlerini piyasaya sürmek üzere iş planları oluşturmak için bir araç sunması bakımından bir ürün (hizmet) yeniliği teşkil etmektedir.

İş kuluçka merkezi, UN Women'ın Londra Konferansı'nda başlatılan ve kamp içinde veya dışında istihdam yoluyla gelir elde eden veya şirket kuran mülteciler için bir kapı açan değişikliklere cevabıdır. Konsept, yararlanıcıların, meslektaşların, özel sektörden şirketlerin ve ortak STK'ların dahil olduğu katılımcı bir yaklaşımla oluşturulmuştur. Süreç, paydaşların önceki projelerle ilgili olarak İyileşme, Direnç ve Müdahale Birimi'ne (RRR) geribildirimde bulunmasıyla başlamıştır. RRR Birimi, bu geri bildirimlere dayalı olarak yararlanıcılar için daha uzun vadeli ekonomik fırsatlar yaratmaya yönelik fikirleri bir araya getirmiştir. Özel sektör ortakları, Ülke Direktörü ve diğer meslektaşlar ile yürütülen diyalogların sonucunda iş kuluçka merkezi oluşturulmuştur.

İşletmelerin Kurumsal Sorumluluk Çalışması vasıtasıyla katılımı, kamp şartlarına uygun, özel olarak tasarlanmış bir binanın iş kuluçka birimine ev sahipliği yapmak üzere UN Women Çöl projesine bağışlanmasıyla sonuçlanmıştır. Bir hizmet sağlayıcısı ile yapılan ikinci ortaklık ise UN Women'ın mesleki eğitimler ve beceri geliştirmenin yanı sıra mikro işletme geliştirme için eğitim ve mentorluk sunmasını sağlayacak ve pazar fırsatları tespit edilecektir. Merkez, kamp içinde satış fırsatları geliştirilmesini destekleyecek ve kadın girişimcilerin iş ve pazarlama planları oluşturmasına yardımcı olacak ve kamp dışında başarılı şekilde pazara girmeleri için koçluk yapacaktır.

Maliyet etkin: Vaha Merkezi binası bir iş ortağı tarafından bağışlanmıştır ve mülteciler tarafından yapılan inşaat zamanında ve ucuz şekilde gerçekleşmiştir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Projenin odak noktası, nakit yardımından, dahil olan kadınları güçlendirecek ve hayatlarını dönüştürecek daha sürdürebilir bir gelir üretimine geçiş yapmaktır.

Sürdürülebilir faydalar: Kadınlar şirketlerini kurarken ve ticari becerilerini gerçek iş fırsatları üzerinde kullanarak öğrenirken, deneyimleri ve gelirleri artacak ve sürdürülebilir fayda yaratacaklardır.

Yerel liderlik: Her bir işletmeyi, Vaha Merkezlerinde kazandıkları iş geliştirme becerileri ve yetkinlikleri ile güçlenen Suriyeli mülteci kadınlar yönetecektir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Kamp dışında müşterilerle etkileşim kuran kadınlar toplumsal kaynaşmaya katkıda bulunacaktır.

İyi Uygulama

Ortaklar: UN Women, Building Peace Foundation, UNHCR ve özel sektör ortakları.

Ortaklar

İrtibat: Heba Zayyan - heba.zayyan@unwomen.org
Web Sitesi: http://jordan.unwomen.org/en

6.3

KADIN YARARLANICILAR İÇİN BAYINDIRLIK İŞLERI / EMEK KARŞILIĞI NAKIT: UNDP MISIR

Hedefler

Kadınlara ve gençlere odaklanarak kısa vadeli acil istihdam sağlamak ve aynı zamanda mültecilerden etkilenen toplumlarda sosyal hizmetleri (sağlık ve atık yönetimi) geliştirmek.

Proje Tanımı

Mısır'daki yüksek işsizlik ve yoksulluk oranları ve en çok ötekileştirilen bölgelerde temel sosyal hizmetlerin eksikliği ışığında, Sosyal Kalkınma Fonu ve UNDP, 2012 yılında yoksul erkekler ve kadınlar için acil iş imkanı yaratmak için bir Bayındırlık İşleri Programı başlatmıştır.

Bayındırlık İşleri programı (emek karşılığı nakit desteği), doğrudan yararlanıcıları seçmeyip bunun yerine ilgili işin türüne göre gönüllü, kendi kendini seçmeye dayalıdır. Yöntem için en iyi uluslararası uygulama olarak, coğrafi bölge esaslı yoksulluk haritasını kullanarak ve asgari piyasa maaşının altında veya buna yakın günlük maaşlar belirleyerek yoksul yanlısı katılım sağlamaktadır. Ancak, bayındırlık işlerinde projeler yol ve boru hattı döşeme gibi altyapı rehabilitasyonuna ve tesisatına odaklandığından, UNDP kadın yararlanıcıların katılımını sağlayamamaktadır.

Bu sebeple proje, ihtiyaç analizine, kültürel değerlendirmelere ve yerel istişarelere dayalı olarak emek yoğun bayındırlık işleri yöntemini kadınların katılmaya istekli olduğu faaliyetlere uygulamış ve benimsemiştir. Bu alanlar, kamu sağlığı kampanyalarını ve çalışmalarını; atık yönetimini ve çevresel farkındalığı ve kültürel miras restorasyonunu içermektedir. Odaklı çalışmalar sonucunda ,ilk yılında sosyal hizmetler bileşenindeki kadın yararlanıcıların oranı %62'ye ulaşmıştır. Bu sayede tüm proje yararlanıcılarının %30'dan fazlası kadınlar olmuştur.

Üç yıllık proje boyunca, UNDP anne ve çocuk sağlığı kampanyaları ve atık yönetimi ve çevresel farkındalık faaliyetleri gerçekleştirerek sosyal hizmet sunmuştur. Ayrıca halk pazarları, sağlık birimleri, veterinerlik birimleri ve

tarihi bina yerleri dahil olmak üzere 53'ten fazla kamu tesisinde iyileştirmeler yapılmıştır. Bazı kadınlar program personelinin teşvikiyle ilk kez doktora gitmiştir.

2016'da başlayan Sosyal Kalkınma Fonu (SFD) ortaklığı, emek karşılığında nakit destek projesini Suriyeli mültecilerden etkilenen toplumlara yaymıştır. Bölgesel Mülteci ve Direnç Planı (3RP) bayındırlık işleri programı, Suriyeli mültecilerden etkilenen en az üç ev sahibi toplumu hedef alan sağlık ve atık yönetimi alanlarında sosyal hizmet sunacak vasıfsız ve/veya yarı vasıflı işçiler için kısa ila orta vadeli acil iş imkanları yaratmayı amaçlamaktadır.

Bu aşamada, ek gelir ve hizmetleri gerçekleştirmek için temel beceriler eğitimi sunarak etkilenen üç ev sahibi toplumda 300 genç erkek ve kadın için en az 60.000 iş günü yaratılması hedeflenmektedir. Bu bileşenin hedefi, yararlanıcıların %30'undan fazlasının kadın olmasını sağlamaktır. Projenin ikincil toplumsal etkisi, yaşam kalitelerini ve sosyal etkileşimlerini geliştirmek için hem ev sahibi toplumlar hem de Suriyeli mülteciler için sosyal hizmetlere erişimi arttırmasıdır. Projede ayrıca uygulama aşamasında yerel STK'lar ve Toplumsal Kalkınma Dernekleri ile yakın ilişki içinde çalışılacaktır. Sonuç olarak, proje gerek ev sahibi toplumlar gerekse mülteciler için genel anlamda kendi kendine yeterliği ve sürdürülebilir geçim kaynaklarını arttıracaktır.

Yenilik

Bu program, kadınların ve gençlerin bayındırlık işleri programına katılımını sağlamak için kullanılan alternatif yöntemler bakımından bir süreç yeniliğini temsil etmektedir. Yaklaşım, kadınlar için de faydalı olan emek yoğun bir emek karşılığında nakit destek desteği tasarımı sayesinde benzersizdir ve yoksulluk ve mülteci yoğunluğu düzeyine göre toplumları seçmek için bölgeye dayalı bir yaklaşımdan faydalanmaktadır.

Proje, 2012 ve 2015 yılları arasında güncel yoksulluk, nüfus ve hizmet sunumu verilerine dayalı olarak bayındırlık işleri faaliyetlerinin yoksul ve korunmaya muhtaç toplumları daha fazla hedef alması için bir yoksulluk haritalama aracı geliştirilmesini desteklemiştir. Proje, yoksulluk haritasından ve başta sosyal hizmetler ve kadınların katılımı alanlarında olmak üzere pilot çalışmalardan hareketle, Mısır'ın sosyoekonomik koşulları bağlamına uygun hale getirilen bir bayındırlık işleri modeli geliştirilmesine de aracı olmuştur. Bu model daha sonra Sosyal Kalkınma Fonu (Mısır) için Dünya Bankası ve Avrupa Birliği'nden alınan ilave paralel finansmanla ulusal düzeyde ölçek büyütmüştür.

Proje, başarıları ve başarısızlıkları değerlendirmek ve sürekli yenilik çalışmalarını şekillendirmek için güçlü takip ve değerlendirme çalışmalarından yararlanmıştır. Çıkarılan kilit derslerden biri de çeşitli paydaşların görüşlerini dinlemenin ve ihtiyaçlarını karşılamak üzere uyum sağlamak amacıyla risk almanın ve sonuçlara ulaşılıp bunların üzerine çıkılmasını sağlamanın önemli olduğudur.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Bayındırlık işleri projeleri, bütçenin %70'inin işgücüne ayrılacağı güvencesini vererek doğrudan yararlanıcılara (iş edinen vasıfsız bireyler) azami destek sağladığından maliyet etkindir. Buna ilaveten, bu proje yerel toplumlardaki sosyal hizmetleri ve altyapıyı geliştirerek topluma ikincil bir fayda sağlamaktadır. 3RP çerçevesinde uygulanmakta olan devam eden aşama için, proje ev sahibi toplumlardaki yoksul ve korunmaya muhtaç (vasıfsız, düşük vasıflı ve ilk kez çalışan) popülasyona çalışma fırsatları sunacak ve aynı zamanda hem ev sahibi toplumlar hem de Suriyeli mülteciler için kamu sağlığı ve atık yönetimi alanlarında sosyal hizmetler sunacaktır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Proje, toplum üyelerini, mültecileri ve işçileri çoğu ilk kez işgücüne dahil olan yoksul kadınların zor koşullarla başa çıkmasına yardımcı olan projelere dahil etmektedir. Bu proje direncin inşasında bir ilk adım niteliğindedir.

Sürdürülebilir faydalar: Bu proje kısa vadeli bir acil durum girişimidir, ancak iş başında eğitim yararlanıcılar tarafından sürdürülecektir.

Yerel liderlik: Ulusal ortak olan Sosyal Kalkınma Fonu (Mısır) projeyi müdahale bölgelerinde yerel/bölgesel ofisleri aracılığıyla uygulamaktadır. SFD'nin Mısır'daki tüm valiliklerde toplam 31 yerel/bölgesel ofisi bulunmaktadır ve Bayındırlık İşleri Programları'nın uygulanmasında güçlü deneyime sahiptir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Gerek mültecilere gerekse ev sahibi toplum üyelerine destek sunmak ve katılımlarını sağlamak toplumsal kaynaşma açısından faydalıdır.

Ortaklar

Ortaklar: UNDP Mısır, Sosyal Kalkınma Fonu (Mısır).

İrtibat: Nazly Abdelazim - nazly.abdelazim@undp.org

Web Sitesi: http://www.eg.undp.org/content/egypt/en/home/ourwork/sustainable-development/successstories/PublicWorks.html

http://www.eg.undp.org/content/egypt/en/home/operations/projects/sustainable-development/employment-creation-in-innovative-public-works-programmes.html

GÜNEYDOĞU ANADOLU'DA YAŞAYAN SURIYELI KADINLARIN ADAPTASYONUNU DESTEKLEMEK: UNDP TÜRKIYE

6.4

Hedefler

Geçim kaynaklarını istikrarlı hale getirmek ve mülteci kamplarında ve bu kampların yakınında yaşayan korunmaya en fazla muhtaç Suriyeli hane halklarının yaşam koşullarını iyileştirmek. Güneydoğu Anadolu'nun seçili vilayetlerinde Suriyeli kadınlara hizmet eden kurumsal yapıları güçlendirmek. .

Proje Tanımı

Bu uzatmalı kriz, Suriyeli kadınların hayatını zorlaştırmakta ve refahları için uzun vadeli çözümler gerektirmektedir. Kadınlar yeni bir kültüre uyum sağlarken ekseriyetle zorluklarla karşılaşır, gelecekteki ekonomik sıkıntılarla ilgili kaygılar yaşar ve cinsel ve aile içi şiddet, önyargı, erken yaşta ve zorla evlilik ve diğer istismarlar bakımından risk altındadır. UNDP'nin kamplara yaptığı ziyaretlerde, kamp yöneticileri kadınların hayatla bağlantılarını koparmaması için gelir getiren faaliyetler dahil en küçük faaliyetlerde bile yer alması gerektiğini vurgulamıştır. Görüşmelerde kadınlar kriz yüzünden yaşadıkları trajedileri kara kara düşünmek yerine çalışmak veya üretici faaliyetlerde yer almayı tercih ettiklerini belirtmiştir. Bu bakımdan, sahadaki gözlemler gerek kamptaki gerekse kamp dışı şartlarındaki Suriyeli kadınlara devamlı surette ulaşılması gerektiğini göstermektedir.

Bu entegre proje, UNDP tarafından Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki yerel ekonomik kalkınma çalışmalarına destek olarak uygulanan ve devam etmekte olan müdahalelere dayanmaktadır ve odak noktası Suriye krizinden etkilenen kadınlar ile toplumlar ve yerel sistemlerdir. Kapsamlı yaklaşım üç unsurdan oluşmaktadır: 1) kadınların işe erişim kabiliyetlerini güçlendirmek için sosyal ve ekonomik güçlendirmeyi bir araya getirmek; 2) seçili lokasyonlarda Suriyeli kadınların güçlendirilmesini desteklemek üzere toplum merkezlerinin müdahalesini güçlendirmek ve 3) Suriyeli ve ev sahibi toplumdaki kadınlar için gelir getiren faaliyetler sunmak üzere Koton şirketi ile çalışmak. Projeye en az 1000 kadın dahil edilmiştir. Kadın STK'ları da işbirliği ve tecrübe paylaşımı yoluyla Çok Amaçlı Toplum Merkezleri aracılığıyla kurumsal kapasitelerini güçlendirmek için desteklenmektedir.

Suriyeli kadınlar, Türkçe kurslar, güçlendirme, güven inşa etme, iletişim becerileri, işe hazır olma, spesifik iş becerileri, cinsiyet eşitliği ve üreme sağlığı ile gerektiğinde psikososyal destek ve çocuk bakım desteği sağlayan inisiyatifler dahil olmak üzere temel yaşam becerilerini ve çalışma becerilerini geliştirme eğitimi almaktadır. Toplumsal kaynaşma ve toplum inşası, Suriyeli kadınlar ve ev sahibi toplumlardaki kadınlarla gerçekleştirilen ortak çalışmalarla iyileştirilmiştir.

Bölgesel Kalkınma İdaresi (RDA) bünyesindeki ekonomik kalkınma kuruluşu Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ile yapılan ortaklık, projenin GAP RDA'nın Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (CATOM'ler) vasıtasıyla Suriyeli kadınlara kolayca ve düzenli olarak ulaşma imkanı vermektedir. İşbirliği aynı zamanda projenin GAP RDA'nın ekonomik kalkınma faaliyetleri vasıtasıyla bölgenin daha geniş çaplı ekonomik kalkınması ile bağlantısını sağlamaktadır. Bu da projenin verimli ve kapsayıcı bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlayarak sürdürülebilir faydaya yol açmaktadır.

Yenilik

Bu proje, hem sosyal hizmetler sunan toplum merkezlerini hem de şirketlerin bölgedeki istihdam olanaklarını arttırmasına yardım eden ekonomik kalkınma otoritesini güçlendirerek, kadınların ekonomik ve sosyal olarak güçlendirilmesini destekleyen entegre bir yaklaşım benimsediğinden bir süreç yeniliğidir.

Proje, kadınlara yönelik hizmetlerin daha özelleştirilmiş bir eğitimin yanı sıra iş eşleştirme gibi istihdamla ilgili hizmetleri kapsayacak şekilde genişletilmesine yardımcı olarak toplum merkezlerini güçlendirmiştir. GAP RDA ile yapılan ortaklık, Koton'un Sosyal Sorumluluk projelerinden biri olarak Koton şirketi ile yenilikçi bir pilot projeyle sonuçlanmış olup,[46] bu kapsamda birlikte "Kapsayıcı İş Modeli" kullanılarak Suriyeli ve ev sahibi kadınlar için gelir getiren faaliyetler sunulacaktır. Ortak pilot projede, Koton'un tasarımcıları "El Yapımı Koleksiyon" isminde özel bir giyim koleksiyonu oluşturmuştur. Giysiler, bölgede yaşayan 800 kadın tarafından işlenmiş ve proje CATOM'ler tarafından yönetilmiştir. Kıyafetler 45 mağazada Koton müşterilerine sunulmuş ve kadınlar için toplam 140.000 TL (40.000 USD) gelir elde edilmiştir.

Pilot proje, somut iş olanakları yaratmak üzere şirketlerle ve GAP RDA ile ortaklık açısından yararlı bir ilk adım olmuştur. 2016 yılında, pilot aşaması başarıyla tamamlanmış ve proje Koton'un resmi giyim koleksiyonlarından biri haline gelmiştir. 2017 yılı için Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki kadınlar yeni bir "El Yapımı" giyim koleksiyonu üretmektedir ve bu koleksiyon 2017 Yaz sezonunda yaklaşık 200 mağazada satılacak ve 10.000 kadına ulaşacaktır. Gelecekte, CATOM ve Koton arasında özel-kamu ortaklığı olasılığı bulunmaktadır. UNDP, modelin sadece şirketin ticari menfaatlerine

46 "Kapsayıcı İş Modeli" terimi gelişmekte olan ülkelerde benimsenmiş olup, yeni pazarlar yaratmak, girişimciliği arttır-mak ve istihdamın kalitesini ve miktarını arttırmak anlamına gelmektedir.

hizmet eden tek seferlik bir Kurumsal Sosyal Sorumluluk projesi olmanın ötesinde sürdürülebilir olmasını sağlamanın önemli olduğunu tespit etmiştir. Bu bağlamda, UNDP ve GAP RDA'nın ortaklığa dahil olması uzun vadeli başarı açısından kritik önem taşımaktadır.

Maliyet etkin: Son derece küçük bir bütçeyle (250.000 USD), proje 1000'den fazla Suriyeli kadına ulaşmayı başarmıştır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Yeni beceriler ekleyerek Suriyeli kadınların istihdam edilebilirliğinin arttırılması, bireysel dirençlerini ve tüm aktörler arasındaki ortaklığı geliştirmiştir. Bu da bölgesel ekonomiyi somut şekillerde güçlendirmeye yardımcı olmuştur.

Sürdürülebilir faydalar: Bu proje, UNDP tarafından Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki yerel ekonomik kalkınma çalışmalarına destek olarak uygulanan ve devam etmekte olan müdahalelere dayanmaktadır ve sürdürülebilir kamu-özel ortaklıkları için atılmış büyük bir adımdır.

Yerel liderlik: Proje, 30'dan fazla Çok Amaçlı Toplum Merkezi tarafından yerel düzeyde yönetilmektedir; yerel kadın işbirlikleri ve kadın STK'ları da dahildir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Toplumsal kaynaşmayı desteklemek ve Suriyeli kadınlar ve ev sahibi toplumun kadınları arasındaki olumlu etkileşimi arttırmak üzere çeşitli kültürel paylaşım çalışmaları ve sosyal faaliyetler düzenlenmiştir.

İyi Uygulama

Ortaklar: Kalkınma Bakanlığı - Güneydoğu Anadolu Projesi Bölgesel kalkınma İdaresi (GAP RDA), Mardin Kadın İşbirliği, Antep Kadın İşbirliği

Ortaklar

Contact: Gönül Sulargil - gonul.sulargil@undp.org
Websites: http://www.tr.undp.org/content/turkey/en/home/operations/projects/poverty_reduction/support-to-adaptation-of-syrian-women-living-in-southeast-anatol.html
www.tr.undp.org

SURIYELI ENGELLI MÜLTECILER İÇIN KAPASITE GELIŞTIRME VE GÜÇLENDIRME: JAPONYA ULUSLARARASI İŞBIRLIĞI AJANSI (JICA))

Hedefler

Engelli Suriyeli mültecilerin kapasitesini geliştirerek diğer engelli kişileri (PWD'ler) desteklemek ve PWD'lere hizmet eden organizasyonlar dahil engelli olmayan topluluklardaki insanların farkındalığını arttırmak. Gerek PWD'lere gerekse PWD olmayanlara Engellilikte Eşitlik Eğitimi (DET) verilerek ve akran danışmanlığı yöntemini öğreterek farkındalık yaratılmaktadır. JICA, diğer PWD'leri güçlendirmelerini sağlamak ve toplumdaki PWD olmayanların ve onlara hizmet eden organizasyonların farkındalığını arttırma amaçlı DET eğitimi vermeleri için engelli Suriyeli mültecilerden (Suriyeli PWD'ler) oluşan bir grubu eğitmektedir. JICA, DET ve akran danışmanlığı vasıtasıyla çok sayıda organizasyonun sunmadığı ancak en nihayetinde PWD'lerin güçlendirilmesinde önem taşıyan toplumsal bir bakış açısı doğrultusunda destek sunmaktadır.

Yenilik

Bu çalışma müdahalenin kendi kendini destekleyen yapısı nedeniyle bir paradigma yeniliğini temsil etmektedir. Suriyeli PWD'ler grubu, diğer PWD'leri güçlendirmek ve gerek PWD'lerin gerekse PWD olmayanların engelli kişilerin ihtiyaçları, sorunları ve insan öyküleri ile ilgili farkındalığı arttırmaktadır. Hem akran danışmanlığı oturumu hem de Engellilikte Eşitlik Eğitimi PWD'ler tarafından diğer PWD'lere verildiğinden program maliyet etkindir.

İrtibat: Ms. Ritsuko Ariswa - arisawa.ritsuko.2@jica.go.jp

Web Sitesi: https://www.jica.go.jp/jordan/english/index.html

7. BÖLÜM: GENÇLERİN İHTİYAÇLARINI KARŞILAMA

İLKELER

Beceri geliştirme, sivil katılım, psikososyal sağlık, liderlik ve güçlendirme

PROJELER

- 7.1 Değişim Alanı: Za'atari Kampı Gençlik Merkezi: UNFPA Ürdün ve Questscope
- 7.2 Yenilik Laboratuvarları Ağı: UNICEF Lübnan
- 7.3 Za'atari kampındaki Suriye Sirki: Finnish Church Aid
- 7.4 Şiddetsiz Okul Girişimi: UNDP ve UNHCR
- 7.5 Suriye'deki uzak ve abluka altındaki yerlerde uzaktan öğrenme ve eğitim: MIDAD
- 7.6 Daha İyi Öğrenme Programı (BLP): Norveç Mülteci Konseyi
- 7.7 Köprüler: Rehberlik, İstihdam ve Becerilerin Geliştirilmesi Yoluyla Entegrasyonu Geliştirmek ve Pekiştirmek: UNICEF Suriye

ARKA PLAN

Kamplardaki mülteci nüfusunun yarısından fazlası 17 yaş ve üzeri mültecilerden, kentli mültecilerin neredeyse yarısı gençlerden oluşturmaktadır ve genç mültecilerin ihtiyaçlarını karşılamak kritik öneme sahiptir. Gençler eğitim ve güçlendirme olanaklarına sınırlı erişime sahiptir ve kalabalık şartlar ve yüksek sosyal gerilimler bir araya gelerek şiddet ve huzursuzluk riskine neden olmaktadır. Aşağıdaki iyi uygulama ilkeleri, gençlerin ihtiyaçlarını daha iyi anlamaya ve bunlara hizmet etmeye; gençleri becerilerini geliştirme ve liderlik etme konusunda güçlendirmeye; ve gençlerin hayatlarını dönüştüren ve hayallerini besleyen bir gelecek için gerekli şartları oluşturmaya çalışmaktadır.

İYİ UYGULAMA İLKELERİ[47]

Katılımcı liderlik sağlamak

Katılımcı liderlik *"bizimle ilgili hiçbir şey bizsiz olmaz"* önermesine dayanmaktadır. Gençler, aileler, hizmet sağlayıcılar ve yönetim gibi bir sorundan en fazla etkilenen kitleleri problemlere, önceliklere ve olanaklara dair ortak bir anlayış üretmeye ve ulaşılabilir ve sürdürülebilir hedefler için çalışmaya davet etmektedir. Gençleri güçlendirerek, onlar için önemli sorunlarda seferber olma ve toplumsal değişime katkıda bulunma kapasitelerini geliştirmektedir.

47 Adapted from Youth Engagement Toolkit; Ontario Centre of Excellence for Child and Youth Mental Health, http://www.yetoolkit.ca/content/guiding-principles accessed December 2016.

Gerçekçi ilişkiler kurmak

İlişkiler, direncin ve gençlerde pozitif gelişimin inşasında ve sürdürülmesinde kilit öneme sahiptir. Nesiller arası ilişkiler saygıya ve güvene dayanmaktadır. Bu ilişkiler, ortak hedeflere ulaşmak için kolektif şekilde çalışan gençler ve yetişkinler arasında eşit bir güç dengesi içerir. Ortaklık içinde çalışmak, gençlerin kararlarda söz sahibi olması ve hem yetişkinlerin hem de gençlerin katkılarından dolayı değer görmesi anlamına gelir.

Gençlerin dünyasına girin

Gençlerin gerçekçi katılımı, gerçekçi hedeflere sahip olmak, gençlerin benzersiz güçlü yönlerinden yararlanmak, katılımın önündeki engelleri kaldırmak ve gençlerin becerilerini geliştirebileceği olanaklar yaratmakla ilgilidir. Yetişkinler ekseriyetle başarılı olmalarında gençlere yardım etme ve başarısız olmalarını engelleme ihtiyacı duyarlar. Gençlerin katılımı söz konusu olduğunda, gençler ve yetişkinler bu süreçte hata yapabilirler. Gençlerin katılımı sadece sonuçlarla ilgili değildir, anlamlı bir katılım süreci de önemlidir.

Toplumun tamamına yönelik bir yaklaşım benimseyin

Gençler, ruh sağlıklarını ve gelişimlerini etkileyen birden fazla sistem genelinde yaşamakta, çalışmakta ve hareket etmektedir. İşsizlik, iş güvencesi olmaması ve kötü çalışma şartları, düşük gelir ve eğitim, gıda güvenliğinin olmaması, güvenli ve ekonomik bir eve sahip olmama, toplumsal dışlanma, vb. çeşitli faktörler gençlerin ruh sağlığını tehdit edebilir. Gençlerin ruh sağlığı ortak bir sorumluluktur ve gençler çözüm üretmede kilit aktörlerdir.

Önce güvenlik: Zarar vermeyin

Müdahaleler mevcut siyasi veya sosyal gerilimlere katkıda bulunmamalıdır. Genç ve yetişkin katılımcıların güvenliği son derece önemlidir. Gençlerin katılımına yönelik faaliyetler genelinde erişilebilir destek şarttır. Bu husus, özellikle de bu faaliyetlerde yer alan gençlerden ve yetişkinlerden kendi tecrübelerinden yola çıkmaları istediğinde geçerlidir.

Aşağıdaki projeler bu iyi uygulama ilkelerine örnek niteliğindedir.

7.1 ZA'ATARI KAMPI DEĞIŞIM ALANI (A SPACE FOR CHANGE) GENÇLIK MERKEZI UNFPA VE QUESTSCOPE

Hedefler

Özellikle üreme sağlığı ve üreme haklarına odaklanarak, toplumlarında değişim elçileri olarak gençler için anlamlı gönüllülük olanakları ve olumlu gelişimi, sağlığı ve liderliği teşvik eden çalışmalar vasıtasıyla gençlerin becerilerinden ve bilgi birikiminden yararlanan ve bunları geliştiren güvenli, güler yüzlü ve güçlendirici bir toplum merkezi oluşturmak.

Proje Tanımı

'Za'atari kampındaki Suriyeli Gençler için, gençlerin öğrenme ve yeni becerileri uygulama fırsatlarında yer alması bir gerekliliktir... Bu fırsatlar, gençlere özgüvenlerini geliştirme, daha geniş bir kitleye ve mevcut fırsatlara erişimlerini arttırma gibi çok sayıda önemli fayda sağlamakta ve toplumlarına değerli katkılarda bulunmaları için gerekli araçları sunmaktadır. Potansiyel sahibi gençler daha gelişmiş düzeylere ulaşmak üzere becerilerini geliştirmek için de desteklenmelidir.' *Za'atari Kampı Gençlik Bülteni, 2. Sayı.*

Değişim Alanı Gençlik Merkezi, yaşları 20-30 arasında değişen ve Za'atari kampında yaşayan kadın ve erkek Suriyeli mülteci gençlerden oluşan gönüllüler tarafından yönetilmektedir. UNFPA ve uygulama ortağı Questscope, gençlerin kapasitesini geliştirmek ve Merkezi kendi başlarına yönetecek hale gelmelerini sağlamak için çok büyük bir yatırım yapmıştır. Yararlanıcılar ilk geldiğinde, YPEER'de yedi günlük zorunlu bir eğitime katılmak zorundadır. YPEER, interaktif yaklaşımlar, cinsiyete dayalı şiddet ve yaşam becerileri üzerinden üreme sağlığına odaklanan emsaller arası bir ağdır.

Yararlanıcılar eğitimlerini tamamladığında, yaşlarına göre bir mentorla veya mentorluk alanla eşleştirilirler. Bu da psikososyal desteğe yardımcı olmakta ve Merkezden en iyi şekilde yararlanmalarını sağlamaktadır. Ardından, gençler mozaik yapma, kaligrafi, origami, resim ve takı yapma gibi sanat ve el işleri, müzik, İngilizce, Uluslararası Bilgisayar, Ehliyet, Photoshop, Karate, Zumba, Fitness, Futbol, Kütüphane ve daha birçok aktivite arasından katılmak istedikleri aktiviteleri seçmeye teşvik edilir. Merkezde sunulan tüm aktiviteler Suriyeli genç gönüllüler tarafından yürütülmektedir.

Merkez, gençlere odaklanan çeşitli faaliyetler için kapsayıcı bir mekan olmayı; Za'atari'deki gençler ve entegre program (özellikle üreme sağlığına, cinsiyete dayalı şiddete ve sağlığa odaklanır) için kapasite geliştirici fırsatlar ve anlamlı roller sunmayı; yaratıcı toplumsal eylem ve güçlendirme faaliyetleri için imkan yaratmayı ve Za'atari'deki gençlerin, toplumları ve STK'lar, Kamp Yönetimi ve Kamu Güvenliği ile daha fazla ilgilenmeleri ve bunlara katılmaları için zemin hazırlamayı amaçlamaktadır. Gençlerin liderlik ettiği çalışmalar, gençlerin yaşam kalitesini ve fırsatları arttırarak toplumlarına lider ve değişim öncüleri olarak özgüvenli şekilde katılmalarını sağlamaktadır.

Yaratıcılık Fonu, genç yararlanıcıları kamptaki gençlerin liderlik ettiği çalışmalar için kamp açısından faydalı olabilecek kısa konsept notları/ teklifleri yazmaya teşvik etmektedir. Bu süreçte, mini proje tasarlama ve uygulama, makbuzların kaydını tutma ve projelerin sonuçları ile ilgili rapor yazmayı öğrenirler. Bu süreç, sadece toplumun karşılaşabileceği sorunlara hızlı çözümler bulmakla kalmayıp uzun vadede gençlerin becerilerini de geliştirmektedir.

Yenilik

Değişim Alanı Gençlik Merkezi, gençleri hedef alan bu projeye en başından beri gençler liderlik ettiğinden bir süreç yeniliğidir. Başarısının altında yatan temel nedenlerden biri de budur. Genç gönüllülerin hissettiği sahiplik, Merkez'le ilgili olarak tutkuya ve bağlılığa dönüşmekte ve bu da yararlanıcılarla olan etkileşimlerinde olumlu enerji, kahkaha, şakalaşmalar ve gülücükler olarak kendini göstermektedir. Bu durum merkeze gelenler için çok ihtiyaç duyulan yardımı ve umudu yaratmaktadır.

Bu proje, Ürdün'deki UNFPA için yenidir ve diğer gençlik merkezleri için bir model olması amaçlanmaktadır. A'dan Z'ye gençlere yatırım yapma ve onlara Merkezi yönetme özgürlüğü tanıma cesareti gösteren organizasyon için bir yeniliktir. İlk adımdan beri, proje personeli fiziksel alanı tasarlamak, faaliyetleri planlamak, gerekli eğitimleri belirlemek ve Yaratıcılık Fonu projesinin konseptini oluşturmak için gönüllülerle el ele çalışmıştır. Merkezin nereye yapılacağı, onay mekanizması ve gecikmeler gibi çok sayıda zorlukla karşılaşılmıştır. Genel talep üzerine, 24 yaş üzeri genç kadın ve erkeklerin özellikle üreme sağlığı ve cinsiyete dayalı şiddetle ilgili farkındalık yaratma çalışmalarına gerçekten dahil olmak istediği ortaya çıktığında bir tür dönüm noktası yaşandı. Bu geribildirimden hareketle, UNFPA ve ortağı ihtiyaçlara yanıt verdi ve hedef grubu 15-30 olarak değiştirdi.`

Merkez, düzenli iletişime dayalı olarak hızlı değişiklikler, uyarlamalar ve iyileştirmeler yapmak üzere geribildirim mekanizmasını geliştirmiştir. Ayrıca sürekli gelişimi teşvik etmek için hatalardan ve başarılardan çıkarılan dersleri de kayıt altına almaktadır. Çıkarılan kilit dersler, başta kurum dışı ortaklarla olmak üzere planlı bir ortaklık kurma sürecinin önemiyle ilgilidir. Harika fikirlerle dolu gençlerden de çok şey öğrenilmiştir; fikirlerini dile getirmek ve geliştirmek ve ardından uygulamak için gençlere bir platform sunulması, topluluk ruhu algıları açısından çok değerlidir ve gönüllülük anlayışı ile topluma faydalı olabilir.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Bilhassa 1400 yararlanıcının çok az erişime sahip oldukları önemli konular hakkında bilgi edindikleri göz önünde bulundurulduğunda, ortalama 125.000 USD olan üç aylık maliyetin bağışçılar açısından uygun olduğu düşünülmektedir. Genç gönüllülerden faydalanmak da maliyet etkinliğini arttırmaktadır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: UNFPA ve Questscope girişimi vasıtasıyla, MBC Hope, SIT Study Abroad, ve Ürdün Nehri Vakfı gibi çok sayıda ilgili ortak Gençlik Merkezi'ni ziyaret ederek gençlerle iletişim kurmuştur. Bu paylaşımlar ve çalışmalar, gençlerle çalışan organizasyonlar arasında ve gençlerin kendi aralarında anlayışın ve ortaklıkların tesisine yardımcı olmaktadır.

Sürdürülebilir faydalar: Eğitim faaliyetleri, gençlerin erken yaşta evlilik veya kadınların çalışması gibi yaşam kararları ile ilgili tutumunu değiştirmesini sağlamıştır (SDG 5.3 ve 5.6). Genel olarak, Merkez uzun vadede gençlerin becerilerini kendilerine olan saygılarını geliştirmektedir.

Yerel liderlik: Merkezin yerel gençler tarafından yönetildiği ve Ürdünlüler tarafından denetlendiği dikkate alındığında, program bu ortamda gençlerin liderliğine öncülük etmektedir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Za'atari kampındaki topluluğun kaynaşması, doğrudan mültecilerin haysiyet ve isteklerine hitap edilerek Merkezde yürütülen çalışma boyunca dikkate alınmıştır. Merkez ayrıca, gençlere şartlar dahilinde mümkün olduğunca kendi kendilerine yeten bireyler olabilmeleri için bilgi ve fırsat sunmaktadır.

Ortaklar

Ortaklar: Questscope, YPEER Ürdün.

İrtibat: Leana Islam - lislam@unfpa.org
Web Sitesi: http://jordan.unfpa.org

LÜBNAN'DAKI YENILIK LABORATUVARLARI AĞI: UNICEF

7.2

Hedefler

Lübnan'da yaşları 14 ve 24 arasında değişen ötekileştirilen gençlere teknoloji ve yenilikçilik alanında eğitim vermek ve gelir getiren fırsatlar sunmak.

Proje Tanımı

Lübnan'da yükseköğrenime kaydolma oranı %45,8 olup mezuniyet oranı %26,4'tür. Bunun nedeni kısmen devlet üniversitesi kontenjanlarının sınırlı olması ve özel üniversite fiyatlarının yüksek olmasıdır. Gençler Lübnan'ın toplam yerleşik nüfusunun %27,4'ünü oluşturmakta olup bunun %24'ü Suriyeli, %5'i Filistinli ve kalan %71 ise Lübnanlı veya başka uyruktandır. Bu kesimin %20,6'sı işsizdir.

Suriye krizi, Lübnan'daki gençlere sunulan eğitim ve fırsatlar üzerinde bariz bir baskı yaratmıştır. Eski yöntemler artık küresel olumsuzlukların artış hızına yetişememektedir. Yenilikçilik, teknoloji ve girişimciliği ortaya çıkaran yeni, çevik ve daha verimli yöntemler kullanılmalıdır.

Bu ihtiyaçlara cevaben, UNICEF Lübnan'ın Gençlik ve Ergenlik bölümü (YAD), yenilikçilikle ilgili ve dijital eğitimleri ve faaliyetleri barındıran çok amaçlı öğrenme ve çalışma alanlarından oluşan eğitim tesislerinin yer aldığı Yenilik Laboratuvarları Ağını kurmuştur. Her bir tesis ayrı ayrı Yenilik Laboratuvarı (Innovation Lab) olarak adlandırılmaktadır. Pilot laboratuvarlar için çalışmalar devam etmekte olup, proje ötekileştirilmiş gençlerin sayısının yüksek olduğu bölgelere dağıtılmak üzere yaşları 14 ve 24 arasında değişen gençlerin erişimine açık olacak 15 Yenilik Laboratuvarı planlamaktadır.

Yenilik Laboratuvarlarının kilit faaliyetleri, gençlere yenilikçilikle ilgili/dijital eğitimler sunmak, kendi işletmelerini kurmak ve büyütmek için İş Kuluçka Merkezi programına kayıt olmalarını sağlamak, gençlere Sorumlu Kaynak

Kullanımı (Impact Sourcing) vasıtasıyla gelir getiren fırsatlar (yoksulluktan kayıtlı sektör işlerine geçiş) ve gençlerin yaratma, tasarlama ve deneme çalışmaları yapabileceği açık bir alan sunmaktır.

Katılımcılar "Yeni Dünya" becerilerini öğrenerek hızla değişen küresel piyasada rekabet etme yetisi kazanırlar. Sosyal Girişimcilik eğitimleri, gençlerin prototip çıkarmayı, toplumsal sorunları irdelemeyi ve yenilikçi çözümler üretmeyi öğrenmesine yardımcı olacaktır. Dijital Beceri Eğitimleri, gençlere web siteleri ve uygulamalar geliştirmeyi ve kod yazmayı öğretecektir. Eğitimin ardından kuluçka programı ve sorumlu kaynak kullanımı programı şeklinde gelir getiren fırsatlar sunulacaktır.

Proje Ağustos 2016'da başlamıştır ve önümüzde üç yılda hem eğitim amaçlı hem de gelir getiren yapıya sahip program faaliyetlerini kolaylaştırmak için gerekli donanıma sahip 15 merkez kuracaktır. UNICEF, aktif olarak yenilikçiliği ve girişimciliği teşvik eden ve destekleyen organizasyonlarla ortaklıklar yapmaktadır ve haklarından mahrum edilmiş topluluklarla çalışmıştır. Ortaklar arasında Nawaya Network, INJAZ Lübnan, SamaSource, Digital Opportunity Trust (DOT) yer almaktadır.

Yenilik

Yenilik Laboratuvarları, en fazla ötekileştirilenler için yenilik yapmaya odaklanarak değil, en fazla ötekileştirilenleri kendi toplumlarında kendi yaşadıkları sıkıntılar için yenilik yapma gücü sunmak amacıyla tasarlandığından bir paradigma yeniliğidir. Şimdiye kadarki küresel yaklaşım, daha talihsiz olanların sorunlarını anlamaları, öğrenmeleri ve çözmeleri için bireylerin eğitilmesi olmuştur. Bu yaklaşım ötekileştirilmiş gençleri yenilikçilik becerileri ve dijital becerilerle güçlendirdiğinden tamamıyla farklıdır.

Bu program, Lübnan'da gelişen yeni girişim ekosisteminden, hükümetin yenilikçiliği teşvik etme çalışmalarından ve UNICEF'in Gençlik ve Ergenlik ekibinin engin tecrübesinden ve Lübnan'daki ötekileştirilmiş gençlerin ve ergenlerin bilgi birikiminden faydalanmaktadır. Çeşitli aktörlerin farklı ancak birbirini tamamlayan girdileri bir araya gelerek bu programı oluşturmuştur. Programın kilit ilkeleri arasında gençlerin koşullardan bağımsız olarak hırs, yaratıcılık ve inisiyatif potansiyeline sahip olduğu; bu potansiyelin güven oluşturarak, gerekli beceri gruplarını öğreterek ve yeni düşünme yolları geliştirerek hedefe yönelik olarak desteklemek suretiyle ortaya çıkarılabileceği; ve dezavantajlı toplumlarda yaşayanların toplumlarının karşılaştığı sorunları en iyi anlayacak konumda oldukları yer almaktadır.

UNICEF programı test etmek amacıyla her bir Laboratuvar faaliyeti için 2-3 ay süreyle pilot çalışma yürütmüştür. Ortaklar bir araya gelerek programın eksikliklerini belirleyecek, pilot çalışma bitene kadar tekrarlayacak, değiştirecek ve test etmeye devam edecektir. Pilot çalışmasından çıkarılan dersler bir araya getirildikten sonra uzun vadeli ulusal bir program geliştireceklerdir.

Maliyet etkin: Program, UNICEF Innovation ve birlikte çalışarak programı gerçekleştirmek için sinerjik yollar keşfeden Lübnan'daki ortakların önemli tecrübelerine dayanmaktadır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Yenilik laboratuvarlarından oluşan bir ağ oluşturarak ve laboratuvarlar genelinde öğrenilenleri ve gençlerin başarılarını paylaşarak, projenin Lübnan'daki etkisini katlaması beklenmektedir.

Sürdürülebilir faydalar: Projenin 13.000 olan kayda değer sayıdaki bir katılımcı grubu arasından başarılı işletmelere sahip genç girişimciler ve istihdam ortaya çıkarması beklenmektedir. Laboratuvarlar sürdürülebilir hale gelmek için dört yıllık bir süreye sahiptir ve çoğu genelde belediye gibi köklü kurumlara entegredir. Laboratuvarlar gençler ve laboratuvarların kendisi üzerinden gelir üretme potansiyeline sahiptir.

Yerel liderlik: Proje, programı gerçekleştirmek için yerel ağlarla çalışmaktadır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Suriyeli ve Lübnanlı gençler arasında etkileşimin anlayışa ve devam eden bağlantılara katkıda bulunan ilişkiler kurması beklenmektedir.

İyi Uygulama

Ortaklar: UNICEF Lübnan, Nawaya Network, INJAZ Lübnan, SamaSource, Digital Opportunity Trust (DOT), Belediyeler.

Ortaklar

İrtibat: Tamara Zakharia - tzakharia@unicef.org

Web Sitesi: https://www.unicef.org/lebanon/

7.3

ZA'ATARI KAMPINDAKI SURIYE SIRKI: FINNISH CHURCH AID

Hedefler

Güvenli bir ortamda bir akran grubuyla birlikte eğlence amaçlı sirk aktivitelerine katılım yoluyla Za'atari mülteci kampındaki gençlerin psikososyal sağlığını ve yaşam becerilerini geliştirmek.

Proje Tanımı

79.580 kişilik nüfusa sahip Za'atari Kampı'nın atmosferi[48] gençler için zor olabilir zira gençlerden birine göre "kampta yapacak pek bir şey yok"tur. Kamp sakinlerinin %56'sı 0-17 yaş aralığında olduğundan okullar iki vardiya halinde çalışmaktadır ve okul günleri sadece birkaç saat uzunluğundadır. Okul çağındaki tüm mülteci çocuklar okula gitmemekte ve gençler kampın atmosferinin "sert" olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda, Finn Church Aid (FCA) personeli 2013 yılı Ocak ayında genç mültecilerin savaşın ve mülteci olmanın travmalarını geride bırakabilecekleri bir yer olarak Sirk Okulu'nu başlatmıştır. Sirk, gençlerin hayatına "neşe katan" canlandırıcı bir müdahale olup gençlerin psikososyal sağlığını iyileştirmektedir.

Bu sirkin amacı Za'atari mülteci kampındaki çocukların ve gençlerin psikososyal sağlığını spor ve eğlence ile iyileştirmektir. Tüm değerlendirmelerde görüşülen yararlanıcıların tamamı sirkin sosyal ilişkileri geliştirdiğini, stresi azalttığını ve özgüveni arttırdığını söylemiştir. İfadelerini ebeveynler ve gönüllüler de doğrulamış ve davranış, duygusal sağlık ve akademik performans bakımından olumlu değişikliklerden bahsetmişlerdir.

Suriye Sirki sirk okulu, 10 ila 24 yaş arası ergenlik çağındaki erkek ve kız çocuklarına ve gençlere açıktır. Her yıl sirk faaliyetinden yedi genç eğitmen, yaklaşık 250 katılımcı ve yüzlerce izleyici yararlanmaktadır. Her gün yaklaşık 40 genç Suriyeli mülteci, akrobasi, hokkabazlık, tek tekerlekli bisiklete

48 data.unhcr.org/syrianrefugees/settlement.php – Accessed December 2016.

binme ve makara numaraları eğitimi almaktadır. Genç sirk eğitmenleri, profesyonel sirk eğitmenlerinden eğitim almıştır ve Finlandiya'daki Sirkus Magenta'dan altı ayda bir tazeleme eğitimleri almaktadır. Katılımcılar 4. Bölge'deki FCA hangarında erkek ve kız öğrenciler için farklı zamanlarda günlük eğitimler almaktadır. Programın faydaları arasında psikososyal ve fiziksel sağlıkta artış, kapasite gelişimi ve sirk eğitmenleri için emek karşılığı nakit desteği yer almaktadır.

Za'atari'deki sirk aktivitesi son derece popülerdir ve uluslararası medyanın da ilgisini çekmiştir. Suriye Ulusal Sirki adını verdikleri bir sirk grubu oluşturulmuştur ve planları arasında kazandıkları becerilerle bir gün Suriye'ye geri dönüp uluslararası üne sahip bir grup olmak için sirke yatırım yapmaya devam etmek bulunmaktadır.

Suriye Sirki, kamp ortamında yaşayan mültecilerin yaşam kalitesinde artış sağlayan bir hizmet yeniliğidir.

Yenilik

FCA personeli bu programı, kamptaki gençler için bir fark yaratabilecekleri ezber bozan yöntemler üzerinde gayri resmi bir beyin fırtınası yaptıktan sonra tasarlamıştır. Sirk aktivitesi 2013 yılı Ocak ayında pilot çalışma olarak Nablus Sirk Okulu ile birlikte başlamıştır. Deneme sürecinde cesaret verici sonuçlar alınmış ve aktivite devam ettirilerek yukarıda bahsedilen davranışta olumlu değişim, streste azalma, özgüvende ve duygusal sağlıkta artış ve akademik performansta iyileşme gibi bulgulara dayanarak daha da geliştirilmiştir.

FCA, yeni yeniliklere açık olmaya devam etmektedir ve yararlanıcılardan gelen geribildirimlere göre mülteci popülasyonuna yardım etmenin yeni yollarını ve yöntemlerini aramaktadır. Ezber bozan düşünme tarzının ve risk alma cesaretinin olağanüstü sonuçlar getirebileceğini öğrenmişlerdir. Sirk okulu, başta kültürel normlarda bir kırılma olarak görülmüştür ancak yerel topluluk dahilinde özellikle kadınlar arasındaki ilişkileri güçlendirdiği kanıtlanmıştır. Kadınların kültürel rolüne de meydan okumuş ve daha fazla güçlendirilmesini sağlamıştır.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Güvenli sirk alanının ve aktivitelerinin korunmasının ve sürekli geliştirilmesinin, yararlanıcıların psikososyal ve fiziksel sağlıklarını iyileştirmek için maliyet etkin bir yol olduğu ortaya çıkmıştır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: FCA aktiviteleri kamptaki diğer aktörlerle yakın işbirliği içinde planlamakta ve başta gençler olmak üzere mültecilere sunulan ve zorluklarla başa çıkma ve travmayı atlatmada kişisel direnci geliştiren diğer hizmetleri tamamlamaktadır.

Sürdürülebilir faydalar: Sirk becerileri, profesyonel sirk eğitmenlerinden farklı Suriyeli gruplara (erkek ve kadın eğitmenler ve katılımcılar) aktarılmaktadır. Gençlik sirki katılımcıları, aktiviteyi sahiplenmekte ve edindikleri becerileri döndükleri zaman ülkelerinde kullanmayı planlamaktadır.

Yerel liderlik: Sirk, katılımcılara kampta yaşadıkları sıkıntılarla ve zor şartlarla başa çıkmak için bir yöntem sunarak Suriyeli mültecilerin direncini güçlendirmiştir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Sirk, can sıkıntısı ve yılgınlık nedeniyle oluşan olumsuz enerjiyi atmak için bir çıkış yolu sağlayarak kamptaki gençler arasındaki gerilimleri azaltmıştır.

Ortaklar

Ortaklar: Suriye Sirki, Finn Church Aid, Sirkus Magenta, Finlandiya.

İrtibat: Olli Pitkanen - olli.pitkanen@fca.fi

Web Sitesi: https://www.kirkonulkomaanapu.fi/en/

ŞIDDETSIZ OKUL GIRIŞIMI: UNDP VE UNHCR LÜBNAN

7.4

Hedefler

Barış inşasını, mültecilere ev sahipliği yapan ve şiddet eğilimi olan Lübnan'daki orta seviye devlet okullarındaki örgün ve yaygın eğitim kanallarına entegre etmek ve yeni bir okul kültürü yaratarak ortak girişimlerin müştereken planlanmasına ve uygulanmasına dayalı bir kültür oluşturmak.

Proje Tanımı

2014 yılında, Suriyeli mülteci akınının etkileri Lübnan'ın büyük kısmına yayılmıştır. Lübnanlı ve Suriyeli toplumların arasındaki çatışma belirtileri, sosyal ve ekonomik bağlamlara göre pek çok bölgede bariz hale gelmiştir. Suriyeli öğrenci sayısının genelde Lübnanlı öğrencilerden daha fazla olduğu okullarda, zaten kalabalık olan sınıflarda gerilim yüksektir. Lübnanlı ve Suriyeli öğrenciler arasındaki sosyal ve ekonomik arka plan farklılıkları güçlü gerilim kaynakları hale gelmişti ve öğrenciler ebeveynlerinin öfkesini yansıtmaktaydı. Dolayısıyla öğrenciler ve idareciler bunalmıştı ve okul yaşamının ahenkli akışı ayrımcı tutumlar, kimi zaman şiddet içeren eylemler ve sürekli bıkkınlıkla birlikte sekteye uğramıştı. Her karmaşık durumda olduğu gibi, tüm paydaşların zorlukları dönüştürmek için çözüm, eylem ve yeni ilişki kurma yolları üretmek için bir araya gelmesi şarttı.

Şiddetsiz Okul inisiyatifi, aktiviteler, eğitim ve altyapı desteği vasıtasıyla okulları seferber etmek ve toplumdaki barışı muhafaza etme ve şiddeti önleme konusundaki rollerini aktif hale getirmek için UNDP ve UNHCR tarafından başlatılmıştır. İnisiyatif, şiddete yatkın bölgelerdeki çocuklar, gençler, eğitmenler ve ebeveynleri barışın muhafaza edilmesini ve şiddetin azalmasını destekleyen rolleri çerçevesinde bir araya getirmektedir. Her bir okulda eğitmenler, öğrenciler ve ebeveynler ile birlikte her hafta bir araya gelerek okulun değerlerini tanımlayan ve temel yönetmeliklerini belirleyen bir Davranış Tüzüğü (COC) geliştiren moderatörlü bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Her bir çalışma grubu, şiddet karşıtı bir etkinlik düzenlemekte ve tüm tarafların dahil olabileceği fiziksel bir rehabilitasyon projesi belirlemektedir. Şiddet karşıtı Davranış Tüzüğü daha sonra COC'nin ve okulun şiddet karşıtlığı taahhüdünün sürdürülmesinden sorumlu

çalışma grubu tarafından belirlenen bir plana göre okul bünyesinde dağıtılmaktadır. Öğretmen ve öğrencilerden oluşan bir grup, barışın inşasına ilişkin rolleri ile ilgili eğitim almakta ve kendilerine şiddet karşıtı bir kültür oluşturmak için kurumlarında kullanabilecekleri araçlar temin edilmektedir. Farkındalığı arttıran kılı kırk yararak oluşturulan bir süreç, çalışma gruplarını oluşturulmakta ve UNDP ve UNHCR tarafından tasarlanan ve geribildirimlere göre proje boyunca uyarlanan bir COC oluşturulmasını kolaylaştırmaktadır.

İnisiyatif, devlet okullarının sadece eğitimciler olarak değil aynı zamanda topluluklar olarak da Suriye krizi ile başa çıkma kapasitesini güçlendirmektedir. İç mekanizmalarında karşılaştıkları yeni veya yoğunlaşan gerilimleri içerek şekilde yenilik yapma ve bunları uyarlama imkanı vermektedir.

Yenilik

Bu proje, yeni bir şiddet karşıtı kültür belirleme, aşılama ve bunun için sorumluluk alma konusunda idari personel, öğretmenler, ebeveynler ve öğrenciler dahil okul topluluğunu yeniden konumlandırdığından bir konum yeniliğini temsil etmektedir. Çok sayıda okul, okullarıyla ilgili kararların alınmasında daha önce hiç işbirliği yapmadıklarını söylemiştir.

Değerlendirmelerde ve toplantı görüşmelerinde katılımcılardan alınan geri bildirimlerden ilginç şeyler öğrenilmiştir:

İlk kez öğrenciler bir çalışma grubunda aktif görev alarak veya aktivitelerle ilgili karar vererek öğretmenlerle eşit düzeyde kabul edildi. Bu da öğrencilerin aktif katılımını ve aktif vatandaşlık duygusunu pekiştirmektedir.

Okul toplulukları barışın muhafaza edilmesinde ve şiddet karşıtlığı konusunda çalışmak için istekli olup, bunu yapmak için gerekli alanın ve araçların sunulmasından ötürü heyecan duymaktadır.

Şiddet karşıtlığı ile ilgili inisiyatiflerin uzun bir süreçte uygulanması önemlidir, zira yararlanıcıların okul ortamını olumsuz etkileyen ve şiddete yatkın hale getiren sorunları tespit etmesi zaman almaktadır. Sorunlar da bölgeye göre büyük farklılıklar göstermektedir; bu yüzden metodolojinin bazı bölgelerde aşiretler arası gerilimler, diğerlerinde aksana bağlı ayrımcılık, vb. gibi bağlamlara uyarlanabilir olması gerekmektedir.

Uygulayıcı ortaklar, ev sahibi topluluktaki yorgunluktan kaynaklanan karşı koyma belirtilerini ortadan kaldırmaya ve yararlanıcı toplum bünyesinde stresi azaltmak ve güven inşa etmek için müdahaleye bir eğlence unsuru eklemeye hazır olmalıdır.

Maliyet etkin: Diğer barış inşasına yönelik çalışmalarda olduğu gibi, Şiddetsiz Okul projesinin de bütçeye uygun olduğu düşünülmektedir. Görece az kaynakla, öğretmenler sınıf içi çatışmaları çözmek için yeni yöntemlerden faydalanmakta ve çocuklar çatışmaya karşı yeni tepkilerle hızlı bir şekilde adapte olmaktadır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Çalışma son derece katılımcıdır; yerel sahiplenmeye ve yararlanıcıların etkileşimlerine ve geribildirimlerine dayanmaktadır ve okuldaki toplulukların tamamına, uzun vadede dönüştürücü bir etkiye sahip olacağı umut edilen barış ve şiddet karşıtlığına yönelik işbirliğine dayalı eylem gerçekleştirme imkanı vermektedir.

Sürdürülebilir faydalar: Şiddetsiz Okul, Lübnan'daki ve Lübnanlı ve Suriyeli topluluklar arasındaki çatışmanın birçok temel nedeninden biri olan sosyoekonomik gerilimleri ele almaktadır. UNDP ve UNHCR, bu yöntemin mevcut eğitim sistemine ve kültüre entegresyonunu desteklemek için okullarla takibini yapmakta ve ulusal düzeydeki muhataplarla çalışmaktadır.

Yerel liderlik: Program, dahil olan her bir okuldaki eğiticilerin ve okul personelinin krizin kendi kurumları ve toplumları üzerindeki etkisiyle başa çıkma kapasitesini güçlendirerek yerel olarak yönetilen bir inisiyatif yaratmaktadır. Ayrıca eğitim sistemindeki kamu çalışanlarının da becerilerini geliştirmektedir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: İnisiyatif, şiddetin önlenmesinde ve barışın muhafaza edilmesinde aktif rol oynamaları için eğitmenleri seferber etmektedir. Ayrıca, bu hedefler doğrultusunda okulu desteklemek ve okulla işbirliği yapmak üzere ebeveynleri ve öğrencileri de seferber etmekte ve eğitmektedir. İnisiyatif, Suriyeli mültecilere ev sahipliği yapan toplumlara krize farklı bir açıdan bakma ve krizin etkisini dönüştürme konusunda yardımcı olmaktadır.

İyi Uygulama

Ortaklar

Ortaklar: UNDP (Lübnan'da Barış İnşası projesi), UNHCR, Eğitim ve Yüksek Öğrenim Bakanlığı, Aktif Vatandaşlık Merkezi (CAC), Knowledge Development Company (KDC).

İrtibat: Joanna Nassar - joanna.nassar@undp.org and Layal Abu Darwich - abudarwi@unhcr.org

Web Sitesi: http://www.lb.undp.org/content/lebanon/en/home/ourwork/crisispreventionandrecovery/successstories/The-Violence-Free-Schools-Initiative-in-Mount-Lebanon.html

7.5 SURIYE'NIN UZAK BÖLGELERINDE UZAKTAN ÖĞRENME VE EĞITIM: MIDAD – EDUCATION WITHOUT BORDERS

Hedefler

Bulundukları bölgeden ve yaşam şartlarından bağımsız olarak Suriyelilerin eğitim olanaklarına erişmesine destek olmak.

Proje Tanımı

Ülkelerindeki savaş, hayatlarındaki çalkantılar ve ev sahibi ülkelerdeki yeni durumlar gibi zor koşullarla karşılaşan Suriyeliler için eğitime erişim her zaman kolay değildir. İç savaş öncesinde Suriye %99,6 ile dünyadaki en yüksek okuryazarlık oranlarından birine sahipti. Eğitime büyük değer veren insanlar olarak, Suriyelilerin eğitime erişim oranı son altı yılda çarpıcı şekilde düşmüştür. MIDAD, Suriye'de Suriyeli çocuklara eğitim vermeye devam etmek için gönüllü olan bir grup eski öğretmen, eğitim profesyoneli ve idareciden oluşan bir grup tarafından savaş sırasında kurulmuştur. Ancak bu eğitmenlerin çoğu kısa bir süre önce Türkiye'ye gelmiştir. MIDAD, artık Türkiye'de lisansı olan ve eğitim alanında uzman bir Suriyeli sivil toplum örgütüdür. İlkokuldan liseye kadar tüm eğitim seviyelerinde Suriyelilerin eğitime erişmesini sağlamaya çalışmaktadır.

MIDAD gönüllülerinin çalışmaları bulundukları yere ve karşılaştıkları koşullara bağlı olarak birçok kez tekrarlanmıştır. Başlangıçta çalışmalarının amacı, içeriği geliştirmek, fiziksel engelleri aşmak ve okulların bombardıman altında kalması ile bağlantılı riskleri azaltmak için yeraltı okulları dahil eğitim için güvenli alanlar yaratarak çocuklarla eğitim sürecine devam etmek için yeni yollar bulunmasıydı.

Geçtiğimiz yıl, birçok okulun kapanmasının ardından MIDAD jeneratörlerden ve internet bağlantısından yararlanarak Suriye'de uzaktan öğrenme ile ilgili çalışmalarını arttırarak müdahale etti. İçinde bulunulan şartlar artık daha zor olduğundan, MIDAD "mükemmelliğe" ve öğrenmeye devam etme konusunda en güçlü kararlılığı gösteren çocuklardan oluşan gruplara daha fazla odaklanmaktadır. MIDAD, yüksek motivasyonlu, psikolojik açıdan dayanıklı ve hızlı öğrenen, yaşları 7 ile 14 arasında değişen en dirençli

çocuklara odaklanan özel bir program geliştirmiştir. Okulu bırakan çocukları öğrenimlerine devam etme konusunda ikna etmekten sorumludur. 2016 yılında MIDAD, ülkenin kalan az sayıdaki yükseköğrenim merkezlerinden biri olma misyonuyla Halep'teki Özgür Halep Üniversitesi (FAU) Tıp Fakültesi'ni de kurmuştur. Halep'teki öğrencileri desteklemek için Yale Tıp Fakültesi öğretim üyeleri ve öğrencileri, Suriye Tıbbi Yardım Örgütleri Sendikası (UOSSM) ve SUNY Albany bir araya gelmiştir. Başta ABD merkezli üniversiteler olmak üzere gönüllü okutmanlar, uzaktan öğrenme kursları ile bir anatomi uygulaması geliştirilmesine yardımcı olmuştur. MIDAD, değişen koşullar sebebiyle kısa bir süre önce uzaktan öğrenimi ikinci seviyeyi, üniversite öncesi öğrencileri de kapsayacak şekilde genişletmeye karar vermiştir. MIDAD, kriz koşullarına rağmen misyonunu yerine getirmek için uyum sağlamaya devam etmektedir

Yenilik

MIDAD'ın sürekli adaptasyonu, bir süreç yeniliğidir ve bir kriz anında gerekli adaptasyon seviyesini ve yerel olarak yönetilen bir organizasyonun acil ihtiyaçlara nasıl çabucak uyum sağlayarak yanıt verdiğini göstermektedir. Yenilikler sahada test edilmiştir ve gönüllülerden oluşan ağları, iletişimi ve kalite düzeylerini muhafaza etmek suretiyle, en büyük ihtiyaca yanıt vererek yaparak öğrenmeyi dahil etmiştir. MIDAD, eğitmenlerin tutkusunun ve öğrenciler için öğrenme ve gelişim olanakları sunmak adına dönüşmeye devam etme yeteneklerinin verdiği teşvikle sürdürmektedir.

MIDAD, ayrıca öğrenmeye yönelik mevcut teknolojiye de uyum sağlamaktadır. Suriye'de elektrik, internet ve güvenlik koşullarına göre kararlar almıştır. Türkiye'de uzaktan öğrenme programlarının kapsamını arttırmakta ve ayrıca travma nedeniyle okulu kaçıran çocukların bilgisayar destekli öğrenme cihazları üzerinden öğrenmeye devam edebilmesi adına "robot öğretmenleri" test etmektedir.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: MIDAD, misyon olarak hem gönüllü öğretmenleri hem de öğrencileri devreye sokarak, zor koşullar altında eğitim müfredatları sunmak için ucuz yöntemler keşfetmiştir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: MIDAD personeli, ortakları ve öğrenciler toplu olarak eğitim tutkularını ve kendi geleceklerini inşa etme kararlılığı sergilemiştir; uyguladıkları yaklaşım, içinde bulunulan şartların kötüleşmesine rağmen Suriye'deki en dirençli çocukları duyarlılık ve uyum yeteneği ile kendileri için hareket etmeleri için desteklemekte ve onlara bu imkanı vermektedir. Öğrencilerini hiçbir maliyeti olmadan zorlukları aşmak ve öğrenmeye devam etmek için diğer öğrencilerle çalışma konusunda seferber etmiştir.

Sürdürülebilir faydalar: Zorlu ve değişen koşullar altında, MIDAD bir sağkalım stratejisinin ötesine geçebilmiştir. Temel eğitim hizmetleri sunmanın yanı sıra, müfredatların kalitesini arttırmaya devam etmiş, koşullar izin verdiğinde Suriye'deki okulları iyileştirmenin yollarını keşfetmiş ve tüm paydaşlarıyla birlikte paylaşımlı bir liderlik oluşturmuşlardır.

Yerel liderlik: MIDAD, her bir yerel bağlamda bir ağ, işbirliği ve iş ilişkileri aracılığıyla Suriyeli diaspora ve dünya çapındaki gönüllülerle bağlantılı Suriyeli eğitim profesyonelleri tarafından yönetilmektedir. "Yerel" kelimesini, öğrenmek isteyen Suriyelilerin olduğu her yer olarak benzersiz bir şekilde tanımlamaktadır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: MIDAD, abluka altındaki bir kitleye onları internet üzerinden dünyaya ve eğitime bağlayarak destek vermiş ve yalnız bırakılmış olma baskısının üstesinden gelmiştir. MIDAD, ayrıca Suriyelilerin Türkiye'deki yükseköğrenim kurumlarına erişmesini de desteklemiş ve daha iyi entegrasyon imkanı sunmuştur.

Ortaklar

Ortaklar: MIDAD, Suriye Genel Öğretmenler Sendikası, Suriye geçici hükümetinin Eğitim Bakanlığı, Türkiye'deki yerel otoriteler, Suriyeli öğretmenler ve Suriyeli öğrenciler.

İrtibat: Mohamad Jlelati - m.jlelati@edumidad.org and Azzam Khanji - Az.ataa@gmail.com

Web Sitesi: www.edumidad.org

DAHA İYI ÖĞRENME PROGRAMI (BLP): NORVEÇ MÜLTECI KONSEYI SURIYE, LÜBNAN, IRAK, ÜRDÜN (ILERIDE TÜRKIYE)

7.6

Hedefler

Okul topluluğunu güçlendirmek, başa çıkma tekniklerini günlük öğretme ve öğrenme sürecine entegre etmek ve öğrencilerin doğal iyileşmesine destek olmak suretiyle savaşa ve çatışmaya maruz kalan çocukların ve ergenlerin öğrenme koşullarını iyileştirmek.

Proje Tanımı

Çatışma ve savaş, çocukların ve gençlerin öğrenme kapasitesini azaltabilir. Yaşamı tehdit eden durumlar yaşamak, ekseriyetle kronik kabuslar gibi konsantrasyonu azaltan semptomların eşlik ettiği travma sonrası bozukluklara yol açar. Öğrenciler tehlike artık söz konusu olmasa bile tetikte olmaya devam edecek ve bu da kendilerini öğrenmeye vermelerine engel olacaktır. Sınırlı kaynaklar sebebiyle ilave stres faktörlerinden mustarip mülteciler ve IDP'ler için travma çifte bir yüktür.

Daha İyi Öğrenme Programı (BLP), çatışmadan etkilenen çocukların kaybettiği veya azalan öğrenme kapasitelerini geri kazanması ve aynı zamanda dirençlerini ve sağlıklarını desteklemek için psikososyal ve eğitim amaçlı yaklaşımları bir araya getiren okul temelli bir müdahaledir. BLP, öğretmenlerin, eğitim psikologlarının ve ebeveynlerin çocuklardaki davranışsal değişiklikleri ortadan kaldırmasına yardımcı olmakta ve aynı zamanda sakinleşme ve öz denetim stratejileriyle onları güçlendirmektedir.

Programın ilk aşaması olan BLP-1, bir sınıftaki tüm öğrencilere dirençlerini ve doğal iyileşme sürecini canlandırmak için destek veren öğretmenler tarafından yürütülmektedir. BLP-2, daha fazla travmatik stres belirtisi gösteren çocukları hedef alan daha uzman bir müdahaledir. BLP-2 için seçim kriterleri temel olarak kabuslara odaklı bir uyku bozukluğuna dayanmaktadır.

BLP, Norveç Mülteci Konseyi, Tromsø Üniversitesi Eğitim Enstitüsü ve Norveç Şiddet ve Travmaya Bağlı Stres Çalışmaları Merkezi'nin (NKVTS) ortak çalışmasıdır. BLP, ilk olarak Kuzey Uganda'da (2009) ve sonrasında UNRWA ile işbirliği içerisinde 2011'de Filistin'de pilot uygulama olarak test edilmiştir.

Suriye ve Irak krizlerindeki uygulaması birbirinden farklıdır zira çok farklı kültürel, eğitimsel ve ulusal bağlamlarda aynı anda ve çok daha fazla sayıda

öğrenci için uygulanmaktadır. Bunun çocukların kriz şartlarını atlatarak bunlardan ders çıkarmasına yardımcı olma uygulamasını geliştirmesi ümit edilmektedir.

Norveç Mülteci Konseyi, programın ölçeğini Suriye krizinden etkilenen ülkeleri kapsayacak şekilde büyütmeye başlamıştır. Ayrıca Suriyeli öğretmenlerin, kendi personelinin ve Suriye'deki yerel ortaklarının etkilenen ülkelerdeki BLP becerileri ile ilgili kapasitesini de geliştirmiştir. NRC aynı zamanda çıkarılan dersleri anlamayı, ülkeler genelindeki paylaşım vasıtasıyla bilgi birikimi inşa etmeyi ve acil durumlarda gelişmekte olan eğitim alanına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Bu uzun vadeli hedefe aşağıdakiler vasıtasıyla ulaşılması öngörülmektedir: 1) sınıfta daha az sayıda disiplin sorunu ve öğrenme görevlerine daha fazla zaman ayrılması ile kendini gösteren sınıf ortamında iyileşme ve 2) sağlıklarını muhafaza etmek için becerileri gelişen çocuklar. Bu iki sonuç, karşılıklı olarak pekiştirici etkiye sahiptir. Çocuklar, streslerini azaltabilecek, daha az kabus görecek, tedavi ve destek talebinde bulunabilecek ve öğrenime daha iyi odaklanıp katılım gösterebilecektir.

Yenilik

BLP bir hizmet yeniliğini temsil etmektedir ve uygulandığı yöntemse (yerel olarak bilgi üretiminin en üst düzeye çıkarılması) bir süreç yeniliğidir. Bu becerileri acil durum müdahalesinde anında eğitim olarak günlük derslerinde kullanacak olan öğretmenleri eğitmek için bölgesel atölye çalışmaları yapılmaktadır.

Bahsedildiği gibi, program her bir ülkenin kültürel unsurlarını ve Suriye içindeki çalışmaların ne açıdan farklı olması gerektiğini dikkate alarak daha önce yapılan iki pilot programdan uyarlanmıştır. Norveç Mülteci Konseyi Suriye müdahale ekibi ile çalışan Suriyeli ortaklar programa büyük değer katacaktır. Suriye içinde becerileri ve uygulamaları basamaklandırarak, çok sayıda öğretmene ve çocuğa ulaşabileceklerdir.

BLP ortaklarının kapasitesinin geliştirilmesi, ortakların anında bir "acil durumda eğitim" gerçekleştirmesine yardımcı olacaktır; bu da Suriye içinde devam eden çatışmanın yol açtığı büyük ihtiyaçları karşılayacaktır. NRC Suriye müdahalesi ülkelerindeki yerel otoritelerle işbirliği, bu müdahalenin diğer ihtiyaç sahibi çocuklar için de sürdürülebilir olmasına yardımcı olacaktır.

Norveç Mülteci Konseyi, takip ve değerlendirme araçlarını geliştirmek için çalışmaktadır. BLP-1 ve BLP-2'nin kaydettiği ilerleme ve bunların öğrenme çıktıları ve öğrencilerin sağlığı üzerindeki etkisini ölçmek için yeni araçlar üretilmiştir. Bununla eş zamanlı olarak, BLP programı için değişim teorisi güçlendirilmektedir. BLP, kriz durumlarında çocuklara, öğretmenlere ve danışmanlara psikososyal destek sağlarken, teknik kaliteyi ve kanıta dayalı sonuçları temin etmenin şart olduğunu düşünmektedir. Bu nedenle, Norveç Mülteci Konseyi programın kalite kontrolüne ve sürdürülebilirliğine yardımcı olmak için Orta Doğu BLP Gezici Kapasitesini Geliştirme Koordinatörü vasıtasıyla kapasite geliştirme desteği sağlamaktadır.

Maliyet etkin: Müdahale maliyet etkindir ve açık kaynağa sahiptir. Öğretmenler, mevcut mekandan bağımsız olarak programı tüm eğitim kurumlarında uygulayabilirler. Pahalı hizmet alımı gerektirmez, öğretmenlerin BLP kılavuzlarının çıktısını alarak eğitim videolarını izlemesi yeterlidir. BLP-1'in etkisi programı sunduktan sonra birkaç gün içinde görülmektedir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: BLP, her bir ülke ve bölgedeki öğretmenlerin, çocukların, ebeveynlerin ve eğitim sisteminin toplu çalışması olan acil bir müdahale eğitimidir. Çocuklarda bireysel düzeyde direnç oluşturur ve toplumdaki iyileşmeyi destekler.

Sürdürülebilir faydalar: BLP-1'in uzman eğitmenleri ve BLP-2'nin uzman eğitmenleri ve koçları, ilk aşamanın ardından bir sonraki eğitimi uygulamaya koymak için kalacaktır. Müdahale okul temelli olup kazanılan becerilerin günlük sınıf uygulamasına dahil edilmesini sağlar. Bu da yerel eğitim sistemlerinin ülkelerindeki acil durumlara daha verimli şekilde yanıt vermesini sağlayacaktır.

Yerel liderlik: Eğitmen ve uzman eğitmen eğitimi Norveç Mülteci Konseyi tarafından gerçekleştirilirken, sahadaki program okullardaki ve zihinsel sağlık bölümlerindeki yerel personel tarafından yönetilmektedir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Hem BLP-1 hem de BLP-2'deki grup oturumları, ekip ruhunu arttırmayı amaçlamaktadır ve program grup ve topluluk desteğine odaklanmaktadır. Destek, iyileşme ve umudun yeniden kazanılmasını sağlayan bu temel faktörlerin hepsi toplumsal kaynaşmaya katkıda bulunmaktadır.

İyi Uygulama

Ortaklar: Norveç Mülteci Konseyi (NRC), Tromsø Üniversitesi Eğitim Enstitüsü, Norveç Şiddet ve Travmaya Bağlı Stres Çalışmaları Merkezi (NKVTS), Eğitim Bakanlıkları.

Ortaklar

İrtibat: Francesco Volpicella - francesco.volpicella@nrc.no

Web Sitesi: www.nrc.no

unicef

7.7

KÖPRÜLER: (REHBERLIK, İSTIHDAM VE BECERI GELIŞTIRME YOLUYLA ENTEGRASYONUN İNŞASI VE PEKIŞTIRILMESI): UNICEF SURIYE

Hedefler

Suriye'de en fazla ötekileştirilen genç kızların ve erkeklerin direncini ve sosyal ve ekonomik katılımını güçlendirmek; istihdam edilebilirlik becerilerini genişletmek; istihdam olanaklarını arttırmak ve gençlerin toplum düzeyinde proaktif değişimin öncüleri olduğuna dair olumlu bir öykü oluşturmak.

Proje Tanımı

Bu proje, ergenlerin ve gençlerin "isteklerine" hizmet etmek için oluşturulmuştur: çoğu Ulaşılması Zor Bölgelerde yaşayan ve tecrit, kaliteli eğitime sınırlı erişim ve güvenli ve onurlu geçim kaynağı fırsatlarının olmaması gibi geleceğe dair korkularını ve belirsizliği UNICEF ile paylaşan kız ve erkek çocukları. Gençler, seslerini duyuramadıklarından, toplumlarına katkıda bulunacakları tesisler olmamasından ve toplumsal kaynaşma ve karar verme süreçlerine olumlu katılım olanağı olmamasından dolayı giderek daha yılgın ve güçsüz hissetmektedir.

Proje, bu gençlerin sürekli destek ve gelişim çağrısına yanıt vermek üzere bir geçim kaynağı perspektifi ve tohum aşaması yatırımcılığı vasıtasıyla yeni düşünme biçimlerini genişletmektedir. Proje yoksulluğu azaltacak ve gençlere toplum seviyesinde daha güçlü bir söz hakkı tanıyarak gençlerin kabul edilebilir gelir getiren çalışmalarda yer alma ihtimalini arttıracaktır.

Köprüler projesi, Suriye'de mevcut UNICEF-NGO ortaklıkları ile tespit edilen IDP'ler dahil %50'si 10-24 yaş arası kızlardan oluşan 1500 ergenle ve gençle çalışmakta ve gençler bu ortaklık sayesinde yaşam becerilerinden ve mesleki kapasite geliştirme fırsatlarından yararlanmaktadır. Katılımcılar, yerel düzeyde sosyal ve ticari girişimcilik çalışmalarının tasarımında ve uygulamasında daha fazla liderlik rolü üstlenmek üzere güçlendirilmektedir. Tespit edilen coğrafi bölgeler, UNICEF'in yerel STK'lar ile güçlü ortaklıklar kurduğu ve 2015 yılında ulaşılan en fazla sayıda gencin yaşadığı yerlerdir. Güçlü seçim kriterleri, girişimci ruha sahip çok çeşitli bir katılımcı karması oluşturulmasını sağlar.

Yenilik Laboratuvarı'nda, katılımcıların yaratıcı becerilerini açığa çıkarmayı ve/veya arttırmayı amaçlayan bir dizi işbirliğine dayalı süreç ve alıştırma ile, ilk olarak yaratıcı fikirler keşfedilecek ve ikinci adımda ise girişimci fikirler üretilecektir. Laboratuvar, "Sürdürülebilir olma potansiyeline sahip girişimci ve toplumsal bir fikri nasıl üretebilirim?" sorusunu yanıtlamayı amaçlar. Katılımcılara, düşünmeye sevk eden faydalı bilgi amaçlı materyal verilecektir.

Köprüler yenilikçilik projesindeki eğitim beş aşamadan oluşmaktadır: bir "iş modeli tuvali" ve minimum uygulanabilir ürün dahil yeni girişim eğitimi; ileri düzey girişimcilik eğitimi (acemi kampı); bir iş planı geliştirme (yapılabilirlik çalışması); çekirdek sermaye için tekliflerin sunumu ve ticari koçluk ve mentorluk. Girişimler, başta Kullanıcıyla tasarım; Ölçeklenebilir tasarım; Sürdürülebilir inşa ve Zarar vermeme olmak üzere UNICEF yenilikçilik ilkeleri ile örtüşmelidir. Son olarak, proje en fazla ötekileştirilmiş gençlerin direncini kuvvetlendirecek ve sosyal ve ekonomik katılımlarını arttıracaktır. Gençlere istihdam edilebilirlik becerilerini genişletme ve istihdam olanaklarını arttırma fırsatı verecektir. Ayrıca topluluk düzeyinde proaktif değişim öncüleri olarak gençlerle ilgili olumlu bir öykü oluşturacaktır.

Köprüler, Dışişleri Bakanlığı, Sosyal İşler ve Çalışma Bakanlığı ve Suriye Arap Kızılayı'nın (SARC) resmi onayı alındıktan sonra 2016 yılı Ekim ayında başlatılmıştır. Proje, Bakanlıktan Sivil Toplum Örgütlerine ve daha birçok tarafı içeren ilgili kilit paydaşlara olumlu fayda sağlamaktadır. İcracı bakanlıkla birlikte, UNICEF uygulamaların ve sonuçların belgelenmesini ve tekrarlama ve kurumsallaştırma için kullanılmasını sağlayarak ortaklığı en üst düzeye çıkarmaktadır. UNICEF ayrıca bir şirketin proje fikirlerinden birinden nasıl yararlanabileceği veya işe yerleştirme/staj imkanı sunabileceği gibi özel sektörle bağlantılar için araştırma yapmaktadır.

Köprüler, UNICEF'in kalkınma odaklı bir gündemi desteklemek için ilk iyileşme çalışmalarındaki rolünü güçlendirerek daha somut bir pozisyon alması sebebiyle bir konum yeniliğini temsil etmektedir. Lider aktörler gençlerdir ve proaktif şekilde barış, kaynaşma ve uzlaşmayı iyileştirmektedirler. Aynı zamanda gençlerin bu proje süreci boyunca gerçek ortaklar ve kendi gelişimlerinin enerjik aktörleri olarak görülmesi sebebiyle bir süreç yeniliğidir.

Yenilik

Bölgede diğer UNICEF programları tarafından uygulanan yenilikçi modeller de Suriye bağlamına aktarılabilir. Projeyi tasarlarken, UNICEF Suriye yararlanıcıların ihtiyaçlarını dikkate almış ve diğer başarılı modelleri uyarlamıştır. Geçim kaynaklarına, çekirdek sermayeye ve girişimciliğe yapılan vurgu, ötekileştirilmiş gençlerin "isteklerine" yanıt vermektedir ve gençler için geçim kaynağı fırsatlarını artırmayı hedefleyen No Lost Generation İnisiyatifi'ne bağlıdır. 2016 İnsani Yardım Müdahale Planı'nda,

Erken İyileşme ve Geçim Kaynakları sektörü bünyesinde çerçevesi belirtilmiştir ve 2017'deki eşdeğer planda da yer alacaktır. Program, başta Kosova Yenilikler Laboratuvarı olmak üzere UNICEF tarafından bölgede ve diğer yerlerde uygulanan benzer programlardan elde edilen tecrübeler ve derslerle şekillendirilmektedir

İyi Uygulama

Maliyet etkin: UNICEF, gençlerle işbirliği içinde, kapasite gelişimini, sivil katılımı ve toplum düzeyindeki değişiklikleri ölçen Kobo Tools gibi çevrimiçi platformlar aracılığıyla çalışmaların etkinliğini belgelemek için yenilikçi takibi entegre edecektir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Çekirdek sermayeye erişim dahil Köprüler tarafından sunulan hizmetlerin ve fırsatların, gençlerin direncini (öz saygı, geleceğin görüntüsü, akranlarla ilişkiler), aile direncini (hane halkı ekonomisi ve gıda güvenliği) ve toplum direncini geliştirip arttırması beklenmektedir.

Sürdürülebilir faydalar: Birden fazla kapasite geliştirme fırsatına erişim sağlayan ergenler ve gençler, ikna edici kanıtlarla karşılaştıkları sıkıntıları veya zorlukları tespit etmek, analiz etmek ve çözümlemek için adım atabilir. Uzun vadede, kanıtlar ve eğitim, Köprüler üyelerinin gençleri etkileyen hususlarda paydaşlarla daha etkili bir şekilde savunuculuk yapmasını sağlayacaktır.

Yerel liderlik: Köprüler, ergenlerin ve gençlerin yararlanıcı yerine ortak olarak dahil olduğu insan hakları odaklı bir yaklaşımı benimsemektedir. Amaç ergenlerin ve gençlerin haklarını talep etme ve seslerini duyurma kapasitesini güçlendirmektir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Teklif edilen çalışmalar, bir cinsiyet ve sosyal kapsayıcılık perspektifiyle tasarlanmaktadır. Erkek ve kız çocuklarına çekirdek sermaye ve kapasite geliştirme için eşit erişim ve fırsat verilmektedir. Tüm ergenlerin ve gençlerin projenin tüm bileşenleriyle eşit şekilde ilgilenmesini ve bunlara katılımını sağlamak için Köprüler bünyesinde mekanizmalar kurulacaktır.

Ortaklar

Ortaklar: Sosyal İşler ve Çalışma Bakanlığı, Suriye Kızılayı, Institut Européen de Coopération et de Développement (IECD), STK'lar, yerel girişimciler ve gençlik ağları.

İrtibat: Nibal Qaddoura - nqaddoura@unicef.org

Web Sitesi: https://www.unicef.org/infobycountry/syria_55589.html

7.8 GENÇLERIN DAHIL EDILMESI (ENGAGING YOUTH): BIRLEŞMIŞ MILLETLER YARDIM VE BAYINDIRLIK AJANSI (UNRWA)

Hedefler

Genç Filistinli mültecilere ve Suriyeli gençlere daha iyi bir yaşam standardı ve erişim için destek vermek.

Proje Tanımı

Süregelen yoğun silahlı şiddet ve sınırlı insani yardım erişiminin damgasını vurduğu Suriye'deki koşulların istikrarsız olmaya devam etmesi beklenmektedir. İşsizliğin %60 ve genç işsizliğinin %70 oranlarının üzerine çıkması öngörülmektedir.[49] Yerinden edilmenin, yoksulluğun ve güvensizliğin hırpaladığı gençler ayını zamanda altyapı ve sektördeki çöküş nedeniyle geleneksel iş bulma yollarını da kaybetmektedir. Gençlerin her toplumun bel kemiği ve geleceği olduğu dikkate alındığında, UNRWA ülkenin geleceğini inşa etmeye yardım etmeye bir katkı olarak Suriye'deki gençlere hizmet etmekte kararlıdır.

Engaging Youth projesi, mesleki eğitim, kariyer rehberliği, iş geliştirme desteği dahil genç Filistinli mültecilere ve Suriyeli gençlere bir dizi hizmet sunmakta ve ayrıca gençlere bir araya gelebilecekleri, sosyalleşebilecekleri ve yeni beceriler öğrenebilecekleri bir alan sağlamak için özel Gençlik Merkezlerini desteklemektedir. Proje, Suriye'de 15 ila 33 yaşları arasındaki Filistinli gençleri hedef almaktadır. Suriyeli gençler de hizmetlere erişebilmektedir. Proje, Ocak 2012'den bu yana 25.500'den fazla gence ulaşmış ve gençlerin geçim kaynağı ve ücretli istihdam dahil daha iyi fırsatlar elde etmelerini sağlamıştır. Çeşitli gençlere, yaşamlarının ve geleceklerinin özellikle belirsiz ve korkutucu olduğu bir bağlamda destek ve becerilerin yanı sıra gelişmek, sosyalleşmek ve öğrenmek için bir ağ

49 https://www.unrwa.org/galleries/photos/midst-conflict-engaging-youth-helps-palestine-refugee-youth-realize-their-potential

sunmuştur. Çok sayıda genç Suriye'den ayrılmış olsa bile, proje boyunca edindikleri becerileri ve yetkinlikleri yeni ortamlarına uyum sağlamak için kullanmaktadırlar.

Proje başlangıçta kriz öncesi Suriye bağlamında, ülkenin sosyoekonomik durumunun zorlayıcı olsa da Filistinli mülteci gençler için bir çeşit kolaylaştırıcı ortam sunabileceği bir tarihte tasarlanmıştır. Krizin başlaması ve ardından gelen uzatmalı insani krizle birlikte, proje tasarımının faydalı olmaya devam etmesi için kapsamlı olarak uyarlanması gerekmiştir. Böylece projenin temel niteliği, yararlanıcıların projenin yönetimine yakından katılımı olmuştur. Bu da proje ekibinin genç erkeklerin ve kadınların Suriye krizi bağlamında değişen ihtiyaçlarını daha iyi anlamasını sağlamıştır. Netice olarak sunulan eğitim kataloğunun tamamen revize edilmesine, yerinden edilen mültecilere ulaşmak için hizmet sağlayıcıların genişletilmesine ve Suriye ekonomisinin tamamen revizyondan geçtiği bir bağlamda odak noktasının girişimciliği, kayıt dışı ve serbest mesleği desteklemeye doğru değişmesine neden olmuştur. Ortak organizasyonlar, özellikle de Filistinli mülteci nüfusun %62'sinin kriz sebebiyle yerinden edildiği bir dönemde projenin faaliyet ayak izinin arttırılması bakımından faydalı olmuştur.

Yenilik

Proje, istikrarsız bir değişim ve kriz ortamında gençlerin ihtiyaçlarını karşılamak için sunulan hizmetin tamamen yeniden tasarlanması nedeniyle bir hizmet uyarlamasını temsil etmektedir. Ayrıca kriz ve gençlerin ihtiyaçları değişirken sürekli olarak uyarlanabilmesi için hizmetlerin sunum şekli değiştiğinden bir süreç yeniliğini de temsil etmektedir.

Yeniden tasarlama sürecinde, UNRWA projedeki her bir bileşenin uygunluğunu ve potansiyel etkisini Suriye'nin yeni ve istikrarsız faaliyet bağlamında gözden geçirmiştir. Sonuç olarak, UNRWA, projenin aktif çatışma bağlamında daha az yapılabilir hale gelen toplumsal kalkınma bileşeninin kapsamını azaltarak, ciddi sosyoekonomik kısıtlamaların hakim olduğu bir ortamda gençlere dirençlerini ve geçim kaynağı olanaklarına erişimlerini arttırma imkanı sağlamaya odaklanmıştır.

Adaptasyon süreci, proje ekibi ve gençler arasındaki ortak bir çalışmadır. Proje ekibi, doğrudan (proje kullanıcıları olarak) veya sivil toplum örgütleri aracılığıyla genç kitlelerle temasını sürdürmektedir. Bu sürekli geribildirim döngüsü, proje değerlendirmesinin gençlerin Suriye çatışmasına dair spesifik deneyimlerinin ve özel hassasiyetlerinin gerçekliğine dayandırılmasını sağlamıştır. Bu bilgi birikimi, projenin uygunluğunu ve etkisini muhafaza etmek amacıyla projenin kapsam ve tasarımının başarılı adaptasyonlarında kullanılmıştır. Son yıllarda, bu çalışma çok özel amaçlı ve gayri resmi şekilde, faaliyet bağlamının akışkanlığıyla tutarlı olarak yapılmıştır.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Gençlerin yeniden tasarlama, adaptasyon ve yönetime dahil edilmesi, programı gençlerin değişen ihtiyaçlarına daha duyarlı hale getirmiş ve ilave bir fayda olarak maliyet etkinliğini de arttırmıştır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Gençlerin becerilerini ve yetkinliklerini güçlendirerek, proje dirençlerini ve yüksek belirsizlik ve istikrarsızlık bağlamında şoklarla mücadele etmeye devam etme becerilerini arttırmaya çalışmaktadır.

Sürdürülebilir faydalar: Proje, çeşitli konularda gençlerin farklı durumlarda uygulayıp kullanabilecekleri becerilerini ve yetkinliklerini geliştirmeye odaklanmaktadır. Diğer faydalar arasında, gençler için geçim kaynaklarına erişimin desteklenmesi yer almaktadır. Dolayısıyla projenin faydaları büyük ölçüde sürdürülebilirdir.

Yerel liderlik: Proje, proje ekibinin desteğiyle gençler tarafından yönetilmekte ve yerel proje organizasyonları tarafından desteklenmektedir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Proje hem Filistinli genç mültecileri hem de Suriyeli gençleri interaktif programlara dahil ederek, bu iki grup arasında sosyal etkileşim alanları yaratmakta ve haysiyet duygularına ve kendi kendine yetme becerilerine katkıda bulunacak şekilde daha fazla geçim kaynağı ve istihdam fırsatına erişmelerini sağlamaktadır.

Ortaklar

Ortaklar: UNRWA, yerel Toplum Temelli Organizasyonlar (CBO'lar).

İrtibat: Laura Sunnen - l.sunnen@unrwa.org

Web Sitesi: https://www.unrwa.org/engaging-youth-syria

8. BÖLÜM: YEREL YÖNETİMLİ MÜDAHALE

İLKELER

Yerinde yenilikçilik, yerel kapasiteleri güçlendirme ve toplu eylem

PROJELER

- 8.1 Yeraltı Hastaneleri: Suriye Amerikan Tıp Derneği (SAMS)
- 8.2 Suriye'nin kırsal kesimlerindeki hayati su kaynaklarına sürekli erişimi tesis etmek: WATAN-Khayr
- 8.3 Şehir ve Mahalle Profili Çıkarma: UN-Habitat Lübnan:
- 8.4 Suriye'deki pilot mikro finans projesi: Bonyan
- 8.5 Sosyal Ahenk, Entegrasyon ve Ortak Bir Gelecek için Zemin Hazırlama: Bülbülzade Vakfı
- 8.6 Doğu Akdeniz Enstitüsü

ARKA PLAN

Suriye'de krizin tam ortasında çalışan organizasyonlar, krizin en zor zamanlarında gıda ve tıbbi malzeme kıtlığı, şoklar, hızlı değişen şartlar, kötü sıhhi koşullar ve güvensiz su kaynağı gibi durumlarla karşılaşmıştır. Kuzey Suriye'de değişen ihtiyaçlar ve kendi kendine yeterliğin artması, geçtiğimiz yıl kuruluşların karşılaması gereken farklı koşullar ve ihtiyaçlar doğurmuştur. Yerel kuruluşlar, Suriye krizinin her bir aşamasına uyum sağlayarak sahadaki ağlarından, yerel bilgi birikimlerinden ve fark yaratma arzularından yararlanarak çevik bir şekilde müdahale etmeyi öğrenmişlerdir.

2015 yılı ortalarından itibaren, programların yerelleştirilmesi ve yerel olarak yönetilen yaklaşımlar, yerel bilgi birikiminden ve uzmanlıktan faydalanma ve krizin boyutuna hitap edebilmenin bir yolu olarak görülmektedir. İnsani İlişkiler Genel Müsteşarı ve Acil Yardım Koordinatörü Stephen O'Brien, 31. Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi (ECOSOC) toplantısında "ulusal ve ulusal düzeylerde ihtiyaç boyutunun, kapasite çeşitliliğinin ve kapsamının ve küresel siyasi değişim taahhüdünün"[50] güçlü olduğu bir dönemde yerelleştirilmiş programların yerinden edilen popülasyonların korunmaya muhtaçlıklarını azaltmada kilit rol oynadığını söylemiştir. Bunun için, alışılagelmiş uygulamaların ötesine geçilmesi, toplu sonuçların tespit edilmesi ve yeni bir üslubun ve yaklaşımların kullanılması, küresel ölçekte kabul edilen taahhütleri dünyanın dört bir yanında yoksulluk, savaş ve acı ile yüzleşen insanların yaşamlarında iyileşmeye dönüştürebilecek kritik araçlar arasındadır. Yerel yönetimli yaklaşımlar hakkında çok şey söylense de, birçok durumda bu yerel aktörlerin diline dolanmış bir sözcük veya alışılagelmiş uygulamaların bir uzantısı olmaktan öteye gitmemektedir.

50 ECOSOC 2016 Oturumu, 31. ve 32. toplantılar (ECOSOC/6777): https://www.un.org/press/en/2016/ecosoc6777.doc.htm

Bu Özetle ilgili araştırmalarımızda, yerel yönetimli yaklaşımların Suriye krizine müdahalede nasıl fark yarattığını ortaya çıkarmayı amaçladık. Yerinden edilmiş ve savaştan etkilenen bölgelerdeki kişilerin ihtiyaçlarını anlamanın ötesine geçerek, hem ani şoklarla başa çıkmaya yardımcı olan hem de sürdürülebilir çözümlere katkıda bulunan bir müdahaleyi ustalıkla hayata geçiren çeşitli programlar tespit ettik. Araştırmalar vasıtasıyla yerel yönetimli müdahaleler için gelişmekte olan ilkeler geliştirdik.

İYİ UYGULAMA İLKELERİ

Yaparak öğrenme: Yerinde yenilik yapmak, krizdeki değişikliklere hızla uyum sağlamak, çözüme ulaşmak ve çözümleri denemek veya test etmek için yöntemler bulmak ve adım adım uyum sağlamak, yerel organizasyonların yaparak öğrenme yöntemleri arasında yer almaktadır. Bu organizasyonlar, bir ihtiyacı belirleyip karşılamanın bir yolunu bulmak için yerel aktörlerle birlikte çalışmakta ve faydalı yöntemleri esas alarak uyarlama yapmaktadır. En iyi ihtimalle, hangi alanda daha fazla uyarlama yapılabileceğini ve yeni bir ürün, süreç veya hizmet olarak neyin muhafaza edileceğini değerlendirmek için kanıta dayalı kriterler (kurtarılan hayatların sayısı gibi) kullanılmaktadır.

Maliyet etkinlik ve kendi kendine yeterlik. Sahadaki organizasyonlar genelde ihtiyaçtan dolayı uyum sağlamakta ve kaynak kıtlığından dolayı son derece pratik yaklaşımlar benimseyerek şaşırtıcı derecede maliyet etkin çözümler bulmaktadır. Bu organizasyonlar ayrıca, fark yaratma tutkusu ile, görünürde aşılmaz zorlukları ele almak için genellikle son derece düşük faaliyet maliyetlerine ve yüksek enerji düzeylerine sahiptir.

Yerel bilgi birikiminin gücü. Yerel ilişkilerden, yerel kültüre dair doğuştan gelen bilgi birikiminden ve spesifik ihtiyaçlara yanıt verecek uyum sağlama ve yeni yerel ağlar kurma becerisinden faydalanan yerel organizasyonlar, yerel problemleri çözmek için uyumlu eylemler gerçekleştiren kolektif ağlar geliştirmeye yardımcı olmaktadır. Ulusal ve uluslararası organizasyonlarla ortaklıklar, bu ağları güçlendirebilir ve ayrıca yasallık ve uluslararası normlar (şeffaflık, hesap verebilirlik, vb.) getirerek katkılarını daha da güçlendirebilirler.

8.1 YERALTI HASTANELERI: SURIYE AMERIKAN TIP DERNEĞI (SAMS)

Hedefler

Suriye'deki hastaneler bombalanırken tıbbi hizmetleri sunmaya devam etmek.

Proje Tanımı

"Savaş bölgelerinin ortasındaki sivil doktorlar, hemşireler ve sağlık yöneticileri, barış zamanında karşılaşılmayan yüksek sayıda ve eş zamanlı olarak akın eden travma kurbanları; ciddi tıbbi kaynak ve insan kaynağı kıtlığı; bulaşıcı hastalık salgınları; kimyasal silah saldırıları; kuşatma altında yaşayan doktorlar ve hastalar ve tıbbi tarafsızlık ihlalleri gibi büyük zorluklarla karşılaşmaktadır. Savaşın yıprattığı Suriye'deki sağlık hizmetleri bu zorluklara örnek olarak verilebilir."[51]

Suriye Amerikan Tıp Derneği, hastanelerin sürekli bombalanması sonrası tıbbi hizmetlerin doktorlar ve hastalar için çok riskli hale gelmesiyle, gerçek zamanlı kriz ortamında Doğu Guta'da yenilikçi bir çözüm bulmuştur. Yenilikçi bir çözüm bulmak için yapılan çok sayıda toplantı sonrası, Doğu Guta Hastanesi'ndeki doktorlar hastane servislerini yer altındaki çeşitli binalara paylaştırmıştır. Hastanenin her bir kanadı, şehrin farklı bir kısmında veya kenar mahallelerdeki binaların bodrumlarında ve mağaralarda yer alıyordu ve en acil ve temel hizmetleri geleneksel olmayan bir yolla sağlamaya devam ediyordu. Örneğin, hastalar bir yeraltı lokasyonunda ameliyat olurken, nekâhat dönemi için başka bir yeraltı lokasyonuna gönderiliyordu. İki ayın ardında, ölüm oranını gösterge alan doktorlar, basit ameliyatları ve acil müdahaleleri de dahil etmek için bir yoğun bakım ünitesi olması gerektiğine karar vermiş ve yeni servisler oluşturulmuştur.

51 Annals ATS, 13. Cilt, 2. Sayı, sy. 147-155, Şubat 2016.

Ağ ile bağlı hastane sisteminin lokasyonu ve fonksiyonları zaman içinde değişmiş ve hangi yöntemle en çok sayıda hayat kurtarıldığı dikkate alınarak geliştirilmiştir. Buna ilaveten, herhangi bir yerde saldırı olduğunda müdahale edilebilmesi ve hastaların solunabilir hava olan güvenli bir tesise nakli için, kimyasal saldırılar için olası rüzgar yönlerine ve etkilenecek tahmini insan sayısına göre bir tedavi planını ve lokasyonu da içeren bir acil durum planı da oluşturulmuştur. ABD'deki doktorlar video görüntüsü üzerinden yaptıkları turlar aracılığıyla durumlarını değerlendirmek için hasta vizitleri gerçekleştirmişlerdir. Mevcut şartlar altında en geniş kapsamlı hizmeti sağlamak için diyaliz makinesi gibi tıbbi ekipmanlar kurtarılmış, onarılmış ve birleştirilmiştir

Proje, hastanelerin tıbbi hizmetleri sunma şeklini değiştirmesi ve sürekli değişim imkanı veren ve ölüm oranını en aza indiren hızlı bir yenilik ve karar verme sistemi geliştirmesi sebebiyle bir süreç yeniliğini temsil etmektedir.

Yenilik

İlk dağınık hastane sistemi küçük bir doktor grubu tarafından ihtiyaç neticesinde oluşturulmuştur. Bu doktorlar yaparak öğrenmiş ve acil durumlar ortaya çıktıkça ve hayat kurtarmanın başka bir yolunu bulduklarında tasarımlarını geliştirmişlerdir. Olası değişiklikleri görüşmek ve temel olarak oybirliğiyle karar almak için her hafta bir araya gelmektedirler. Yenilik yaparak öğrenmeye dayanmaktadır. Doktorlar, bir hastane yapılandırma girişiminde bulunmak üzereyken, üç veya dört saldırının ardından gelen anlık geri bildirimleri esas alarak planda değişikliğe gitmişlerdir. Yerel popülasyonun dağınık hastane sistemini anlaması zaman almıştır. Altı aylık bir süre içinde, Suriye'de yedi diğer lokasyon da Doğu Guta'daki yeraltı/dağınık hastane modelini uygulamaya başlamıştır.

Aynı şekilde, yaralanmalar da barış zamanındaki yaralanmalardan farklı olup yenilik gerektiriyordu. ABD'deki doktorların konsültasyonuyla tedavi ediliyorlardı ancak savaş deneyimi olmayan doktorlar bu yaralanma türlerini bilmiyordu ve bu yüzden zaman içinde tecrübeye dayalı olarak yeni prosedürler geliştirildi; geliştirilen bilgi birikiminin bir kısmı gelecek krizlerde kullanılmak üzere Dünya Sağlık Örgütü'ne bildirildi.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Kaynaklar son derece sınırlı olduğundan, sistem ihtiyaç gereği ucuz maliyetli ve verimliydi. Hayat kurtarmayı nihai hedef olarak belirleyen ağ ile bağlı hastanelerin verimliliği, kaynaklar ve malzemeler erişilebilir olduğunda zamanla artmıştır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Her bir şehirdeki bu özel tıbbi sistem, ellerinden geldiğince birbirini destekleyen ABD'li ve Suriyeli doktorların ve sağlık çalışanlarının kolektif eylemi ile geliştirilmiştir. Doğu Guta'daki model başka şehirlerde de tekrarlanırken, tıp camiası da farklı şekillerde destek vermiş ve her bir şehirde Doğu Guta'daki ve diğer toplumlardaki tecrübelerden faydalanmak suretiyle benzer yaparak öğrenme yaklaşımını kullanarak hasta sistemini yeniden tasarlamak üzere doktorların yer aldığı küçük bir grup oluşturulmuştur.

Sürdürülebilir faydalar: Bu korkunç bir deneyim olsa da, oluşturulan ve Dünya Sağlık Örgütü ve sivil toplum kuruluşları ile paylaşılan bilgi birikimi gelecekte benzer krizlerin daha iyi ele alınmasına yardımcı olabilir.

Yerel liderlik: Zaman içinde Suriye'deki doktorlar alışılmadık savaş yaralanmalarını tedavi etmek için becerilerini geliştirmiştir; aynı zamanda şartlara ve nasıl hayat kurtarılacağına dair geri bildirimlere göre ellerindeki imkanları hızlı bir şekilde yeniden tasarlama kapasitesini geliştirmişlerdir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Dağınık hastaneler, Doğu Guta'da bir ölçüde istikrar duygusu yaratmış ve insanların saha güvende hissederek tedavi için hastaneye dönmek istemelerini sağlamıştır.

Ortaklar

Ortaklar: Suriye Amerikan Tıp Derneği, Dünya Sağlık Örgütü.

İrtibat: Mohamad Katoub - mohamadk@sams-usa.net

Web Sitesi: https://www.sams-usa.net/our-commitment-to-serve/

HASEKE'NIN KIRSAL KESIMLERINDE YETERSIZ HIZMET ALAN TOPLUMLAR IÇIN HAYATI SU KAYNAKLARINA SÜREKLI ERIŞIMIN TESIS EDILMESI: WATAN-KHAYR

8.2

Hedefler

Kadınlar, erkekler, kız ve erkek çocukları için güvenli su ve sıhhi koşullara erişimi iyileştirmek ve muhafaza etmek ve Haseke'nin kırsal kesimlerinde operasyon, bakım ve maliyet kurtarma sistemlerinde becerileri geliştirmek..

Proje Tanımı

IKuzeydoğu Suriye'nin kırsal kesimlerinde suyun erişilebilir olduğu 2015 yılında, bu su bozuk kanalizasyon ve atıl imha sistemleri gibi kötü sıhhi koşullar nedeniyle ekseriyetle kirliydi. WATAN-Khayr'nin kullanıcı anketi, temel sorunların yetersiz su (katılımcıların %64'ü tarafından belirtilmiştir); yetersiz ev suyu depolama kapasitesi (%28); güvenlik kısıtlamaları sebebiyle sınırlı erişim (%21) ve su fiyatındaki artışlar (%6) olduğunu göstermiştir. Düzenli operasyon ve bakım için yeterli kaynak olmaması da su dağıtımının işlemesini engellemiştir. Bölgede yaşayanlar kamyonlarla getirilen suyla idare ediyordu; bu da bazı durumlarda su tüketiminin sağlıklı düzeylerin altına düşmesine yol açan pahalı bir çözümdü.

Suya Erişimi Tesis Etme (Restoring Access to Water) projesinin amacı, Al-Hasake Vilayeti'ndeki 12 kasaba ve köyde 218.398 bireyin (IDP ve ev sahibi toplumlar) sürekli, güvenli ve yeterli bir su kaynağına erişimini arttırmak için mevcut genel su altyapısını rehabilite etmekti. Projede su, sanitasyon ve hijyen (WASH) hizmetlerinden sorumlu yerel kurumlarla ve hedef lokasyonlarda bu hizmetleri kullanan toplumların temsilcileri ile çalışılmıştır. İlk olarak, çalışmalarda su kaynaklarının kirlenmesini önlemek için iki kanalizasyon sistemi tamir edilmiş ve mevcut genel su dağıtım sistemlerini iyileştirmek üzere 12 su tesisinin çalışması için jeneratörler kurulmuştur. Sürdürülebilirliği sağlamak için, proje kapsamında gelecekteki operasyon ve bakım maliyetlerini karşılamak için bir kullanım ücreti toplama sistemi kurmaktan sorumlu yerel konseylerden 20 yerel WASH mühendisine eğitim verilmiştir.

Proje, ilgili alanlarda çalışan diğer kuruluşlarla sürekli koordinasyon halinde teklif edilen hedefleri yerine getirmiştir. WATAN-Khayr, ayrıca toplum temeli organizasyonların bu projeden ve bölgede tüm STK'lar tarafından uygulanan önceki projelerden çıkarılan derslerden faydalanması için teknik danışma grupları oluşturmuştur. Çıkarılan kilit derslerden biri de, başarının arkasında tüm proje düzeylerinde toplumsal katılım, kaynak teşhisinden faydalanmak ve ihtiyaçları karşılarken kaynakların verimli kullanılması olduğudur.

WATAN-Khayr, Suriye'de yerel aktörlerle birlikte insani yardım ve kurtarma çalışmalarında çözüm üretmek için sahada çalışan çeşitli organizasyonlar ve gönüllü gruplardan oluşan bir ağdır. İngiltere'deki Suriyeli diaspora üyeleri yoluyla 2006'da yasal statü kazanmıştır ve 2012'de Türkiye'de tescillenmiştir. Yerel aktörlerin katılımı; gönüllülerin ve personelin enerjisi; ve yapısal problemlere yüksek kalitede çözümler üretmek ve bunları hayata geçirmek için sahada yerel aktörlerle çalışma ve bu çözümlerin sürdürülebilir olması için desteğin tasarımına yardım eden yerel ağlar kurma becerisi ile bilinmektedir.

Yenilik

Proje, vilayette suyun dağıtım şeklini değiştirmesi ve sıhhi şartları düzeltmek için bir destek sistemi oluşturması ve ayrıca bakım maliyetlerini çıkarması sebebiyle bir süreç yeniliğini temsil etmektedir. Proje yenilikçidir, zira WATAN-Khayr moderatörlüğünde bir yerel organizasyon suyla ilgili ve sıhhi hizmetler için altyapı ve yönetim oluşturma becerisi göstermiştir. Müdahale kadar önemli olan bir diğer unsur da, WATAN-Khayr'nin ihtiyaçları ve zorlukları anlamak ve işbirliği içinde maliyet etkin bir çözüm üretmek için yerel konseyler ve vatandaşlar ile çalışarak yerel düzeyde dahil olmasıdır.

Bu proje için tasarımları, ileride su ve sıhhi hizmetler sisteminin bakım ve operasyon çalışmalarını finanse edecek bir gelir akışı olmasını ve böylece projenin sürdürülebilirliğini sağlamak için maliyet kurtarma sistemine odaklanmayla başlamıştır. Bu düşünceyle, gelir düzeylerini anlamak için hane halkı anketleri gerçekleştirilmiş; ucuz bir su tarife sistemi tasarlamak için bilgi vermek üzere Iraklı bir Teknik Danışmanla çalışılmış ve her bir merkezdeki proje tasarım ekibindeki yerel konseylerden yerel mühendislerle çalışılmıştır. Ayrıca WATAN-Khayr, zorlukları paylaşmak ve bunların nasıl giderilebileceğini çözmek; tam katılımlarını sağlamak için ekibi bir araya getirmek ve ortakları dahil ederek işbirliği yapmak amacıyla tüm lokasyonlarda gerçekleştirilen görüşmelerden çıkarılan derslerden istifade etmiştir. Başarılarında kilit rol oynayan çeşitli faktörleri tespit etmişlerdir: bunlardan biri hızlı bir şekilde iyi kararlar almak için sürekli değerlendirme yapılması, bir diğeri zorlukları birlikte idrak ederek ve çözerek takım çalışmasının güçlendirilmesi, üçüncüsü ise ekibin eyleme geçmesini sağlayan esnekliktir.

Maliyet etkin: Proje öncelikle ucuz bir tarife sistemi ve etkili bakım ve çalışma vasıtasıyla maliyetin çıkarılmasını sağlamaya odaklanmıştır. İhtiyaç sebebiyle maliyet etkinlik birinci odak noktası olmuştur.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Ortaklar ve WATAN-Khayr tarafından tüm merkezlerde oluşturulan yerel destekleyiciler ağı arasındaki karşılıklı çaba ve işbirliği sayesinde, projenin faydaları yalnızca yeni bir WASH sistemi kurmanın ötesine geçmiştir.

Sürdürülebilir faydalar: Maliyet kurtarma sistemi, su sistemlerinin idamesine katkıda bulunacak ve birlikte çalışma başarısı yerel yönetimin yeniden inşa edilmesine yardımcı olacaktır.

Yerel liderlik: Projede, toplumda var olan yerel kapasiteler kullanılmıştır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Proje, yerel konseyler ve toplum arasında güven inşa eden koşullar yaratmıştır.

İyi Uygulama

Ortaklar

Ortaklar: WATAN-Khayr, CARE International-Sağlık Havuzu Fonu.

İrtibat: Mohammad Najem - Mohammad.najem@khayr.ws
Web sitesi: www.watansyria.org

UN-HABITAT

8.3

ŞEHIR VE MAHALLE PROFILLERI: UN-HABITAT (BIRLEŞMIŞ MILLETLER İNSAN YERLEŞIMLERI PROGRAMI)

Hedefler

Kentsel stres kaynaklarını ve 2011 sonrası mülteci akınının bunları nasıl etkilediğini anlamak ve mülteci müdahalesinin kentlerdeki yoksul insanların ihtiyaçlarına nasıl daha iyi hizmet edebileceğini belirlemek.

Proje Tanımı

Lübnan'da sağlam bir istatistiksel taban olmaması ve insanların nerede yaşadığına dair doğru veriler olmaması, insani yardım müdahalelerinin ve belediye hizmetlerinin yerel olarak sunulmasına zarar vermiştir. Trablusgarp'taki yaklaşık 100.000 mülteci ile ilgili olarak, kayıt dışı bireylerin sayısıyla ilgili veriler ve kayıt noktasının asıl ikamet yeriyle nasıl bir ilişkisi olduğu net değildir.

Suriyeli hane halklarının ikinci en yüksek harcama kalemi barınma giderleri olup, konut güvencesi olmaması da önemli bir sorundur; Trablusgarp'la ilgili bu dinamikler tam olarak anlaşılamamaktadır. Ayrıca yönetim ve hizmet sunumu da mültecilerden önceki lokasyonlara ve yanlış nüfus sayılarına dayanmaktadır. Sonuç olarak, belediyeler arasında hizmet planlaması ve sunumu için entegre ve karşılıklı destekleyici işbirliği, verimlilik kazanımları ve ölçek ekonomisini yakalamak açısından daha büyük bir potansiyel yaratacaktır. Aynı zamanda, hizmetlere ihtiyaç duyulan yerlerle ilgili daha net bilgi de verimliliği arttıracaktır.

Mevcut verilerin doğruluğunu ve güvenilirliğini arttırmaya yardımcı olmak için, UN-Habitat tarafından hazırlanan Lübnan'daki şehirlerin çok sektörlü analizine ait sürekli güncellenen bir özet olan Şehir Profili, genel olarak kent nüfusunun ve özel olarak da kentlerdeki yoksul insanların yüz yüze olduğu demografik, sosyal, ekonomik, altyapısal ve çevresel zorluklar hakkında uzamsal bir rapor sunmaktadır. UN-Habitat Şehir Profilleri'nin amacı Lübnan Krizi Müdahalesinin tüm ortaklarını desteklemek ve hizmet sunumunda verimliliklerini arttırmaktır.

Şehir Profilleri, özellikle kentsel koşullarda korunmaya muhtaçlığa ilişkin anlayışı geliştirmek ve müdahaleyi belirlemek için çok sektörlü uzamsal bir araçtır (haritalar, veri tabloları ve veri analizleri). Belediye birlikleri, belediyeler, insani yardım ortakları ve diğer paydaşlarla yakın işbirliği içinde geliştirilen profiller halihazırda mevcut verilere dayanmaktadır ve yeni bilgileri dikkate almak için çevrimiçi olarak güncellenmektedir. Şehir Profili, dört tema etrafında oluşturulmuştur: alan, yönetim, nüfus ve hizmetler. Her bir tema için ulusal ve şehirler özelinde veriler sunulmakta ve bunu boşlukların ve zorlukların tespiti izlemektedir. Son tema olan hizmetler, ekonomi, temel kentsel hizmetler ve sosyal hizmetler olarak ayrılmıştır.

UN-Habitat Şehir Profilleri, her bir şehirle ilgili kanıta dayalı temel bir yönlendirme sunarak, önemli açıkları, zorlukları ve kalkınma fırsatlarını tanımlamaktadır. Belli bir şehirde çalışmaya başlamak ve devam etmek isteyen kriz müdahalesi ortaklarının durum analizi ihtiyaçlarını azaltmaktadır. Birliklere ve belediyelere bakanlıklarla olan görüşmelerinde gelişmeleri için kanıt ve argüman sunmaktadır. Bağışçı finansman gündemlerini şekillendirmek veya tersine STK'ların finanse edilecek vakaları bağışçılara sunması için kanıt ve argüman sunmaktadır. Yerel otoritelerin çalışmalardan ve bölgelerinde faaliyet gösteren ortakların gündemlerinden her zaman haberdar olmadığı bir bağlamda, insani yardım ortaklarının sendika ve belediyelerle aynı dilden konuşabilmesi için şehir düzeyinde işlevsel bir forum sağlamaktadır.

Yenilik

Şehir Profilleri bir konum yeniliğine zemin hazırlamaktadır, zira kolaylaştırıcı bir araç olarak yerel otoritelerin hizmet sunma şeklini geliştirmesine ve yeniden konumlandırmasına yardımcı olur. Kentsel bölgelerdeki insani hassasiyetleri anlamak için artık uluslararası kabul görmüş bölge tabanlı yaklaşımı yenilikçi bir şekilde uygulayan Şehir Profilleri, fonksiyonel olarak hizmetlerin en çok ihtiyaç duyulduğu grupları veya hizmet bölgelerini tanımlar.

UN-Habitat Şehir Profilleri, kentsel sistemleri tarihi idari sınırlar düzeyinde değil kentsel gruplar düzeyinde hedef alır. Bu yüzden, stratejik kentsel zorlukların ve fırsatların optimal olarak ele alınabileceği "fonksiyonel" şehir seviyesi üzerinden analiz sunarlar. Böylece, belediye birliklerine, belediyelere, insani yardım ortaklarına ve diğer paydaşlara hizmet sunumunu geliştirmede ve odak noktalarını daha iyi belirlemede yardımcı olurlar. Ek olarak, UN-Habitat Şehir Profilleri, entegre, çok sektörlü ve kanıt odaklı belgelerdir. Sektörel yapıdaki insani yardım müdahalesinin kronik olarak veri açısından fakir bir ortamda "bilgi paylaşmamanın" olumsuz etkilerini azaltırlar. Paydaşlar, Profilleri ortak karar vermek için temel olarak kullandığında yenilikçi çözümler üretilebilir. Profillerin yapılandırılmasına yardımcı olmak için ortaklarla faydalı şekillerde çalışmak, Profillerin başarısında kilit bir unsurdur.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Şehir Profilleri, belediyelerin, insani yardım ortaklarının ve diğer paydaşların maliyetlerini azaltarak kentsel ortamda en korunmaya muhtaç kitlelere sunulan hizmetlerin verimliliğini arttırmasını sağlar.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Şehir Profilleri, tek bir coğrafi bölgede aktörler tarafından kolektif eylem için sahneyi hazırlamaya yönelik bir araç olabilir. Dahil edilecek verilerin tasarımına ve yapısına ortak katılımları işbirliğine yönelik ilk adımdır.

Sürdürülebilir Faydalar: Şehir Profilleri'nde iyi uygulama, kapasiteyi geliştirmek ve Profillerin oluşturulmasından doğan eylemlerin ve bakış açılarının uzun vadeli kurumsallaştırılmasını teşvik etmek için yerel otoritelerle yakından çalışmayı kapsar.

Yerel liderlik: Yerel otoriteler, veri gereksinimlerinin tanımlanmasına olabildiğince yön verir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Şehir Profilleri, bilinçli olarak, ilgili yetkili organlar tarafından yanıt verilmesi halinde hem ev sahibi hem de mülteci toplumlara fayda sağlama potansiyeline sahip olan türdeki bilgi ve içgörüleri sağlamayı amaçlar. Kentsel ortamın herkes için iyileştirilmesi, ev sahibi/mülteci gerilimlerini ve rekabeti azaltmak için bir yol sunar.

Ortaklar

Ortaklar: UN-Habitat, Belediye Birlikleri, belediyeler, STK'lar ve yerel topluluk.

İrtibat: Tarek Osseiran - tarek.osseiran@unhabitat.org

Web sitesi: https://data.unhcr.org/syrianrefugees/download.php?id=12444

http://www.jadaliyya.com/pages/index/25506/report_tripoli-city-profile

SURIYE'DEKI PILOT MIKRO FINANS PROJESI: BONYAN

8.4

Hedefler

Kuzey Suriye'nin kırsal kesiminde yaşayanların, becerilerini ve bilgi birikimlerini seferber etmelerini sağlayarak zorluklarla mücadele etmelerine, gelir elde etmelerine ve iyileşme süreçlerini güçlendirmeye yardımcı olmak.

Proje Tanımı

Bonyan, Suriye'de insani yardım çalışmalarına yardımcı olmak için sahada geliştirilen çok sayıda yerel organizasyondan biridir ve Suriyelileri desteklemek için çalışmalara devam etmek amacıyla Türkiye'ye taşınmıştır. Bonyan inisiyatifi, 2004 yılında Halep'te Suriye'deki farklı üniversitelerden gelen ve kalkınma çalışmalarında gönüllü olmaya hevesli üniversite öğrencilerinin yer aldığı bir ağ olarak başlatılmıştır. 2012'den sonra uluslararası kurumlara yardım sunan çok sayıda organizasyondan biriydi.

Bonyan, nüfusun başka çözümler mümkünken nasıl insani yardıma bağımlı hale geldiğini hızlı şekilde anlamıştır. Sonuç olarak, Bonyan kademeli olarak insani yardım sunmaktan daha kalkınma odaklı bir yaklaşıma geçmeye karar vermiştir. Ev bahçeleri ve minimum yatırımla tüm köyleri besleyecek kadar kümes hayvanı yetiştirmek gibi gıda kıtlığına uzun soluklu çözümler bulmak için kuzey Suriye'nin kırsal kesiminde yaşayanlarla çalışarak, 60.000 kişilik hizmet bölgesinde yer alan yedi köyün kendi kendine yeter hale gelmesini sağlamakta başarılı olmuştur.

Krizin erken iyileşme safhasına doğru ilerlediği bu günlerde, Bonyan, girişimcilerin mevcut becerilere ve uzmanlığa (know how) dayalı uzun soluklu iyileşme çözümleri üretmesini sağlayan mikro hibelere odaklanmaktadır. Bu çözümlerden biri, zeytin üretiminin yan ürünlerini sabun, çıra ve bahçeleri zenginleştirmek üzere komposto olarak geri dönüştürmek için kullanmaktadır. Diğer bir çözüm ise genç Suriyelilerin web tasarımı, mobil uygulama ve programlama ve grafik tasarımını öğrendiği, Suriyeli gençlere yönelik mesleki BT Eğitimi'dir. Halen pilot aşamasında olan Bonyan, iş imkanının çok fazla olmadığı kırsal kesimdeki az sayıda insan için geçim kaynağı yaratılmasına yardımcı olacak 10 mikro finans projesi için adayları belirlemek amacıyla yerel konseylerle çalışmaktadır.

Yenilik

Organizasyon, kırsal kesimde kendi kendine yeterlik ve direnç inşa etmek için gerekenin bir adım ilerisinde bulunarak krize sürekli müdahalede bulunması sebebiyle bir süreç yeniliğini temsil etmektedir. Yerel konseyleri ve kırsal nüfusu destekleyerek krize müdahale etmenin yollarını bulan sahadaki çok sayıda yenilikçi organizasyondan biridir. Yenilik süreçleri, nüfusun ihtiyaçlarını anlamak ve ardından bu ihtiyaçları karşılamak için en iyi uygulamaları tespit etmektir. Örneğin, mikro finansman modelini geliştirirken Afganistan ve Gazze'deki en iyi uygulamalar değerlendirilmiştir. Bonyan ayrıca Doğu Akdeniz Enstitüsü'nün kapasite geliştirme desteğinden faydalanmakta olup, bu da programlarının erişim alanını güçlendirmeye yardımcı olmuştur.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Bonyan, özel bir diaspora bağışçısından gelen 30.000 USD'lik toplam bütçe ile idari giderleri düşük küçük ve çevik bir organizasyon olarak, 10 yüksek kaldıraçlı projeye düşük maliyetli destek vermeyi başarmıştır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Bonyan, ilk ağının gücüne dayanarak ve uzun soluklu çözümlere odaklanarak, çalışmalarında kendi kendine yetmeleri için yerel aktörleri güçlendirmek üzere mevcut becerilerden ve teknik bilgi birikiminden yararlanır.

Sürdürülebilir faydalar: Proje, iyileşmeyi ve geçim kaynaklarını desteklemekte ve verimli bir amaç için mevcut kaynakları seferber etmektedir.

Yerel liderlik: Bonyan artık Türkiye'de kayıtlı bir STK olduğundan, yerel konseyler ve çiftçiler gibi yerel aktörleri faaliyetlerinin merkezine dahil etmeye ve güçlendirmeye devam etmektedir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Bonyan'ın çalışmaları, etkilenen yerel popülasyonların haysiyet duygusuna ve kendi kendine yeter hale gelmelerine öncelik vermektedir.

Ortaklar

Ortaklar: Bonyan, Yerel Konseyler, Doğu Akdeniz Enstitüsü, Diaspora.

İrtibat: Saad Barood - barood@bonyan-ngo.org

Web Sitesi: www.bonyan-ngo.org

SOSYAL AHENK, ENTEGRASYON ZEMINI HAZIRLAMA VE ORTAK BIR GELECEK İNŞA ETME: BÜLBÜLZADE VAKFI

8.5

Hedefler

Suriye'de acil yardım sunan uygulamalı çalışmalarla Suriyelileri desteklemek ve Suriyeliler ile Türkler arasında ve Türk, Arap ve Kürt konuşmacılar arasında kültürel alışveriş dahil uzun vadeli bir yaklaşımla toplumsal ahengi ve Suriyelilerin Türkiye'ye entegrasyonunu desteklemek.

Proje Tanımı

Bülbülzade Vakfı tarafından Suriye krizine yanıt olarak geliştirilen yaklaşım kapsamlı ve çok sektörlüdür. Gaziantep, Türkiye'de 1994 yılında sosyal hizmetler ve eğitim alanında çalışmak üzere yerel olarak yönetilen, gönüllülük esaslı bir organizasyon olarak kurulan vakıf, hem Türkiye hem de Suriye'de Suriye krizine müdahale etmek amacıyla öncelikleri yeniden tanımlamaya uygun bir konumdadır.

Bülbülzade, geçmiş deneyimlerinden yola çıkarak 50 yerel organizasyonu güçlendirmeye yardımcı olmak ve yardım, eğitim ve sosyal hizmetlerin sunulmasına dahil olan Suriyeli ve Türk aktörleri bir araya getiren yeni yapılar kurmak için bilgi birikiminden yararlanmaktadır. Bülbülzade Vakfı, organizasyon kapasitelerini arttırmak ve aynı zamanda toplumsal kaynaşma inşa etmek için tüm Türkiye'deki STK'ların ve CBO'ların ve 20 Suriyeli STK'nın yer aldığı bir ağ olan Anadolu Platformu bünyesinde çalışmaktadır. Organizasyon, Türkiye ve Suriye'deki Suriyelilere hizmet ve yardım sunmak için mevcut ağını kullanmaya devam etmektedir. Vakıf aynı zamanda Türk-Arap ve Arap-Türk gazetelerinde entegrasyon ve toplumsal kaynaşma ile ilgili kitaplar ve Vakıf tarafından yönetilen ve Suriyeli mültecilere işveren Arapça ve Kürtçe bir radyo istasyonuna erişim sunmaktadır.

Yenilik

Proje, yerel organizasyon ağları oluşturması ve bunları güçlendirmesi, yardım ve toplumsal kaynaşma programlarının yürütülmesinde çok sayıda mülteciyle çalışması sebebiyle bir süreç yeniliğini temsil etmektedir. Ortaya çıkan ihtiyaçları karşılamak için çok dilli gazeteler ve radyo gibi yeni toplumsal kaynaşma faaliyetleri oluşturarak değişen krize uyum sağlama konusunda etkili olmuştur. Bülbülzade, her bir projede, programın başarı için yeterli kapasiteye ve organizasyon desteklerine sahip olmasını sağlamak için uzun vadeli bir bakış açısı benimser. Örneğin, *Işrak* isimli çok dilli gazeteyi kurduğunda, bunu desteklemek için Arapça konuşan gazetecileri içeren bir ağ olan Suriye Yazarlar Birliği'ni oluşturmuş ve gazeteyi işletmek için gerekli yönetim kapasitesinin yaratılmasını sağlamıştır. Bu uzun vadeli perspektif, müdahalelerin sürdürülebilir olmasını sağlamaktadır.

Bülbülzade, bir ihtiyaç tespit ettiğinde bunu karşılamanın bir yolunu bulmakta ve verimli ve etkili uygulamayı desteklemektedir. Örneğin, Suriye'de daha fazla yardım sunulması gerektiğinde, Suriyeliler tarafından yardım sunmak için bir kanal olarak kullanılan STK'ların kurulmasını desteklemiştir. Vakıf, kapasiteyi güçlendirmek, etik standartları karşılamak ve iletişimde netliğe ve daha fazla koordinasyona odaklanmak için organizasyon metodolojilerini kullanarak yeni STK'lara eğitim vermiştir. Ayrıca bu organizasyonları yöneten Suriyeliler için akran koçluğu sağlayarak kaliteli sonuçlar desteklenmiştir.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Bülbülzade, gönüllü personel ve hayır amaçlı bağışlar dahil kaynakları seferber etmek için maliyet etkin bir tutumla mevcut yerel kapasiteden faydalanmakta ve sonuç olarak insan onuru desteklenirken yardım daha ucuz bir şekilde sunulmaktadır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Yaklaşım toplumları güçlendirmektedir: Suriyeliler, Suriyelilere yardımcı olmakta ve dahil olan Türk gruplar da Türk toplumunun görev ve ahlaki sorumluluk bilincini güçlendirmeye yardımcı olmaktadır. Bülbülzade ayrıca çok çeşitli aktörleri dahil etmek ve işbirliğine dayalı eylem oluşturmak için mültecilerin ihtiyaçlarının karşılanmasında ve toplumsal kaynaşmanın inşasında önemli bir etkiye sahip olan ağlarından ve toplumsal seferberlik becerilerinden faydalanmıştır.

Sürdürülebilir faydalar: Yaklaşım, Türkiye'deki ve Suriye sınırı ötesindeki Suriye toplumu bünyesinde hizmetleri etkili bir şekilde sunarak, daha küçük aktörleri güçlendirmekte ve birlikte çalışma kapasitelerini arttırmaktadır. Bülbülzade aynı zamanda çok dilli radyo gibi hizmetler sunan çok sayıda organizasyon ve krizin ardından da çalışmaya devam edecek olan sektör komisyonları adı verilen ağlar kurmuştur.

Yerel liderlik: Yerel ihtiyaçları dikkate alarak ve bu ihtiyaçları karşılayan organizasyonları destekleyerek veya kurarak, Bülbülzade yerel müdahaleyi güçlendirmekte, Türk CBO'ların destek seferber etme kapasitesini arttırmakta ve Suriye'deki toplumlarını desteklemek ve Türkiye'de profillerini

arttırmak üzere bir araya gelmeleri için Türkiye'deki Suriyelilere ulaşılmasını sağlamaktadır. Vakıf, Suriye'de 20 kadar STK'yı desteklemektedir; Türkiye merkezli ana STK ortağı MinberSham Suriyeliler tarafından kurulmuştur ve Anadolu Platformu'nun yardım faaliyetleri koluna odaklanan Türk STK'lardan İyilikder (ulusal ve uluslararası düzeyde çalışmaktadır) Sosyal Yardım ve Dayanışma Vakfı ile işbirliği içinde çalışarak güvenilir sosyal ve eğitim amaçlı hizmet sunmada aktif rol oynamaktadır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Vakıf, uzun vadeli katılımı teşvik etmekte ve ortak bir gelecek şekillendirmeyi amaçlamaktadır. Esas olarak, faaliyetler Türkler ve Suriyeliler arasındaki etkileşimleri ve paylaşımı arttırmıştır; profesyonel etkileşim ve farkındalık yaratma çalışmaları mültecilerin ev sahibi toplumlarda kabulü ve genel toplumsal ahenk üzerinde olumlu etkiye sahiptir.

Ortaklar: Bülbülzade Vakfı, Suriyeli STK'lar ve CBO'lar, Anadolu Platformu bünyesindeki Türk STK'lar ve CBO'lar.

Ortaklar

İrtibat: Mehmet Ali Eminoğlu - bulbulzadevakfi@gmail.com
Web Sitesi: www.bulbulzade.org

8.6

YEREL, STRATEJIK KAPASITE OLUŞTURMA: DOĞU AKDENIZ ENSTITÜSÜ (EMI)

Hedefler

Acil durum müdahalesi, barışın inşası ve Suriye bölgesi genelinde erken iyileşme çalışmalarında yer alan organizasyonları desteklemek ve güçlendirmek. EMI, kapsamlı bir yetkiye sahiptir ve çok çeşitli organizasyonlara kapasite geliştirme, takip ve değerlendirme ve uygulama desteği sunduğundan kritik bir organizasyondur. EMI, görece düşük görünürlüğe sahiptir; EMI olmadan yerel yönetimli bu organizasyonların çoğu sahada destek sunamaz, kapasite inşa edemez ve barışı sağlama, ekonomik kalkınma ve acil durum müdahalesi çalışmalarında etkili olamazdı. EMI, çok paydaşlı, ağ ile bağlı bir yaklaşım benimseyerek mali yönetim, idare ve toplum inşası konularında bir dizi yenilikçi kapasite geliştirme çalıştayı sunmaktadır.

Yenilik

EMI'nin çalışmaları, organizasyonların kapasitelerini geliştirmek suretiyle yeni bir faaliyet düzeyine geçmelerini sağlayarak bu organizasyonları güçlendirmeye yardımcı olduğundan bir konum yeniliğini temsil etmektedir. EMI, karmaşık siyasi dinamiklere duyarlı olmakla birlikte, çok zor durumlarda diğer organizasyonların yenilik yapmasına ve daha kapsamlı stratejik kapasiteyle gelişmesine yardımcı olmak için bilgi birikiminden, ağından ve uzmanlığından faydalanmak suretiyle olumlu değişime aracılık etmenin bir yolunu bulmuştur.

İrtibat: Safwan Mouaket - safwan@eminstitute.org

Web Sitesi: http://www.eminstitute.org

9. BÖLÜM: POLİTİKA DESTEĞİ VE YÖNETİMİ GÜÇLENDİRME

İLKELER

Zarar vermeme, esnek yaklaşım, çok boyutlu hedefleri anlama, projeyi sahiplenme, hükümetler arası diyaloğu ve kamu-özel diyaloğunu güçlendirme.

PROJELER

- 9.1 Irak'taki Sosyal Hizmetlerin Yönetimi: SKL International
- 9.2 Kırılgan Bir Bağlamda Yatırımı Teşvik Etmek: OECD Irak Projesi
- 9.3 Suriyeli Mülteciler İçin Sosyal Destek Müdahalesi: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi
- 9.4 Suriyelilerin Eğitime Erişimi: Eğitim Bakanlığı, Türkiye

ARKA PLAN

Kamu sektöründen her geçen gün daha fazla yenilik geldiğini kaydederek, bu özete yönelik araştırmalarımızda devlet kuruluşlarının ve ortaklarının Suriye ve Irak krizinde yenilikçi ve gerekli müdahaleyi oluşturmak için çevikliklerini, uyum sağlama yeteneklerini ve esnekliklerini nasıl arttırabileceğini anlamaya çalıştık. Bu kurumların, çeşitli paydaşlarla çalışma; çok paydaşlı diyalog yoluyla güven inşa etme; darboğazları aşma ve acil ihtiyaçları karşılamak için hızlı bir şekilde uyum sağlama; zorluklara rağmen esnek bir yaklaşım sergilemenin bir yolunu bulma ve eylem öğrenme gibi süreçler üzerinden zorluklardan ders alma kabiliyetine sahip olduğunu keşfettik.

Bu organizasyonlar, müdahalelerini daha resmi bir yapı içinde sistemleştirmek için, yeni yapılar, politikalar ve mekanizmalar geliştirmiştir. Yenilik için destek oluşturma, kapasiteleri güçlendirme, kaynak açıklarını giderme, mali istikrarı sağlama ve iyi yönetimi teşvik etme yolları bulmuşlardır. Kısacası, bu bölümdeki organizasyonlar, çeşitli ortaklarla birlikte ve diğer devlet kuruluşlarının tökezlemesine neden olacak çok sayıda zorlukla yüzleşerek, yenilik getirmenin ve hükümetin katkısını güçlendirmenin yollarını keşfetmiştir.

İYİ UYGULAMA İLKELERİ

Kırılgan Devletlerde İyi Uluslararası Katılım İlkeleri[52]

"Zarar vermeme": Müdahaleler mevcut siyasi gerilimlere katkıda bulunmamalıdır. Çalışmalarında paydaşlar geniş ve dengeli bir şekilde temsil edilmektedir ve müdahalenin kabul edilmesini, sahiplenilmesini ve dolayısıyla etkisini arttırmıştır.

Esnek yaklaşım: Hükümetin yükselişte olan veya değişen reform önceliklerine, krizde değişen koşullara ve diğer çevresel faktörlere hızlı bir şekilde yanıt verme.

Çok boyutlu hedefleri anlamak: Erken aşamalarda, faaliyetlerin yoksulluğu azaltma, toplumsal cinsiyet eşitliği ve çatışma hassasiyeti gibi eş zamanlı kalkınma konuları ile nasıl ilişkili olduğunun anlaşılması. Belli hedeflerin ve kilometre taşlarının tanımlanmasıyla bu eş zamanlı konuların nasıl entegre edildiğinin izlenmesi ve değerlendirilmesi. Bu yaklaşım, faaliyetlerin istikrara ve diğer daha kapsamlı kalkınma hedeflerine nasıl katkıda bulunabileceğine dair paydaşlar arasında farkındalığı arttırabilir ve daha iyi bir anlayışı sağlayabilir.

Proje sahipliği: Önceliklerini kestirmek ve reform, siyasi müdahaleler ve diğer çalışmalardan beklentilerini değerlendirmek için kilit paydaşlarla ilişki kurulması. Kapsayıcı olmak ve üst düzey politika yapıcıları, bakanlık temsilcilerini, sivil toplumu ve özel sektörü bir araya getirmek suretiyle güçlü sahiplenmenin sağlanması.

Hükümetler arası diyaloğu ve kamu-özel diyaloğunu güçlendirme: Toplantılarda politikalar tartışılırken yeni, daha geniş bakış açıları sunabilecek özel sektör paydaşlarının dahil edilmesi. Yatırım ve diğer kilit hususlar hakkında görüşlerini, kısıtlamaları ve genel görünümleri paylaşmak üzere yabancı firma temsilcilerinin dahil edilmesi.

Aşağıdaki projeler bu iyi uygulama ilkelerine örnek niteliğindedir.

52 OECD Kırılgan Devletlerde İyi Uluslararası Katılım İlkeleri'nden uyarlanmıştır.

9.1 IRAK'TAKI SOSYAL HIZMETLERIN YÖNETIMI: SKL INTERNATIONAL (İSVEÇ YEREL OTORITELER VE BÖLGELER DERNEĞI ILE BAĞLANTILIDIR)

Hedefler

Hizmet kalitesi, erişilebilirlik, mesuliyet, duyarlılık, etkinlik ve alt ulusal düzeyde yasama ve yürütme güçleri arasında işbirliği konularını ele alarak sosyal hizmetler sektöründe daha güçlü idareyi ve yönetimi desteklemek.

Proje Tanımı

Etkili yerel yönetim, yerel düzeyde istikrarı geliştirmek ve barışa destek olmak için çok önemlidir. Kırılgan şartlarda, ekseriyetle ulusal reform süreçleri, sivil toplumda kalkınma ve acil insani yardım veya temel hizmet ihtiyaçları öncelikli olarak ele alınır. Ancak yerel düzeyde resmi görev yerel yönetime aittir ve sürdürülebilir sonuçlar için yerel yönetimin doğrudan dahil olması gerekir.

Sosyal Hizmetlerin Yönetimi (GOVSOC) projesi, Irak'taki valilik ortakları ile yakın işbirliği içinde geliştirilmiştir ve ortakların yaklaşan ihtiyaçlarına göre aşamalı olarak planlanmıştır. Irak'taki öngörülemez bağlam göz önünde bulundurulduğunda, planlamanın esnek yapıda olması gerekiyordu ve bu da dahil olan taraflar arasında güven ve diyalogu teşvik etmiştir.

Projede genel yönetimden yararlanıcılara sunulan hizmetlerin kalitesine kadar çeşitli düzeylerde kapasite gelişimini ele almak için doğrudan il konseyleri ve idareleri, sosyal hizmet müdürlükleri ve engellilere yönelik enstitüler ile çalışılmıştır. Proje, kilit sonuçlar etrafında organize edilmiş ve kapsayıcı bir süreçte ilgili valilik tarafından tespit edilen her bir lokasyon için özelleştirilmiştir. Sonuç alanları, güncel bir sosyal hizmet programını; liderlik becerilerini; ortaklar arasında işbirliğini; personelin sosyal ve teknik becerilerini; yararlanıcılara hizmet etme motivasyonunu; sosyal güvenlik ağının doğruluğunu; sonuçların etkili takibini ve hayata geçirilmesini; kuruluşlar genelinde öğrenmeyi ve bilgi alışverişini içermektedir.

Çoğu hizmet ve ürün, kapasite geliştirme ile ilgili olup süreç geliştirme, eylem öğrenme programları, öğrenme ziyaretleri, iş başında eğitim, manuel gelişim ve diyaloğu kolaylaştırmanın bir kombinasyonudur. Engellilere yönelik merkezler ve yerel sosyal güvenlik ofisleri gibi yeni inisiyatifler ve hizmetlerle ilgili pilot çalışmalar için fiziksel altyapıya ufak yatırımlar da yapılmıştır ve yeni inisiyatiflerin pilot çalışmasını gerçekleştirmek için yapılan ufak yatırımlar söz konusudur. Daha da önemlisi, tüm faaliyetler yerel yönetim sisteminin resmi yapılarına entegre olmuştur ve asıl çalışmalar ilgili kurumlarda küçük proje grupları tarafından gerçekleştirilmiştir. Proje, sosyal hizmet çalışanları için travma sonrası stres, liderlik ve yönetim, planlama ve takip gibi hedef grubun günlük çalışmalarına olabildiğince yakın olacak şekilde özelleştirilen kapsamlı eylem öğrenme eğitimi programlarının bir sonucu olarak organizasyon kültürü üzerinde farklı bir etkiye yaratmıştır.

Proje, hem süreç hem de paradigma yeniliği sağlamıştır. Yukarıda belirtildiği gibi, karmaşık içerik, daha kademeli bir planlama uygulanan farklı bir tasarım ve sunum modu gerektirmiştir ve güvenin inşası ve ilişki tesisi için yerel varlık gösterilmesi gerekmektedir.

Yenilik

SKL International genelde yerel yönetimlerin net bir yetkiye sahip olduğu daha istikrarlı bağlamlarda çalıştığından, çatışma koşullarında çalışmak yeniden düşünmeyi ve daha uygulama temelli ve operasyonel olmayı gerektirmiştir. Irak'taki konsept yeniydi ve SKL esnek bir bağışçıya sahip olmanın avantajına sahipti. Bu yüzden, proje son derece serbest bir sonuç çerçevesi ve esnek bir bütçeyle başlamış ve başlangıçta iki ortak valilikle birlikte iki haftalık bir planlama çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Çalıştaylar, yerel idare sisteminden ve yerel siyasetçiler, valilik, sosyal hizmet müdürlükleri, sosyal güvenlik ağı müdürlükleri, yerel üniversiteler, sosyal hizmetler ve engelli hizmetleri enstitüleri ve SKL dahil sosyal hizmet sektöründen çok çeşitli paydaşları bir araya getirmiştir. Çalıştayın çıktısı, çalışılacak ana paydaşları sınırlandırmakta ve valilik başına dört sonuç alanından ve eşlik eden sonuç stratejilerinden oluşan bir çerçeve oluşturmaktaydı. Bu çerçeve, sonuç seviyesindeki göstergeleri paydaşın "davranışlarındaki değişiklikler" olarak tanımlayan Sonuç Haritasından esinlenmiştir.

SKL'nin yıllar içinde ortaklarından gördüğü gibi sürecin kendisi katılım ve sahiplenmenin temelini oluşturmuştur. Sonuç alanları kapsamlı bir şekilde tanımlandığından, SKL de yaklaşan ihtiyaçlara cevap verebilmiştir.

Projenin özelliği, gerçeğe ve yerel otoritelerin ihtiyaçlarına gösterilen duyarlılık ve ilgidir. Bunu ortaklar da kabul ve takdir etmiştir ve faaliyetlerin yararlanıcılarla sürekli istişare içinde kademeli olarak planlanmış olması, bu faaliyetlerin son derece faydalı olmasını, iyi bir zamanlama ve ivmeye sahip olmasını sağlamıştır. Bu aynı zamanda yüksek düzeyde bir sahiplenme ve

daha fazla şeffaflık ve kamu diyalogu anlamına gelmiştir. Özellikle kurum dışı iletişim olmak üzere, iletişim için stratejik bir yaklaşıma sahip olmak, ekibin ne öğrendiğini ve ürettiğini paylaşması için şarttı ve bu da projenin etkisini katlamıştır.

Proje aynı zamanda krize gerçek zamanlı yanıt vermek zorundaydı. Örneğin, 2014 yılından IŞİD Musul'u ele geçirdikten sonra Duhok'a çok sayıda mültecinin akın etmesinin ardından, SKL sosyal hizmet çalışanlarının travma sonrası stres bozukluklarını teşhis ve tedavi etme kapasitesini geliştirmiş ve tüm üst düzey sektör liderlerini kriz yönetimi koordinasyon sürecine dahil etmiştir. SKL ayrıca hükümetin etkinliği arttırmak için il düzeyinde yapısal değişiklikler yapmasına yardımcı olmuştur.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Çatışma koşullarında yerel yönetimin geliştirilmesi zaman alır ve yatırımlar risklidir; ancak hem proje yönetiminde hem de kapasite geliştirme çalışmalarında harekete geçme, yansıtma, inceleme ve planlama şeklindeki eylem öğrenme döngüsünün sistemli bir şekilde kullanılması projenin etkinliğini arttırmıştır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Tüm ortaklara karşı şeffaf olarak, esneklik ihtiyacı konusunda bağışçılara lobi yaparak ve bağışçılarla yakın diyaloga girerek ve yerel düzeyde işbirliği için sürdürülebilir şartları oluşturarak artan duyarlılık ve etkinlik.

Sürdürülebilir faydalar: Yerel yönetimle doğrudan çalışarak ve resmi yapılar vasıtasıyla ve paralel yapı oluşturmadan, sonuçlar olağan faaliyetlere ve yönetime entegre edilir. Planlama, liderlik ve kriz yönetimi, PTSD vb. alanlarda kapasite geliştirme süreci içselleştirilmiştir.

Yerel liderlik: Doğru uygulama ortağıyla, duyarlı ve esnek olmaya devam ederek ve ortağın projeyi yönetmesine izin vererek daha fazla sonuca ve sürdürülebilirliğe ulaşılmıştır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Genelde etkileşime girmeyen yerel paydaşları (siyasetçiler, valilik yönetimi ve hizmeti gerçekleştiren kuruluşlar) bir araya getirmek ve güven inşa etmeye, ilişkiler ve barışçıl diyalog tesis etmeye zaman ayırmak güven duyulmasını sağlamıştır.

Ortaklar

Ortaklar: SKL International, Irak Analiz ve Kalkınma Araştırmaları Vakfı (IRFAD), Divaniye ve Duhok İl Yönetimleri, İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı (SIDA).

İrtibat: Gunnar Andersson - gunnar.andersson@skl.se

Web Sitesi: http://sklinternational.se/projects/project/supporting-iraqi-local-governance-for-improved-public-services

OECD
BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

9.2 KIRILGAN BIR BAĞLAMDA YATIRIMI TEŞVIK ETMEK: OECD IRAK PROJESI

Hedefler

Doğrudan Yabancı Yatırımı (FDI) çekmek için Irak'taki iş ve yatırım iklimini geliştirmek.

Proje Tanımı

Irak, çok büyük politika, güvenlik ve ekonomi sıkıntıları ile yüzleşmektedir. Çatışma ve hidrokarbonlara aşırı bağımlılık, ülkedeki kırılganlığa neden olan iki temel faktördür. Yeniden yapılanma ve ekonomik canlandırma için yerel ve dış kaynaklı doğrudan yatırım gerekmektedir. Ülke şiddet ve çatışmayla ve çok sayıda kendi ülkesinde yerinden edilmiş insanla özdeşleşen uzatmalı bir kriz yaşamaya devam etmektedir. Ancak Iraklı politika üreticileri belirli vilayetlerdeki çatışma durumuna karşın yatırım çekme ihtiyacını anlamaktadır ve Hükümet bu kriz zamanında dahi uyum sağlamaya, yenilik yapmaya ve daha etkili olmanın yollarını keşfetmeye devam etmiştir.

OECD Irak projesi, özel yatırım ve ticari ortamın yönetimiyle ilgili Irak politikalarını ve kurumlarını iyileştirmek amacıyla kapasite geliştirme ve politika diyalogu faaliyetlerini birleştirmiştir. Proje aynı zamanda hükümetin yatırımı ve düzenleyici politika çerçevesini iki sacayağı etrafında güçlendirmeye yönelik çalışmalarını da desteklemiştir: yasal yatırım çerçevesinin değerlendirilmesi ve kapasite geliştirme.

Özel yatırım alanında, proje Irak Hükümetinin özellikle uzun vadeli ekonomik kalkınma için stratejik sektörlerde yatırımcıları çekmesi ve tutması için yatırım destek kapasitesini arttırmasına yardımcı olmuştur. Proje kapsamında, Irak'taki yatırım teşvik kuruluşları hakkında bir tanı çalışması yürütülmüş ve yatırım ve teşvik görevlilerine yönelik yatırım pazarlaması, hedef belirleme ve kolaylaştırma alanlarında özel kapasite geliştirme çalışması gerçekleştirilmiştir. Yatırım ve teşvik görevlileri için kapasite geliştirme çalışmaları, özel yatırım pazarlama materyali geliştirme, yatırımcı ilişkilerini yönetme, yatırımcılara materyal sunma ve Irak'taki

yatırım fırsatlarını formüle etmek ve pazarlamak için yatırım dosyaları hazırlama konusunda becerileri geliştirmiştir. Proje Irak Hükümeti'nin Özel Ekonomik Bölgeler oluşturma çalışmalarını da desteklemiştir.

Irak Hükümeti'nin hem yasal hem de kurumsal düzeyde yatırım için daha cazip bir politika çerçevesi geliştirmesini sağlamaya yönelik faaliyetler arasında, yasal yatırım çerçevesinin değerlendirilmesi, yeni yatırım kanununun yasal hükümlerini incelemek üzere teknik destek ve hedeflenen başlıklar için politika analizi ile ilgili uzman değerlendirmeleri bulunmaktadır. Paydaşlar, karşılaştıkları tecrit göz önünde bulundurulduğunda faydalı olan MENA-OECD Rekabet Gücü Programı vasıtasıyla yatırım politikaları ve trendleri ile ilgili uluslararası müzakerelere erişime sahip olmuştur. OECD Irak Projesi'nin somut sonuçları arasında, revize edilmiş bir Yatırım Kanunu'nun yasalaştırılması ve tüm sektörlerden paydaşların diyaloğa katılması için benzersiz ve bağımsız bir platform yer almaktadır. Bu platform, çeşitli kurumlar arasında koordinasyonu geliştirmiş ve birbiriyle ilgili konulardaki kilit sorunları ve zorlukları tespit etmeye yönelik bütüncül bir yönetim yaklaşımı getirmiştir.

OECD Irak Projesi, Irak'taki siyasi gelişmelerden kaynaklanan çok sayıda öngörülemeyen zorluğa uyum sağlamak zorunda kalmıştır. IŞİD'in kuzey Irak'ta saldırıya geçmesi, projenin ilk programına dönmesine neden olmuş ve güvenlik durumu misyonları sınırlandırarak projenin uygulamaya konmasında değişikliğe yol açmıştır. Yine de, proje daha esnek bir yaklaşımla devam etmiştir.

Proje, her geçen gün daha da zorlaşan şartlarla başa çıkmak için uygulama modelini değiştirmek gerektiğinden bir süreç adaptasyonunu temsil etmektedir. Paydaşların güçlü bir şekilde dahil edilmesi, sahiplenmenin pekiştirilmesi, diyalog için bir alan oluşturulması ve özel sektörün dahil edilmesi, projenin bir çatışma ve belirsizlik ortamında yönetilmesi bakımından elzem hale gelmiştir.

Yenilik

Politika üretme çerçevelerinin ve uluslararası standartların çatışma ve kırılganlık bağlamına uyarlanması gerekmektedir. OECD'nin Kırılgan Devletlerde İyi Uluslararası Katılım İlkeleri gibi kilit ilkelere dayansa da,[53] yenilikçilik proje geliştirme sürecinde durum bazında ve yararlanıcılar, bağışçılar ve ortaklarla yoğun diyalog sayesinde faydalı olmuştur.

Bu ilkeler arasında "zarar vermeme" (mevcut siyasi gerilimlere katkıda bulunmama); esnek ve kapsayıcı bir yaklaşım uygulama; çok boyutlu hedefleri anlama (eşzamanlı hususlar); projenin paydaşlar tarafından sahiplenilmesi ve hükümetler arası diyalogun ve kamu-özel diyalogunun

53 *Kırılgan Bir Bağlamda Yatırımı Teşvik Etmek: OECD Irak Projesi,* Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, Haziran 2016.

güçlendirilmesi yer almaktadır. Dolayısıyla proje, projenin sahiplenilmesi ve güven alanları oluşturulması bakımından elzem olması sebebiyle ülkedeki paydaşlarla güçlü ortaklıklar kurmaya odaklanmıştır.

Proje kapsamında, uygulama başlangıcında detaylı bir risk analizi gerçekleştirilmiş ve olaylar geliştikçe bu analizde düzeltmeler yapılmıştır. Bağışçı ile esnek bir yaklaşım sergileme konusunda anlaşılmış ve ekip altı ayda bir kaydedilen ilerlemeyi değerlendirmiş ve bağışçının onayı ile daha somut sonuçlar almak üzere bileşenleri önceliklendirmiştir.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Politika düzeyinde çalışan OECD, doğrudan katılımcıların ve dahil olan yararlanıcıların ötesinde müdahaleleri ile yüksek etkiye ulaşmaktadır. Bağışçının esnekliği kaynakların kullanımını optimize ederek daha güçlü sonuçlar elde edilmesini sağlamıştır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: OECD'nin metodolojisi, temel olarak politika diyaloğuna dayanmaktadır ve proje, Irak genelindeki kamu sektörü ve özel sektör temsilcileri için bir alan yaratmanın yanı sıra Iraklı politika yapıcıları bölgesel ve uluslararası politika ağlarına bağlamaktadır. Proje paydaşları tekrar tekrar bu unsuru takdir etmiş ve bu da politika müdahalelerinin daha etkili olmasını sağlamıştır.

Sürdürülebilir faydalar: Proje, yasalaştırılan revize yatırım kanunu, yeni yatırım teşvik kapasiteleri, daha gelişmiş pazarlama materyalleri ve teknik sistemler ve yatırım iklimini önemli ölçüde iyileştirecek bir gelişme olarak Irak'ın uluslararası sözleşmelere katılma yönünde kaydettiği ilerleme dahil olmak üzere, müdahale sona erdikten sonra da sürdürülebilir faydalar sağlayacak somut sonuçlara katkıda bulunmuştur. Proje aynı zamanda Irak'ın uluslararası yatırım politikası sürecine entegre olması ve uluslararası sözleşmelere uyması gerektiğine dair farkındalık yaratmıştır.

Yerel liderlik: Proje, Ulusal ve İl Yatırım Komisyonları'ndan 60 personeli dahil ederek, yatırım teşvik ve kolaylaştırma için kapasitelerini geliştirmiştir. Ayrıca politika diyalogu süreci paydaşlar arasındaki koordinasyon kapasitesini geliştirmiştir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Politika diyaloguna dahil olan çok çeşitli paydaşlar, tüm tarafların pozisyonlara ve bakış açılarına dair anlayışını arttırmıştır.

Ortaklar

Ortaklar: OECD, İl Yatırım Komisyonları, yatırım konularında yer alan Bakanlıklar, Başbakanlık, yerel ve yabancı özel sektör.

İrtibat: Pilar Sanchez-Bella - pilar.sanchez-bella@oecd.org
Marie-Estelle Rey and Carlos Conde - carlos.conde@oecd.org

Web Sitesi: https://www.oecd.org/mena/competitiveness/iraq-investment-climate.htm

9.3 SURIYELI MÜLTECILER İÇIN SOSYAL DESTEK MÜDAHALESI: GAZIANTEP BÜYÜKŞEHIR BELEDIYESI

Hedefler

Gaziantep'teki Suriyeli mültecilerin ihtiyaçlarına yanıt vermek ve krizdeki değişikliklere uyum sağlamak.

Proje Tanımı

Türkiye'nin Gaziantep şehrinin nüfusu 2014 ila 2016 arasında Suriye'den gelen mülteci akını sonucu %20 oranında artış göstermiştir. Gaziantep ili sınırları içindeki kamplarda yaşayan Suriyeli mültecilerin toplam nüfusu, 50.960 olup, bu rakama ilave olarak Gaziantep şehrinde ise 285.450 mülteci yaşamaktadır. AFAD tarafından yürütülen kamusal mülteci müdahalesi kamplarla sınırlı olup, kentsel bağlamda kurumsal bir mülteci müdahalesi bulunmamaktadır. Belediye, mültecilere sunulan belediye hizmetlerini genişletmek için yeni yollar icat ederek, sosyal ihtiyaçları ele alarak, toplumsal kaynaşmayı muhafaza etmenin yollarını arayarak ve Suriyelilerin Türk toplumuna entegrasyonunu geliştirmek için uygulamalı çalışmalarla yerel düzeyde katkı sağlayarak acil durumlara cevap vermiştir.

Krizin başlarında, Belediye iki eğitim merkezi açarak Suriyeli öğretmenleri seferber etmiştir. 2012'de Gaziantep'teki mültecilerin sayısı sadece yüzlü rakamlardaydı. Genel anlayış, krizin sadece birkaç ay süreceği yönündeydi. Yine de önceliğin eğitim olduğu barizdi. Bu yüzden, mülteci çocukların ders kaçırmasını önlemek için belediye Suriyeli mülteci çocuklar için iki okul açmıştır. Uygun yönetmelik olmadığından, Milli Eğitim Bakanlığı çalışmaya karşı çıkmıştır. Belediye okulların adını Suriye Eğitim ve Bilgi Merkezleri olarak değiştirmiş ve eğitimin ötesinde başka hizmetler keşfetmiştir.

Buna paralel olarak, belediye Gaziantep'te yaşayan Suriyeli mültecilerin toplumsal kaynaşmasının ve toplumsal katılımının arttırılmasına öncelik vermiştir. Bunun için günlük yaşamlarının tüm unsurlarıyla ilgili güvenilir bilgi ve rehberlik sunmuş ve yerel kurumlarla ilişkileri ve iletişimi güçlendirmiştir.

Öncelikle Gaziantep Valiliği ile işbirliği içinde bir bilgi merkezi kurulmuştur. Merkez, her bir bakanlığın genel müdürlüğünden bir personel üyesi ve bir çevirmenle takviye edilmiştir.

Takip eden yıllarda yararlanıcı sayısının azalmasıyla, belediye merkezi kapatarak burayı kadınlara ve çocuklara yönelik bir toplum merkezi olarak değiştirmeye karar vermiştir. Belediye, çalışmaları finanse etmek için gönüllülerle çalışmış ve merkezi yenilemeye yönelik teşvikleri ödemek amacıyla UNHCR'den bir hibe almıştır. Suriyeli nüfus yerel bağlama uyum sağladıkça, sosyal medyanın kapsamlı kullanımı bilgi paylaşımına imkan vermiş ve merkez ihtiyacı tekrar değişmiştir. Belediye, şehirdeki günlük hayatlarında özel desteğe ihtiyaç duyan kadınlara ve çocuklara özel hizmetler geliştirerek bir kez daha uyarlama yapmaya karar vermiştir. Merkez, gerilimleri azaltmak, çatışmaları önlemek ve toplumsal kaynaşmayı arttırmak için stratejik bir lokasyona sahipti. Merkez, toplumsal kaynaşmayı ve toplumsal katılımı desteklemek için insan haklarına odaklanarak Suriyeli kadın ve çocuklara hizmetler sunmaktadır. Hukuk, sağlık, istihdam, eğitim, sosyal hizmetler, spor ve kültür alanında bilgi ve danışmanlık sunmaktadır.

Yenilik

Belediyenin mültecilerin değişen ihtiyaçlarına zamanında yanıt vermenin ve en muhtaç kişilerin ihtiyaçları değiştikçe şartlara ve sınırlı kaynaklara yaratıcı şekilde uyum sağlamanın bir yolunu bulması sebebiyle, bu proje bir süreç yeniliğini temsil etmektedir.

Belediye, hizmetlerinin kalitesi üzerinde baskı oluşturan ve toplumsal kaynaşmayı, istikrarı ve kamu düzenini riske atan bir krizde proaktif davranmıştır. Adaptasyon süreci, tüm mukimlerin ihtiyaçlarına kulak verilmesi, entegrasyonu en üst düzeye çıkaran yaratıcı çözümler bulunması ve durum değiştikçe önceliklerin değiştirilmesi ile özdeşleşmiştir. Örneğin, toplumsal kaynaşmayı desteklemeye yönelik eylemler, kent nüfusunun korunmaya muhtaçlığı arttıkça daha yüksek bir öncelik haline gelmiştir.

İlave kaynaklar yaratmak ve hizmet sunum sürecine yenilik getirmek adına, UNICEF Çocuk Evliliklerini ve Çocuk İstismarını Önleme Projesi; UNDP mesleki eğitimi; dil dersleri; Suriye Krizinin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki etkisini azaltma projesi ve Suriyeli mültecilerin belediye parklarında ve bahçelerinde ve şehrin başka kısımlarında çalışmak için GIZ tarafından istihdam edilmesi gibi uluslararası organizasyonlarla ve kuruluşlarla çalışmaya başlamıştır.

Kentsel nüfustaki bu hızlı değişiklik ve artan korunmaya muhtaçlık duygusu, veri üretme ve müdahale kapasitesini arttırma ihtiyacını doğurmuştur. Bu yüzden, belediye 2014 yılı sonlarında Sosyal Çalışmalar Merkezi üzerinden kanıta dayalı bir planlama ve müdahale mekanizması benimsemiştir. Tüm hane halklarının ilçeye göre araştırılması sonucu kentin Arapça ve Türkçe dillerinde bir sosyal risk haritası oluşturmuştur. Korunmaya muhtaçlık

derecesine ve türüne göre bir kodlama sistemi kullanarak, veritabanına çevrimiçi erişilebilir ve acil durumda spesifik hizmetlerle müdahalede bulunmak için kullanılabilir. Buna ilaveten, belediye uluslararası STK'larla koordinasyon sağlamak, mülteci haklarıyla ilgili bilgi dağıtmak ve bir proje ofisi olarak hareket etmek üzere Göçmen İşleri Birimi adında özel bir idari birim kurarak Suriyeli mültecilere hizmet sunma süreçlerini geliştirmek için kurumsal yenilikler gerçekleştirmiştir.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Belediye, eldeki varlıklardan yararlanarak, uluslararası kuruluşlarla ortaklık yaparak ve etkinliği arttırmak için verileri kullanarak mevcut kaynaklarını son derece maliyet etkin ve en iyi şekilde kullanmak suretiyle kendi müdahalesini geliştirmiştir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Mülteciler için güler yüzlü bir ortam oluşturan Belediye, mültecilerin ihtiyaçlarını karşılamak ve yeni evlerindeki hayatlarını dönüştürmeye yardımcı olmak için yeni ortaklıklar kurmuştur. Ayrıca Suriyeli ve Türk topluma yönelik dersleri işlemek üzere Suriyeli Mültecilerden oluşan (doktorlar, öğretmenler, çevirmenler, mühendisler, kurs yöneticileri) bir gönüllü ağı oluşturulmuştur.

Sürdürülebilir faydalar: Hızlı yanıt vererek, mültecilerin yeni ortama adaptasyonunu destekleyerek ve çok sayıda yeni mukimin ihtiyaçlarına hizmet edecek altyapıyı devreye sokarak, Gaziantep gelişmeye devam eden sürdürülebilir faydaları teşvik etmiştir.

Yerel liderlik: Belediye, şehrin diğer önemli kamu kurumları ve INGO ortakları ve ortak uluslararası kuruluşlar arasındaki görevleri koordine ederek liderlik sergilemiştir. Ayrıca veritabanı planlama, acil durum müdahalesi hazırlığı ve özel idari bir birim olan Göçmen İşleri Birimi aracılığıyla mültecilere hizmet etme bakımından kapasitelerini geliştirmiştir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Büyük mülteci akını şehir hayatının kalitesi açısından yüksek risk teşkil etmiştir. Zorlukları ele almada sergilenen proaktif ve duyarlı yaklaşım, erken aşamalarda toplumsal kaynaşmanın muhafaza edilmesine yardımcı olmuş ve Suriyelilerin uzun vadede entegrasyonu ve toplumsal katılımı ise bir katılım ve toplumsal ahenk duygusunun sürdürülmesine yardım etmiştir.

Ortaklar

Ortaklar: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, Gaziantep Valiliği, İhtiyaç Sahibi İnsanlar, Türk Olimpiyat Komitesi, UNICEF, UNHCR, UNDP, GIZ.

İrtibat: Önder Yalçın - onderyalin@gmail.com

Web Sitesi: https://gantep.bel.tr/

9.4 SURIYELILERIN EĞITIME ERIŞIMI: EĞITIM BAKANLIĞI, TÜRKIYE

Hedefler

Türkiye'de yaşayan Suriyeli çocukların 1950 Cenevre Sözleşmesi uyarınca bir kamu hizmeti olarak eğitime erişimlerini sağlamak. Türkiye'deki tüm çocukların kamu eğitimine erişim söz konusu olduğunda vatandaşlarla aynı haklara sahip olduğu kabul edilmektedir. Bunu gerçekleştirmek için Suriyeli çocukların Türk okullarına kaydolması ve çocukların geçici eğitim merkezlerinden devlet okulu sistemine kademeli olarak entegre edilmesi gerekmektedir.

Proje Tanımı

2014 yılına kadar, Türkiye'deki Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), sadece kamplardaki Suriyeli çocuklara eğitim hizmetleri sunulmasını destekleyen Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile koordinasyon halinde çalışıyordu. Dersler Arapça yapılıyor ve geçici hükümetin onayladığı müfredata göre tasarlanıyordu. Kampların dışında ise, 2014 yılına kadar Suriyeli çocuklar sadece ebeveynlerinin oturma izni varsa Türk devlet okullarına kayıt yaptırabiliyordu. Bu da ebeveynleri geçici korumadan yararlanan çocukların fiilen dışlanmasına yol açmaktaydı. Buna paralel olarak, STK'ların işlettiği okullar oluşturulmuş ve kamp dışındaki artan mülteci nüfusuna hizmet etmiştir.

"Geçicilik" kavramı Türkiye Devleti'nin Suriyeli mülteci sorununa yaklaşımında kademeli olarak devre dışı bırakıldıkça ve aynı zamanda istikrarı sağlamak amacıyla, MEB'in görevi Türkiye'deki tüm Suriyeli çocuklara kaliteli eğitim vermekten sorumlu yasal otorite olarak yeniden vurgulandı. Bu bağlamda, MEB'in Türkiye'deki tüm çocuklara eğitim vermekten sorumlu olduğu tekrar teyit edildi. 2014'ün ardından, geçici koruma altındaki Suriyeli çocukların devlet okullarına erişimi sağlanmıştır. 2014 tarihli Yönetmelik gereği, STK'ların işlettiği tüm okullar MEB ile bir protokol imzalamış ve geçici eğitim merkezi haline gelmiştir. Haziran 2016 tarihli Yönetmelik, MEB'in "entegrasyon yanlısı" bakış açısını net bir şekilde ortaya koyarak, geçici eğitim merkezlerinin kademeli olarak kapatılacağının ve Suriyeli mülteciler için paralel, özel eğitim hizmetleri ayarlamaya çalışmanın yasalara aykırı olduğunun altını çizmiştir.

Aralık 2016 itibarıyla, okul çağındaki Suriyeli çocukların toplam sayısı 833.039 olup, Türk okullarına kaydolan Suriyeli çocukların toplam sayısı 181.183'tür ve hala geçici eğitim merkezlerine gitmeye devam edenlerin sayısı ise 302,404'tür. Türk okullarına kaydolan Suriyeli çocukların sayısını arttırmaya yardımcı olmak adına, MEB Suriyeli çocukları eğitim alanında desteklemek isteyen veya bu konuyla ilgilenen tüm kuruluşların ve aktörlerin Eğitim Bakanlığı ile bir ortaklık anlaşması yapması ve Bakanlığı destekleyici rolde bir program oluşturmayı kabul etmesi şartını getirmiştir.

Avrupa Birliği (AB) ile yapılan ortaklık bir örnek teşkil etmektedir. Türkiye'deki Mülteciler İçin Mali Yardım Programı, Avrupa Konseyi'nin Türkiye'deki mültecileri desteklemek için yaptığı önemli ilave finansman çağrısına cevap olarak oluşturulmuştur. Program, 2016-2017 için 3 milyar avro (3,18 milyar USD) bütçeye sahiptir; bu çerçevede, AB Türk otoritelerinin operasyon masraflarını, zorunlu eğitime erişim masraflarını, daha açık bir ifadeyle Suriyeli öğrencilerin Türk eğitim sistemine entegre edilmesine yönelik çalışmalarda yapılan masrafları karşılamak üzere MEB ile 300 milyon avro değerinde bir doğrudan hibe sözleşmesi imzalamıştır. Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunu Destekleme projesinin dört temel ayağı vardır: Türkçe ve Arapça dilinde eğitimin desteklenmesi; okul altyapısının ve öğrenim ortamının geliştirilmesi; okula ulaşım ve Suriyeli öğrencilere rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunulması.

MEB'in, uluslararası kuruluşlar ve STK'lar ile işbirliğinin Suriyeli çocukların eğitimindeki hedeflere ulaşma konusunda nasıl yardımcı olabileceğini tespit etmesi sebebiyle bu bir süreç yeniliğini temsil etmektedir. MEB, daha güçlü sonuçlar getireceğini düşündüğü özel işbirliği alanlarına işaret etmiştir. Ayrıca, MEB genel politikanın gelişimi konusunda esnek bir yaklaşım sergilemiş ve görevinin minimal bir şekilde yorumlandığı ilk dönemin ardından Devlet otoritesini tekrar kurmada etkili olmuştur.

Yenilik

Daha fazla ayrıntı vermek gerekirse, MEB STK'lar ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği için başlıca alanları, yeni okulların inşa edilmesi; okul binalarının bakımının yapılması; okulu bırakmanın ve okula gelmemenin engellenmesi; Türkçe derslerinin desteklenmesi ve okul yönetiminin sosyal faaliyetler organize etmesine yardımcı olan okul aile birliğinin desteklenmesi olarak belirlemiştir Ek olarak, mesleki eğitim faaliyetlerinde ve yetişkin Suriyelilerin eğitimiyle ilgili tüm faaliyetlerde işbirlikleri MEB Yaşam Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile koordinasyon halinde yürütülmelidir.

MEB, esneklik sergilemiş ve STK'lar, uluslararası kuruluşlar ve Suriyeli eğitim gönüllüleri ile işbirliği modelleri üzerinde durmuştur ve işbirliği modeli Suriyeli çocukların daha fazla okula kaydolmasını sağlamaktadır. MEB ayrıca, kurum içi koordinasyon ve danışma yapılarını geliştirerek, çıkarılan derslerin yerel olarak Bakanlığın il müdürlükleri düzeyinde daha iyi entegre edilmesini sağlamıştır.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Suriyeli çocuklara eğitim hizmetleri sunarken ulusal kurumları desteklemeyi amaçlayan program ve işbirliği modeli, diğer tüm paralel eğitim sistemlerine göre daha maliyet etkin ve sürdürülebilirdir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Strateji, çocukları entegre etmeyi ve ailelerine geleceğe dair olumlu fırsatlar sunmayı amaçlamaktadır.

Sürdürülebilir faydalar: Bu yaklaşım, çocuklar ve aileleri için ulusal sisteme uzun vadeli entegrasyon imkanı sunar ve çocuklara nerede yaşadıkları fark etmeksizin geleceklerini şekillendirme konusunda yardım etmek için kaliteli eğitim sunmayı amaçlamaktadır.

Yerel liderlik: MEB, yerel düzeyde edinilen tecrübe birikiminin önemini kabul etmektedir. Zorlukların büyük bir kısmının yerel düzeyde çözülmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin desteklenmesi önemli bir öncelik olarak kabul edilmektedir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Eğitim, toplumsal kaynaşma için esastır. Suriyeli çocukların milli eğitim sistemine entegrasyonu ve Türk ve Suriyeli çocukların aynı okullarda ve sınıflarda okuması toplumsal kaynaşmaya geniş çaplı katkıda bulunacaktır.

Ortaklar

Ortaklar: Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı, Avrupa Birliği.

İrtibat: Ayşenur Bülbül - gocegitimi@meb.gov.tr
Directorate General for Lifelong Learning, division for emergency and migration education
Web Sitesi: http://www.meb.gov.tr

10. BÖLÜM: NAKDE DAYALI GELİŞMİŞ ÇÖZÜMLER

İLKELER

Nakdin uygun olup olmadığına karar verme, olası piyasa etkisini anlama, yararlanıcılarla etkili şekilde iletişim kurma; titiz takip ve değerlendirme; ortak standartları temin etme ve geçim desteği olarak nakit.

PROJELER

- 10.1 İnsanı Yardım Acil Durum Müdahalesi için Akıllı Kart Çözümü AID:Tech
- 10.2 Lübnan'daki Mülteciler için Yoksulluk Tahmini: UNHCR ve WFP
- 10.3 Türkiye'nin Kırsal Kesimlerinde Nakit Kartı Programı: Uluslararası Göç Örgütü
- 10.4 EYECLOUD©: UNHCR Ürdün

ARKA PLAN

Önceden[54] UNRWA[55] ve UNHCR[56] dahil birçok BM kuruluşu tarafından nakit ve kartlar alt bölgede bir program yöntemi olarak kullanılmıştır, ancak mevcut krizde çoğu sektör genelinde ve krizden etkilenen tüm ülkelerde daha önce görülmemiş bir ölçekte kullanılmaktadır. Yararlanıcılara, ayni yardıma göre daha fazla itibar ve seçim hakkı sunmak üzere kullanılan koşulsuz ve koşullu nakit ve kartlar, genel olarak yüksek okuryazarlık oranlarına, işleyen bankacılık sistemlerine ve görece istikrarlı piyasalara sahip bu büyük orta gelirli bölgede son derece etkili ve verimli olarak kendi kanıtlamıştır.

Nakit veya kart formunda yardım sunmak, yararlanıcıların hangi yardıma ne zaman ihtiyaç duydukları konusunda seçim yapmasını sağlar. Bir normallik ve kapsayıcılık hissi yaratarak, ailelerin uluslararası organizasyonların ayni yardımı için sıraya girmesi yerine yerel dükkanlar ve hizmet sağlayıcıları ile etkileşime girmesini sağlar. Nakit programları, daha hızlı bir dağıtım yöntemi olabilir ve büyük çaplı ayni yardım dağıtımı ihtiyacını ortadan kaldırdığı için bazı açılardan maliyet etkinliği de sunabilir. Nakde dayalı programların ulusal ve yerel ekonomilere doğrudan ve dolaylı faydası da barizdir:

54 Örneğin, bkz. Cash Learning Partnership – www.cashlearning.org.

55 UNRWA, uzun yıllardır Filistinli mülteciler için değişen formatlarda nakde dayalı yardımdan faydalanmakta olup, halihazırda bu yardım UNRWA'nın acil yardım çalışmalarının ayni yardıma göre daha büyük bir kısmını teşkil etmekte ve bu da mültecilere çeşitli sektörlerde kendi ihtiyaçlarını önceliklendirme özgürlüğü tanımaktadır.

56 ATM kartı sistemi üzerinden nakit, UNHCR'nin Suriye, Lübnan ve Ürdün'de Iraklı mülteci krizine cevaben etkili bir prog-ram aracı olarak kullanılmıştır; bkz. UNHCR (2009), *Surviving in the City: A Review of UNHCR's Operation for Iraqi Re-fugees in Urban Areas of Jordan, Lebanon and Syria.*

Lübnan ve Ürdün'deki son değerlendirmeler nakde dayalı programların yerel ve ulusal perakendecilerin gelirlerini arttırdığını, yerel toplumlarda yeni iş imkanları yarattığını ve verilen nakit paranın önemli bir çarpan etkisine sahip olduğunu göstermektedir.[57]

Bölge genelinde, uluslararası organizasyonlar gıda, barınak, eğitim ve sağlık gibi temel ihtiyaçları ele almak için sektörler bünyesinde ve genelinde nakde dayalı programlardan faydalanmaktadır. Nakde dayalı programların böylesine büyük bir ölçekte kullanımı bir dizi risk ve zorluğu da beraberinde getirmekle birlikte, aşağıdaki ilkeler ve yaklaşımlar bunların azaltılmasını sağlayabilir.

İYİ UYGULAMA İLKELERİ

Nakdin uygun olup olmadığını belirleme: Nakit para her şeyin ilacı değildir ve öncelikle bunun yardım sağlamak için en uygun program aracı olup olmadığını belirlemek gerekir. Bir ihtiyaç analizinin bir parçası olarak veya hemen ardından bir müdahale analizi gerçekleştirmek, nakit paranın diğer modaliteler karşısında muhtemel verimliliğini ve uygunluğunu ve en uygun nakit programı (koşullu veya koşulsuz nakit transferleri, kartlar veya emek karşılığında nakit destek) olup olmadığını anlamaya yardımcı olacaktır. Tercihlerini yerine getirmek her zaman mümkün olmasa da yararlanıcıların tercihlerini dikkate almak bu aşamada kilit rol oynamaktadır. Örneğin, alt bölgedeki uluslararası organizasyonlar yararlanıcıların temel tercihinin koşulsuz nakit olduğunu bildirmektedir. Ancak, bazı ev sahibi ülkelerdeki siyasi ve güvenlikle ilgili endişeler, çeklerin daha uygun olacağı anlamına gelmektedir, zira ev sahibi toplumlar ve idareler karşısında daha az tartışmaya neden olacaktır. Kartlar ayrıca uluslararası organizasyonlara yararlanıcıların harcamalarını müdahale hedefleriyle bağlantılı ürün ve hizmetlere yönlendirme imkanı vermekle birlikte, nakit paraya kıyasla bu hane halkının seçim hakkını sınırlandırmaktadır.

Olası piyasa etkisini anlamak: Yerel pazarların ve bunların nakde dayalı yardımın büyük ölçekli kullanımından nasıl etkilenebileceğini anlamak, programların tasarımı belirlemede esastır.[58] Örneğin, 2013 yılı Nisan ve Mayıs ayları arasında Uluslararası Kurtarma Komitesi tarafından bir kuruluşlar arası Acil Durum Piyasa Haritalandırması ve Değerlendirmesi (EMMA) gerçekleştirilmiş[59] ve mülteci akını sonucu kilit işgücü piyasalarında rekabetin arttığına dair kanıtlar keşfedilmiştir.[60] Çeşitli modaliteler vasıtasıyla yerel ekonomilere büyük nakit enjeksiyonları hem olumlu hem de olumsuz etkilere sahip olabilir. Dikkate alınması gereken kilit sorular arasında, yerel piyasaların rekabet gücüne sahip olup olmadığı; başta uzak bölgeler olmak üzere ürün hareketiyle

57 Bkz. WFP (2014b), *Economic Impact Study: Direct and Indirect Effects of the WFP Value-based Food Voucher Programme in Lebanon;* WFP (2014a), *Economic Impact Study: Direct and Indirect Impact of the WFP Food Voucher Programme in Jordan"; and IRC* (2014), *Emergency Economies: The Impact of Cash Assistance in Lebanon: An impact evaluation of the 2013-14 winter cash assistance program for Syrian refugees in Lebanon.*

58 Müdahale analizine ve piyasa değerlendirmelerine dahil edilebilecek soruların yer aldığı kontrol listesi için bkz.Harvey, P. ve Bailey, S., (2011), HPN Good Practice Review: Cash Transfer Programming in Emergencies.

59 Bkz. http://emma-toolkit.org

60 Battistin, F. (2014), *IRC Cash and Livelihoods Support Programme in Lebanon.*

ilgili herhangi bir kısıtlama olup olmadığı; mevcut tüccarların veya perakendecilerin talepteki hızlı artışlara yanıt verip veremeyeceği; artan talebin fiyatları yükseltme riski olup olmadığı ve yerel piyasaların enflasyon riskini azaltabilmek için yeterli ölçüde entegre edilip edilemeyeceği yer almaktadır.[61]

Yararlanıcılarla etkili iletişim kurma: Bölge genelinde birden fazla nakde dayalı program uygulandığı dikkate alındığında, insanların yardıma hızlı ve etkili bir şekilde erişmesini sağlamak suretiyle yararlanıcılarla etkili iletişimin temin edilmesi kafa karışıklığını önlemek, sorunları tespit etmek ve hafifletici tedbirleri süratle hayata geçirmek açısından şarttır. Farklı iletişim modlarının bir araya getirilmesi, daha etkili bir sosyal yardıma destek verebilir: örneğin, Hayata Destek (Türkiye'de bir STK) yararlanıcılara gıda e-kart programını iletmek için mobil teknolojiden, Suriyeli gönüllülerin yer aldığı bir ağdan ve geleneksel liderlerden (*muhtarlar*) yararlanmaktadır.[62] Yararlanıcıların sorunlarını bildirip yardım alabileceği açık bir şekilde ifade edilmiş bir mekanizma, nakde dayalı bir programın verimli şekilde işlemesini sağlamak ve uygulayan kuruluşta yararlanıcılar arasında güven inşa etmek için de gereklidir.

Titiz takip ve değerlendirme: Nakde dayalı programların takip uygulamasına ilişkin metodoloji ayni yardımdan büyük ölçüde farklı olup, çıkarılan dersler birden fazla düzeyde titiz bir takip gerektiğini göstermektedir. Özellikle kartlar benzersiz riskler oluşturmaktadır, zira piyasanın az sayıda aktörle domine edilmesine yol açabilirler. Bunun için, hizmetlerin uygun olmasını sağlamak ve yapay fiyat artışları gibi suiistimalleri önlemek amacıyla mağazaların takibi gerekmektedir. Hem nakit hem de kartlar için, ortaya çıkan enflasyona yanıt vermek ve dolayısıyla mülteciler ve ev sahibi toplumlar için istikrarlı bir satın alma gücü sağlamak için fiyatların ve tedariklerin takibi gerekmektedir. Olası etkiyi anlamak ve program tasarımında ve uygulamasında gerekli uyarlamaları yapmak için hane halkı düzeyinde takip önemlidir. Örneğin, 2012 yılı nakit yardım programı kapsamında UNHCR Ürdün ve IRD nakit paranın ve yardımların hane halkı üzerindeki etkisini değerlendirmek için bir Ev Ziyareti projesi başlatmıştır. Ekim 2012 ve Mart 2013 tarihleri arasında, kırsal ve kentsel bölgelerde 61.823 mültecinin evi ziyaret edilmiş ve sonuçlar nakit para ve diğer programlarla ilgili olarak detaylı bir analiz sunmuştur.[63] Lübnan'da, UNHCR ve ortakların 2013/2014'teki kış şartlarına uygun koşulsuz nakit yardım programı, IRC tarafından yürütülen ve bu yılki programın tasarımını şekillendirmek için halihazırda kullanılmakta olan detaylı bir karşılaştırmalı analize tabi tutulmuştur.[64]

Ortak standartların tesisi: İhtiyaç sahibi toplumlara giden yardımlarda belli bir bütünlük ve eşitlik seviyesini temin etmek için bölgede uygulanan çeşitli nakde dayalı programların ortak standartlara dayanmasını sağlamak şarttır; bu şekilde farklı gruplar arasındaki gerilimler hafifletilebilir. Ürdün ve Lübnan'daki Nakit Çalışma

61 Piyasa değerlendirmeleriyle ilgili daha fazla bilgi ve rehberlik için: www.cashlearning.org; Acil Durum Piyasa Haritalan-dırma ve Analizi araç seti (http://emma-toolkit.org); ve Harvey, P. ve Bailey, S., (2011), HPN *Good Practice Review: Cash Transfer Programming in Emergencies.*

62 Kuğu, B. ve Okşak, E. (2013). *Evaluation Study of Support to Life's Response to the Syrian Refugee Crisis 2012 and 2013.*

63 UNHCR/IRD (2013), *Syrian Refugees Living Outside Camps in Jordan: Home Visit Data Findings, 2013.*

64 IRC (2014), *Emergency Economies: The Impact of Cash Assistance in Lebanon: An impact evaluation of the 2013-14 winter cash assistance program for Syrian refugees in Lebanon.*

Grupları, ihtiyaç analizleri, korunmaya muhtaçlık analizi, dağıtım yöntemleri, dağıtım sonrası ölçümler ve değerlendirme ölçümleri ile farklı sektörlerden çıkarılan derslerin paylaşılması da dahil olmak üzere, farklı sektörler genelinde nakit yardımı kullanımı için ortak standartlar oluşturmaktadır.

Geçim kaynağı desteği olarak nakit: Ev sahibi toplumlarda sürdürülebilir geçim kaynaklarına erişimde değişen politika, hukuk ve uygulama kısıtlamaları dikkate alındığında, nakde dayalı geçim kaynağı desteği mülteciler için giderek daha önemli hale gelmektedir. Örneğin, emek karşılığı nakit destek programları kısa vadeli olsa da olumlu sosyoekonomik faydalar sunabilir. Nakit ayrıca bu bölgedeki pek çok mülteci için büyük oranda istihdama veya diğer gelir getiren faaliyetlere erişimleri olmaması nedeniyle artan bir problem olan borçları ödemek için de kullanılabilir. Örneğin, IRC, nakit ve geçim kaynağı destek programı kapsamında, kuzey Lübnan'daki az sayıda korunmaya muhtaç mülteciye ve ev sahibi toplumlara koşulsuz ve sınırsız nakit yardımı sağlamıştır.[65]

Ulusal toplumsal koruma programlarını geliştirmek: Mülteciler için geniş çaplı nakde dayalı programları uygulama deneyimi, ulusal toplumsal koruma ve yoksulluğu azaltma programlarını geliştirmek için fırsatlar sunmaktadır. Örneğin, Lübnan'da UNHCR, Dünya Bankası ve WFP, Ulusal Yoksulluğu Hedef Alma programı kapsamında bir gıda e-kartı sistemi uygulaması için Sosyal İşler Bakanlığı'na yardımcı olmaktadır. Benimsenen sistem, WFP ve ortaklar tarafından Lübnan'daki Suriyeli mülteciler için uygulanan sistemle benzerdir; aynı banka ortaklıkları ve ATM sistemi kullanılmaktadır, kart aynı değere sahiptir ve programlarda aynı anlaşmalı perakendeci listesi kullanılmaktadır. Nakit para, ayni yardıma göre mülteciler ve ev sahibi toplumlar arasında belki de daha fazla kıskançlığa ve gerilime yol açabilir. Bu yüzden, yerel yoksul popülasyonları desteklemeye yönelik benzer yaklaşımların kullanılması, nakde dayalı destekle ilgili gerilim riskini azaltmaya yardımcı olabilir.

Aşağıdaki bölgesel programlar, nakde dayalı programlamada yenilikçi bir yaklaşımı yansıtmakta ve yukarıda bahsedilen iyi uygulama ilkelerinden bazılarını sergilemektedir.

65 Battistin, F. (2014), *IRC Cash and Livelihoods Support Programme in Lebanon.*

10.1 İNSANI YARDIM ACIL DURUM MÜDAHALESI IÇIN AKILLI KART ÇÖZÜMÜ AID:TECH

Hedefler

Kamplarda, Trablusgarp'ta, Kuzey Lübnan'da yaşayan Suriyeli savaş mültecilerine odaklanarak, olabilecek en zorlu koşullarda akıllı kart teknolojisini sahada test etmek.

Proje Tanımı

Savaşta harabeye dönen Suriye'ye sınırı olan 4 milyon nüfuslu bir ülke olan Lübnan halen yaklaşık 2 milyon yerinden edilmiş insana ev sahipliği yapmaktadır. Dünyadaki tüm büyük insani yardım organizasyonları krizle mücadeleye yardımcı olmaktadır. Yardım genelde kağıt bazlı bir kupon sistemi üzerinden dağıtılmakta ve böylece mültecilere temel ürünleri satın alma imkanı verilmektedir. Kuponların yerini nakit olabilir ancak bu çok büyük ölçekli bir yolsuzluğu da beraberinde getirebilir. Ancak kağıt bazlı kuponlar da kendine has sorunlara sahiptir. Çoğaltması ve sahtesinin yapılması kolaydır, kolayca kaybolabilir veya çalınabilir, banka ücretleri nedeniyle pahalı olan işleyen bir bankacılık sistemi gerektirmektedir ve gecikmelere ve bunun sonucu olarak yardım kuruluşunun ön büro personeli ve mültecilerin kendisi için sorunlara yol açabilir.

AID:Tech'in çözümü bu sorunların üstesinden gelmektedir. AID:Tech, mülteciler ve/ve göçmenler tarafından sorunsuz şekilde kullanılabilecek akıllı bir kart ve dijital tanıtma sistemi sağlamak için STK'lar ve Uluslararası Kalkınma Ajanları ile birlikte çalışmaktadır. Sistem, kişinin kimliğinin elektronik nakit para, sosyal refah hak edişleri, dişçi kayıtları, sağlık kayıtları vb. çok çeşitli ek bilgilerle birlikte dijital kaydını tutmaktadır. Platform, elektronik nakit para gibi dijital varlıkların ücret veya transfer edilen meblağ ile ilgili kısıtlamalar olmadan dünyanın herhangi bir ülkesindeki bir kişiden diğerine anında transferini sağlayan bir teknoloji olan blok zincirine dayanmaktadır.

Kuponlar elektronik olup her bir mülteci aile için benzersiz bir koda sahip bir kart kullanır veya cep telefonlarına elektronik bir kod gönderilir. Kart, alışveriş yapıldığında kasada okutulur ve toplam tutar karttan anında

düşülür. AID:Tech kartına, yardım kuruluşu personeli tarafından uzaktan yükleme yapılabilir. Tüm işlemler gerçek zamanlı olarak uzaktan takip edilebilir ve yardım kuruluşuna alışverişler, hacimler, alışveriş yeri, vb. anlık veriler gönderilir.

AID:Tech, İrlanda Kızılhaç Örgütü ve Lübnanlı insanı yardım uzmanları ile birlikte Lübnan'da bir prototip projesi gerçekleştirmektedir. AID:Tech'in hedefleri, Kuzey Lübnan'da kamplarda ve Trablusgarp'ta yaşayan Suriyeli savaş mültecilerine odaklanarak, olabilecek en zor koşullarda teknolojilerini sahada test etmektir. İnsani yardımın hedefi, mültecilerin haysiyetleri rencide edilmeden yardım almasını sağlamaktır. Pilot çalışmaya başladıktan sonra birkaç saat içinde, kartların kusursuz kopyaları mağaza sahiplerine sunulmuş ancak QR kodu okutulduğunda sahte kopyalar kullanılamaz hale gelmiş ve denenen işlemin geçersiz olduğunu göstermiştir. Bu da AID:Tech tarafından geliştirilen teknolojinin, bu soruna sürdürülebilir bir çözüm sunma potansiyeline sahip olduğunu göstermiştir.

Yenilik

AID:Tech, mülteciler ve/ve göçmenler tarafından sorunsuz şekilde kullanılabilecek akıllı bir kart ve dijital tanıtma sistemi sağlaması sebebiyle bir hizmet yeniliğini temsil etmektedir. Gıda veya malzeme yerine bir çeşit nakit para kullanan mevcut en iyi uygulamayı desteklemektedir. Dijital teknoloji, elektronik nakit para gibi dijital varlıkların dünyanın herhangi bir ülkesindeki bir kişiden başka bir kişiye ücretsiz ve kısıtlama olmaksızın anında transferini sağladığından, aynı zamanda bir süreç müdahalesidir. Teknoloji hâlâ pilot aşamasında olsa da, esnekliği ve masrafları azaltma potansiyeli ile büyük umut vaat etmektedir.

AID:Tech, bir süredir blok zinciri teknolojisiyle denemeler yapmaktadır. Teknolojinin kilit faydalarından birinin de şeffaflığı ve birbirini tanımayan insanlar arasındaki güveni arttırması olduğu keşfedilmiştir. Bunu göz önünde bulundurarak, AID:Tech uluslararası yardım sunumunu harika bir test vakası olarak tespit etmiş ve ardından pilot çalışması Lübnan'da yapılan bir prototip geliştirmiştir. AID:Tech halihazırda ölçeği arttırmakta ve teknolojinin tüm dünyada lansmanı için STK'lar ve hükümetlerle ortaklıklar kurmaktadır.

Yenilik süreci bakımından, İnsan Merkezli Tasarım ve çevik bir yazılım geliştirme süreci kullanılmış ve son kullanıcılarının veya yararlanıcılarının ihtiyaçlarını ve gereksinimlerini daha iyi anlamalarına yardımcı olması adına kullanıcı karakterleri oluşturulmuştur. Bu zaman alan bir süreç olsa da, sonraki geliştirme aşamalarında zamandan ve maliyetten tasarruf sağlamaktadır. Yenilik sürecinden ders çıkaran AID:Tech prototipi olduğundan daha önce kullanıma hazır hale getirmeleri gerektiğini keşfetmiştir. Özellikleri geliştirmek için fazla zaman harcamışlardı, zira insanların sahada kullanıma sunulmadan önce teknolojinin test kullanıcıları ile yerel olarak test edilmesini isteyeceklerini düşünmüşlerdi. Tüm geribildirimlerin düzgün bir şekilde muhafaza edilmesi için pilot aşamasında kullanıcılardan gelen tüm geribildirimlerin derlemek üzere birilerinin görevlendirilmesini tavsiye edeceklerdi.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Bu çözüm, teknolojiyle ilgili genel masrafların minimal olması sebebiyle maliyet etkindir. Örneğin, bir tüccar akıllı kartta işlemi tamamlamak için yeterli bakiye olduğunu doğrulamak için sadece QR kodu tarayıcısı olan temel özelliklere sahip bir telefona ihtiyaç duymaktadır. Akıllı kartlar, toptan satın alınması durumunda son derece düşük bir fiyattan tedarik edilebilir. Kart alınamayan durumlarda bile, kart cep telefonuna gönderilebilir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Bu proje sadece İrlanda Kızılhaç Örgütü ve AID:Tech arasındaki işbirliği ile mümkün olmuştur. İrlanda Kızılhaç Örgütü, insani yardım ve lojistik teknik bilgileri sağlarken, AID:Tech ise teknik altyapıyı sunmuştur. Bu projenin, direnç müdahalesinde ve yeni yaklaşımların oluşturulmasında özel sektörle çalışma bakımından harika bir örnek olduğu söylenebilir. Ayrıca, süreçte yerel tüccarlar ve işletmelere danışıldığından ve bu gruplar da sürece dahil edildiğinden, insani yardım aktörleri ile aralarında daha güçlü ve daha verimli ilişkilerin tesis edilmesine yardım etmiştir.

Sürdürülebilir faydalar: Teknolojinin bu projenin merkezinde yer alması sebebiyle, ölçeklenebilirliği sağlamak görece kolaydır ve projenin dünya genelinde sürdürülebilir şekilde tekrarlanması mümkündür. Ayrıca, uygulayıcı kuruluşların ileride katılımı minimal düzeyde olacaktır. Çözüm hayata geçirildiğinde, gerekli olan tek şey alt yatan teknoloji altyapısının uzaktan idamesidir.

Yerel liderlik: Çözüm tamamen yerel aktörler tarafından kullanıldığından, yetki de onlara aittir. Dijital kaynakların dağıtımında güvenilir yerel aktörlere de izin verilerek, doğru kaynağın doğru zamanda doğru kişiye ulaşması sağlanabilir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Trablusgarp'taki projeden alınan en kayda değer geri bildirim, akıllı kartları kullanan kişilerin bunu son derece güçlendirici bir deneyim olarak tanımlamasıdır. Dağıtılan yardımlara bağlı kalmak yerine kendi tercihlerine göre ürün alabildikleri için çok memnun olduklarını bildirmişlerdir. Kredi/banka kartına benzeyen, yeniden kullanılabilir bir akıllı kart sağlanması, mültecilere önceki kağıt bazlı kuponların vermediği bir itibar duygusu vermiştir.

Ortaklar

Ortaklar: AID:Technology, İrlanda Kızılhaç Örgütü.

İrtibat: Niall Dennehy - niall@aid.technology

Web Sitesi: https://aid.technology

LÜBNAN'DAKI MÜLTECILER IÇIN YOKSULLUK TAHMINI: UNHCR VE WFP

10.2

Hedefler

Lübnan'da ekonomik açıdan korunmaya en fazla ihtiyaç duyan mültecilerin etkili şekilde hedef alınması.

Proje Tanımı

Hayat Şartları Endeksi'ne göre, Lübnan nüfusunun %52'sinin yoksul ve %17'sinin ise aşırı yoksul olduğu tahmin edilmektedir.[66] Yoksulluk sınırının altında yaşayan mülteci hane halklarının payı ise %71 ile endişe verici bir seviyede olup,[67] Suriyeli mültecilerin %50'si haneler için yoksulluk asgari sınırının altındadır.[68] Kaynaklar sınırlı olup, en fazla ihtiyacı olanlara öncelik vermek gerekmektedir. UNHCR, WFP ve ortaklar, 45 dakika süren bir görüşme ve gözlemler vasıtasıyla en muhtaç olanları tespit etmek üzere hane halkı ziyaretlerine başlamıştır. Bu süreç ortaklara değerli bilgiler sağlasa da, bir milyonluk bir nüfusun profilini çıkarmak için en az iki yıl gerecektir ve ihtiyaç sahibi mülteciler nakit yardımı almak için beklemektedir.

Bu yoksulluk düzeylerine ve mültecilerin acil ihtiyaçlarına yanıt olarak, UNHCR, faydaları daha hızlı bir şekilde tahsis etmek amacıyla, Lübnan'daki Suriyeli mülteci hane halklarının ekonomik ihtiyaçlarını tahmin etmek için daha hızlı ve etkili bir formül bulmak amacıyla Beyrut Amerikan Üniversitesi (AUB) ve WFP ile ortak çalışmaktadır. Bu ortaklık aracılığıyla ve sağlam araştırmaların desteğiyle, WFP, UNHCR ve ortaklar tek bir ortak hedef belirleme yaklaşımında karar kılmıştır: Masa Başı Formülü, kayıt sırasında toplanan bilgilere göre hane halkı ihtiyaçlarını güvenilir bir şekilde tahmin etmek için bir yıl boyunca gerçekleştirilen hane halkı ziyaretlerinden ve

66 Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD), Kırsal Yoksulluk Portalı. Aralık 2016 tarihinde erişilmiştir.

67 *Vulnerability Assessment of Syrian Refugees in Lebanon 2016*, UNHCR, UNICEF, WFP, Aralık 2016.

68 *Poverty, Inequality and Social Protection in Lebanon,* Oxfam ve Issam Fares Enstitüsü, Beyrut Amerikan Üniversitesi, Ocak 2016.

diğer korunmaya muhtaçlık değerlendirmelerinden elde edilen verileri kullanmaktadır; bu da UNHCR, WFP ve ortaklara kaynaklar kullanılabilir hale gelir gelmez en muhtaç durumdakileri otomatik olarak dahil etme imkanı vermektedir. Aynı Masa Başı Formülü, UNHCR ve WFP tarafından gıda yardımının hedeflenmesinde ve Lübnan Nakit Para Konsorsiyumu tarafından (LCC) sistemde tutarlılığı sağlamak üzere kullanılmaktadır.

Masa Başı Formülü'nü benimsemeden önce, insani yardım kuruluşları, harcamalar, gelir, varlıklar, barınak koşulları ve ailenin genel şartları ile ilgili ayrıntılı bilgilerin toplandığı hane halkı ziyaretlerinde mültecilerin verdiği bilgilere göre hareket ediyordu. Bu bilgiler kullanılarak ekonomik korunmaya muhtaçlığı tahmin etmeyi amaçlayan gelir göstergelerine dayalı bir hedefleme yapılıyordu. Bol miktardaki bu verilerden ve Suriyeli mülteciler için gerçekleştirilen yıllık korunmaya muhtaçlık değerlendirmesinin sonuçlarından faydalanarak, UNHCR ve WFP, zaman alan hane halkı ziyaretlerinin tamamlanmasını beklemek yerine tüm nüfusun korunmaya muhtaçlığını tek seferde tahmin edebilecek bir Masa Başı Formülü'ne ulaşmak için Beyrut Amerikan Üniversitesi ile çalışmıştır. Bu araştırma girişimi, verileri analiz etmek, bir tavsiye sunmak ve uygulamak için altı aylık bir çalışma yapılmasını gerektirmiştir.

Yenilik

Masa Başı Formülü, faydaları tahsis etmek için yeni ve daha maliyet etkin bir yöntem yarattığı için bir süreç yeniliğini temsil etmektedir. Masa Başı Formülü'nü yarattığı için aynı zamanda bir ürün yeniliğidir.

Model, Lübnan'daki Suriyeli mültecilerin durumu hakkında düzenli olarak güncellenen verilere ve bilgilere dayanmaktadır; örnek olarak, her yıl gerçekleştirilen Suriyeli Mültecilerin Korunmaya Muhtaçlık Değerlendirmesi (VASyR) boyunca toplanan bilgiler ve mülteciler ofise geldiğinde UNHCR tarafından toplanan bilgiler verilebilir. Model, ortakların korunmaya en fazla muhtaç mültecilere ulaşmasını sağlayacak şekilde geliştirilmiştir. Hedefleme sistemi, tüm kuruluşlara ve sektörlere en muhtaç olanları hedeflemek için bir araç sunmaktadır.

UNHCR, halihazırda birden fazla faaliyet için faydalı olabilecek korunmaya muhtaçlık değerlendirmeleri geliştirmenin yollarını aramaktadır. Masa Başı Formülü'nü Lübnan'da uygularken kazanılan deneyim, gelişmiş analizler gerçekleştirmek için bağımsız uzmanlığa ihtiyaç duyulduğunu ve akademik kurumlara ve araştırma kurumlarına danışılması gerektiğini göstermektedir. Ancak ekseriyetle daha az tarafsız olan diğer çözümlere ulaşmak için harcanacak zamandan ve kaynaklardan sağlanacak toplam tasarruf, bunu değerli bir yatırım haline getirmektedir.

Maliyet etkin: Tasarımı itibariyle, Masa Başı Formülü korunmaya muhtaçlığı belirlemek için bilgi toplamada kullanılan önceki yöntem olan hane halkı ziyaretleri için gereken zamanı ve kaynakları ortadan kaldırır. Tek bir hane halkı ziyaretinin maliyeti 25 dolara çıkabilmektedir; ülkedeki mülteci hane halklarının sayısı ile çarpıldığında bu önemli bir meblağdır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Ortaklıklar, başarı için kritik önem taşımakta ve BM kuruluşları birlikte çalıştığında neler başarılabileceğini göstermektedir. Lübnan Nakit Para Konsorsiyumu, altı kuruluştan oluşmaktadır: ACTED, CARE International, Uluslararası Kurtarma Komitesi (IRC), Save the Children (SC), Solidarities International (SI) ve World Vision (WV), Suriye genelinde her bir kuruluşa ait bölgedeki Suriyeli mültecilere çok amaçlı nakit para yardımı yapmaktadır.

Sürdürülebilir faydalar: Masa Başı Formülü, UNHCR'nin ve ortakların çalışmalarında korunmaya en fazla muhtaç bireyleri hedef almasını ve dolayısıyla potansiyel riskleri azaltmasını sağlamaktadır. Organizasyon olarak, UNHCR bu deneyimi birden fazla faaliyet için faydalı olabilecek korunmaya muhtaçlık değerlendirmeleri geliştirmek için bir başlangıç noktası olarak kullanmayı planlamaktadır.

Yerel liderlik: Beyrut Amerikan Üniversitesi'ndeki araştırmacılar, projeye uzmanlıkları ve zengin tecrübeleri ile katkıda bulunmuş ve ortak bir formül ve işbirliği oluşturulması Lübnan Nakit Para Konsorsiyumu'nu güçlendirmiştir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Masa Başı Formülü, yararlanıcıların yardım alma hızını ve etkinliğini arttırarak gerilimleri azaltmakta ve istikrarı arttırmaktadır.

İyi Uygulama

Ortaklar: UNHCR, WFP, Beyrut Amerikan Üniversitesi, Lübnan Nakit Para Konsorsiyumu ve diğer STK'lar.

Ortaklar

İrtibat: Pablo Vizcaino - VIZCAINO@unhcr.org
Khalil Dagher - dagherk@unhcr.org
Jad Ghosn - ghosn@unhcr.org
Jordi Renart - jordi.renart@wfp.org

Web Sitesi: http://www.unhcr.org/en-us/lebanon.html

10.3 TÜRKIYE'NIN KIRSAL KESIMLERINDE NAKIT KARTI PROGRAMI: ULUSLARARASI GÖÇ ÖRGÜTÜ

Hedefler

Kırsal kesimlerde yaşayan korunmaya en fazla muhtaç Suriyeli Mültecilere yerel marketlerden temel ihtiyaçlarını satın alırken kullanabilecekleri, elektronik akıllı kart formunda koşulsuz nakit yardımı sağlamak.

Proje Tanımı

Göç krizine müdahale bağlamında ve ayrıca kriz öncesi ve kırılgan koşullarda direncin güçlendirilmesi, temsilcilik, başa çıkma ve kendi kendine yetme kabiliyetlerini desteklemeye ve bilinçli karar verme fırsatları yaratmaya yönelik bir stratejidir ve aynı zamanda yerinden edilmenin ve korunmaya muhtaçlığın altında yatan faktörleri yönetme kapasitesini de geliştirir. Direnç geliştirme yaklaşımları, etkilenen insanları bulundukları şartlar üzerinde etkiye sahip olmaları için güçlendirerek, ileriye dönük uzatmalı veya tekrarlayan şoklar ve stresler halinde muhtaçlığını azaltmaktadır. Türkiye'de, Uluslararası Göç Örgütü'nün (IOM) Suriyeli mültecilerin direncini arttırmak için izlediği yollardan biri de, en fazla muhtaç hane halkına nakit yardımında bulunmak ve böylece korunmaya muhtaçlıklarını azaltarak haysiyetlerini desteklemektir.

Türkiye'nin güneyindeki çeşitli kırsal bölgelerde çalışan IOM, yararlanıcılara verilen ve bir banka kartı işlevi gören bir e-kart geliştirmiştir. Kart, IOM ile anlaşması olan ve uygulama sistemi hakkında eğitim alan yerel marketlerde ve ailelerin işlettiği dükkanlarda kabul edilmektedir. Elektronik kartlar, gerçek zamanlı program yönetimi imkanı sağlayan en gelişmiş ve entegre platform sistemi üzerinden yönetilmekte ve böylece yararlanıcı ihtiyaçlarındaki değişikliklere hızla uyum sağlanabilmekte ve tüm operasyonel özellikler her türlü proje bağlamına uyum sağlamak üzere IOM tarafından uyarlanabilmektedir.

Nakit kartı projesi, Türk Kızılayı'nın ve WFP'nin çalışmadığı kırsal nüfuslara odaklı olarak, IOM'nin halihazırda faaliyet gösterdiği Hatay ilinin birden fazla ilçesinde uygulanmaktadır. IOM, çok sektörlü bir korunmaya muhtaçlık değerlendirmesinden ve hane halkı doğrulama ziyaretlerinden

yola çıkarak korunmaya en fazla muhtaç yararlanıcıları hedeflemektedir. Toplam 2573 aile (15.308 kişi) için elektronik kartlara her ay kişi başına tüm temel hane halkı ihtiyaçları için 100 TL (27 dolar) değerinde standart bir miktar yüklenmektedir. Yararlanıcılar, alışveriş yapabilecekleri marketler ve yeniden yükleme tarihleri ile ilgili olarak bir SMS sistemi üzerinden bilgilendirilmektedir.

Kartlar için kullanılan yazılım, IOM'nin aktiviteleri takip etmesi ve programda basit değişiklikler yapması için bir veri arayüzü kullanmasına izin vermektedir ve bu yazılım gerçek zamanlı yönetim ve adaptasyonu kolaylaştıran bir süreç sağlamaktadır. Sonuç olarak, sistem hem yönetici hem de yararlanıcı açısından daha esnek, şeffaf ve verimli olup, IOM'nin mültecilerin ihtiyaçlarına ve piyasa değişikliklerine gerçek zamanlı olarak daha duyarlı olmasını sağlamaktadır.

Daha detaylı olarak belirtmek gerekirse, yazılım sistemi IOM'nin nüfus hareketlerine ve mültecilerin değişen ihtiyaçlarına daha çabuk tepki vermesini sağlamaktadır. Yazılım, programla ilgili ihtiyaçlara yanıt vermek için tamamen kişiselleştirilebilir niteliktedir ve IOM'nin nakit programı için özel olarak geliştirilmiştir. E-kartlar ve proje faaliyetleri tek bir çevrimiçi programa entegredir. Bu özellik, IOM'nin yararlanıcıların kaydedilmesi, kartlara yükleme yapma, yararlanıcıların neler aldığını, market aktivitelerini görme ve şikayet mekanizmaları gibi tüm bileşenlerden gelen bilgileri analiz etmesine ve sisteme girmesine imkan verir. Canlı çevrimiçi sistem, kimin nerede ne harcama yaptığını anında gösterir ve kart kullanılmıyorsa IOM sorunun ne olduğunu görmek için hemen takibini yapabilir.

Bu proje, ayni yardım sağlanan projelere kıyasla daha hızlı ve büyük bir müdahale imkanı vererek, lojistik, depolama ve tedarik ile bağlantılı masrafları azaltır. Başarı açısından, IOM günde 600'den fazla haneyi kaydetmeyi ve 2000'den fazla kart dağıtmayı başarmıştır.

Yenilik

Proje, nakit kartı sistemi özellikle kırsal mahallelere göre uyarlanmış olduğundan ve IOM'nin mültecilerin ihtiyaçlarına ve piyasada değişikliklere karşı duyarlı olmasını sağlayan yazılım gerçek zamanlı yönetim ve takibe izin verdiğinden ötürü bir ürün yeniliğini temsil etmektedir. Yazılım ve program, yararlanıcı ve yerel ihtiyaçlara göre son derece uyarlanabilir şekilde tasarlanmıştır.

Program, son iki yıldır gerçekleştirilmekte ve her bir aşamada tadil edilerek geliştirilmektedir. IOM, e-kart modalitesi üzerinden sunduğu mevcut nakit projesinin ve entegre sisteminin son derece etkili olduğu ve Türkiye'nin kırsal kesimlerinde yaşayan mültecilerin en acil temel ihtiyaçlarını karşılamak için daha uygun olduğu kanaatindedir. Yazılım sistemi tarafından sunulan gerçek zamanlı yönetim ve takip, IOM'nin Türkiye bağlamını daha iyi yansıtmak için yaklaşımını uyarladığı ve faaliyet kalitesinin arttırılabileceği bölgeler hakkında bilgi sağladığı anlamına gelmektedir. IOM, nüfus hareketlerine daha hızlı yanıt verme ve Türkiye'nin Hatay ilindeki mülteci nüfusunun sürekli değişen ihtiyaçlarını karşılama kabiliyetine sahiptir.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Proje, sistemi mültecilerin ihtiyaçlarına ve kanıta dayalı ve ileriye dönük tekrara izin veren nitelikteki alınan derslere göre sürekli güncelleyerek etkinliği en üst düzeye çıkarır. Ek olarak, IOM nakit dışı modaliteleri ve kağıt bazlı kupon sistemlerini kaldırmak için uluslararası en iyi uygulamaları yerine getirmeye çalışmaktadır. Bu da son derece maliyetli olabilen sahtekarlığı azaltmaktadır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: E-kart sistemi, yerel harcamayı teşvik ederek yerel ekonomiyi güçlendirmektedir. Program, yararlanıcılara istikrarlı tamamlayıcı mali kaynaklar sunarak zorluklarla başa çıkmalarına yardımcı olmaktadır. E-kart sistemi aynı zamanda kadınların krizi atlatırken hanenin mali unsurlarını yönetmede daha fazla sorumluluk almasını sağlayarak hanedeki güç dinamiklerinde eşitlik ve istikrar sağlamıştır.

Sürdürülebilir faydalar: Müdahale, IOM tarafından mültecilere verilen fonlar yerel olarak harcandığından, yerel ekonomi üzerinde olumlu etkiye sahiptir.

Yerel liderlik: IOM, özellikle de sahadaki durum hakkında ilave içgörülere sahip ve yerel bağlamla ilgili tavsiye sunmaya devam eden yerel otoritelerle işbirliğinden fayda sağlamıştır. Bu da yerel paydaşlar arasında sahiplenme duygularını arttırmış ve IOM'nin faaliyetlerin güvenli bir ortamda yönetilmesini sağlamak üzere valiler ve otoriteler nezdinde güveni tesis etmesini sağlamıştır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Eğitimler vasıtasıyla, dükkan sahipleri mültecilerin durumuna daha fazla aşina olmuş ve dolayısıyla projenin etkili bir şekilde uygulanmasına destek vermiştir. E-kartların banka kartlarına benzemesi ve uzaktan doldurulabilmesi, mültecilerin haysiyetini yükseltmektedir. IOM, küçük kasaba ekonomisini desteklediğinden, ev sahibi toplumun mali durumunu canlandırarak ve geliştirerek olumlu bir etki yaratmış ve mülteci ve ev sahibi toplumlar arasında sürtüşmeyi ve düşmanlıkları azaltmıştır.

Ortaklar

Ortaklar: IOM, yerel dükkan sahipleri.

Contacts: Filiz Demir - fdemir@iom.int and
Ali Muhammed Yousef - myali@iom.int

Website: https://www.iom.int/countries/turkey

EYECLOUD©: UNHCR ÜRDÜN

10.4

Hedefler

Ürdün'ün korunmaya en fazla muhtaç mültecilerine biyometrik doğrulama kullanarak verimli ve etkili bir şekilde zamanında nakit yardımı sunmak, mültecilere ait verilerin güvenliğini güvence altına alır ve dolandırıcılığı önler.

Proje Tanımı

Projenin 2016'da uygulamaya konmasından önce, mülteciler UNHCR'den gelen yardıma erişmek için bankada hesap açmak ve kimliklerini yeniden doğrulamak zorundaydı. İnsani yardım ortakları da yardımlarının mültecilere transferi için ekseriyetle daha az verimli ancak daha maliyetli araçlara başvuruyordu ve çoğunlukla tek seferlik banka kartlarını, nakit ödeme yapmayı ve yerel para transferlerini tercih ediyorlardı. Ürdün'de ve MENA bölgesinde, UNHCR mültecilerin kayıt aşamasında iris taraması ile biyometrikleri toplamaktadır. İris taraması, kişinin irislerindeki benzersiz düzenleri ölçmekte ve bunlar kimliği doğrulamak ve onaylamak için kullanılmaktadır. Mültecilerin biyometrik verileri bir veritabanında korunmaktadır. UNCHR/Ürdün, yararlanıcıları doğrulamak için kullanılabilecek EyeCloud© olarak bilinen güvenli ve şifreli bir ağ bağlantısı kurmuştur.

EyeCloud©, katılan bankalar ve süpermarketler gibi üçüncü şahısların kişisel veya biyometrik verileri paylaşmadan mültecileri doğrulamasını sağlar. Nakit yardımında bulunmak için, UNHCR bordro talimatlarına benzer şekilde ortak bankaya dosya numaralarının ve nakit yardımı miktarlarının yer aldığı aylık bir liste gönderir. UNHCR, aynı listeyi EyeCloud'a yükler. Mülteciler iris etkinleştirilmiş ATM'lere yaklaştığında, iris taranır ve ATM mülteciyi tespit etmek ve doğrulamak için Eyecloud©'a bağlanır. Kimliği belirlenen mülteci parasını çekebilir. Sistem, örneğin bir mültecinin mahkeme kararıyla tahliye ile karşı karşıya kalması gibi acil durumlarda zamanında yardım imkanı verir ve sistem UNHCR'nin 24 saatten az sürede para göndermesine izin verir.

UNHCR, mevcut iris etkin ATM'lerden oluşan geniş ağını kullanmak için Kahire Amman Bankası ile ortaklık yapmıştır. Mülteciler, ülke çapındaki 90'dan fazla iris etkin ATM'yi kullanarak nakit yardımına erişebilir. Program kart, şifre gerektirmez ve dolandırıcılığa imkan vermez. UNHCR, ay sonunda kendilerine tahsis edilen nakit yardımını çekmeyen mültecilerle iletişime geçer. Kendilerine ulaşılamıyorsa, para geri alınır ve bekleme listesindeki hassas ailelere tahsis edilir.

UNHCR, 2016 yılı Ağustos ayında Kahire Amman Bankası ile sözleşmesini uzatmış ve EyeCloud'a "Ortak Nakit Yardımı" (CCF) vasıtasıyla Ürdün'deki diğer insani yardım kuruluşlarının da erişmesini sağlamıştır.[69] Yardım programına katılan tüm ortaklar, büyük veya küçük olmaları fark etmeksizin, eşit şartlar altında ve aynı rekor seviyesinde düşük genel masraflarla, giriş ve çıkış engeli olmadan, eşit ve doğrudan bir şekilde nakit yardımını transfer edebilir. Bu, sınırlı sayıda mülteci için tek seferlik bir ödeme işlemi yapan küçük bir STK'nın, binlerce mülteciye her ay nakit yardımında bulunan büyük bir kuruluşla aynı düşük ücretlerden faydalanması anlamına gelmektedir.

Ortak Nakit Yardımı, tüm ortaklar için aynı düşük banka ücretleri (2016 yılı sonunda %1,67) müzakere edildiğinden ölçek ekonomisi ve maliyet avantajı sunmaktadır. Ayrıca, her bir organizasyonun banka ile ayrı ve doğrudan bir ilişki kurmasını sağlar ve mali bütünlüğü ve hesap verebilirliği destekler. CCF, UNHCR'nin de üyesi olduğu yardım programına katılan tüm ortakların temsilcileri tarafından ortaklaşa yönetilmektedir.

Yenilik

EyeCloud©, Ortak Nakit Yardımı ile birlikte bir süreç yeniliğidir. Ürdün'deki korunmaya en fazla muhtaç mültecilere ait verilerin güvenliğini güvence altına alarak nasıl verimli, etkili, şeffaf ve dolandırıcılığa karşı güvenli bir şekilde hizmet edildiği ile ilgili operasyonel unsurları değiştirmektedir. CCF ve iris şirketi, ortak banka ve UNHCR arasındaki Kamu Özel Ortaklığı, genel masrafları azaltmak için işbirliğinden etkili şekilde faydalanmakta ve yenilikçi bir nakit bazlı yaklaşım için özel sektörden ve bankacılık sektöründen faydalanmaktadır.

CCF, finansman havuzu sayesinde avantajlı banka ücretleri için pazarlık yaparak, tüm organizasyonların toplu olarak daha düşük bankacılık masrafları üzerinden yardım hedeflerini belirlemesini sağlamaktadır. Yararlanıcı tekrarından kaçınmak için ortaklar arasında koordinasyon sağlar ve her bir organizasyona doğrudan bir bankayla çalışma imkanı vererek mali yönetmelikleri ve denetim şartlarını yerine getirir. Hiçbir kuruluş "hizmet sağlayıcı" olarak hareket etmemekte, dolayısıyla da insani yardım sağlamaya yönelik tüm yelpazenin bütünlüğünü ve önemini muhafaza etmektedir.

69 Yüksek Temsilci Programı İcra Heyeti, EC/66/SC/CRP.13 ; 3 Haziran 2015
http://www.unhcr.org/5596441c9.pdf

Proje, UNHCR'nin zengin biyometrik kayıt verilerini operasyonel amaçlarla kullanma arayışına girmesi üzerine tasarlanmış ve geliştirilmiştir. Geliştirme, iris şirketi, ortak banka ve UNHCR arasındaki kamu-özel ortaklığı (PPP) ile gerçekleştirilmiştir. PPP, teknolojinin geliştirme ve test aşamalarındaki riskleri üstlenmiştir. UNHCR çağrı merkezi aracılığıyla mültecilerle güçlü iletişim ve güçlü sorun giderme/müdahale mekanizmaları, girişimin başarısını arttırmaya yardımcı olmuştur. PPP, UNHCR'nin ve Ürdün'deki diğer insani yardım ortaklarının, ilk geliştirme ve test masrafları olmadan bankacılıkta ve biyometriklerde piyasadaki gelişmelerden faydalanmasını sağlamaktadır.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: EyeCloud© mültecilerin yardım alırken karşılaştığı idari engelleri azaltmaktadır. Maliyet açısından, banka çalışanlarının nakit yararlanıcılarını doğrulamak için zaman harcaması gerekmez ve bu da banka ücretlerini azaltır. Ayrıca CCF hizmetleri toplu halde satın alarak daha düşük banka ücretleri için pazarlık yapmıştır. İris taraması kullanılması, tahsis edilen nakit paranın amaçlanan alıcılara sadece bir kere değil, hesaptan her para çekildiğinde ulaşmasını garanti eder.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: CCF, büyük veya küçük tüm ortaklar için genel masraflarda azalma anlamına gelmektedir ve mültecilere destek olmak amacıyla yenilikçi bir nakit bazlı yaklaşım için özel sektörden ve bankacılık sektöründen faydalanmak açısından dünyada bir ilktir. CCF'ye katılan ilk ortaklar, Alman Kızılhaç Örgütü, UNICEF ve World Relief Almanya'dır. CCF, o tarihten bu yana World Vision, ACF, Medair ve NICOOD ile ortaklaşa çalışmaktadır. Ortak Nakit Para Yardımı Yürütme Komitesi, platformdaki karar verici organdır ve standart çalışma prosedürlerini oluşturur. Halihazırda, UNHCR ve World Relief Almanya eş başkanlığında yönetilmektedir.

Sürdürülebilir faydalar: Bu projenin sürdürülebilir faydaları, hem Ortak Nakit Çerçevesi hem de PPP'de ortaklıklara yenilik getirme şeklidir.

Yerel liderlik: Nakit yardımı, yerel ekonomiye destek olarak yerel marketlerde harcanmakta ve mülteci ve ev sahibi toplumlar arasındaki ilişkiyi destekleyip güçlendirmektedir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Öncelikle, mültecilere yardımları nasıl harcayacaklarını en uygun şekilde belirlemeleri için tercih hakkı sunarak değer vermektedir. İkinci olarak, mülteciler bunu en çok ihtiyaç duydukları ürünlere harcamakta ve böylece israf ve yardım ürünlerinin karaborsada şişirilmiş fiyatlardan satılma olasılığı azalmaktadır. Mültecilere, ATM'de eşit muamele edilmektedir. Hiçbir damgalama olmadan Ürdünlü komşuları gibi ATM'yi kullanmaktadırlar.

Ortaklar

Ortaklar: Uygulama ortakları: Ortak Nakit Para Yardımı, Norveç Mülteci Konseyi ve Dünya Gıda Programı; CCF Ortakları: Almanya Kızılhaç Örgütü, UNICEF, World Relief Almanya, World Vision, Medair, ACF, UNHCR, NICCOD.

İrtibat: Elizabeth Barnhart - BARNHART@unhcr.org

Web Sitesi: http://www.unhcr.org/en-us/jordan.html

http://www.cab.jo/news/unhcr-cairo-amman-bank-and-irisguard-unveil-ground-breaking-technology-enhance-delivery-refugee

https://www.youtube.com/watch?v=dGSWDnF9qYQ

11. BÖLÜM: YENİ TEKNOLOJİDEN FAYDALANMA

İLKELER

Entegre, uyarlanabilir sistem yaklaşımı, etik yenilikçilik, gizlilik ve veri koruması

PROJELER

- 11.1 Kuzey Suriye için Tıbbi Acil Durum Tedarik Hattı: WHO Türkiye
- 11.2 Akıllı atık toplama hizmetleri: UNICEF Ürdün
- 11.3 Mülteciler için bağlanabilirlik: UNHCR Ürdün
- 11.4 Koruma ve Çözümler için Entegre Yönetim Uygulaması (AIM): UNHCR Ürdün
- 11.5 Bilgi Hattı: Kritik Bilgilere Erişim: UNHCR Mısır
- 11.6 Mevcut Kaynakların Yenilikçi Kullanımı: Çalışma İzinleri için yardım hattı: UNHCR Ürdün

ARKA PLAN

Bilgi Teknolojileri, alt bölgedeki acil durum müdahalesinde ve uzun soluklu müdahalede dönüştürücü bir rol oynamakta, ancak önemli faydalar sunmanın yanı sıra zorlukları ve riskleri de beraberinde getirmektedir. En kötü ihtimalle, bilgi teknolojileri istemeden veya kasıtlı olarak yerel gerilimleri ve çatışmayı alevlendirmek için kullanılabilir ve veri gizliliği ve koruma standartlarının ihlal edilmesi neticesinde bireyler veya yerel toplumlar büyük fiziksel risk altına girebilir. İyi uygulama ilkelerinin yol gösterdiği bilgi teknolojileri ise, toplumsal kaynaşmayı beslemek ve hane halklarının, toplumların, kurumların ve sistemlerin direncini güçlendirmek için yerel kapasiteleri temel olarak kullanabilir.

Aşağıdaki iyi uygulama ilkeleri, uluslararası organizasyonlara bu alt bölgedeki program müdahalelerini desteklemek için bilgi teknolojilerini kullanırken faydaları en üst düzeye çıkarıp riskleri en aza indirme konusunda destek olabilir.

İYİ UYGULAMA İLKELERİ

Entegre, uyarlanabilir, sistem yaklaşımı. Karmaşık krizlerde, birden fazla aktör arasındaki dinamikleri anlamak ve tüm sistemi kavramak veya görmek, etkili müdahaleler ve inisiyatifler oluşturmak için şarttır. Karmaşık sistemler dinamiktir ve sistem değiştikçe müdahalelerde uyarlamalar yapılması gerekmektedir. Başta özel sektörden şirketler olmak üzere birden fazla aktörle çalışmak ve işbirliği yapmak, tüm sistemin devreye girmesini ve sahadaki gerçeklerin şekillendirdiği daha etkili çözümler ve yararlanıcı ve paydaş ihtiyaçlarına dair daha derin bir anlayış oluşturabilir. Bilgi, birden fazla kaynakta entegre edilebilir, maliyetler paylaşılabilir ve daha fazla yerel sahiplenme ve kazan-kazan çözümleri sayesinde sonuç ekseriyetle daha sürdürülebilir olur.

Maliyet etkinlik. Teknolojik çözümlerden istifade edilmesi maliyetleri azaltıp etkinliği arttırma yollarından biri olabilir. Bu doğrultuda, uzun vadede maliyetleri azaltan sürdürülebilir çözümler üretmek için daha fazla ön planlama, test etme ve uyarlama gerekebilir. Bazen, zaman içinde zaman ve bütçe kısıtlamaları çerçevesinde yenilik yapmak için WHO tıbbi yardım hattı gibi düşük teknolojili bir çözüm seçilmelidir. UNICEF'in akıllı atık projesi gibi diğer girişimler, verileri kullanarak genel masrafları azaltmanın yöntemlerini bulmaktadır. Bu bölgenin büyük verilerin ve veri odaklı çözümlerin kullanımında geri kaldığı belirtilmektedir.[70]

Etik yenilikçilik. UNICEF, teknoloji ve uluslararası kalkınma dünyaları arasında köprü olarak etik bir çerçeve teklif etmektedir. Bu kapsayıcı çerçeve, bilgi teknolojisinin katılımcı, sürdürülebilir ve insancıl olması ancak hiyerarşik olmaması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu çerçeve kapsamında çok sayıda kilit unsur sunulmaktadır:[71] kullanıcı ile birlikte tasarlama; mevcut ekosistemi anlama; ölçeklenebilir tasarım; sürdürülebilir inşa; veri odaklılık; açık standartlardan, açık verilerden, açık kaynaktan ve açık yenilikten yararlanma; yeniden kullanma ve iyileştirme; işbirliği yapma ve zarar vermeme. Genel olarak, "açık" standart kamuya açık olan ve özgürce benimsenebilecek, uygulanabilecek ve genişletilebilecek standarttır.

Gizlilik ve Verilerin Korunması. Özellikle böyle karmaşık bir çatışma bağlamında bilgi teknolojilerinin kullanımı ile ilgili belki de en büyük risklerden biri, kişisel verilerin ve bilgilerin kötüye kullanılmasıdır. Alt bölgede ivme kazanmakta olan Açık Veri ilkesi, yararlanıcıların ve yerel ortakların korunmasına ters düşebilir. Kişisel veri toplayan tüm organizasyonlar, veri gizliliğine ve verilerin korunmasını ve güvenliğini sağlamaya büyük önem vermelidir. Kızılhaç Uluslararası Komitesi'nin Veri Gizliliği, Koruması ve Güvenliği ile ilgili Protokolleri, çatışma bölgelerinde veri paylaşımı ve bilgilendirilmiş olur hakkında somut, operasyonel kılavuzlar sunmaktadır ve bunlar aşağıdaki kutuda özetlenmiştir. En iyi, en dönüştürücü bilgi teknolojisinin bile, verilerin korunmasına ve güvenliğine ilişkin tüm unsurları yerine getirme ihtimali düşüktür. Sonuç olarak, bilgi teknolojisini iyi ve yenilikçi bir şekilde kullanmak için işe bir risk analizi ve risk azaltma stratejisi geliştirerek başlanmalıdır.

70 "Orta Doğu büyük verilerin benimsenmesinde daha gelişmiş pazarların biraz gerisinde kalmıştır, ancak yenilik öncüleri organizasyonların bu yükselen teknolojide büyük değer bulabileceğini kanıtlamaktadır": ITP.net, 13 Ekim 2015: http://www.itp.net/605160-big-datas-big-calling-the-mega-trend-hits-the-middle-east

71 Fabian, C. ve Fabricant, R. (2014), "The Ethics of Innovation".

World Health Organization

11.1

KUZEY SURIYE IÇIN TIBBI ACIL DURUM TEDARIK HATTI - ÇEVRIMIÇI TEDARIK HATTI SISTEMI: DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ (WHO) TÜRKIYE

Hedefler

Kuzey Suriye'deki kritik malzeme kıtlıklarına, birden fazla paydaş arasında iletişimi güçlendirecek ve uzaktan yönetilecek şekilde hızlı ve maliyet etkin bir yöntemle yanıt vermek.

Proje Tanımı

Kuzey Suriye'de sağlık tesisi işleten WHO ortakları, ilaç olmadığını, sağlık personeli sayısının azaldığını ve sağlık hizmetlerine erişimin kötüye gittiğini bildirmiştir. Çok sayıda hastane, kritik malzeme kıtlıkları ile karşılaşmaktadır. Suriye'deki krizden önce ilaçların %90'ı yerel olarak üretiliyordu, ancak ülkedeki tesislerin %90'ının yer aldığı Halep'te ve Şam kırsalında bulunan ilaç tesislerinin büyük hasar görmesi, ilaç malzemelerinin Suriye dışından karşılanması gerektiği anlamına gelmektedir.

WHO bu nedenle, kuzey Suriye'de WHO, 23 STK ortağı ve kuzey Suriye'deki yerel sağlık otoritesi tarafından desteklenen 155 sağlık tesisi için sürdürülen acil durum tıbbi tedarik hattına destek olacak gerekli tüm prosedürlerin ve araçların yer aldığı bir paket olan Çevrimiçi Tedarik Hattı Sistemini oluşturmuştur. Benzersiz çevrimiçi sistem, uzaktan bir yönetim modu kullanarak birden fazla paydaş arasındaki iletişimi güçlendirmek suretiyle elzem ilaçların işbirliği içinde ve şeffaf biçimde teslimatını sağlamaktadır.

Sisteme şunları içermektedir: 1) ortakların bir ihtiyaç beyanını sunarak doldurduğu ve hasta yüküne ve tıbbi profile göre yardımı alacak öncelikli tesisleri belirlemek için kullanılan planlama araçları; 2) sevkiyat içeriği, rota, teslimat tarihi ve alıcı ortak ve tesis bilgilerini sağlayan dağıtım araçları ve 3) ortakların malzeme kullanımı ile ilgili aylık rapor sunmak için kullandığı araçlar. Bu araçlara tüm ortaklar erişebilir. Bu sistem, ilaçların ihtiyaca göre teslim edilmesini sağlar, şeffaflık ve emsaller arası izleme vasıtasıyla izleme sürecine katkıda bulunur ve teslimatların doğru şekilde raporlanmasını kolaylaştırır.

Tedarik hattı, sınır ötesi operasyon üzerinden destek vermek için Türkiye'den koordine edilmektedir ve yararlanıcılar kuzey Suriye'deki ulaşması zor ve kuşatma altındaki bölgelerdedir. Sistem, insani yardım aktörlerinin yararlanıcılara erişmesini sağlamanın sürekli bir zorluk teşkil ettiği bir durumda uzaktan çalışma moduna imkan vermektedir.

Acil durum tedarik hattı sistemi, verimlidir, zamanlaması iyidir ve şeffaftır. Doğru yararlanıcılara zamanında ulaşır ve tedarik hattı sürecinin her aşamasında hesap verebilirliği temin eder. Sistem, hedef yararlanıcılara ilişkin dinamik değişiklikleri, ihtiyaçları, mevcut ortakları ve yararlanıcılara erişimi sürekli yeniden değerlendirerek, hedeflenen kitlenin ihtiyaçlarını karşılamak için güncellenmektedir. Sistem, 45 günlük (ortalama) bir tıbbi acil dağıtım döngüsü için ortakların sorunsuz, hızlı ve şeffaf bir şekilde belirlenmesini; tedarik edilen, dağıtılan ve ihtiyaç duyulan ürünlerin sürekli genel olarak değerlendirilmesini ve ihtiyaçları değerlendirmek ve boşlukları tespit etmek üzere tedarik hattı sürecinin takibini ve değerlendirilmesini sağlar.

Tedarik Hattı bir süreç yeniliğini temsil etmektedir. Stok ve tedarik çalışmalarının gerçekleştirilmesini sağlamak için minimum teknoloji kullanmaktadır. Ortak portal, WHO ortakları arasında yeni işbirliği ve koordinasyon yöntemlerinin geliştirilmesini sağlamıştır.

Yenilik

Google Docs gibi mevcut ucuz araçlardan ve teknolojilerden ve mevcut takip ve raporlama sistemlerinden verimli ve etkili bir şekilde yararlanarak acil ihtiyaca göre geliştirilmiştir. WHO Gaziantep teknik kaynak ekibi, sistemi bölge ofisleri, ortakları ve paydaşları ile istişare içinde tasarlamış ve test edilerek geliştirilen bir prototip yaratmıştır. Sistem, mevcut kaynakları ve teknolojiyi farklı paydaşlar arasında düzgün bir koordinasyon ve işbirliği sağlamak için bir araç olarak kullanmakta ve tekrarı önlemektedir. Ekip ayrıca, sistemin şeffaflığının, şeffaflık eksikliğinin engel olduğu operasyon verimliliğini ve etkinliğini arttırdığını belirtmiştir. Tedarik zincirindeki çoğu kişinin ihtiyaçları ve teslimatları görebiliyor olması, önceki sistemde yaşanan tıkanıklıkların önüne geçmektedir. Elbette şeffaflık aynı zamanda bir risk de olabilir; bu yüzden bu riski azaltmak için veri güvenliği mümkün olduğunca yönetilmektedir.

İyi Uygulama

CMaliyet etkin: Sistem, ofisin teknik kaynakları (Kamu Sağlığı Görevlisi, Acil Durum Koordinatörü, Eczacı ve NRC'nin bilgi yönetiminde WHO ile yaptığı ortaklık sayesinde sunduğu önemli destek) tarafından diğer ortaklarla istişare içerisinde geliştirilmiştir. Bu işbirliğine dayalı tasarım süreci, daha maliyet etkin ve verimli bir çözümle sonuçlanmıştır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Sağlık tesisleri ihtiyaç değerlendirmelerine ve raporlamaya doğrudan dahil olmakta ve Tedarik Hattını kullanan herkes malzemelerin nerede olduğunu ve neye ihtiyaç duyulduğunu görebilmektedir. Bu durum STK ortakları arasındaki işbirliğini ve dolayısıyla da duyarlılığı ve etkinliği arttırmıştır.

Sürdürülebilir faydalar: Acil durum tedarik hattı sistemi, nüfusun gerçek ihtiyaçlarını karşılamak için ihtiyaç değerlendirmesine göre özel olarak belirlenen döngülerde etkin hale getirilmektedir. Ekip ayrıca, ihtiyaçları anlamak ve STK ortakları arasında kapasite inşa etmek gerektiğine işaret etmektedir; insan kapasitesinin güçlendirilmesi sistemin sürdürülebilirliğini sağlamak açısından çok büyük değere sahiptir.

Yerel liderlik: Acil durum tedarik sistemi kapsamında dağıtılan malzemelerin fiili dağıtımında ve kullanımında yer alan tüm STK'lar yerel olarak Suriye'de faaliyet göstermekte olup Türkiye'de ilave destek varlığına sahiptir. WHO ortaklarından en az 40 personel WHO tarafından tedarik hattı sistemini desteklemek üzere ihtiyaçların takibi ve değerlendirilmesi hakkında rapor vermek için eğitilmiştir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Sistemin şeffaflığı, tıbbi tedariki sekteye uğratan kriz kaynaklı dinamiği başarıyla tersine çevirmiştir.

Ortaklar

Ortaklar: WHO, NRC ve Suriye'deki sivil toplum ortakları: ACU, AID, Alsham İnsani Vakfı, Atta, Bihar, HIH, IDA, IPHSS, Khayr, MRFS, MUSA, ORIENT PAC, QRCS, RI, SAMS, SEMA, Shafak, SRD, Syria Charity, UOSSM, Violet ve WAHA.

İrtibat: Dip. Ing. Merkur Beqiri - BEQIRIM@who.int
Dr. Tasnim Atatrah - ATATRAHT@who.int

Web Sitesi: https://data.unhcr.org/syrianrefugees/download.php?id=11945
www.who.int

The system tools can be viewed at: bit.ly/ddcksyria. The presentation poster of the project can be downloaded under: bit.ly/WHO-Innovation-Jordan

AKILLI ATIK TOPLAMA HIZMETLERI: UNICEF ÜRDÜN

11.2

Hedefler

Veri biliminden faydalanarak, operasyonları modernleştirmek, verimliliği arttırmak ve Za'atari kampındaki atık su toplama maliyetlerini azaltmak.

Proje Tanımı

Za'atari mülteci kampı 2012 yılında açılmıştır ve halihazırda 80.000 kişiye ev sahipliği yapmaktadır. Mülteci kamplarında belediye hizmetleri insani yardım topluluğu tarafından sıfırdan kurulmakta olup, Za'atari'de su ve sağlık hizmetleri UNICEF'in yetkisi altındadır. Kamplar çok hızlı kurulduğundan ve genelde geçici olduğu düşünüldüğünden, sistemler ekseriyetle olabilecekleri kadar verimli değildir. Ayrıca altı ayda bir güncellenen kamptaki nüfus ve lokasyon verilerine göre işleyen eski sistem ve ne yazık ki altı aylık süre zarfında meydana gelen hareket ve değişiklikler, atık yönetimi planlamasını ve operasyonlarını zorlaştırmaktadır.

Za'atari'de mültecilerin kullanımı için günde 3,6 milyon litre su üreten üç kuyu bulunmaktadır. Her gün 2,1 milyon litre su bir dahili ve bir harici işleme tesisinde işlenmektedir. Za'atari'de karavanlar birden fazla hane halkı ile paylaşılan atık depolarına sahip özel atık tesislerine sahiptir. Atık su toplama işlemi, atık imhası için tüm gerçek zamanlı koordinasyonu içermeyen kağıt bazlı bir sistem kullanılarak takip edilmekte ve bu da belirli depolar için toplamada potansiyel gecikmelere ve maliyeti artıran verimsizliklere yol açmaktadır. Suriye krizinin uzatmalı yapısı ve kampın uzun süre işletilmesi dikkate alındığında, sağlıkla ilgili kaygıların giderilmesi için daha maliyet etkin bir çözüm gerekmektedir.

UNICEF'in yenilik ekibi veri biliminden ve basit GPS takip sisteminden faydalanarak atık sorunu için akıllı bir çözüm oluşturmuştur. Yeni sistemde, göndericiler kamyonların yerini gerçek zamanlı olarak görüntüleyebilmekte ve mültecilerin dolu olduğunu bildirdiği depoları bu kamyonlara atayabilmektedir ("uber" taksi hizmetine benzer). Ayrıca, "doluluk oranına"

göre her bir deponun profili oluşturulmaktadır. Her bir deponun ne zaman dolduğunu tahmin etmek için öngörü analizleri kullanılmaktadır. Kamyon atık su işleme tesisine ulaştığında, atık hacmi ile birlikte görevin tamamlandığı kaydedilir. Bu, sistemin atık hacmindeki değişiklikleri tespit etmesini ve depo profillerini buna göre güncellemesini sağlar. Ayrıca tüm muhasebe birimleri otomatik olduğundan, operasyon ekibi hangi kamyonların en iyi performans gösterdiğine bakarak personeli buna göre ödüllendirebilir. Tüm sistem, mülteciler açısından planlama, verimlilik ve hesap verebilirliği arttırmaktadır. Sisteme ayrıca tablet ve cep telefonlarına yüklenebilen bir uygulama üzerinden de erişilebilir; bu da ekipman maliyetini azaltarak verimliliği arttırmaktadır.

Yeni proje, hizmet talebi, muhasebe, günlük raporlama ve kötü hava şartlarında acil durum planlaması işlevlerini de otomatik hale getirmektedir. Böylece önceden kamptaki diğer problemlerle ilgili hizmet sorularıyla da ilgilenen yardım hattı personeli boşa çıkmaktadır.

Yenilik

Bu proje, verimliliği arttırmak ve maliyetleri azaltmak için UNICEF'in kamptaki atık faaliyetlerini yönetme şeklini değiştiren bir süreç yeniliğini temsil etmektedir. Daha da önemlisi, süreç mültecilere karşı mesuliyeti arttırmakta ve atıkların zamanında toplanmasını sağlamaktadır. Son teknoloji veri bilimine dayandığından ve uygulama tüm paydaş gruplarının sistem tasarımına dahil edilmesi için insan merkezli bir tasarım süreci kullanılarak geliştirildiğinden benzersiz bir projedir.

Bir çözüm bulmak için, UNICEF Yenilik Uzmanı Su ve Sıhhi Hizmetler (WASH) bölümü ekibi ile çalışmıştır. Her iki büyük mülteci kampında WASH ekibi ile birkaç gün geçiren Yenilik Uzmanı, projenin kapsamını tanımlamış ve bir çözüm geliştirmek için gerekli ekibi bir araya getirmiştir. Projede, insan merkezli bir tasarım yaklaşımı kullanılmakta olup, hizmet, geribildirim için sınırlı sayıda kullanıcı tarafından test edilen "alfa versiyonu"; geribildirim için tüm kilit kullanıcılara dağıtılan "beta versiyonu" ve son olarak "nihai versiyon" şeklinde geleneksel bir geliştirme metodolojisi uygulamaktadır. Tasarımla ilgili öğrenilen ilginç şeylerden biri de, başta sistemin son kullanıcıları (bu durumda kamyon şoförleri ve mülteciler) olmak üzere tüm paydaşların en başından itibaren tasarım sürecine sahil edilmesidir.

Bu projenin şimdiye kadar başarısındaki kilit faktörlerden biri de, çeşitli aktörlerin bir araya getirilmesidir. Proje, ortak bir hedef etrafında bir araya gelen farklı bakış açılarına dayanmaktadır. Tasarım ekibinde donanım geliştirme uzmanları, yazılım geliştirme uzmanları, veri bilimcileri, muhasebeciler, atık uzmanları, kamyon şoförleri ve mülteciler (son kullanıcılar) yer almaktadır ve her biri sistem tasarım sürecinin bir parçasıdır. Bu bir veri bilimi projesi olup başarısını mevcut altyapı ve güncel faaliyetler belirlemektedir. Projenin kampların altyapısına daha önce entegre edilmesi başarıyı arttırabilirdi.

Maliyet etkin: Kamptaki faaliyetleri modernleştirerek, para tasarrufu sağlar ve verimliliği arttırır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Proje, birlikte planlama ve gerçekleştirme sayesinde duyarlılığı ve etkinliği arttırmaktadır.

Sürdürülebilir faydalar: Kampın altyapısını güçlendirir.

Yerel liderlik: Kamptaki atık yönetim ağı tasarım sürecine tamamen dahil edilmiştir. İnsan merkezli tasarım sürecinin bir parçası olarak kullanıcı ihtiyaçları dikkate alınmıştır.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Şu anda pilot aşamasında olan projenin, hizmetleri arttırarak kamptaki gerilimleri azaltmaya katkıda bulunması beklenmektedir.

İyi Uygulama

Ortaklar

Ortaklar: UN Global Pulse, Meshpoint, UNOPS ve SLASHH.

Contact: Eva Kaplan - ekaplan@unicef.org

Websites: http://unicefstories.org/tag/jordan-innovation/
https://vimeo.com/183633734/c7f6c2663c

UNHCR
The UN Refugee Agency

11.3 MÜLTECILER IÇIN BAĞLANABILIRLIK: UNHCR ÜRDÜN

Hedefler

Mültecilere sevdikleriyle bağlantı kurmaları ve hayatlarını iyileştirmeleri için mültecilere yönelik fırsatları arttırarak kendi kendine yetme kabiliyetlerini geliştirmek için iletişim araçları sağlamak.

Proje Tanımı

Çevrimdışı yaşamak, sevdiklerinizle irtibat ve iletişim kurmanın zor ve hatta genelde imkansız olduğu anlamına gelir. Mülteciler genellikle ailelerinden kopuk ve yeni ortamlarında güvensiz hissederler. Kendi ülkelerindeki veya sığındıkları ülkelerdeki olaylarla ilgili güncel bilgilere erişemeyen mülteciler, sağlık ve eğitim gibi temel hizmetlere erişemez ve hayatlarını iyileştirmek için nereden başlayacaklarına dair bilinçli kararlar alamazlar. Özellikle kent şartlarında mülteciler, burslara başvurmak, ders almak ve yeni toplumlarına entegre olmak için iletişim araçlarına ihtiyaç duyarlar. Bağlanabilirliğin olmaması, mülteci topluluklarının kendilerini organize etme ve güçlendirme kapasitesini sınırlandırarak kendi kendine yeterliğe giden yolu sekteye uğratır.

UNHCR, Mülteciler için Bağlanabilirlik programı vasıtasıyla müdahale ederek mültecilere iletişim araçları sağlamaktadır. Bu program, Skype üzerinden uluslararası telefon görüşmeleri, toplum merkezlerinde internet bağlantısı ve kilit lokasyonlarda şarj istasyonları sağlayan çok yönlü bir çözümdür. Program, mültecilere aileleriyle bağlantı kurmaları, çevrimiçi öğrenime dahil olmaları, fatura ödemeleri, yaşlı mülteciler için tıbbi bakım alınması, ailelerini arayarak yardım almaları ve yeni çevrelerindeki diğer insanlarla bağlantı kurmaları için uygun fiyatlı ve erişilebilir iletişim araçları sunar.

Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ile ortaklaşa dağıtılan 20 dolarlık Skype kartları, Suriye veya başka yerlerdeki sabit hatları ve cep telefonlarını aramaları için yeniden yerleştirilen Suriyeli mültecilere verilir. Ayrımcılık yapmamak adına, Skype kartları Uluslararası Yardım ve Kalkınma Örgütü (IRD) tarafından yeni gelen Iraklı mültecilere ve toplum temelli organizasyonlar tarafından Somalili ve Sudanlı mültecilere de dağıtılmaktadır.

UNHCR Ürdün, Zain ve Facebook arasındaki benzersiz üçlü işbirliği ile Facebook ve Zain'in sunduğu finansmanla beş yıl boyunca Prenses Basma Toplum Merkezi'nde internet bağlantısı sunulmaktadır. Bu Toplum Merkezleri, Suriyeli mültecilere ve korunmaya muhtaç Ürdünlü topluma yardım masaları, koruma hizmetleri, danışmanlık vb. yardımlar sunmaktadır. Ayrıca Azrak mülteci bölgesinde, CARE Worldwide ve NRC işbirliği yaparak Toplum Merkezlerinde ve Azrak Resepsiyon Alanı'nda şarj istasyonları sunmaktadır. Suriyeli mülteciler sadece cep telefonlarını şarj etmekle kalmayıp, cami hoparlörü, el feneri, transistörlü radyo, tıraş makinesi, tablet vb. cihazlara erişim sahibi olmuştur ve dolayısıyla bu istasyonlar bir enerji sağlayıcı olarak hizmet etmektedir.

Bağlantısı olan bir mülteci popülasyonu, kendi ihtiyaçlarını karşılamak açısından daha fazla güçlenmekle kalmayıp, aynı zamanda hayatlarını dönüştürmeye da başlar. UNHCR yerinden edilmiş insanlarla iletişim, güvenlik ihtiyaçlarına yanıt verme ve onlara insani yardım hizmetlerini ulaştırma gibi alanlarda da yenilikçiliği açığa çıkarmayı ümit etmektedir. Bu sayede mültecilerin hayatı bir nebze daha iyileşecek ve insani yardım faaliyetleri de dönüşüme uğrayacaktır

Yenilik

Mülteciler İçin Bağlanabilirlik bir hizmet yeniliğini temsil etmektedir. UNHCR'nin mültecilere onları güçlendirecek ve çözüm bulma ve kendi hayatlarını daha iyi hale getirme sürecine dahil edecek araçlar sunma rolüne yeni bir bakış açısı getirdiğinden benzersiz bir programdır.

Program, ilk olarak Ürdün'de Skype kartı dağıtılarak başlamıştır. Ardından, yeniden yerleştirilen Iraklı mültecileri ve kartların havalimanlarında dağıtıldığı Amman veya İstanbul üzerinden aktarma yapan mültecileri kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Pilot çalışmaların her bir adımında, maliyet etkinliği ve hem kamptaki hem de kentsel alanlardaki mültecilerin ihtiyaçlarının karşılanma durumunu ve mültecilerin programla ilgili sorunlarını anlamak için testler gerçekleştirilmiştir.

Mülteciler ve iletişim sağlayıcıları arasında güven inşa edilmesi gerektiği keşfedilmiştir; programın amacını mültecilere aktarmak ve iletişimde gizliliği sağlamak için bir süreç oluşturulmuştur. UNHCR, Zain ile birlikte çalışarak müdahale etmiş ve dosya numaralarını doğrulamak ve hassas bilgilerin etkili ve gizli bir şekilde mahremiyetini sağlamak için bir süreç geliştirmiştir. Pilot aşamasında ayrıca Skype görüşmelerinin kalitesini test etmek için teknik testler gerçekleştirilmiştir. Farklı dağıtım modelleri de test edilmiştir. Örneğin, CARE'in "kutudaki fikirler" projesi kartların ve bilgilerin dağıtımı için model olarak kullanılmıştır.

Program, özel sektör ortaklıklarını güçlü bir şekilde vurgulamıştır. Ortaklar arasında Zain, Facebook ve altı iletişim sağlayıcı yer almaktadır. Microsoft, ilk program kılavuzları ile ilgili geribildirimde bulunmuş ve programın spesifik mülteci gruplarının farklı bağlantı ihtiyaçlarına göre özelleştirilmesine yardımcı olma potansiyeline sahip iş uygulamaları paylaşmıştır. Microsoft'tan gelen gönüllüler de Skype kredisi ve Marka'da

bulunan Kayıt Merkezi'nde 4G bağlantı yüklenmesine yardımcı olmuştur. Ayrıca kayıt belgelerini açıklayarak danışmanlık ihtiyaçlarını ve sağlık sevklerini süzgeçten geçirmişlerdir. Bu deneyim, gönüllülere mültecilerin gerçeklerine ve UNHCR'nin çalışmalarına dair bir fikir vermiş ve böylece bu ortaklar projenin genelinde daha iyi tavsiyelerde ve katılımda bulunmuştur. Ziyaretin ardından, Microsoft Ürdün işbirliğini arttırarak bölge direktörünü UNHCR'nin çalışmalarını bizzat görmek üzere Ürdün'e göndermiştir.

UNHCR, savunuculuğun önemli olduğunu öğrenmiştir. İnsanlar mülteciler zaten bağlanırlığa sahipmiş gibi konuşmaktadır, ancak mültecilerin içinde bulunduğu durumun gereklerini ve gerçeklerini herkes anlamamaktadır.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Program son derece ucuz ve maliyet etkindir. 20 dolarlık kart, bir mülteci için Skype'ta fazlasıyla yeterli bir süredir ve özel sektör ortaklıkları da maliyetleri azaltmıştır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: Yenilikçi ortaklıklar ve ortakların mülteci hizmetlerine dahil edilmesi, projenin daha iyi anlaşılmasını ve projeye daha derinden bir bağlılık oluşmasını sağlamıştır.

Sürdürülebilir faydalar: Daha iyi bağlantı imkanları, mültecilerin kendi hayatlarını iyileştirme fırsatlarını arttırarak kendi kendine yeterliği destekleyebilir. İnternet ve cep telefonu hizmetlerine erişim, mültecilerin ve onlara ev sahipliği yapan toplumların refahını arttıran güçlü bir çarpan yaratmaktadır.

Yerel liderlik: Yerel iletişim ortakları ve toplum merkezleri, mültecilerin yerel bağlama entegre olma becerisini geliştirmeye yönelik proje çalışmalarını güçlendirmektedir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Program, mültecilerin aileleri ile bağlantı kurmasına yardımcı olup psikososyal fayda sağlayarak refaha katkıda bulunabilir. İletişim araçları, mültecilerin doğru bilgilere ve temel hizmetlere de erişmesini sağlayarak, kendi kendine yeterliği desteklemektedir.

Ortaklar

Ortaklar: UNHCR (Ürdün ve Cenevre), Zain, Microsoft (birden fazla ofis), Skype, facebook, Al Beit Üniversitesi, IOM, CARE Worldwide, Prenses Basma Merkezleri.

İrtibat: Muhanned Al-HUNITI - ALHUNITI@unhcr.org

Web Sitesi: http://www.unhcr.org/en-us/jordan.html
http://www.unhcr.org/en-us/connectivity-for-refugees.html

KORUMA VE ÇÖZÜMLER IÇIN ENTEGRE YÖNETIM UYGULAMASI (AIM): UNHCR ÜRDÜN

11.4

Hedefler

Korunmaya muhtaç mültecileri daha etkili şekilde tespit etmek ve yardım ve yerleştirme süreçlerini hızlandırmak için yerleştirme sürecine katkıda bulunan entegre koruma işlevlerini haritalamak ve yönetmek.

Proje Tanımı

UNHCR Ürdün, 2015'te 245.000 korunmaya muhtaç mülteci ve 2016'da ise ilave 40.000 birey için daha başvuruda bulunulan halihazırda dünyadaki en büyük yerleştirme operasyonudur. Yerleştirme ülkelerinden gelen giderek artan çok sayıdaki talebi karşılama hedefi, korunmaya muhtaç mültecilerin mümkün olan en kısa sürede doğru bir şekilde ve dolandırıcılığa imkan vermeden tespit edilmesi gerektiği anlamına gelmektedir.

UNHCR, yanıt olarak 2015'te gerçek zamanlı bir yönetim aracı geliştirmiştir: Koruma ve Çözüm için Entegre Yönetim Uygulaması (AIM). Bu etkili planlama ve kaynak kullanımı ile artan taleplerin rahat bir şekilde karşılanabilmesi için önemli bir katkıdır. AIM, faaliyette hem korunma ihtiyaçlarına hem de sosyoekonomik güvensizliklerine göre korunmaya muhtaç mültecilerin tespitini geliştirmek için 30'dan fazla korunmaya muhtaçlık değişkenini entegre ederek uygulanan gelişmiş ve yenilikçi yaklaşımı desteklemektedir. Bunlar, risk altındaki çocuklar, nakit yardımı alan mülteciler, özel sosyoekonomik korunmaya muhtaçlıkları olan mülteciler, lezbiyen, eşcinsel, biseksüel, trans ve/veya interseksüel (LGBTI) bireyler ve tıbbi rahatsızlıkları ve başka ihtiyaçları olan kişilerin verimli bir şekilde taranmasını içermektedir.

AIM, UNHCR mülteci kayıt veritabanı ile oluşturulan yerleştirme için bahsedilen değişkenlerle entegre bir şekilde uygun bireylerin listesine erişime sahiptir ve sistemin kurcalanmaması için ve tanımlama sürecini etkilemek adına dosyaları kilitlemektedir. AIM, Kayıt, Mülteci Statüsünü

Belirleme, Yerleştirme, Hukuk, Çocukların Korunması ve Cinsel ve Cinsiyete Dayalı Şiddet gibi yerleştirme süreçlerine eşit oranda katkıda bulunan entegre koruma işlevlerinin etkili bir şekilde haritasını çıkarmakta ve bunları yönetmektedir.

AIM'nin bir diğer kilit özelliği de, UNHCR'nin tanımlamadan görüşmeye ve başvuru aşamasına kadar tüm yerleştirme başvurusu sürecini gerçek zamanlı olarak görüntülemesine ve yönetmesine izin vermesidir. Bu da kaynakların daha şeffaf bir şekilde daha iyi planlanmasını, uygulanmasını ve yönetilmesini sağlar ve küçük, orta ve büyük ölçekli mülteci yerleştirme faaliyetlerine yardımcı olmak üzere diğer faaliyetlerde başvuru için düşünülmektedir.

Geçtiğimiz sene, AIM, UNHCR Ürdün'ün Kanada'ya başvuru için dört haftada 12.000 kişinin işleme almasını ve Amerika Birleşik Devletleri için iki ayda 26.000 kişiyle görüşmesini sağlamıştır. Aralık 2015 ile Eylül 2016 arasında, toplam 36.000 mülteci için yerleştirme başvurusu yapılmıştır. AIM, artan mülteci sayısının etkili planlama ve kaynak kullanımı sayesinde rahat bir şekilde karşılanmasını sağlamaktadır.

Yenilik

AIM, yerleştirme süreçlerinin hızını, etkinliğini ve bütünlüğünü büyük oranda arttırıp maliyetleri azalttığından bir süreç yeniliğini temsil etmektedir. Süreci otomatik hale getirerek yeni bir verimlilik seviyesine çıkmak için teknolojiyi kullandığından, benzersiz bir yapıdadır ve böylece gizliliği ve veri güvenliğini arttırmakta ve mültecilerin ev sahibi ülke ile daha iyi eşleştirilmesini sağlamaktadır. Ayrıca korunmaya en muhtaç mülteciler için koruma hizmetlerinin hızla tanımlanmasıyla ilgili gelişmelere imza atmıştır.

Taleplerin arttığı kriz şartlarında, korunmaya muhtaç mültecilerin tanımlanmasını ve yerleştirme dosyalarının hızla işleme alınması süreçlerini geliştirecek daha verimli bir sistem ihtiyacı doğmuştu. Operasyon, koruma ve BT bölümlerinden bir ekip bir araya gelerek korunmaya muhtaç mülteci grupların, ev sahibi ülkelerin ve UNHCR personelinin ihtiyaçlarının en iyi şekilde nasıl karşılanacağına dair beyin fırtınası gerçekleştirmiştir. İlk tasarım, doğruluk, veri koruması ve kullanım kolaylığı sağlamak için test edilmiş ve ardından UNHCR personelinden gelen geri bildirimlere göre geliştirilmiştir. UNHCR'nin bu pilot aşamasında çıkardığı ders, koruma personelinin bütün sistem kapasitesi yelpazesini anlamasını sağlamanın önemi olmuştur.

Maliyet etkin: AIM, UNHCR'nin daha fazla veri güvenliği ve doğruluğu ile yeniden yerleşme dosyalarının sayısını %25 oranında daha hızlı arttırmasına izin vermektedir. Bu da operasyon maliyetlerini dosya başına önemli ölçüde azaltırken, kriz şartları altında bile daha fazla planlama imkanı vermektedir.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: AIM, UNHCR bölümlerinin birlikte daha verimli çalışabilmesi için gerekli zemini oluşturmakta ve korunmaya muhtaç popülasyonların ihtiyaçlarını hızla karşılamak için kolektif yeteneklerini arttırmaktadır.

Sürdürülebilir faydalar: Yeni sistem, küçük, orta ve büyük ölçekli mülteci yerleştirme operasyonlarına yardımcı olmak üzere diğer faaliyetlerde başvuru için düşünülmektedir.

Yerel liderlik: Sistemi tasarlarken, korunmaya en fazla muhtaç mültecilerin ihtiyaçlarını karşılama noktasında özel bir duyarlılık sergilenmiştir.

Toplumsal kaynaşmaya katkı: Etkilenen popülasyonların onuru ve öz yeterliliğine öncelik verilmiş ve işlemlerin hızı arttırılarak korunmaya muhtaç mültecilerin güvenli ortamlara daha hızlı ulaşması sağlanmıştır.

İyi Uygulama

Ortaklar: UNHCR

Ortaklar

İrtibat: Daniela Cicchella - cicchell@unhcr.org

Web Sitesi: http://www.unhcr.org/en-us/jordan.html

UNHCR
The UN Refugee Agency

11.5

BILGI HATTI: KRITIK BILGILERE ERIŞIM: UNHCR MISIR

Hedefler

Koordineli iletişime ve Mısır'daki çeşitli mülteci toplumlardan gelen geri bildirimlere erişimi ucuz yollardan arttırmak.

Proje Tanımı

Mısır, başta Sahra Altı Afrika, Irak ve Suriye'den mülteciler ve sığınmacılarla birlikte tüm MENA bölgesinde çok çeşitli nüfus kitlelerine ev sahipliği yapmaktadır. Bu kentli mülteciler ve sığınmacılar, Büyük Kahire, İskenderiye ve Dimyat genelinde birçok mahallede yaşamaktadır. Şehrin her yerine yayıldıklarından, mülteciler ve sığınmacıların bilgi talepleri için ofise, profesyonel bir kurum içi çağrı merkezine gelmesi genelde zor ve pahalıdır.

UNHCR Bilgi Hattı, 2015 yılında kurulmuştur ve Cisco teknolojisi tabanlıdır. Bunun öncesinde, çoğu telefon iletişimi cep telefonları üzerinden yapılmaktaydı ve bu da koordineli değildi ve planlı bir analiz ve raporlama imkanı vermiyordu. Çağrı merkezi, çözümünü konsept haline getirip geliştiren ve ilk yılında işletilmesinden sorumlu olan Dış İlişkiler ve İletişim birimi tarafından başlatılmıştır. Bilgi Hattı'nın önemli bir koruma aracı olduğu anlaşıldığında, Koruma Birimi denetimine girmiştir.

Günde 1000 çağrı yanıtlayan on kişilik personel ve bir ekip lideri İskenderiye ve Kahire merkezli olarak çalışmakta ve Arapça ve İngilizce konuşmaktadır. Ek olarak, belirli günlerde beş farklı dilde sözlü çeviri hizmeti sunulmaktadır. Çağrı görevlileri, hemen pek çok soruya yanıt vererek, hizmetler ve standart prosedürler hakkında bilgi vermektedir. Bilgi Hattı personeli için sık sorulan sorulardan ve yanıtlarından oluşan bir portal oluşturulmuştur. Tüm birim başkanları bu portala erişebilmekte ve böylece gerektiğinde bilgileri güncelleyip değişiklik yapabilmektedirler. Ana bilgi talepler, kayıt, mülteci statüsü belirleme, yardım ve yerleştirme ile ilgilidir. Belgelerin yenilenmesi ve hırsızlık, tecavüz veya aile içi şiddet gibi korunma sorunları ile ilgili de bilgi talep etmektedirler. Bilgi Hattı çağrı görevlileri, bu bilgi taleplerine ve

Facebook üzerinden özel mesajla gönderilen sorulara yanıt vermektedir. Tutuklanma, sınır dışı edilme, oturum veya herhangi başka bir acil durum ilgili merkez noktasına bildirilir ve görüşmeler konuyu izlemek adına bir takip sistemi üzerinden takip edilir ve bir hafta içinde geri bildirim için arayan kişiye ulaşılır.

UNHCR, özel sektörden şirketler ve kuruluşlarla ortaklıklar gerçekleştirmiştir. Örneğin, Vodafone Vakfı ile yaptığı ortaklık kapsamında mültecilere çağrı merkezini ücretsiz arama imkanı veren bir "Altın Numara" verilmektedir. Vodafone Mısır, UNHCR'de kayıtlı mültecilere ve sığınmacılara UNHCR tarafından dağıtılan 20.000 kontörlü sim kartı ücretsiz olarak vermektedir. Sıkıntılar ve Bilgi Hattı'ndaki gelişmeler bakımından ortak kuruluşlardan geri bildirim alınmaktadır. UNHCR, Toplumlarla İletişim (CWC) konulu bir teknik çalışma grubuna başkanlık yapmaktadır. Tüm ortak kuruluşların temsilcileri bu gruba üyedir. Aylık toplantılarda, ortaklar karşılaştıkları sorunları ifade edebilir, bilgi paylaşımında bulunabilir ve öneri sunabilirler.

Bilgi Hattı, sığınmacıların ve mültecilerin daha fazla bilgiye erişmesini sağladığı için bir süreç yeniliğidir. Koruma ile ilgili sorunları sunabilir ve ilgili hizmete daha hızlı ulaşmalarını sağlayacak zamanında yanıtlar alabilirler. Sığınmacılara ve mültecilere hem zaman hem de para bakımından maliyeti azaltmaya yardımcı olmuştur.

Yenilik

Bilgi Hattı, bilgi yayma sürecine düzen getirme ve Mısır'daki mültecilerle iletişimi kolaylaştırma konusunda önemli bir araçtır. Tüm mülteci gruplarıyla iletişimde sosyal medya kullanmanın dışında, mültecilere ve sığınmacılara UNHCR ile randevu gerekmeden veya sırada beklemeden konuşma imkanı vermektedir. Koruma, Mısır'da UNHCR'nin kilit yetkisidir ve Bilgi Hattı sığınmacıların ve mültecilerin UNHCR'den kendilerine yardımcı olacak biriyle konuşabildiklerinde daha güvende hissetmesini sağlayan yenilikçi bir koruma aracıdır. Önemli bir koruma aracı olduğundan, dışarıdan temin edilmemiştir; bu da sığınmacılar ve mültecilerle paylaşılan bilgilerin doğru ve faydalı olmasını sağlar. Ayrıca UNHCR personeline ve ortaklara gerektiğinde sistemli eğitimi ve profesyonel gelişim imkanı da vermektedir.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Bilgi Hattı, sorun bildirme hızını ve kolaylığını arttıran ucuz bir hizmettir. Koruma ile ilgili sorunlarda zamanında yanıt alınır ve arayan kişilerin ilgili hizmete daha hızlı alması sağlanır. Sığınmacılara ve mültecilere hem zaman hem de para bakımından maliyeti azaltmaya yardımcı olmuştur.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: UNHCR'nin başkanlık ettiği Toplumlarla İletişim (CWC) konulu teknik çalışma grubu, topluma sunulan bilgiyi ve tüm ortak kuruluşlar arasında etkili toplumsal müdahale paylaşımını arttırmaktadır.

Sürdürülebilir faydalar: Düzenli eğitim ve denetimle, çağrı görevlileri mültecilere ve sığınmacılara yanıt vermek için daha donanımlı hale gelmektedir. Ayrıca ileride daha istihdam edilebilir hale gelmelerini sağlayacak profesyonel becerilerini ve uzmanlıklarını da geliştirebilirler.

Yerel liderlik: Çağrı merkezi yerel personel tarafından yönetilmektedir.

Toplumsal Kaynaşmaya Katkı: Bilgi Hattı, mülteciler ve sığınmacılar için toplumsal kaynaşmaya katkıda bulunmakta ve böylece onların UNHCR'ye daha kolay erişmesini sağlamaktadır. Yoğun trafikte ve mali külfete girerek, yeniden randevu almak, açıklama istemek, suç bildiriminde bulunmak ve koruma ile ilgili konular ve sorular hakkında tavsiye istemek için uzun mesafeler kat etmem zorunda kalmazlar.

Ortaklar

Ortaklar: UNHCR, Vodafone Vakfı ve CSR, Vodafone Mısır.

İrtibat: Marwa Hashem - HASHEMMA@unhcr.org
Jacinta Goveas - GOVEAS@unhcr.org

Web Sitesi: http://www.unhcr.org/egypt.html

MEVCUT KAYNAKLARIN YENILIKÇI KULLANIMI: YARDIM HATTI VE ÇALIŞMA İZINLERI İLE İLGILI DUYARLILAŞTIRMA: UNHCR ÜRDÜN

11.6

Hedefler

Mültecilere sunulan iletişim hizmetlerini geliştirmek için en etkili teknoloji kullanımını belirlemek.

Proje Tanımı

UNHCR Yardım Hattı, Ürdün'deki mültecilere ve sığınmacılara sunulan hizmetler ve yeniden yerleşme işlemleriyle ilgili konular hakkında bilgi vermek ve şikayet ve acil korunma sorunları hakkında bilgi talebi almak için kurulmuştur. Yardım Hattı ekibi ayrıca temel danışmanlık sunmakta, mülteci koruması alanındaki trendleri takip etmekte ve kentli mültecilerde kamu farkındalığı yaratmaktadır.

Yardım hattına Özet'in I. Cildinde yer verilmiş olsa da, bu yıl ekip yardım hattının işlevlerini genişletmek için yardım hattını ve SMS sistemini kullanarak çeşitli çalışmalar gerçekleştirmek suretiyle teknolojinin kullanımıyla ilgili araştırmalar yapmıştır. Çeşitli yöntemler test edilmiştir. Örneğin, mültecilere çalışma izniyle resmi olarak çalışma hakkında bilgi vermek ve mültecileri mevcut iş imkanlarıyla ilgili bilgilendirmek için otomatik çağrı ve SMS mesajları gönderilmektedir. İkinci bir deneme çalışmasında, UNHCR'nin "Progres" kayıt sistemi üzerinden mülteci grupları ve irtibat numaraları elde edilmiştir. Açık pozisyonun gerektirdiği şekilde meslek, yaş ve cinsiyete göre filtreli bir arama sonrası, kayıtlı mülteciler pozisyonlarla ilgili bilgi vermek için aranmakta veya bir SMS almaktadır. Üçüncü testte, SMS ile yayılan bilgi çalışma yaşında çok sayıda mülteciye gönderilmiştir: 186.000 kişiye Ürdün Hükümeti'nin 200.000 mülteciye çalışma izni verme kararını bildiren yedi cep telefonu mesajı gönderilmiştir. Bu SMS mesajlarından biri, sadece nakit yardımı alan yararlanıcılara ve bir başka mesaj ise birden fazla yardım alanlara gönderilmiştir. Yapılan takip araştırmasında, SMS mesajlarının mültecilere ulaşmak için en etkili araç olduğu teyit edilmiştir. UNHCR daha sonra SMS kullanımını arttırmıştır. Deneme çalışmalarında UNHCR'nin farklı alanları yer aldığından, departmanlar arasında işbirliği gerekmiştir.

Yenilik

Yenilikçi bir ürün ve yeni kuruluş içi işbirlikleri yaratan bu proje, kanıta dayalı test kullanımıyla ürün adaptasyonunu temsil etmektedir. Birçok kuruluş, müdahalelerinin etkinliğini arttırmak için prototipleri, davranışla ilgili bilgileri ve kanıta dayalı testleri dahil etmektedir ve bu da örneklerden biridir.

UNHCR, SMS mesajlarının etkili olması için hedefin iyi belirlenmesi gerektiğini ve ortaklıkların şeffaf ve açık iletişimden, fikir alışverişinden ve yeni çalışma şekillerine açık olmaktan faydalandığını öğrenmiştir. Başkalarının uzmanlığını da devreye sokmak, bu mesajları geliştirmiş ve UNHCR farklı birimlerin işbirliği yapmasının teknolojiden daha önemli olduğunu fark etmiştir. Esneklik ve zaman ve enerjilerin birimler tarafından önceliklendirilmesi ve geçim kaynağı mesajları amacıyla koruma araçlarının kullanılması, UNHCR personelinin Ürdün operasyonundaki öncelikleri görme şekline yenilik getirmiştir.

İyi Uygulama

Maliyet etkin: Kaynakların verimli kullanımı ve etkili sosyal yardım, projede maliyetten tasarruf sağlamıştır.

Katılımcı esnekliğe dayalı eylem: SMS sistemi üzerinden, UNHCR çok sayıda yararlanıcıyı hayatlarını dönüştürmeye yardımcı olabilecek aktivelere dahil ederek erişim etkinliğini arttırmayı başarmıştır.

Sürdürülebilir faydalar: Mülteciler, geçim kaynağı faaliyetlerine başarıyla yerleştirilmiştir.

Yerel liderlik: İlgili bakanlıklar, kuruluşların işbirliğini takdir etmiştir.

Toplumsal Kaynaşmaya Katkı: Mülteciler ekonomik kalkınma çalışmalarına yerleştirilmekte ve ulusal personel ile yan yana çalışmaktadır.

Ortaklar

Ortaklar: UNHCR, icracı bakanlıklar.

İrtibat: Laura Buffoni - buffoni@unhcr.org

Web Sitesi: http://www.unhcr.org/jordan.html

Restez calmes et
appreciez votre
professeur
Would you
please?

EK

EK I: İYİ VE YENİLİKÇİ UYGULAMA KRİTERLERİ

İYİ VE YENİLİKÇİ UYGULAMALAR KRİZDE YENİLİKÇİLİK KİLİT TANIMLARIN VE YAKLAŞIMLARIN ÖZETİ

Suriye mülteci krizine cevaben direnci geliştirmek için önerilen çok sayıda ilke ve potansiyel eylem adımı kaynağını dikkate alarak, bu özet için yenilikçi ve iyi uygulamaları değerlendirme kriterlerini aşağıdaki yedi kriterde topladık. Bunlar Dünya İnsani Yardım Zirvesi, OECD Kalkınma ve İşbirliği Direktörlüğü'nün İnsani Yardım Eyleminde Mesuliyet ve Performans için Aktif Öğrenme Ağı'ndan (ALNAP) ve Ölü Deniz Direnç Gündemi ise Direnç Geliştirme Forumu'ndan alınmıştır.[72]

Arap Ülkeleri için Bölgesel Birleşmiş Milletler Kalkınma Grubu (R-UNDG), Suriye krizi bağlamında esnek bir yaklaşım benimsenmesi üzerine rehberlik sunmuştur. Direnç şu şekilde tanımlanmaktadır:

"Bireylerin, hane halklarının, toplulukların ve toplumların, şoklara ve streslere karşı koyma, bu stresleri atlatma ve gelecek şoklar karşısında sürdürülebilir insan gelişimini destekleyen dönüşümsel değişimi sağlamak üzere ulusal ve yerel idarelerle çalışma becerisi."

Esnek gelişim yaklaşımı ise, *"sürdürülebilir insani gelişimde direnç sağlamak için gerekli olan bir sizi ilke ve kavramsal çerçeve"* şeklinde tanımlanmıştır. Çerçeve, mücadele, iyileşme ve sürdürme fikirlerinden oluşmaktadır. Aşağıdaki kriterler, yenilikçi ve iyi uygulamaları değerlendirmek için bir araçtır ve Suriye Krizine Bölgesel Müdahalede bir sonraki İyi ve Yenilikçi Uygulamalar Özeti'nde hangi projelere yer verileceğini belirlemek için kullanılacaktır.

72 Kasım 2015 tarihli Direnç Geliştirme Forumu sonucu hazırlanan Ölü Deniz Direnç Gündemi, 500 yerel ve uluslararası toplumsal paydaşı Suriye mülteci krizine daha sürdürülebilir bir yanıt vermek için toplu halde çalışmak üzere bir araya getirmektedir.

GOOD PRACTICE CRITERIA

1. SÜRDÜRÜLEBİLİR FAYDALARA KATKI - Müdahalemiz ne ölçüde net ve düzenli olarak güncellenen bir risk analizine dayanıyor; faaliyetlerimizde bu risklere karşı en fazla korunmaya muhtaç olanları (bireyler ve kurumlar) ne ölçüde hedef alıyoruz; kapsayıcı, uyarlanabilir ve dönüştürücü kapasiteleri tüm düzeylerde güçlendirerek bu muhtaçlıkların temel nedenini ele alan faaliyetleri ne ölçüde destekliyoruz; ne ölçüde sektörün müdahaleleri arasında sinerji oluşturarak sektörel siloları birbirine bağlıyoruz; ne ölçüde müdahalelerimizden düzenli ve sistemli bir şekilde ders çıkarıyoruz ve eşitliği ve çevresel sorumluluğu teşvik eden teknolojik ve sosyal yeniliklerin ortaya çıkmasına destek oluyoruz ve etki için ne ölçüde bu yeniliklerin ölçeğini arttırıyoruz?

- Rahatsızlıklara karşın sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ne ölçüde ulaşılmaktadır?
- Mali öngörülebilirliği arttırmak için **yenilikçi,** birden fazla yıl için finansman mekanizmaları ve araçları geliştirdik mi veya kullandık mı?
- İleride yeniden yapılanma ve iyileşme çalışmalarına imkan vermek için kapasiteler planlanıp geliştirildi mi?
- Çalışmanın veya etkisinin uygulama kuruluşu ölçek küçülttükten/geri çekildikten sonra ve/veya bağışçı finansmanı sona erdikten sonra devam etme ihtimali var mı?
- Projenin bireyler, toplumlar ve kurumlar üzerindeki geniş çaplı etkisi veya sosyal, ekonomik, teknik ve çevresel etkileri nelerdir? [Etkiler anlık veya uzun vadeli, istenen veya istenmeyen, olumlu ve olumsuz, makro (sektör) ve mikro (hane halkı) olabilir.]

2. YEREL SAHİPLENMEYİ VE LİDERLİĞİ GÜÇLENDİRME - Mevcut ulusal ve yerel planlara ve önceliklere ne ölçüde uyum sağlıyoruz; müdahalenin her aşamasında ve mali taahhütte yer alarak gerekli müdahalelerin ulusal düzeyde sahiplenilmesini ne ölçüde destekliyoruz; atlamak yerine mevcut kapasitelere ne ölçüde dayanıyoruz ve hem genel planları hem de detaylı müdahaleleri hazırlama ve uygulama kapasitesini geliştirmeye ne ölçüde yardımcı oluyoruz ve entegrasyonu ve ortaklığı ne ölçüde teşvik ediyoruz?

- Yerel kapasiteler değiştirmek yerine pekiştirildi mi (ve geliştirildi mi)?
- Uygun bir direnç müdahalesi var mı: Bu kapasiteler şoklar ve stresler karşısında direnç eylemleri gerçekleştirmek için ne ölçüde kullanılmaktadır?
- Proje Suriye'deki insanların, toplumların direncini ve müdahale yetkinliklerini ne ölçüde güçlendirmiştir? (uygunsa)
- Yerel kapasiteler yerel sistemlere, kurumlara ve yapılara yanıt vererek veya bunlar üzerinden güçlendirildi mi?

3. TOPLUMSAL KAYNAŞMAYA / İSTİKRARA KATKI - Önceden var olan ve krizden kaynaklanan sosyal dinamikleri ve riskleri ve bunların temel nedenlerini ne ölçüde anlamaya çalışıyoruz; olası çatışmayı azaltmak için çatışma yönetim yöntemlerinden ne ölçüde faydalanıyoruz; çeşitli toplumsal gruplar arasında, bu gruplar ve yerel

otoriteler arasında ve yerel ve üst otoriteler ve kuruluşlar arasında n e ölçüde diyalog alanı ve etkileşim yaratıyoruz; ne ölçüde güven inşa ediyor ve doğru bilgi akışı sağlıyoruz ve çatışmayı ve ihtilafları çözmek için güvenliği ve mekanizmaları ne ölçüde destekliyoruz?

- Birlikte direnci ve barışçıl işbirliğini desteklemek için toplumsal kaynaşma güvence altına alındı mı?
- Etkilenen popülasyonların onuruna ve öz yeterliliğine öncelik verildi mi?
- Etkilenen popülasyonlar, kamu kurumları, ev sahibi toplumlar, inanç temelli organizasyonlar ve diğer ilgili organlar arasında çatışmaların çözümü için kapasiteler geliştirildi mi?

4. DİRENCE DAYALI TOPLU EYLEM

- Esnek programları gerçekleştirmek için nasıl örgütleniyoruz? Ne ölçüde: Increased responsiveness and effectiveness by planning and delivering together.
  - Birlikte planlama ve gerçekleştirme sayesinde, duyarlılığı ve etkinliği arttırdık?
  - Yeni ve kapsayıcı ortaklıklar üreterek direnci geliştirdik, yenilikçiliği destekledik ve fayda, etkinlik ve verimliliği teşvik ettik?
  - İnsani yardım ve kalkınma yatırımları ve yaklaşımları arasında sinerjileri arttırdık?
  - Temel hizmet sunumuna yönelik programa dayalı yaklaşımların kullanımını arttırdık?
  - Özel sektörü direnç müdahalesine ve yeni yaklaşım geliştirme sürecine dahil ettik?
  - Köklü işletmeler ve girişimciler için kolaylaştırıcı ortamı güçlendirerek fırsatları arttırdık?
  - Etkilenen toplumlar için hukuk ve program dayanağını güçlendirdik ve ekonomik fırsatlarda çarpıcı ölçüde ölçek arttırdık?

5. UYGUN MALİYETLİ, ETKİLİ, VERİMLİ

- **Verimlilik (maliyet etkin):** Girdilerle ilgili olarak (nicel ve nitel) çıktılarla ölçülen verimlilik seviyesi nedir (maliyetler, kaynaklar ve zaman dahil)? Buna çalışmanın yararlanıcılar veya bağışçılar açısından karşılanabilir olup olmayacağı ve finansmandaki azalmalara rağmen mali olarak elverişli kalıp kalmayacağı da dahildir.
- **Etkinlik (ve kapsam)**[73]**:** Faaliyet belirtilen hedeflerine doğru ne ölçüde aşama kaydetmektedir? Buna hedef popülasyonların nasıl seçildiğinin ve bunlara ne

73 Burada "bulundukları yerde hayatı tehdit eden güçlüklerle karşılaşan büyük nüfus kitlelerine ulaşarak, onlara ihtiyaçları-na orantılı olarak ve konu dışı siyasi gündemlerden uzak durarak yardım ve koruma sunma" ihtiyacına atıfta bulunulmak-tadır. (Minear, L. (1994), "The International Relief System: A Critical Review"). İnsani yardım eylemindeki hedefler genel-de yardım edilecek/ulaşılacak nüfus rakamlarına veya oranlarına atıfta bulunduğundan, "etkinlik" ile de bağlantılıdır (bkz. ALNAP (2006), "Evaluation Humanitarian Assistance Using the OECD-DAC Criteria: An ALNAP Guide for Humanita-rian Agencies").

ölçüde ulaşıldığının değerlendirilmesi de dahildir. Ayrıca organizasyonel etkinlik, işbirliği seviyelerini ve organizasyonlar arasındaki etkinliği arttırmaya yönelik sinerjileri de içermektedir.

- **İlgi (ve esneklik):** Çalışmanın amaçlanan yararlanıcılar tarafından tespit edilen ihtiyaçları ve öncelikleri ne ölçüde ele almaktadır? Bu kapsamda bir çalışmanın veya uygulamanın bağlamdaki değişiklikler bakımından ne kadar esnek veya uyarlanabilir olduğuna, amaçlanan yararlanıcılardan gelen geri bildirimlere ve değerlendirmelere vb. dikkat edilir.

YENİLİKÇİ UYGULAMA İLKELERİ

YENİLİKÇİLİK genelde istenen hedeflere ulaşmada dağılma, aksama ve atılım seviyesi ile ölçülür. Yenilikçiliği değerlendirmede odak noktamız, etkili ve güçlü bir şekilde direnç geliştirmek olacaktır. Bunu yapmak için, Dünya İnsani Zirvesi için geliştirilen "çalışma" kriterlerini ve[74] İnsani Eylemde Yenilikçilik ile ilgili ALNAP 2009 ve 2016 raporundaki kriterleri kullanacağız.[75]

1. YENİLİK SÜRECİ

Yenilik süreçlerini organize edin.

a. Yenilikçi **ekosistemi** ve kendi bağlamlarında geçerli olan yenilikçilik ilkelerini öğrenin.

b. Yenilik getirirken veya yeni programlar/ürünler uyarlarken başkalarıyla **işbirliği yapın.**

c. **Veri odaklı olun;** uyarlamak ve yenilik getirmek için kanıta dayalı yaklaşımları kullanın.

2. KULLANICI MERKEZLİ TASARIM

Yararlanıcılar, **son kullanıcılar** ve bekçiler ile işbirliği içerisinde tasarlayarak, bilgileri ve yeniliğin/uyarlamanın uygulanabilirliğini en üst düzeye çıkarın.

3. UYARLAMA, YENİDEN KULLANMA VE İYİLEŞTİRME

Var olan programları ve ürünleri, bilgi birikimi, pilot çalışmalar deneyime göre uyarlamanın, yeniden kullanmanın ve iyileştirmenin yollarını bulun. Ya da var olan bilgi birikimini ve deneyimi yeni inovasyonlar geliştirmek için temel olarak kullanın.

a. "Değer yaratan yeni fikirler (yeniye olan ihtiyacı anlamak ama aynı zamanda da etkiye odaklanmak)"

b. "Yaratıcı problem çözme (sadece yeni olmanın değil aynı zamanda sonuçların/faydaların da önemli olduğunu anlamak)"

c. "Adaptasyon ve geliştirme süreci" (pilot çalışma, prototip çıkarma ve esnek yaklaşımlar dahil)

74 Dünya İnsani Zirvesi (2014b), "Approach Paper - WHS Theme 3: Transformation through Innovation".

75 More than Just Luck: Innovation in Humanitarian Action, HIF/ALNAP, Obrecht and Warner, 2016.

4. RİSKİ YÖNETME

Potansiyel riskleri ve varsayımları değerlendirerek ve risklerin nasıl azaltılacağını ifade ederek riski yönetin. Uyarlama ve yenilik getirme esnasında karmaşıklığı ve (uyarlanabilir yönetim, uyarlanabilir liderlik, prototip çıkarma ve tasarım fikri gibi) hızla değişen şartları daha kolay ele almak adına denemek, test etmek ve öğrenmek için **kademeli bir süreçten faydalanın.**

5. YENİLİKÇİLİK KÜLTÜRÜ

Yaratıcı fikirleri destekleyen, alışılmadık yerlerden yeni fikirlere açık olan, başarısızlıktan aktif şekilde ders çıkaran, bakış açısını genişletmek için işbirliği yapan ve özerkliği arttırıp katı sınırları/kuralları azaltarak özgür düşünceye zemin hazırlayan bir yenilikçilik kültürü oluşturun.

YENİLİK TÜRÜ kriterlere göre (ALNAP ve diğerleri tarafından öne sürülen) aşağıdaki gibi sınıflandırılacaktır:

1. **"Ürün yeniliği"** - bir organizasyonun sunduğu ürünlerde ve/veya hizmetlerde yapılan değişiklikler;

2. **"Süreç yeniliği"** - ürünlerin ve hizmetlerin tasarlanma veya sunulma yöntemlerindeki değişiklikler;

3. **"Konum yeniliği"** - ürünlerin/hizmetlerin nasıl çerçevelendiği ve aktarıldığı ile ilgili değişiklikler ve

4. **"Paradigma yeniliği"** - bir organizasyonun ne yaptığını şekillendiren temel modellerde meydana gelen değişiklikler.[76]

76 ALNAP (2009b), "Innovations in International Humanitarian Action: Background Paper".

EK 2: METODOLOJİ

Suriye ve Irak krizine yanıt olarak bu İyi ve Yenilikçi Uygulamalar Özeti için, ticari piyasalarla çalışmak, girişimci geliştirme, geçim kaynakları, beceri geliştirme, yerel olarak yönetilen inisiyatifler, politika ve idare, toplumsal kaynaşma, ortam, gelişmiş nakit müdahalesi, teknoloji, büyüyen yerel ekonomiler, gençlerin katılımı ve cinsiyete dayalı müdahale dahil çok çeşitli kategorilerde yaklaşık 100 yenilik sunulmuştur. Son Özet'ten bu güne, kuruluşların daha etkili işbirlikleri yaptığını, maliyetleri azaltmanın yollarını bulduğunu ve yardım ve hizmetleri korunmaya en fazla muhtaç kitlelere daha verimli bir şekilde ulaştırmak için teknoloji kullanımı arttırdığını gördük.

İlk özeti oluşturma metodolojisi, 100'den fazla halka açık çalışmanın, raporun ve değerlendirmenin (bkz. Ek 3) masa başı incelemesini; 80'den fazla kilit paydaşla yarı planlı görüşmeleri ve etkileşimleri ve koordinasyon ve bölge çapındaki kuruluş personelinin ve kilit uzmanların yer aldığı bir akran değerlendirmesi sürecini içermektedir. İyi ve yenilikçi uygulamaları değerlendirme kriterleri beş temel değerlendirme göstergesi içermektedir: etkinlik, verimlilik, etki, ilgi ve sürdürülebilirlik ve bunların yanında yeniliğin çalışma tanımları (bkz. Ek 1). Ulusal kapasitelerden ve bilgi birikiminden ve ulusal planlama süreçleri ile bağlantılardan hareketle, toplumsal kaynaşma dahil çok sayıda eş zamanlı sorun da dikkate alınmıştır.

Bu ikinci Özet'te, 25 meslektaşımız ile yapılan plansız görüşmeler, 30 proje yöneticisi ile yapılan yüz yüze görüşmeler, 50 meslektaşımızla yapılan çalıştay ve 100'den fazla katılımcının bulunduğu bir öğrenme etkinliği dahil olmak üzere geniş çaplı saha araştırmaları gerçekleştirdik. İyi ve yenilikçi uygulama ilkeleri etrafında planlanan ve iki saat süren çalıştay, ilkeleri genişletmemizi ve alt bölgedeki yenilik trendlerine dair anlayışımızı test etmememizi sağlamıştır. Krizde Yenilikçilik konulu iki günlük öğrenme etkinliğinde, bu Özet'te ilkeleri geliştirmemizi ve aynı zamanda iyi uygulamaya ve uygulayıcıların yüzleştiği zorluklara dair anlayışımızı zenginleştirmemizi sağlayan birçok oturum gerçekleştirdik.

EK 3: GÖZDEN GEÇİRİLEN RESMİ BELGELER/BİLGİLER[77]

- ACTED (2013). "Food Security Situation and Livelihood Intervention Opportunities for Syrian Refugees and Host Communities in Northern Jordan". Ağustos.
- AFAD (2013). "Syrian Refugees in Turkey, 2013: Field Survey Results". Türkiye Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı.
- Ahmadzadeh, H ve ark, (2014). "Ensuring Quality Education for Young Refugees from Syria (12-25 yrs.): A Mapping Exercise". Mülteci Araştırmaları Merkezi, Oxford Üniversitesi. Eylül.
- ALNAP (2006). "Evaluation Humanitarian Assistance Using the OECD-DAC Criteria: An ALNAP Guide for Humanitarian Agencies". ODI. Mart.
- ALNAP (2009a). "Real time Evaluations of Humanitarian Action: An ALNAP Guide – Pilot Version".
- ALNAP (2009b). "Innovations in International Humanitarian Action: Background Paper", 25. Yıllık ALNAP Toplantısı.
- ALNAP (2013). "Monitoring, Evaluation and Learning in the Humanitarian Innovation Fund". Eylül.
- ALNAP (2014). "Workshop Summary: Remote Monitoring, Evaluation and Accountability in the Syria Response". ALNAP-DEC Öğrenme Etkinliği, ODI. Haziran.
- Bailey, S. ve Barbelet, V. (2014). "Towards a Resilience-based Response in the Syrian Refugee Crisis". HPG, ODI. Haziran.
- Battistin, F. (2014), "IRC Cash and Livelihoods Support Programme in Lebanon", Emergency Nutrition Network (2014). "Field Exchange: Programming Experiences and Learning from the Nutrition Response to the Syrian Crisis". Kasım.
- Calestini, L., (2014). "Innovation for Equity in Lebanon", FMR Eki. Eylül.

77 Bu liste BM kuruluşları ve INGO'lar tarafından sunulan kurum içi belgeleri (proje özetleri, proje formları/konsept notları, bağışçı raporları, makaleler, fotoğraflar ve değerlendirmeler ve kurum içi incelemeler gibi) içermez.

- CARE International (2014). "Live Unseen: Urban Syrian Refugees and Jordanian Host Communities Three Years into the Syrian Crisis". Nisan
- Caritas Lübnan Göç Merkezi (2013). "Critical Services to Syrian Refugees: Responding to a Complex Humanitarian Emergency". Nisan.
- Cash Learning Partnership – www.cashlearning.org
- Çatışma Duyarlılık Konsorsiyumu, "Conflict-Sensitive Approaches to Development, Humanitarian Assistance and Peace building: Resource Pack".
- Danimarka Mülteci Konseyi (DRC) (2013). "Syria Crisis Response Overview: the Cash Issue". Aralık.
- Afet Acil Durum Komitesi (DEC) (2013). "December Syria Crisis Appeal 2013 Response Review – Final Report". Ekim.
- Acil Piyasa Haritalandırma ve Değerlendirme Aracı Seti – http://emma-toolkit.org
- Emergency Nutrition Network (2014). "Field Exchange: Programming Experiences and Learning from the Nutrition Response to the Syrian Crisis". Kasım.
- Fabian, C. ve R. Fabricant. (2014). "The Ethics of Innovation". Stanford Sosyal Yenilikçilik Değerlendirmesi. Ağustos.
- FAFO (2013). "Ambivalent Hospitality: Coping Strategies and Local Responses to Syrian Refugees in Lebanon". Ekim.
- FAO (2013). "Agricultural Livelihoods, Food Security Impact Assessment and Response Plan". Mart.
- Zorunlu Göç Değerlendirmesi (FMR) (2014). "The Syria Crisis, Displacement and Protection". Eylül.
- Kentlerdeki Mülteciler İçin İyi Uygulamalar – www.urbangoodpractice.org
- Ürdün Hükümeti (2014). "National Resilience Plan 2014 – 2016". Ocak.
- Lübnan Hükümeti (2013). "Lebanon Roadmap of Priority Interventions for Stabilization from the Syrian conflict". Kasım.
- Harvey, P. ve Bailey, S., (2011). "HPN Good Practice Review: Cash Transfer Programming in Emergencies". Haziran.
- Herbert, S. (2013). "Responding to the Syrian Refugee Crisis in Lebanon: Lessons Learnt". GSDRC- Birmingham Üniversitesi. Ağustos.
- Kuruluşlararası (2013). "2014 Syria Regional Response Plan".
- Kuruluşlararası (2014a). "Comprehensive Regional Strategic Framework for the Syria Crisis". Mayıs
- Kuruluşlararası (2014b). "Comprehensive Regional Strategic Framework for the Syria Crisis: Background Paper". Mayıs
- Uluslararası Kadın Araştırmaları Merkezi (2016). Kadınların Güçlendirilmesi ve Cinsiyet Eşitliği İçin Yenilikçilik: https://www.icrw.org/wp-content/uploads/2016/10/Innovation-for-Womens-Empowerment.pdf
- INEE (2010), "Minimum Standards for Education: Preparedness, Response, Recovery".

- ICRC (2013a). "Professional Standards for Protection Work: Carried Out by Humanitarian and Human Rights Actors in Armed Conflict and Other Situations of Violence". Şubat.
- ICRC (2013b). "Operational Update: Jordan Cash Assistance for Syrian Refugees Beset by Mounting Needs". Kasım.
- IFRC (2013). "Red Cross Red Crescent Hospital in Camp Azraq – A Consortium for Refugee Health". Haziran.
- ILO (2014). "The Impact of the Syria Crisis on the Labour Market in Jordan: A Preliminary Analysis". Nisan.
- IRC (2014). "Emergency Economies: The Impact of Cash Assistance in Lebanon – An Impact Evaluation of the 2013-14 Winter Cash Assistance Programme for Syrian Refugees in Lebanon". Ağustos.
- Kuğu, B. ve Okşak, E. (2013). "Evaluation Study of Support to Life's Response to the Syrian Refugee Crisis 2012 and 2013". Hayata Destek. Aralık.
- Margesson, R. ve Chesser, S. (2014). "Syria: Overview of the Humanitarian Response". Kongre Araştırma Merkezi (CRS). Şubat.
- Mercy Corps (2013). "Charting a New Course: Re-Thinking the Syrian Refugee Response". Aralık.
- Mercy Corps (2014). "Tapped Out: Water Scarcity and Refugee Pressures in Jordan". Mart.
- Minear, L. (1994). 'The International Relief System: A Critical Review' Makale, İnsani Yardımla İlgili Küresel Acil Durumlar Üzerine Paralel Ulusal İstihbarat Değerlendirmesi için sunulmuştur. (Meridian International Centre, Washington DC) Eylül.
- NRC Ürdün (2014a). "NRC Shelter Project Potential Expansion: Jerash and Ajloun". Nisan.
- NRC Ürdün (2014b). "A Precarious Existence: The Shelter Situation of Refugees from Syria in Neighbouring Countries". Haziran.
- NRC Ürdün (2014c). "Outreach Analysis". Kasım.
- Obrecht ve Warner, 2016. More than Just Luck: Innovation in Humanitarian Action, HIF/ALNAP.
- OCHA (2014). "Humanitarianism in the Age of Cyber-warfare: Towards the Principled and Secure use of Information in Humanitarian Emergencies". Ekim.
- OCHA Mali Takip Sistemi - http://fts.unocha.org
- OECD-DAC (1991). "Principles for Evaluation of Development Assistance".
- OECD-DAC (1999). "Guidance for Evaluating Humanitarian Assistance in Complex Emergencies".
- OECD-DAC (2007). "OECD Principles for Good International Engagement in Fragile States"
- OECD-DAC (2008). "Guidance on Evaluating Conflict Prevention and Peacebuilding Activities".

- OECD-DAC (2016). Kırılgan Bir Bağlamda Yatırımı Teşvik Etmek: OECD Irak Projesi, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, Haziran.
- OHCHR (2006). "Frequently Asked Questions on a Human Rights-Based Approach to Development Cooperation".
- OHCHR ve UNHCR (2013). "The Protection of Human Rights in Humanitarian Crises: A Joint Background Paper for IASC Principals". Mayıs
- Oxfam (2013). "Integrated Assessment of Syrian Refugees in Host Communities: Emergency Food Security and Livelihoods; Water, Sanitation and Hygiene; Protection". Mart.
- Oxfam ve Beyrut Amerikan Üniversitesi Issam Fares Enstitüsü (2016). Poverty, Inequality and Social Protection in Lebanon, Ocak.
- REACH (2014a). "Evaluating the Effect of the Syrian Refugee Crisis on Stability and Resilience in Jordanian Host Communities: Preliminary Impact Assessment". Ocak.
- REACH (2014b). "Informing Targeted Host Community Programming in Lebanon: Secondary Data Review". Eylül.
- REACH (2014c). "Multi-Sectoral Needs Assessment for Syrian Refugees Outside Camps: Kurdistan Region of Iraq, Assessment Report, September 2014". Eylül.
- RRN (1998). "Good Practice Review 7: Evaluating Humanitarian Assistance Programmes in Complex Emergencies". ODI. Eylül.
- SaferWorld/Conciliation Resources, (2014). "Jordan: Local Capacities for Peace, Workshop Report". Haziran.
- Shibli, R. (2014). "Re-configuring Relief Mechanisms: The Syrian Refugee Crisis in Lebanon". Kamu Politikası ve Uluslararası İlişkiler Issam Fares Enstitüsü, Beyrut Amerikan Üniversitesi. Şubat.
- Sloane, E. (2014). "The Impact of Oxfam's Cash Distributions on Syrian Refugee Households in Host Communities and Informal Settlements in Jordan". Oxfam. Ocak.
- SNAP (2013). "Needs Assessment Lessons Learned". Eylül.
- BM (2013). "Rights Up Front". Mayıs.
- UNDG (2014). "A Resilience-based Development Response to the Syria Crisis: A Position Paper". Ekim.
- UNDP (2016). 3x6 Yaklaşımı ile ilgili UNDP Global Araç Kiti: İşler ve geçim kaynakları ile direnç inşa etme; Eylül
- UNDP (2008). "Supporting Capacity Development: The UNDP Approach".
- UNDP (2009). "Handbook on Planning, Monitoring and Evaluating for Development Results".
- UNDP (2011). "Towards Human Resilience: Sustaining MDG Progress in an Age of Economic Uncertainty".
- UNDP (2013). "Guide on Livelihoods and Economic Recovery in Crisis Situations". Şubat.

- UNDP/UNDG (2014). "The Syrian Crisis – Tracking and Tackling Impacts on Sustainable Human Development in Neighbouring Countries: Insights from Lebanon and Jordan".
- UNDP (2015). Bilgi Yönetim ve Analiz Desteği (IMAS) Araç Seti: http://www.rcoimtools.com/fts/
- UNHABITAT (2014). "Syria Regional Crisis Response".
- UNHCR (2008). "A Community-Based Approach in UNHCR Operations". Ocak.
- UNHCR (2009), "Surviving in the City: A Review of UNHCR's Operation for Iraqi Refugees in Urban Areas of Jordan, Lebanon and Syria". Temmuz.
- UNHCR (2011). "Promoting Livelihoods and Self-Reliance: Operational Guidance on Refugee Protection and Solutions in Urban Areas".
- UNHCR (2012). "Livelihood Programming in UNHCR: Operational Guidelines".
- UNHCR (2013). "From Slow to Breaking Point: Real-time Evaluation of UNHCR's Response to the Syria Refugee Emergency". Temmuz.
- UNHCR (2014a). "UNHCR Policy on Alternatives to Camps". Temmuz.
- UNHCR (2014b). "2014 Syria Regional Response Plan Strategic Overview: Mid-Year Update". Temmuz.
- UNHCR (2014c). "Global Strategy for Settlement and Shelter: A UNHCR Strategy – 2014-18".
- UNHCR/IRD (2013). "Syrian Refugees Living Outside of Camps in Jordan: Home Visit Data Findings 2013".
- UNHCR (2014). "How to Manage Refugee Helplines: A few tips to help organisations cope with emergency calls." https://data.unhcr.org adresinden erişilmiştir.
- UNHCR (2015). Suriye Bölgesel Mülteci Müdahalesi için Kuruluşlararası Bilgi Paylaşım Portalı'ndaki Ürdün Korunmaya Muhtaçlık Değerlendirme Çerçevesi sayfası. https://data.unhcr.org/syrianrefugees/working_group.php?Page=Country&LocationId=107&Id=69
- UNHCR Korunmaya Muhtaçlık Değerlendirme Çerçevesi (VAF) ekibi (2015). "Jordan Refugee Response, Vulnerability Assessment Framework Baseline Survey" https://data.unhcr.org/syrianrefugees/download.php?id=5882
- UNHCR, UNICEF, WFP (2016). Vulnerability Assessment of Syrian Refugees in Lebanon, Aralık.
- UNHCR Suriye Bölgesel Mülteci Müdahalesi Kuruluşlararası Bilgi Paylaşım Portalı - http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php
- Svoboda, E. (2014). "Addressing Protection Needs in Syria: Overlooked, Difficult, Impossible?". HPG, ODI. Nisan.
- Watenpaugh, K.D., Fricke, A.L., King, J.R. (2014a). "The war follows them: Syrian university students and scholars in Lebanon". Uluslararası Eğitim Enstitüsü ve Kaliforniya Üniversitesi. Haziran.

- Watenpaugh, K.D., Fricke, A.L. ve Siegel, T. (2014b). "Unaccounted, Unacknowledged: Syria's Refugee University Students and Academics in Jordan". Uluslararası Eğitim Enstitüsü ve Kaliforniya Üniversitesi. Mayıs.
- Watenpaugh, K.D., Fricke, A.L., King, J.R. (2014c). "We will stop here and go no further: Syria university students and scholars in Turkey", Uluslararası Eğitim Enstitüsü ve Kaliforniya Üniversitesi. Ekim.
- Watkins, K. ve Zyck, S. (2014). "Living on Hope, Hoping for Education: the Failed Response to the Syrian Refugee Crisis", HPG, ODI, Eylül.
- Kadın Mülteci Komisyonu (2014). "Unpacking Gender: The Humanitarian Response to the Syrian Refugee Crisis in Jordan". Mart.
- Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletler (2013). "Economic and Social Impact Assessment of the Syrian Crisis on Lebanon". Eylül.
- WFP (2014a), "Economic Impact Study: Direct and Indirect Impact of the WFP Food Voucher Programme in Jordan". Nisan.
- WFP, (2014b). "Economic Impact Study: Direct and Indirect Effects of the WFP Value-based Food Voucher Programme in Lebanon". Temmuz.
- Dünya İnsani Yardım Zirvesi (2014a). "Initial Scoping Paper – WHS Theme 3: Transformation Through Innovation". Ağustos.
- Dünya İnsani Yardım Zirvesi (2014b). "Approach Paper - WHS Theme 3: Transformation through Innovation". Eylül.
- WWF ve Amerikan Kızılhaç Örgütü (2010), "Green Recovery and Reconstruction Toolkit".
- Zakharia, L. ve Knox, S. (2014). "The International Aid Community and Local Actors: Experiences and Testimonies from the Ground". Daleel-Madani Sivil Toplum Platformu. Mayıs.
- Zetter, R., Ruaudel, H, Deardorff-Miller, S., Lyytinen, E. Thibos, C. ve Pedersen, F (2014). "The Syrian displacement crisis and a Regional Development and Protection Programme: Mapping and meta-analysis of existing studies of costs, impacts and protection". Tana ve Danimarka Dış İşleri Bakanlığı. Şubat.
- Zyck, S. ve Armstrong, J. (2014). "Humanitarian Crises, Emergency Preparedness and Response: the Role of Business and the Private Sector – Jordan Case Study". HPG, ODI, Ocak.
- 3dprintingindustry.com, (2014). "Donate by Design to Aid Syrian Refugees with 3D Printing".

For further information, please contact:

Michael Moroz, Project Coordinator,
UNHCR-UNDP Joint Secretariat
michael.moroz@undp.org

Powered By:

MINISTRY FOR FOREIGN AFFAIRS OF FINLAND